

„Силно,
ярко,
вдъхновено четиво!“
ТОМ КЛАНСИ

РОМАН
10 МИЛИОНА
ЕКЗЕМПЛАРА
В ЦЕЛИЯ
СВЯТ

СТИВЪН КУНЦ

ЗАВРЪЩАНЕТО НА
ИНТРУДЪР

П Р О З О Р Е Ц

СТИВЪН КУНЦ ЗАВРЪЩАНЕТО НА ИНТРУДЪР

Превод: Йордан Колев

chitanka.info

„Един непрекъснат, потресаващ екшън. Това не е просто военен трилър, а книга за истински мъже...“

Ню Йорк Таймс

Джейк Графтън не е поредният глуповат Рамбо, а една невероятна личност, съчетала храброст, хладнокръвие и остър ум.

Заедно с него и неговия Интрудър ще изживеете авиационни каскади, истински въздушен бой, напрегнати схватки с азиатски пирати и смразяващи кръвта опасности.

БЕЛЕЖКА НА АВТОРА

Авторът би желал да изкаже благодарност на *Сам Сейърс*, о.з. капитан от Военноморския флот на САЩ, и на *Брус Ууд*, капитан от Военноморския флот на САЩ, за любезното им съдействие в техническите аспекти на този роман.

Аварийните ситуации по време на полетите, отразени в романа, се основават върху действителни случаи. Там, където е необходимо, съм опростил сложните действия в кабината, радиоразговорите и аварийните ситуации с цел да улесня читателя и да запазя динамиката на действието. Също така промених изхода в някои от инцидентите. Не съм имал намерението да пиша трактат по въздушна безопасност или учебник по авиация, а да забавлявам читателя.

Освен това се надявам, че вие, читателю, ще получите по-добра представа за достойнствата, уменията, професионализма и предаността към работата на мъжете и жените от Военноморския флот на САЩ и авиацията на Морската пехота. Докато четете тези редове, те плуват в океаните по света и се трудят за всички нас. Тази книга е посветена на тях.

1

*О, Боже, наш пазител свят,
вълни що спираш с властен знак
и дважд по-властен — океана
бездънен в брегове държиш;
о, чуй ни воплите по тез,
що в морето гинат днес.*

Уилям Уайтинг
Химнът на Флота

Огромният кораб се извисяваше над пристана, вдаден в залива. Дъждът, падащ от надвисналото оловносиво небе, правеше всичко мрачно и мокро — кораба, кея, камионите, дори моряците, които се суетяха насам-натам.

При портала в началото на пристана имаше сглобяема будка за пазача, в която се беше сгушил един моряк. Яката на късия му шинел беше вдигната, ръцете — пъхнати дълбоко в джобовете. В дървената будка нямаше отопление, затова вътре не беше по-топло, отколкото навън, но поне стените пазеха завет. Вятърът беше студен и влажен; той брулеше незащитената плът на моряка и я пронизваше сякаш с игли през тънките панталони.

Той отново погледна нагоре към издадената полетна палуба, от която стърчаха опашките и крилата на самолетите. След това отново премери с поглед кораба — близо хиляда фута. Сивото стоманено чудовище изглеждаше толкова невъзмутимо и внушително, че на човек му беше трудно да повярва, че този кораб наистина може да кръстосва на воля океаните. Морякът реши, че корабът му прилича на скала от синьо-черен гранит.

Струи вода се стичаха от шпиготите високо по ръба на полетната палуба. Поривите на вятъра разпръскваха капките вода и те се сливаха

с дъжда. В периодите на затишие водните струи свободно се плискаха и разливаха по пристана и по непокорните черни води на залива.

Морякът наблюдаваше как малките вълни неуморно надигат шамандурите, как се въртят, събират боклуци около пилоните и нервно се дилпят край корпуса. Корабът, разбира се, не помръдваше. Беше така неподвижен, сякаш стоеше на твърда земя.

Морякът си представи как същият този кораб плува по влажната лъскавочерна повърхност. Тези 95 000 тона стомана утре ще потеглят на път, ще прекосят залива и ще минат през Голдън Гейт. Всичките осемдесет самолета са вече на борда, с изключение на последния, който в момента повдигат с кран, за да го качат на предния асансьор от дясно — първи асансьор. През цялата последна седмица бяха товарили бомби, патрони, фасул, тоалетна хартия — припаси, докарани с контейнери, безкраен поток от камиони и железопътни вагони, пристигнали по релсите по средата на кея.

Утре.

Натоварен със самолетите си и пет хиляди души екипаж, корабът ще се отдели от сушата и свободно ще заплава през вселена от море и небе — любопитно и чудно, донякъде страшно явление. Самолетоносачът ще се превърне в планета, създадена от човешките ръце, която се движи във вселената от вода, мрак и бури, понякога дори огрявана от слънчева светлина. И на тази планета ще живеят малки мравчици — хора, които ще се трудят и ще се хранят, ще се трудят и ще спят, ще се трудят и ще се потят, и ще се молят някой ден, в някой час корабът отново да стигне сушата.

И той, морякът, ще бъде на борда на този кораб. Това ще е първото му плаване. Той е деветнайсетгодишен. Бъдещето му се струва малко странно и страшно.

Морякът неволно потръпна — дали не беше от студа? — и отново вдигна поглед към опашките на самолетите, които стърчаха от полетната палуба. Какво ли е да се втурнеш с един от тях по катапулта към небето, или пък да прелетиш над кърмата и да закачиш някое от възетата на арестера? Морякът не знаеше и едва ли някога щеше да разбере. Това го накара да изпита леко разочарование. Той отговаряше за склад, беше чиновник. Летците, които щяха да управляват тези самолети, бяха офицери — всичките по-възрастни и вероятно далеч по-интелигентни от него. Те със сигурност живееха в свят, много по-

различен от неговия. Но някой ден, може би... Когато човек е на деветнайсет години, бъдещето се простира пред него като магистрала, чийто край се губи в мъгла. Кой знае накъде води този тайнствен безкраен път?

Морякът не се интересуваше особено от това забулено в тайни бъдеще: мислите му мрачно кръжаха около настоящето. Той тъгуваше за дома. Там имаше едно момиче, към което не изпитваше нищо сериозно по времето, когато след гимназията отиде във Флотата, но раздялата му подейства като коварна магия. Сега ѝ пишеше по три дълги писма седмично, плюс едно писмо до родителите си и едно — до брат си. Момичето... ами, то излизаше с друго момче. Това яростно го глождеше отвътре.

Морякът мислеше за момичето и за това какво ще ѝ напише в следващото си писмо — беше получил последното ѝ писмо преди три седмици, — когато едно такси спря от другата страна на портала. От него слезе офицер, спря се и погледна към кораба. Беше лейтенант в кожено яке на летец и пилотка цвят каки.

След като таксиметровият шофьор отвори багажника, офицерът му плати и извади оттам две тежки парашутни торби. Едната метна на дясното си рамо, а другата вдигна в ръка и закрачи към портала и будката на пазача.

Морякът излезе на дъжда със списък в ръка. Той козирува и каза: — Съжалявам, сър, но трябва да видя удостоверението ви за самоличност.

Офицерът за пръв път погледна моряка в очите. Беше висок около шест фута, имаше сиви очи и нос, който беше малко голям за лицето му. Той остави торбите на мокрия бетон, бръкна в джоба за портфейла си, извади картата и я подаде на моряка.

Морякът грижливо преписа информацията от удостоверението за самоличност на един лист в бележника си, като се стараяше да предпази хартията от дъжда: *Лейтенант Джейкъб Л. Графтън, Военноморски флот на САЩ*. След това върна картата на офицера.

— Благодаря ви, сър.

— Добре, моряче — отвърна лейтенантът.

След като прибра документа, той постоя няколко минути в мълчание, приковал очи в кораба, без да обръща внимание на дъжда.

Накрая отново погледна към моряка.

- Първо плаване?
- Да, сър.
- Откъде си?
- От Айова, сър.
- А-ха.

След като хвърли последен поглед нагоре към самолетите на полетната палуба, офицерът посегна към торбите си. Отново сложи едната на дясното си рамо и взе другата в лявата си ръка. По висенето на торбите морякът предположи, че всяка от тях тежи поне петдесет паунда. Въпреки това офицерът като че ли не изпитваше особени затруднения при носенето им.

- Айова е далеч оттук — тихо отбеляза лейтенантът.
- Да, сър.
- На добър час — каза той и се отдалечи.

Забравил за дъжда, морякът стоеше и гледаше след офицера.

Не само Айова... всичко беше далеч. Корабът, огромният океан, Хаваите, Хонконг, Сингапур, Австралия — ето какво му предстоеше. На сутринта щяха да отплават. Оставаше още само една нощ.

Морякът се прибра в будката, затвори вратата и започна да си подсвирква.

След час лейтенант Джейк Графтън най-после намери новата си двуместна каюта и стовари там торбите. Съседът му — също пилот от Флота — отсъстваше, но по всичко личеше, че се е настанил на долното легло.

Джейк се покатери на горното легло и се изтегна.

Първото му наземно назначение бе продължило само пет месеца. За човек, прекарал три години в корабна ескадрила, участвал в две бойни плавания, беше приключило бързо. Сега той отново излизаше в открито море, този път — с ескадрила от авиацията на Морската пехота.

Аматорска работа! Работа за тъпанари!

И как можа да изпадне дотам?

Е, цялата бъркотия се започна преди около три седмици, когато отиде до Чикаго да се види с Кали.

Джейк затвори очи и спомените изпълниха съзнанието му. До ушите му долитаха приглушените звуци на кораба.

— Познаваш ли Чикаго? — попита Кали Маккензи.

Беше петък, 11 часа сутринта, и те се движеха по магистралата от летище О'Хеър към града. Кали седеше зад волана.

Джейк, който седеше до нея, се облегна, усмихна се и отговори:

— Не.

Тя хвърли поглед към лицето му. Нейното лице все още пламтеше от дългата страстна целувка, с която Джейк я бе посрещнал на портала под одобрителните погледи на пътниците и охраната. След това те минаха през фойето, хванати за ръце. Сега зеленият сгъваем гардероб с дрехите на Джейк се намираше в багажника на колата. Бяха изменили най-лошата част от пътя от О'Хеър.

— Благодаря ти за писмата — каза Кали. — Писа ми съвсем редовно.

— И аз ти благодаря за всичките, които ми написа.

Тя продължи да кара в мълчание. Бузите ѝ продължаваха да пламтят. След малко каза:

— Значи коляното ти вече е добре и отново ще можеш да летиш.

— О, разбира се.

Джейк несъзнателно потри коляното си, ранено при катапултиране над Лаос преди шест месеца. Когато осъзна какво прави, той се разсмя и каза:

— Но това вече е история. Войната свърши, военнопленниците се завърнаха у дома, сега е юни, ти си красива, аз съм тук — в края на краищата, животът е дяволски прекрасен!

Напук на себе си Кали Маккензи отново се изчерви. Той беше тук, от плът и кръв — мъжът, с когото се бе запознала в Хонконг миналата есен и с когото бе прекарала една сладостно-тревожна почивка на Филипините. Колко — седем ли бяха дните им заедно? И сега тя бе влюбена в него.

Кали жадно четеше и препрочиташе писмата му, а в отговор му изпращаше своите — дълги и обстоятелствени. Във всеки ред му споделяше любовта си. Обади му се още първата вечер, щом се върна в Щатите от Хонконг, след изтичането на двегодишния си мандат към

Държавния департамент на САЩ. Това се случи преди десет дни. А сега той беше тук.

Много неща имаха да си кажат, да възстановят отношенията си. Тя се тревожеше за това. Любовта е толкова коварна! А ако магията изчезне?

— Нашите нямат търпение да се запознаят с теб — каза Кали. Джейк забеляза, че е малко нервна. Самият той също беше нервен — дотолкова, че не можа да хапне от закуската, която му бяха сервирали в самолета от Сиатъл. Но сега, когато беше с Кали, Джейк чувстваше, че започва да се отпуска. Всичко щеше да мине добре.

След като не реагира на думите ѝ, Кали го погледна. Той се бе загледал в хоризонта над града. На лицето му имаше лека усмивка. Джейк сякаш изпълваше колата с присъствието си. Това беше едно от нещата, с които го бе запомнила — изглеждаше много по-едър, отколкото бе в действителност. Не беше се променил. Това по някакъв начин я успокои. След като още веднъж погледна към лицето му, Кали концентрира вниманието си върху пътя.

Почти веднага тя попита:

— Гладен ли си?

— О, ще изчакам, докато стигнем.

— Мислех да идем до центъра, да хапнем нещо, да поразгледаме града и вечерта, след като родителите ми се приберат от университета, да отидем у дома.

— Не звучи лошо.

— Чикаго ще ти хареса — каза тя.

— Всички американски градове ми харесват — тихо отбеляза Джейк. — Досега не съм бил в нито един, който да не ми харесва.

— Ех, мъже! Толкова е трудно да ви се угоди.

Той се разсмя и Кали го последва.

Джейк беше тук! Тя се чувстваше превъзходно.

Кали намери един паркинг до Осморката и те тръгнаха да се разхождат. Държаха се за ръце, разглеждаха наоколо, смееха се. Двамата се опознаваха отново. След като обядваха в една препълнена и шумна кръчма, те продължиха да се разхождат.

Разбира се, Кали искаше да чуе от устата на самия Джейк за свалянето и последвалото бягство от Лаос. Те заговориха за Тайгър

Коул — навигатора, който си беше счупил гръбнака и сега бе подложен на интензивна физиотерапия в Пенсакола.

След като всеки осведоми другия за всичко, което се беше случило от последната им среща насам, Кали попита:

— Смяташ ли да останеш във Флота?

— Не знам. Мога да напусна след една година на новото назначение.

Той беше инструктор в 128 ескадрила от Флота на САЩ, базирана на остров Уидбей, щата Вашингтон, и подготвяше нови пилоти и навигатори за А-6 „Интродър“.

— Летенето е приятно нещо — продължаваше Джейк. — Радвам се, че отново летя. Но не знам. Зависи.

— От какво?

— О, от много неща.

Той се усмихна дяволито.

Харесваше ѝ как Джейк се усмихва. Сивите му очи играеха.

Хрумна ѝ, че знае от какво зависи решението му, но ѝ се искаше да го чуе от него.

— Причините не са ли финансови?

— Не. Спестил съм някой и друг долар.

— Да не търсиш работа в гражданската авиация?

— Не съм търсил.

— Тогава от какво зависи, Джейк?

Те стояха на тротоара на крайбрежната алея. Пред тях се простираше езерото Мичиган. Джейк бе опрял лакти на парапета. Той се обърна към Кали, взе я в прегръдките си и я целуна дълго и прочувствено. Когато накрая се разделиха, за да си поемат дъх, Джейк каза:

— От това-онова.

— От нас ли?

— От теб и мен.

Това признание удовлетвори Кали. Тя го прегърна и положи глава на рамото му. Чайките крещяха и се виеха над залива.

Семейство Маккензи живееха в тухлена двуетажна къща в един стар квартал. В малката градинка пред къщата, която отделяше входа

от тротоара, се издигаха два гигантски дъба. След като години наред се бе стремил към повече светлина, по-голямата част от тревата бе оставена на произвола на съдбата. Само отделни стръкчета се показваха изпод последния есенен листопад. Професор Маккензи очевидно проявяваше същия ентузиазъм в почистването на листата, както и в косенето на тревата.

Кали представи Джейк на родителите си и той прие да пийне една бира, ако случайно имат. За себе си професорът приготви уиски със сода, а на дамите сипа по чаша вино. След това четиримата поседнаха за няколко минути в кабинета с питиета в ръка, разменяйки си любезности.

Джейк служи във Флота от пет години и службата страшно му харесва. Двамата с Кали се запознали в Хонконг. Не е ли чудесен този месец юни?

Накрая Кали и майка ѝ се извиниха и се оттеглиха в кухнята. Джейк се огледа из стаята за пепелници и забеляза, че такива няма. Докато се двоумеше дали да кръстоса крака или да ги държи плътно на пода, бащата на Кали му разказа, че двамата с жена му преподават в университета в Чикаго, че работят тук от трийсет години и от двайсет живеят в тази къща. Надяват се, че след осем години ще се пенсионират. Може дори да се преместят във Флорида.

— Израснал съм в Югозападна Вирджиния — съобщи Джейк на домакиня. — Баща ми е доста богат фермер.

— Имате ли някакви амбиции относно фермерството?

Не, Джейк не е мислил за това. Достатъчно е работил на фермата в младежките си години. Сега е пилот и смята просто да остане в бранша, макар че още не го е решил окончателно.

— На какви самолети летите във Флота? — попита професор Маккензи.

Значи Кали не е споменавала за това? Или професорът е забравил?

— Летя на А-6, сър.

Нито едно мускулче не помръдна на лицето на професора. Той имаше повехнало, набръчкано лице, беше плешив и носеше трифокални очила. И все пак не изглеждаше зле. А и мисис Маккензи беше забележителна жена. Джейк вече знаеше от кого Кали е взела лицето и фигурата си.

— Що за самолети са това? — попита професорът, на пръв поглед само за да поддържа разговора.

— Щурмови самолети. Използват се при всякакви атмосферни условия.

— Щурмови?

— По всяко време, навсякъде, при всякакви атмосферни условия, през деня или през нощта, от високо, ниско, или средна височина.

— Вие... пускате... бомби?

Професорът гледаше озадачено, с недоверие.

— И ракети също — отсече Джейк.

Професор Маккензи пое дълбоко дъх и се взря в този млад мъж, когото дъщеря му беше поканила в техния дом. Единствената му дъщеря. Животът е забавно нещо — да легнеш с жена е краен акт на доверие: наистина сякаш хвърляш съдбовни зарове. Кой би повярвал, че двацет и пет години по-късно детето — плод на такъв съюз — ще доведе у дома този... този...

— Това не ви ли притеснява? Хвърлянето на бомби?

— Само когато лошите се опитват да ме убият — спокойно отвърна Джейк Графтън. — А сега, ако ме извините, сър, бих занесъл нещата си горе и бих си измил лицето.

— Разбира се.

Професорът посочи неопределено към коридора, където се намираше стълбището, и отпи една голяма глътка от напитката си.

Джейк намери спалнята за гости и остави чантата си на един стол. След това седна на леглото и се загледа през прозореца.

Беше разтревожен. Нямаше нужда да е гений, за да забележи. Кали не беше разказала на родителите си нищо за него. И как само го погледна старият човек! „Вие пускате бомби?“

Сякаш искаше да каже: „О, Господи, Графтън, вие работите за мафията? Каква необичайна кариера сте си избрали! И тази работа като че ли ви харесва!“

Исусе Христе!

Той бръкна в джоба си и извади пръстена. Беше го купил на „Шило“ и оттогава го носеше със себе си навсякъде — на земята, във въздуха, — винаги. Възнамеряваше да го подари на Кали, когато настъпи подходящият момент. Но сегашното посещение... родителите й... го разколебаха. Ставаше ли Джейк за тази жена? Щеше ли да се

приспособи към семейството ѝ? О, любовта е прекрасно и велико чувство, което ще надделее над всички проблеми — нали така се казваше в песните? Но под това чувство трябва да има още нещо... *справедливост*. Джейк търсеше жена, с която да извърви жизнения си път. Ако Кали беше тази жена, сега не беше подходящ момент. Тя не беше готова.

А ако тя не беше готова, и той не беше готов.

Джейк погледна с отвращение към пръстена и отново го прибра в джоба си.

Светлината на вечерното слънце се процеждаше през клоните на стария дъб. Прозорецът беше отворен и бризът подухваше през мрежата. Клонът... можеше да свали мрежата, да хвърли долу чантите, да мине по този клон и да скочи на земята. Преди още да са разбрали, че си е отишъл, той ще пътува с такси към летището.

След трийсет минути, когато Кали влезе да го повика, Джейк продължаваше да седи и мрачно да гледа през прозореца.

— Какво има? — попита тя.

— Нищо — отвърна той, стана от леглото и се протегна. — Готова ли е вечерята?

— Да... Нещо не е наред, нали?

Нямаше начин да избегне разговора.

— Не си ми казала, че татко ти е либерал.

— Либерал ли? Та той е по-ляв и от Ленин.

— Направо се разтрепери, когато му казах, че летя на бомбардировач.

— Татко си е татко. Мислех, че аз съм тази, която те интересува.

Джейк Графтън вдигна глава.

— Е, по-хубава си от него. Може би и по-добре се целуваш.

Той я улови за ръка и я поведе към стълбите.

— Почакай да те запозная с по-големия ми брат — каза пилотът. — Няма търпение да дочака следващата революция. Казва, че този път няма да я спрем, както са направили Боби Лий и Джеф Дейвис.

— Как оценяваш уменията ми да се целувам? — тихо попита Кали.

Те се спряха в горния край на стълбището, тя обви ръце около него.

— Заслужаваш черна точка — прошепна Джейк. — Нацупи се.

Късно вечерта, след като си бяха легнали, професор Маккензи каза на съпругата си:

— Това момче е убиец.

— Не ставай смешен, Уолъс.

— Той убива хора. Убива ги от въздуха. Той е палач.

— Това е война, скъпи. Те се опитват да убият него, той се опитва да убие тях.

— Това е убийство.

Мери Маккензи беше чувала всичко това и преди.

— Кали го обича, Уолъс. Предлагам ти да запазиш мнението и преднамерените си квалификации за себе си. Тя сама трябва да реши.

— Да реши? Какво да решава?

— Дали да се омъжи за него или не.

— Да се *омъжи*?

— Не ми казвай, че не си знаел какво става — възрази жена му.

— Сляп си като прилеп, кълна се! Не я ли видя по време на вечеря? Тя го обича.

— Тя няма да се омъжи за него — категорично възрази професор Маккензи. — Познавам *Кали*!

— Да, скъпи — промърмори мисис Маккензи, само за да успокои мъжа си.

Познанията на съпруга ѝ относно влюбените млади жени бяха съвсем оскъдни. Самата тя беше ужасена от Кали и вярваше, че дъщеря ѝ би могла да направи далеч по-добър избор, ако просто се поогледа наоколо.

Кали беше неопитна. Не беше излизала с момчета от колежа, а след това сякаш не бе успяла да намери някой млад мъж, който да я заинтересува. Мисис Маккензи се надяваше, че докато работи в Държавния департамент, Кали ще си намери подходящ мъж, но това очевидно бяха празни надежди. От физическа гледна точка този Графтън беше интересен екземпляр, но не подходеше на Кали. Беше... бачкатор. А дъщеря ѝ имаше нужда от мъж, който да бъде поне на нейното интелектуално ниво.

Но тя нямаше да каже това на Кали — нямаше изгледи да успее. Резките забележки вероятно щяха да бъдат отхвърлени, може би дори

щяха да срещнат отпор. В тази нова епоха на свободни жени прикритото въздействие беше най-правилният, единственият път. Човек трябваше да пази строг неутралитет: „Това е *твое* решение, скъпа“, вместо да излъчва отрицателна енергия. Тя трябваше майчински да напътства дъщеря си — намирането на подходящ партньор е нещо прекалено важно, за да бъде оставено в ръцете на млади момичета с бушуващи хормони.

Убедена, че дългът ѝ изисква да се заеме с този проблем, мисис Маккензи спокойно се унесе в сън, докато съпругът ѝ се измъчваше от безпокойство.

По време на закуската професор Маккензи се разговори на дълго и на широко за войната във Виетнам. Предния ден, докато вечеряха, той говори малко, като предпочете да остави дамите да поддържат разговора. Тази сутрин професорът категорично съобщи на Джейк Графтън какво мисли за политиците, започнали войната, и за техните наследници, които бяха въвлекли народа в нея.

Ако очакваше да чуе някакви възражения, професорът не ги получи. Всъщност Джейк кимна няколко пъти в знак на съгласие с доводите му, а на два пъти Кали ясно го чу да казва „Вие сте прав“.

След като родителите Маккензи излязоха от къщи и тръгнаха към университета, Джейк и Кали се запътиха към кухнята, за да довършат чистенето.

— Добре се справи с баща ми — каза Кали на приятеля си.

— А?

— Корабите му останаха с увиснали платна. Той очакваше, че ще го нападнеш с юмруци.

Тя го гледаше право в очите. Джейк каза:

— Войната свърши. Това е история. Защо трябва да се бием?

— Ами... — несигурно започна Кали.

Джейк само сви рамене. Коляното му беше оздравяло, а мъртвите бяха погребани. Тази част от живота му бе приключила.

Той притисна Кали в прегръдките си и се усмихна.

— Какво ще правим днес?

„Очите му излъчват топлина — замисли се тя. — Трябва само да надникнеш в тях и ще видиш човека отвътре.“ А този човек бе добър и

простодушен. Нито сложен и затворен в себе си като баща ѝ, нито разяждан от тайни съмнения и фобии подобно на много други млади мъже, които Кали познаваше. Поразителното беше, че следите, които Виетнам беше оставил у него, бяха само от физическо естество, като издълбан от куршум белег на слепоочието.

Кали остро почувства топлината и тежестта на тялото му, пламенно го прегърна и прошепна:

— Какво искаш да правим?

Усещането за допира, мириса и топлината на тялото ѝ се оказа непосилно за Джейк.

— Каквото пожелаете, мис Маккензи — каза той с дрезгав глас, донякъде изненадан от начина, по който му действаше присъствието ѝ, — стига само да го правим заедно.

Последните му думи не прозвучаха точно така, както му се искаше и Джейк се почувства малко объркан. Не е лесно да поканиш жена в леглото си в осем и половина сутринта!

Той започна да масажира с ръка кръста ѝ и Кали почувства, че краката ѝ се подкосяват. Тя пое дълбоко дъх, за да се овладее, и каза:

— Бих искала да те запозная с брат ми Терън. Той живее в Милуоки. Но хайде първо да измием тези чинии. А после ще последваме твоето срамежливо предложение, ще се промъкнем горе и сериозно, по фройдистки, ще се разсъблечем.

Бузите на Джейк поруменияха и Кали се разсмя — дълбок, гърлен женски смях.

— Не ми казвай, че не си мислил за това!

Джейк истински се наслаждаваше на смеха ѝ. Тя имаше навик да отмята глава назад и без свян да излага на показ всичките си красиви зъби. Гледката беше пленителна. Когато Кали правеше това, кичурите на косата ѝ се полюшваха, а около очите ѝ се образуваха бръчици. Ефектът беше хипнотичен. На човек му се искаше да вижда този смях отново и отново, и отново.

— Наистина ми мина през ума — призна той усмихнат, като се взираше в очите ѝ.

— О, желая те, Джейк Графтън — каза Кали и го целуна.

През отворения прозорец струеше сноп слънчеви лъчи и падаше право върху тях и леглото. След всички месеци, прекарани в каюта, изгубена в стоманените недра на кораба, където не проникваше слънчева светлина, тези лъчи бяха за Джейк като магия. Той внимателно обърна Кали към слънцето и светлината падна върху главите им. Лекият ветреца, който влизаше през прозореца, играеше с кичурите на кестенявата ѝ коса, върху която слънцето хвърляше златисти отблясъци. Тялото ѝ беше топло, стегнато, гладко; от него струеше мека, чувствена влага.

Получи се така, че тя застана върху него, наложи своя ритъм и те продължиха да се любят. Косата ѝ галеше бузите му, ръцете ѝ се впиваха в тялото му и Джейк вече не можеше да се владее. Той я притисна върху себе си.

Накрая, когато Кали лежеше изтощена върху него и кичури от косата ѝ докосваха бузите му, а дъхът ѝ пареше на рамото му, Джейк прошепна:

— Обичам те.

— Знам — отвърна тя.

Терън Маккензи получи призовката си през 1967 година. На седми октомври 1968 той стъпи на пехотна мина. Загуби единия си крак до под коляното, а другия — над коляното. Сега се движеше с изкуствени крака. Според Джейк Терън се справяше много добре, макар че при всяка крачка напред му се налагаше да поклаща тялото си от една страна на друга, за да пази равновесие.

— Случи се във II армейски корпус — заприказва той на Джейк Графтън, — в базовия лагер. И най-лошото е, че мината беше от нашите. Просто за момент забравих за това и тръгнах в погрешна посока.

Терън сви рамене и се усмихна. Имаше добродушна усмивка. Джейк веднага го хареса, но после леко се разочарова, когато Терън попита:

— Е, ще се жениш ли за нея?

Това стана, докато сестра му вървеше между тях, хванала Джейк под ръка.

Графтън бързо се съвзе.

— А, не знам. Тя е толкова отракана, толкова умна, че сигурно не е за селско момче като мен. Ако ти беше на мое място, при положение че я познаваш толкова добре, какво би направил?

Двамата мъже се вгледаха в спокойните черти на лицето на Кали, по което не трепваше нито едно мускулче. Терън въздъхна, след това каза:

— Ако аз бях на твое място и ако имаше жена, която да ме обича така, както тя те обича, щях да я отведа пред олтара. Ако бях на твое място.

— Ще си помисля за това.

— А ти какво ще кажеш, сестричке? Ще се омъжиш ли за него?

— Терън, какво ще кажеш да ти откъсна главата?

Обядваха в закувалня на една пресечка от офиса, където Терън работеше като данъчен служител. След като бърбиха половин час, Терън попита Джейк:

— Смяташ ли да останеш в армията, или ще опиташ нещо друго?

— Още не съм решил. Специализирах история. Сигурно трябва да продължа да уча.

— Можеш да си потърсиш работа като пилот.

— Може би.

Терън смени темата. Преди Кали да успее да се намеси, той започна да разпитва за бомбардировачите — как действа катапултът, арестерът, как пилотът разбира, че е на глисада? Джейк започна да чертае схеми по салфетките, а Терън продължи да задава въпроси. Кали само седеше и наблюдаваше.

— Господи — каза Терън на Джейк, — сигурно е страхотно да излиташ и кацаш на самолетоносача. Бих се радвал някой ден да опитам.

Той се плесна по изкуствените крака.

— Разбира се, сега не мога да го направя, но мога да си представя!

Кали сияеше в еуфория. Тя знаеше, че двамата мъже ще се разбират добре. Сякаш бяха братя. За едно момиче бе трудно да има брат като Терън: той беше мъж до мозъка на костите. А когато имаш за пример истински мъж, само с година и половина по-голям от теб, с когото можеш да сравняваш останалите момчета, не е лесно да откриеш подобен.

А Джейк Графтън беше точно такъв. Сърцето ѝ преливаше от щастие.

— Смята ли да остане във Флота? — попита мисис Маккензи дъщеря си.

Те стояха в кухнята и разрязваха черешовия пай.

— Още не е решил.

Нерешителността на Графтън не направи добро впечатление на мисис Маккензи.

— Сигурно ще остане — каза тя.

— Възможно е — съгласи се Кали.

— За някои хора армията е много удобно място. Правителството ги храни, облича и им осигурява жилище, медицинско обслужване, заплата. От тях се изисква само да изпълняват заповеди. На много им харесва така. Рядко поемат отговорност. Армията е безопасно място.

Кали се съсредоточи в преместването на парчетата пай от тавичката в чиниите, като внимаваше да не се натрошат.

— А ще продължи ли да лети — попита мисис Маккензи, — в случай че остане в армията?

— Предполагам — призна дъщеря ѝ.

Мисис Маккензи млъкна и между тях се възцари непоносима тишина.

Накрая Кали не издържа и каза:

— Той още не ми е поискал ръката, мамо.

— О, ще го направи, ще го направи. Мъже като него бързо стигат до предложението.

Кали бе откровена с майка си:

— Аз все още не знам как ще му отговоря, ако ми направи предложение.

„А това е причината, за да не го е направил вече“ — помисли си Кали Маккензи. Джейк Графтън беше достатъчно умен за това. А самата тя не знаеше защо още не се е решила.

„Обичам го, защо се колебая?“

Мисис Маккензи знаеше малко за Джейк Графтън, но от пръв поглед разпознаваше влюбените мъже.

— Той е идиот, ако иска да пропилее живота си във Флота — небрежно подхвърли тя.

— Той е пилот, мамо. Това му е работата. И я върши добре.

— Авиокомпаниите също наемат пилоти.

— Той сигурно знае това — объркано отговори Кали, докато се опитваше да обуздае душевните си терзания. Нали през цялото време бе търсила мъж като Терън? Разумно ли беше това? Нима се нуждаеше от някого, който да замести брат ѝ?

Майка ѝ говореше нещо. След миг Кали се заслуша в думите ѝ:

— ... значи, ще остане във флотата и една нощ ще дойдат да ти кажат, че е катастрофирал и че си станала вдовица. Какво ще правиш тогава?

— Майко, ти преди малко заяви, че някои хора остават в армията, защото е безопасно, а сега казваш, че било прекалено опасно. Не може и двата пъти да си права. Искаш ли сметана на сладкиша?

— Кали, аз мисля за теб. Добре знаеш, че има неща, които са опасни за живота, особено за хора без амбиции.

Кали отвори хладилника и се загледа вътре. След това го затвори и каза:

— Битата сметана е свършила. Би ли взела другите две чинии? — след което се запъти към трапезарията.

Кали постави едната чиния пред Джейк, а другата — пред баща си. Седна. Джейк ѝ намигна и тя направи опит да му се усмихне.

Господи, ако майка ѝ знаеше какъв опасен живот води Джейк, щеше да се ужаси, нещо повече — щеше да остане потресена. Следобед той бе посмекчил разказа си за опасностите в морската авиация, но Кали знаеше истината. Оцеляването беше предизвикателство.

Тя отново се вгледа в лицето му. Не приличаше на Терън, но притежаваше същата самоувереност, интелигентност и добродушие, същата любознателност, същата откритост в общуването с хората. Кали бе забелязала това още при първата си среща с Джейк. Както и Терън, Джейк Графтън нямаше нужда да се доказва пред никого. Може би авиацията или бойните полети бяха създали у него това качество и независимо как се бе сдобил с него, той го притежаваше в изобилие. Джейк беше мъж на място.

Той *приличаше* на Терън! Кали не можеше да отрече този факт.

— Най-сериозният проблем, пред който е изправено нашето общество — продължаваше напевно професор Маккензи, — е пълната липса на морал у мнозина от нашите младежи.

Бяха приключили със сладкиша и пиеха кафе. Джейк Графтън не обърна внимание на изказването и дори не удостои с поглед своя домакин. Той наблюдаваше Кали и се опитваше да отгатне настроението ѝ.

— Ако правеха поне малка разлика между добро и зло, младежите за нищо на света не биха участвали в тази война. Докато хората не разберат, че имат право, нещо повече — че са длъжни да се противопоставят на незаконните изисквания на едно лишено от морал правителство, ние ще продължим да воюваме. Убийства, кръвопролития, грабежи, чудовищни човешки страдания, и за какво? Само за да пълним джобовете на алчните.

След това предисловие професорът се впусна в подробностите. Джейк болезнено предугаждаше думите му.

— Да вземем теб, Джейк. Ти по принуда ли отиде да воюваш?

Джейк хвърли поглед към професора, без да обръща глава.

— Не.

В гласа му имаше нещо, което привлече погледа на Кали. Тя го погледна, но цялото ѝ внимание бе насочено към баща ѝ.

— Уолъс — каза мисис Маккензи, — може би трябва да...

— Отишъл си доброволно?

— Да.

— Доброволно си отишъл да убиваш хора? — попита професорът с явен сарказъм.

— Доброволно отидох да се бия за родината си. — Тук професорът се почувства в свои води и започна атаката:

— Родината ти не е била нападана от виетнамците. Така че сега не можеш да се скриеш зад свещеното знаме, господине, нито да прикриеш с него това, което хората като теб извършиха там.

Професорът се приготви да нанесе решаващия удар:

— Ти и твоите колеги пилоти убивахте беззащитни мъже, жени и деца. Изгаряхте ги живи с напалм. Бомбардирахте ги по най-долния, най-подлия начин, така че...

— По дяволите, вие не знаете какво говорите.

— Да сменим темата, господа — намеси се строго мисис Маккензи.

— Не, Мери — каза професорът и се наведе напред, без да откъсва очи от Джейк. — Този млад човек — нека бъдем снизходителни — ухажва нашата дъщеря. Мисля, че имам право да узная що за човек е той.

— Войната свърши, мистър Маккензи — отвърна Джейк.

— Стрелбата бе прекратена, но не благодарение на вас. Въпреки това вие не можете да загърбите всички онези убити хора и просто да продължите напред. Няма да позволя това! Американският народ няма...

Професорът продължи да ораторства, но вече зад гърба на Джейк Графтън. Пилотът излезе в коридора и стъпките му отекнаха по стълбите.

Мисис Маккензи внезапно стана, отиде в кухнята и остави Кали сама с баща си.

— Не биваше да правиш това, татко.

— Той не е човек за теб, Кали. Не можеш да живееш с него след това, което е направил — той и цялата пасмина престъпници в униформи.

Кали Маккензи нервно почукваше с лъжичка по масата. Накрая я остави и блъсна стола си назад.

— Ще говоря направо, татко. Отдавна исках да ти го кажа, но просто не знаех как. Този път ще опитам. Ти виждаш нещата в черно и бяло, макар че светът, в който живеем, е сив. От личен опит знам, че хората, които си представят границата между доброто и злото като дебела стена, са ненормални.

Тя стана и излезе от стаята, а баща ѝ остана да седи със зяпнала уста.

Горе в стаята за гости Джейк сгъваше дрехите си и ги прибираще в сака. Кали с безразличие забеляза, че найлоновата чанта беше доста износена. Беше същият този сак, който Джейк бе носил със себе си в Олонгапо.

— Извиках такси — каза ѝ той.

Тя се отпусна на един стол.

— Баща ми... Извинявай... защо трябва да си тръгваш?

Графтън прибра всичко в сака, огледа се наоколо, за да се увери, че нищо не е забравил, след което затвори ципа. Вдигна го от леглото и го тръсна пред вратата. Едва тогава се обърна към нея.

— Хората, с които се запознах в армията, са сред най-добрите, които някога съм срещал. Някои са мъртви. Други, като брат ти, останаха сакати за цял живот. Гордея се, че съм служил с тях. Правили сме грешки, но сме дали всичко от себе си. Не искам да слушам зловни клевети.

— Баща ми винаги е с мнение по въпроса.

— Мненията са като задниците — всеки си го има. На тази възраст баща ти би трябвало да знае, че не всеки държи да чуе мнението му.

— Джейк, ти и аз... при нас може да се получи нещо страхотно, ако му дадем възможност. Не е ли редно да намерим време и да поговорим за това?

— За какво да говорим? За войната във Виетнам? Тя *свърши*. За всички убити хора? *За какво?* Няма за какво да говорим, по дяволите!

Той започна да повишава тон, без да забелязва.

— О, доста виетнамци съм убил, тук баща ти позна. Умряха за нищо. Сега ми остава да живея с тази мисъл... всеки ден от живота си. Не разбираш ли?

Джейк удари с ръка по скрина и снимката, закачена в горния край, падна.

— Аз не съм Господ. Не знам дали е трябвало да ходим във Виетнам, дали е трябвало да си тръгнем по-рано от там, дали войната е справедлива, или не. Праведните глупаци, които си останаха вкъщи, могат да говорят за това колкото си искат. И по всичко личи, че скоро няма да им омръзне. Аз дадох клетва. Заклех се, че ще спазвам Конституцията на Съединените щати. Изпълнявах заповеди. Правех това, което ми казват, като давах всичко от себе си. Точно като брат ти. И какво спечелихме? Какво спечелихме аз и брат ти? Ти и аз? Джейк и Кали — какво получихме в замяна?

Той дишаше на пресекулки. Потеше се, стана му зле. Дори леко му се догади.

— Проблемът не е в баща ти, а в *мен*. Не мога просто да *забравя*.

— Джейк, всички сме принудени да живеем с миналото. И да вървим напред към бъдещето.

— Може би ние с теб още не сме подготвени за бъдещето.

Кали не отговори.

— Добре, може би аз не съм подготвен — съгласи се Джейк.

Тя хапеше устната си.

— А и ти не си — добави той.

Кали не отговори. Джейк взе чантата си и продължи:

— Предай на майка си моите благодарности.

И излезе от стаята.

Кали чу как слезе по стълбите. Чу как се отваря входната врата.

И после я чу как се затваря.

Сълзите ѝ потекоха.

След около час тя слезе по стълбите. Беше вече долу, когато дочу гласа на майка си от кабинета.

— Приказлив глупак! До гуша ми дойде от твоите проповеди за войната. Омръзна ми твоята праведност! Омръзна ми да слушам как заклеймяваш света от висотата на своя алабастров пиедестал!

— Мери, тази война беше лудост. Беше грешка, голяма грешка, и сляпата глупост на момчета като Графтън помогнаха тя да се осъществи. Ако Графтън и другите като него бяха отказали да отидат, война нямаше да има.

— Момчета ли? Джейк Графтън не е момче. Той е *мъж*!

— Той не *разсъждава* — каза професор Маккензи и в гласа му се долови раздражение. — *Не умее* да разсъждава. Не мога да го нарека мъж.

Кали седна на стълбите. Никога досега не бе чувала родителите си да си говорят с такъв тон. Почувства се изтощена, празна, но гласовете им сякаш я хипнотизираха.

— О, той е истински мъж — отговори майка ѝ. — Просто не мисли като теб. Има достатъчно способности, за да управлява боен реактивен самолет, за да бъде офицер във Военноморския флот на САЩ, и предполагам, че е доста добър. Знаем, че това не те впечатлява особено, но Кали знае що за човек е той. Джейк притежава необходимата зрялост и качества, за да я впечатли.

— В такъв случай много лесно се впечатлява. Това момиче не знае...

— Престани, глупак такъв! — горчиво възкликна Мери Маккензи.

— Нашият син изпълни дълга си, както той разбира това, а ти така и не му позволи да забрави, че го смяташ за глупав, долен фашист. Своят *единствен* син! Затова той не идва повече тук. И няма да дойде. Твоето мнение си е само *твое*, Уолъс — изглежда не проумяваш с дебалата си глава, че другите хора имат право на различни мнения.

— Аз...

Жена му повиши тон и продължи:

— Ще ти го кажа веднъж завинаги, Уолъс, затова по-добре ме чуй. Кали може да се омъжи за Джейк Графтън, независимо от нашите желания. Тя е почти толкова твърдоглава, колкото и ти — по свой начин. Джейк Графтън е досущ като Терън и не би търпял твоите бомбастични и високомерни глупости, както и Терън не можа да ги изтърпи. Тази вечер Графтън ни доказа това. Не го осъждам.

— Кали няма да се омъжи за този...

— *Млъкни*, проклет стар бърборко! Ти почти нищо не знаеш за дъщеря си!

След последното си възклицание мисис Маккензи млъкна. Когато отново заговори, гласът ѝ беше леден, всяка дума звучеше отчетливо:

— Цяло чудо ще бъде, ако Джейк Графтън отново прекрачи прага на този дом. Затова сега искам да те предупредя, Уолъс. Твоята грубост почти ме лиши от сина ми. А ако ме лиши и от дъщеря ми, ще се разведа с теб.

Преди Кали да успее да стане от стълбите, мисис Маккензи излезе с големи крачки от кабинета. Щом видя Кали, тя замръзна на място.

Кали стана, обърна се и с усилие изкачи стълбите.

2

Джейк прекара ужасно нощта в един мотел недалеч от О'Хеър и на другия ден отлетя с първия полет за Сиатъл. За лош късмет връзката на Харбър Еърлайнс за Оук Харбър беше препълнена и му се наложи да убие два часа в Сий-Так. Той седна на бара и започна бавно да отпива от бирата си.

Войната май още не беше свършила. Луда работа.

В Чикаго Джейк се опита да поживее спокойно и почтено, но професорът направи престоя му непоносим. Той отново прехвърли наум цялата каша — за петнайсети път, — като се питаше какво ли мисли Кали, какво ли чувства.

Пръстенът гореше в джоба му. Джейк го извади. От време на време го поглеждаше, криейки го в ръката си от любопитните погледи на околните.

Може би отдавна трябваше да захвърли проклетото нещо. Сякаш никога не бе възнамерявал да го дава на Кали, поне не този път. А надали щеше някога да го подари на друга. Трябваше да направи *нещо* с него.

Глупаво постъпи, че първо купи пръстена. Трябваше да изчака, докато тя каже „Да“, след това да я заведе в бижутериен магазин и да я остави сама да си избере. Нормалните момчета първо получават момичето, а после търсят пръстен. Можеше да си спести доста неудобства, ако беше действал по изпитания, традиционен начин.

Можеше да го хвърли във водата под моста.

Но колко зле се чувстваше, Господи! Толкова празен, сякаш не му бе останало нищо, за което да живее.

Джейк мрачно се взираше в халбата си с бира, когато чу мъжки глас да пита:

— Това от Виетнам ли ти е?

Джейк вдигна поглед. Два стола по-нататък седеше младо момче, на не повече от двайсет и две-двайсет и три години. Вместо ръка от левия му ръкав стърчеше кука. Този, който зададе въпроса, бе по-

възрастен, към трийсетте, и по-едър. Чакаше бармана да му наточи бира.

— Да — каза младокът, — при Чу Лай.

— Така ти се пада! — отбеляза онзи, хвърли парите на бара, взе бирата и се обърна.

Джейк Графтън стана от стола и без да се замисли, тръгна напред. Сложи тежко ръка на рамото на мъжа и го завъртя към себе си. Бирата на непознатия се плисна от халбата.

— *Кучи син!* — изрева мъжът. — Какво правиш?

— Дължиш извинение на това момче.

— Целуни ми задника — и погледна надолу към лицето на Графтън. — Почакай, копеле! Имам черен пояс по...

Това беше всичко, което успя да каже, защото Джейк грабна от бара една бирена бутилка и с рязък удар я строши в главата на мъжа. Здравенякът падна зашеметен на пода.

Графтън го сграбчи с една ръка за мократа, изцапана с кръв коса и го дръпна нагоре. С другата го стисна за топките, изправи го на крака и с един замах го изпрати през витрината на улицата.

Стъклото издрънча и се разсипа по пода. Джейк излезе от бара и се приближи към мъжа. Той лежеше замаян. Наоколо имаше пръснати парчета стъкло, които заскърцаха под обувките на пилота.

Джейк приклезна.

Мъжът започваше да идва в съзнание. От многобройните му дребни порязвания се стичаше кръв. Погледът му отначало блуждаеше, но после се фокусира върху Графтън.

— Този път извади късмет. Лично аз познавам дузина мъже, които биха те убили заради репликата ти в бара. А има хиляди като тях.

От лицето на мъжа стърчаха няколко парченца стъкло.

— На твое място бих се отказал от каратето. И без това не си достатъчно як. Може би трябва да опиташ с балет.

Джейк се изправи и се върна в бара, без да обръща внимание на случайните зяпачи. Бившият войник продължаваше да си седи на стола.

— Какво ви дължа за бирите? — попита Джейк бармана.

— За вашата бира ли?

— За моята и тази на господина. Ще платя и неговата.

— Четири долара.

Джейк остави на бара петдоларова банкнота. През зейналата рамка на прозореца се виждаше един полицай, който се бе надвесил над проснатия на тротоара мъж.

Графтън подаде ръка на бившия войник, който я стисна в отговор.

— Не биваше да правите това.

— Напротив, трябваше — отговори Джейк. — Направих го за себе си.

Барманът на свой ред подаде ръка.

— Две години съм служил в армията и също бих желал да ви стисна ръката.

Джейк отговори на ръкостискането.

— Е — обърна се той към едноръкия ветеран, — не се оставяй на разни задници да те тормозят.

— Този не е първият — промърмори момчето, като кимна към тротоара.

— Знам. Тук си живеем в същински рай, нали?

Графтън излезе от бара и се представи на първия полицай, когото видя.

Беше понеделник, около четири часа следобед, когато полицаят отключи вратата на килията.

— Свободен си, Графтън. Хайде.

Джейк тръгна пред него. Беше облечен в син гащеризон и шляпаше по пода с гумени джапанки, които му бяха с няколко размера по-големи. Бе прекарал зад решетките целия уикенд. В събота, когато го арестуваха, той се възползва от единствения телефонен разговор, който му се полагаше, за да се обади на дежурния по ескадрила в базата Уидбей.

— *Къде се намираш?* — попита човекът отсреща, който явно не можеше да повярва на ушите си.

— В затвора Кинг Каунти — повтори Джейк.

— Проклятие! Какво си направил, да не си убил някого?

— Не. Изхвърлих един тип от бара.

— Само това ли?

— Мина през витрината.

— А-ха.

— По-добре ме запиши в журнала и се обади на шкипера у тях.

— Добре, Джейк. Не се навеждай да вдигаш сапуна.

Този следобед Графтън влезе в същата стая, в която се бе преоблякъл и облече цивилните си дрехи. По случайност в същата тази стая му бяха взели отпечатъци и направили снимки. След като се облече, един полицаи му подаде плик, в който бе съдържанието на джобовете му.

Джейк провери нещата в плика. Вътре бяха билетите му за самолета, портфейлът, малко дребни пари и пръстенът. Той прибра пръстена в джоба и преброи парите в портфейла.

— Досега не съм виждал много бели момчета да влизат тук с диамантени пръстени — отбеляза словоохотливият полицаи.

Графтън не беше в настроение.

— Само търговците на наркотици носят такива пръстени по джобовете си — продължи ченгето. — И обирджиите. Нали не си се катерил през някой прозорец?

— Напоследък не ми се е случвало — отвърна Джейк, затвори портфейла и го прибра в джоба.

— Бас държа, че доста ти помага с жените.

— Направо им сваля бикините. И дъщеря ти се хвана миналата седмица.

— Подпиши тая разписка, задник такъв.

Джейк я подписа.

Отведоха го пред едно бюро. На стол с права облегалка седеше командирът му Дик Доновън. Той не се обърна да погледне към Джейк, докато последният подписваше още два листа хартия, които сержантът му пъкна под носа. Единият беше призовка за предварително гледане на делото в съда. Копието Джейк прибра в джоба си.

— Можете да си вървите — каза сержантът.

Доновън стана от стола и тръгна към вратата. Джейк го последва.

Стигнаха паркинга и Джейк седна отдясно в колата на Доновън. Командирът продължаваше да мълчи. Беше едър, висок поне шест фута и три инча, с широки рамене и гигантски крака. Той бе първият навигатор на бомбардировач, командвал някога учебната ескадрила VA-128.

— Благодаря, че ме измъкнахте, шкипер.

— Имах много по-добри възможности да оползотворя времето си от това да идвам с кола чак до Сиатъл, за да измъкна един офицер от затвора. *Офицер!* Да се бие в бар! За малко да не дойда. И не биваше да идвам. Искаше ми се да не бях го правил.

— Съжалявам.

— Не ме будалкай, господинчо. *Не съжаляваш!* Дори не си бил пиян, когато си изхвърлил онзи тип през прозореца. Изпил си точно половин бира. Прочетох полицейския доклад и показанията на свидетелите. Ти не съжаляваш и нямаш никакво извинение.

— Съжалявам, че трябваше да идвате дотук, сър. Не съжалявам за онзи тип. Заслужаваше си го.

— Ама ти за какъв се мислиш, Графтън? За супергерой от комикс? Кой ти е дал правото да наказваш всяка отрепка, която заслужава наказание? Това е работа на полицаите и съдиите.

— Добре, не биваше да правя това.

— Ще ме разплачеш.

— Благодаря ви, че ме измъкнахте. Не трябваше да го правите. Знам, че е така.

— Не че ти пука особено.

— Това наистина няма значение.

— Какво да те правя сега?

— Постъпете, както считате за правилно, шкипер. Напишете една лоша характеристика, заповед за мъмрене, докладна до военния съд, каквото намерите за добре. Това е ваше задължение. Ако искате, утре ще подам молба за напускане.

— Просто ей така? — промърмори Доновън.

— Просто ей така.

— Това ли искаш? Да напуснеш Военноморските сили?

— Не съм мислил по този въпрос.

— „Сър“! — изръмжа Доновън.

— Сър.

Командирът млъкна, излезе на шосе 1–5 и пое на север. Не се отклони на изхода за ферибота за Мукилтео, а продължи да кара по магистралата. Минаваше по дългия заобиколен път през моста при Десеншъп Пас към остров Уидбей.

Джейк седеше и гледаше пътя. Вече нищо нямаше значение. Нито момчетата, загинали във Виетнам, нито осакатените... цялото това страдание, кръвопролитие... Щом случаен глупак можеше да ги обиди на някое летище. Или оцелелите лейтенанти да се тормозят за досиетата си, докато катерят хлъзгавите стъпала на кариерата.

Юни, 1973 година след Христа.

Сигурно баща му работи във Вирджиния от изгрев до мрак. Той знае каква цена трябва да плати, плаща я и прибира плодовете на своя труд. Телетата се раждат и растат, говедата едреят, посевите никнат, зреят и накрая ги жънат.

Може би трябваше да се върне във Вирджиния и да си намери някаква работа. Беше уморен от униформата, от бумацината, дори... дори от летенето. Всичко му се струваше абсолютно безсмислено.

Доновън караше през планината Върнън. Той отново заговори:

— Онзи тип се е отървал с осемдесет и седем шева.

Джейк не му обърна внимание, само измънка нещо от учтивост.

— Топките му били подути като портокали — продължи шкиперът и въздъхна. — Осемдесет и седем шева не са малко, но не изглежда да има по-сериозни увреждания. Само няколко белега. Затова поговорих с прокурора. Няма да има дело.

Джейк изсумтя в отговор. Сега слушаше Доновън с половин ухо, но думите на командира му се струваха празни приказки.

— Прокурорът се е сражавал в Пета бригада на Морската пехота край Чозин^[1] — продължаваше Доновън. — Той прочете полицейския доклад и показанията на бармана и едноръкия войник. Жалбата и полицейското досие ще се изгубят.

— Хъм — отбеляза Джейк.

— Дължиш ми петстотин долара — двеста за гаранцията и триста за прозореца, който си счупил. Можеш да ми напишеш чек.

— Благодаря, шкипер.

— Разбира се, онази отрепка може да се опита да ти плати за осемдесет и седемте шева, ако успее да намери достатъчно глупав адвокат за гражданско дело. Съдът може да те накара да платиш за болницата и услугите на лекаря, но се съмнявам, че ще дадат на твоя човек повече пари. Макар че, що се отнася до съдията, човек никога не знае.

— Осемдесет и седем — измърмори Джейк.

— Така че можеш да си стягаш багажа — продължи Доновън. — Изпращам те в Морската пехота. В Тихия океан съдебните следователи не могат да те пипнат.

Джейк все по-ясно осъзнаваше смисъла на думите на командира Доновън и ужасът му нарастваше.

— В *Морската пехота*?

— Да. Ескадрила А-6 на Морската пехота излиза в открито море с „Колумбия“. Няма достатъчно опитни пилоти. Личен състав търси доброволци от Флота, желаещи да тръгнат с тях. Считай се за доброволец.

— *Исусе Христе*, шкипер! — запелтечи от вълнение Джейк. — Та само преди пет месеца бях на две плавания до Виетнам едно след друго.

Той млькна онемял, осъзнал всички последствия от това нещастие.

Бреговата служба беше възнаграждение, почивка след двата бойни курса, след коварните нощни катапултирания и кацания, след вражеските попадения и накрая — свалянето. Нощните катапултирания... Господи, как ги мразеше! А нощните заходи в отвратително време, понякога с прострелян самолет, с вечния недостиг на гориво... само при мисълта за това му се повръщаше. И сега Малкият кур^[2] Доновън му предлагаше да се върне обратно за още осем или девет месеца!

О, по дяволите! Просто не беше честно!

— *Проклетите жълти можеха поне дузина пъти да ме убият над Северен Виетнам! Цяло чудо е, че съм още жив. И вие сега ми предлагате тая гадост!*

Това просто излетя от устата му. Дик Доновън сякаш не чуваше. Джейк разбра, че командирът е непоколебим.

В пристъп на отчаяние той започна да напада в единственото възможно направление.

— Тези празноглавци поддържат самолетите си с детски чукчета и водопроводни ключове! — изрева Графтън, без да може да овладее гласа си. — Самолетите им са летящи гробници.

След като Доновън остави без отговор тази безспорна истина, Джейк съвсем обезумя.

— Не можеш да *постъпиш* така с мен! Аз...

— Искаш ли да се обзаложим?

Когато Джейк влезе в офицерския клуб, на столовете край бара седяха трима инструктори от щаба и пиеха бира. Следобедното слънце надничаше през високите прозорци. През гладкото стъкло се виждаше дългата ивица на Пъджет Саунд, простряла се лениво в тихата вечер, приличаща повече на езеро, отколкото на морски пролив. Но при внимателен поглед можеше да се забележат малки вълни.

Джейк предпазливо съобщи новината, че заминава с ескадрила на Морската пехота на борда на „Колумбия“. По израженията на лицата им успя да отгатне, че те вече знаят това. Лошите новини се разнасят бързо.

Офицерите важно поклатиха глави.

— Е, на брега човек бързо остарява.

— Да. В Уидбей не е лошо, но не е като в По Сити.

Добронамерените им закачки не успокоиха Джейк, макар че той се опита да запази безизразно лицето си. Тъй като не беше привърженик на неограничената свобода, проститутките и уискито в Олонгапо Сити, Филипините никога не бяха го привличали особено. Имаше чувството, че ще заплаче. Ето какво искаше той: да лети, без да участва в сражения, а на връщане да го чакат пистата, дълга осем хиляди фута, спокойните вечери на сушата, планините на хоризонта, лекият бриз, подухващ откъм пролива, приятните почивни дни, през които да си пилее времето.

Несправедливото решение на Доновън му подежда като нож, забит в корема. Тъкмо когато можеше да заживее нов живот, трябваше да остави всичко хубаво зад гърба си и да се върне в морето!

— Имаш късмет, че не си се оженил — обади се един от постоянните посетители. — Едно малко плаване по време на бреговата служба може да накара много съпруги да хукнат към адвокатите си.

Тази забележка накара офицерите да се разприказват. Те познавали четирима души, които били пред развод. Дългите раздели, които службата във Флота налага на семействата, са същински ад за брака. Докато събеседниците на Джейк клюкарстваха, мислите му мрачно се въртяха около Кали. Тя беше добра жена и той я обичаше. И

сега Джейк виждаше пред себе си лицето ѝ, усещаше докосването ѝ, чуваше гласа ѝ.

Да, но баща ѝ! Този никаквец! Графтън почувства как го облива гореща вълна, но пламъкът бързо угасна сред студената пепел на разбития му живот.

Джейк отново се заслуша в разговора.

— В Морската пехота може да ти се случи какво ли не — говореше Хитрецьт Никсън.

Хитрецьт беше жилав, мургав, набит мъж. Сега той стоеше със свъсени вежди и разказваше:

— Познавах един изстребител от Морската пехота. Летеше на Ф-4. Една нощ не успял да кацне на кораба и го пратили на запасно. Запасно му било Сесил. Нощта била тъмна. Нали знаете какво е това летище? Голямо е колкото половината Тексас, с успоредни полоси.

Слушателите му кимнаха. Хитрецьт преглътна, за да прочисти гърлото си, и продължи:

— По Бог знае каква причина той приземил могъщия „Фантом“ между тези успоредни полоси. На тревата. Ударил радарния фургон. Пръснал го на хиляди тресчици.

Той въздъхна и отново заговори:

— На другия ден инженерът на ескадрилата отлетял на Сесил по заповед на дежурния офицер. Огледал хубавичко самолета, измъкнал го от калта на рульожката, после го заредил с гориво и го откарал обратно на кораба. Самолетът бил малко одраскан, но без сериозни повреди. В Морската пехота може да се случи какво ли не.

Разговориха се за шансовете да се приземи тактически изстребител с тегло 45 000 паунда на трева, без да се изкърти някой от колесниците.

— Познавах един морски пехотинец — каза Бил Дойл, когато разговорът затихна, — който веднъж при приземяване забравил да отнеме газта. Той бил с Ф-4Д.

Слушателите му кимнаха.

— Продължил напред по пистата. Гумите скърцали и димели. Сигнал до края, излязъл от пистата и още близо половин миля се носил по тревата. Минал през оградата на базата и една канавка, където оставил колесника. Продължил по корем, прекосил един път и се спрял наред железопътна линия. Посеждал малко вътре, помислил,

накрая зарязал всичко и слязъл от самолета. Докато стоял наоколо и гледал, минал един влак и се забил в останките. Направил ги на парчета.

Те пиеха бира и си мислеха какво ли е да забравиш при приземяване да отнемеш газта, какво ли е да седиш смаян в кабината на един разбит самолет, чийто двигател още работи, и изведнъж да осъзнаеш, че този път наистина си я загазил. *Ама наистина.*

— В Морската пехота се случва какво ли не — добави Били Дойл.

— Имат страхотно лоши дни — изръмжа Боб Ландау с басовия си глас.

Той беше здравеняк. Бицепсите издуваха фланелката му.

— Веднъж пилот на F-8 от Морската пехота прекосявал Тихия океан.

Боб направи пауза и смаза гърлото си с бира, а неговите слушатели се замислиха какво ли е да летиш десет-дванайсет часа в едноместен изстребител над Тихия океан, вързан за катапултната седалка в тясната кабина.

Басът на Ландау наруши мълчанието.

— При първата зарядка във въздуха нещо станало и от свръхналягането резервоарите се раздули и напукали. От всеки отвор започнало да се излива гориво. Попаднало върху двигателя и след секунди самолетът пламнал.

Тогава нашият пилот решава да катапултира. Дърпа щорката. Нищо не става. Но това още не е страшно, защото между краката му се намира резервният лост. Той дърпа с всички сили. Нищо. Продължава да си седи на седалката, която не ще да го катапултира, самолетът гори, а горивото тече над огромния Тихи океан.

Денят му се оказва от най-лошите. Дръпва лоста още два пъти с всички сили, като Кинг-Конг — все по-усърдно. Нищо не се променя. Всемогъщи Боже! Вече започва да се суети. Опитва се да отвори фанара. Но проклетото нещо не се отваря. Заяжда. Работата става от сериозна по-сериозна.

А самолетът вече пламти като факла. Нашият пилот започва *наистина* да се тревожи. Продължава да блъска фанара, докато кабината се пълни с дим. Накрая фанарът отлита. Пилотът най-после е спасен. Разкопчава коланите и се приготвя да скочи. Както разбирате,

това е F-8 и ако успее да оцелее след срещата с опашката, ще бъде първият оцелял. Но той е готов да опита. Започва да се изправя, вятърът просто го понася и — хоп! — измъква се и почва свободно да пада към дълбокия син океан. *Измъкнал се е, слава Богу, спасен е!*

Известно време нашият пилот пада надолу към Тихия океан, разсъждавайки за техническите служби в Морската пехота, и след това решава да провери дали парашутът ще се отвори. Но днес му е лош ден. Проклетото нещо се оплита зад гърба му.

— Не! — викнаха в един глас няколко от слушателите.

— Сигурен съм, че не вярвате — отвърна Боб Ландау.

Той си сипа още бира, докато неговият пилот продължаваше да пада от безразличното небе в безразличния океан с веещ се зад него оплетен парашут.

— Какво става по-нататък? — попита Хитрецьт.

Ландау се намръщи. Всяка хубава морска история се разказва полека, а Хитрецьт имаше лошия навик да пришпорва разказа. Ландау не искаше да го пришпорват. Той отпи още една глътка бира, след което нарочно избърса устните си със салфетка. Когато отново постави чашата на бара и скръсти мускулестите си ръце, Боб каза:

— Накрая все пак извадил късмет морският му пехотинец. Задърпал въжетата като кукловод и успял да освободи част от парашута. Това било достатъчно. Достатъчно.

Той уморено поклати глава и мрачно погледна към Джейк Графтън.

— В Морската пехота се случва какво ли не. Внимавай, Джейк.

— Да — отговори Джейк и погледна през прозореца към бистрата синя вода, в която се отразяваха малките пухкави облачета. — Ще внимавам.

---

[1] Чозин — язовир в Корея — Бел.ред. ↑

[2] Игра на думи с името Tiny Dick — Бел.ред. ↑

3

Когато стъпи на пътеката около полетната палуба, Джейк Графтън беше облечен в униформа цвят каки и летателно яке. Слънцето беше изгряло, но на запад високите сгради на Сан Франциско и целият Голдън Гейт Бридж, освен върховете на кулите, все още тънеха в мъгла, чиято влага се долавяше в лекия бриз. Джейк потрепери и нахлупи пилотката по-плътно върху главата си.

Долу на кея беше пълно с хора. Пилотът се облегна на парапета и се загледа в тълпата, вслушвайки се в гълчавата.

Там стояха моряци, морски пехотинци, офицери и старшини, наобиколени от семействата си. Навсякъде се виждаха деца: едни се притискаха към майките си, други се гонеха сред тълпата, а най-малките преминаваха от едни ръце в други.

На втори асансьор свиреше оркестър. Асансьорът беше спуснат и стърчеше над кея като козирка на портал. Пред погледа на Джейк диригентът привлече вниманието на оркестрантите и оркестърът засвири марш от Суза^[1].

На кея, близо до кърмата, се събираше друг оркестър. Беше оркестърът на базата. Той свиреше при отплаването на всеки кораб. „Колумбия“ си имаше свой оркестър, но старпомът явно беше сметнал, че повече музика няма да бъде излишна. От ръба на палетната палуба над главата на Джейк се показваха опашките на самолетите и хвърляха причудливи сенки на оживения кей. Джейк виждаше как от време на време хората вдигаха глави нагоре, за да огледат огромното туловище на кораба и дузините самолети, и след това отново обръщаха погледи към лицата на любимите си.

Предната вечер той бе стоял на опашка пред телефонните кабинки в началото на кея. Дъждът беше утихнал, само от време на време падаха редки капки. Когато дойде неговият ред за телефона, Джейк се обади на родителите си във Вирджиния, а след това на Кали. В Чикаго минаваше полунощ. Тя вдигна слушалката.

— Кали, обажда се Джейк.

— Къде си?

— На кея в Аламеда. Получи ли ми писмата?

— Получих три.

Беше написал и пуснал писмата в Оушана, където го бяха изпратили да възстанови подготовката си за полети от самолетносач заедно с група обучаеми от ВА-42. Разбира се, Джейк се справи успешно, но за тренировъчните кацания и допускането до полети на самолетносача не остана време. Това щеше да свърши след отплаването на „Колумбия“. Необходими му бяха десет дневни и шест нощни полета, тъй като от последното му кацане на самолетносач бяха изминали повече от шест месеца.

— Изпратил съм ти още едно — каза той на Кали, макар че може би нямаше нужда. — Ще го получиш след ден-два.

— Как ти се струва корабът?

— Кораб като кораб. Какво да ти кажа?

— Кога ще отплаваш?

— В седем и половина сутринта.

— Значи като се събудя, вече ще си в открито море.

— А-ха.

Няколко минути си разменяха безцелни реплики. Намеси се операторът, Джейк пусна още монети и заговори по същество:

— Кали, обичам те.

— Знам, че ме обичаш. О, Джейк толкова съжалявам, че гостуването ти се провали!

— Аз също. Предполагам, че просто от време на време се случват и такива неща. Бих искал...

Но думите му секнаха. Телефонната кабина на кея, пред която чакаха дузини моряци, като че ли не беше най-подходящото място за това, което искаше да каже.

— Пази се — каза тя.

— Познаваш ме, Кали. Винаги се пазя.

— Не се излагай на ненужен риск.

— Няма.

— Искам да се върнеш при мен.

Сега, когато стоеше и се взираше в тълпата, Джейк мислеше за това. Кали искаше да се върне *при нея*.

Той пое дълбоко дъх и въздъхна. Ах, Боже, страшно нещо е животът! Тъкмо когато всичко изглежда безнадеждно, през облаците се процежда някой слънчев лъч. Надежда. Имаше надежда. Тя не би казала това, ако не го мислеше. Не бе типично за нея. И не би го казала на човек, който заминава на осеммесечно плаване.

Джейк стоеше заслушан в двата оркестъра, които свиреха едновременно различни мелодии, взираше се в тълпата, в жените и моряците, които страстно се целуваха. И тогава забеляза кадилака. Един розов кадилак-кабриолет със свален покрив бавно си проправяше път през тълпата на кея. Хората се отместваха и след това отново се събираха, подобно на води, порени от кораб.

На кея не се допускаха коли. Но това не важеше за кадилака. Караше го мъж в бяла униформа. Всичките му пътници бяха жени, млади жени, които нямаха много дрехи по себе си. На показ бяха изложени множество загорели бедра и оголени рамене, както и няколко наистина внушителни деколтета.

Напук на всички правила колата спря до офицерския трап. Шофьорът слезе, мързеливо се протегна и се загледа в гигантския сив кораб, който се издигаше над кея. Жените изскочиха от колата и наобиколиха мъжа.

Това беше боцман Мулдовски! Нямахте кой друг да бъде. Обикновеният моряк не би си и помислил да мине с кола през охраната в началото на кея. Това беше привилегия на висшите офицери. Но старшината — разбира се!

Мулдовски.

Той беше боцман на полетната палуба на „Шило“ — предишния кораб на Джейк. Изглежда, щеше да плава на „Колумбия“. Сега Джейк си припомни, че Мулдовски никога не караше брегова служба. Вече над двайсет и пет години се местеше от кораб на кораб.

Само вижте тези жени с предизвикателни панталонки и съвсем къси полички!

Моряците, застанали на пътеката отляво и отдясно на Джейк, започнаха да крещят и да подсвиркват. Мулдовски не реагира, но жените енергично им помахаха. Това предизвика бурни викове на одобрение сред зяпачите.

След като извади чантите си от багажника на колата, боцманът прегърна всяка от петте жени. Оркестрите гърмяха мощно, а моряците

гледаха с благоговение.

— Боцманът май си има публичен дом, — каза един от тях на приятелите си, достатъчно силно, за да чуе Джейк.

— Със сигурност знае как да живее — одобрително отвърна друг.

— Това е стил, момче. Живее със *стил*.

Джейк Графтън се усмихна. Зрелищното пристигане на Мулдовски го беше превърнало в супергерой в очите на моряците. Джейк подозираше, че боцманът е целял да постигне тъкмо този ефект. Сега горилите на палубата щяха да работят за него като роби — до дупка.

Уви, съвсем скоро се чу свирката на кораба, гръмнаха високоговорители и моряците се втурнаха да размотават въжетата, които държаха огромния кораб към кея. Мъжете за последен път страстно прегърнаха жените си и след това се втурнаха към траповете. Удариха седем камбани, траповете бяха вдигнати с кранове и стоварени на кея.

След като и последното въже бе освободено, корабът се задвижи — отначало много бавно, почти незабележимо. Постепенно пролуката между кея и мъжете, скупчили се на перилата, се увеличи.

Моряците започнаха да хвърлят шапките си на кея и децата се спуснаха като мишки да ги събират. Звуците на „Вдигнете котвите“ изпълниха въздуха.

Когато кеят остана на неколкостотин фута зад кораба, Джейк усети, че стоманата под краката му завибрира. Витлата работеха. Ефектът беше забележим. Кеят се отдалечаваше — отначало бавно, а накрая все по-бързо.

Пилотът се качи на полетната палуба и започна да си проправя път през ограничителните вериги към носа, за да се присъедини към компанията, която се наслаждаваше на усилващия се вятър. Пред тях беше Бей Бридж, след него — Голдън Гейт. Мъглата над Голдън Гейт се разсейваше.

Корабът бе напуснал пристанището на Бей Бридж и пуфтеше с осем-десет възела край Алкатраз, когато високоговорителят гръмна: „Въздушна тревога, въздушна тревога. Екипаж — по местата за въздушна тревога.“

Плаването започна.

Джейк се екипираше за полет, когато в съблекалнята влезе чернокож морски пехотинец в летателен костюм. Върху раменете на костюма бяха закачени пагони на капитан, което в Морската пехота беше еквивалентно на чина лейтенант на Джейк във Флота. Той хвърли поглед към Джейк, кимна на двамата морски пехотинци, които също се обличаха за тренировъчни полети, а след това отново небрежно погледна Джейк.

— Викат ми Флап. Мисля, че ще летим заедно.

Навигаторът беше подстриган по африканската версия на типичната за морската пехота прическа — тоест косата стърчеше около половин инч над главата му и беше щателно обръсната отстрани и на тила. Ръстът му беше малко над средния, имаше силно развит гръден кош и мускули, които можеха да се получат само след хиляди часове вдигане на тежести. Изглеждаше на възраст между двайсет и пет и трийсет.

— Джейк Графтън. Ти ли си Ле Бо?

— Да.

— Защо те нямаше на инструктажа?

— Хей, момче, това са полети за допускане! От нас се иска само да кръжим около птицефермата със спуснат колесник и онова дете виси — куката. Това е цялата работа. Можеш да се справиш, нали?

Джейк реши да смени темата.

— Откъде си?

— От остров Париж. Чаткаш ли? Ле Бо — френско име — остров Париж.

— Х-м.

— Не се заблуждавай от хубавата ми шоколадова физиономия, човече. Това е френски шоколад.

— Френски лайна — обади се един от познатите на Ле Бо морски пехотинци.

— Защо не ги опиташ, пръдльо? — срязва го Флап. — Кожата ми е черна с креолски оттенък.

— Нещо като кафе със сметана — отбеляза Джейк Графтън, докато закопчаваше сбруята на парашута си.

— Да, човече. Точно така. В Луизиана имало един плантатор Ле Бо, който страшно си падал по чернокожи хубавици. След Гражданската война, когато бившите му роби взели неговото фамилно име, той сметнал това за лична обида. А пък те го направили, защото повечето от тях били негови синове и дъщери. На Ле Бо обаче не му харесала идеята да остане в историята като патриарх. Не искал да признае щедрия си генетичен принос в подобряването на робската раса. И обесил едно-две от чернокожите си деца — това направил. В резултат всички чернокожи в енорията приели неговото име. В тоя окръг на Луизиана има повече чернокожи Ле Бо, отколкото жени можеш да оправиш. Така че тоя плантатор донжуан от южните щати е един от многото ми прадеди, с който истински се гордея.

— Страхотно — каза Джейк Графтън, докато проверяваше дали връзките на новия му противопретоварващ костюм са завързани правилно.

— Чухме, че идваш при нас. Във Флота смятат, че кретени като нас не могат да се справят с цялата тая сложна техника. Та чухме, че ни изпращат един тип, ас от флота, който да напълни тъпите ни празни кратуни^[2], да ни инструктира, да ни посочи пътя към просветлението.

Графтън реши, че този коментар не заслужава отговор.

— За мен ще бъде истинско удоволствие — приветливо каза Флап Ле Бо и извади своята сбруя от шкафчето си — да летя с майстор-кукаджия^[3]. Приеми ме просто като ученик, застанал при извора на мъдростта; чирак, който се стреми да проникне в тънкостите и тайните на занаята, опитай се да оцениш...

— Винаги ли си такъв глупак или се стараеш специално заради мен? — попита Джейк.

Ле Бо невъзмутимо продължи да бърбори:

— Жалко, че повечето хора във Флота са толкова опасно докачливи! От грубата ти забележка човек може да си направи извода, че за жалост ти споделяш тази черта на колегите си. Това е тъжно, много тъжно, но между нас сигурно ще възникнат някои напрегнати ситуации. И двамата не обичаме тези неща, нали? Напрежение. Стрес. Недоразумения. Стомашни киселини. Лоши чувства. Ритници в задника.

Той жално въздъхна.

— Е, ще се опитам да се справя с това в процеса на работата. Плантаторът в мен се обажда. Знаеш ли, наистина имам голям късмет, че в жилите ми тече бяла кръв. Дава ми възможност да виждам нещата в по-добра перспектива.

Морският пехотинец направи лек поклон от кръста и отправи следващата си реплика към пода:

— Благодаря, благодаря ти, Жюл Ле Бо, който сега се печеш в ада.

И отново се обърна към шкафчето и летателния си костюм:

— Повечето ми събратя нямат такъв късмет — не могат да отличат дърво от купчина тор и...

— О, Флап, за Бога... — обади се някой от следващата редица. — Затвори си човката, а?

— У-ха! — нададе вой Флап. — Чувствам се *страхотно!* Ще се измъкна оттук, ще летя с ас от Флота и ще гледам как *се справя* най-добрият от най-добрите!

— Как попаднах на този задник? — попита Джейк майора, който стоеше две шкафчета по-нататък.

— Никой друг пилот не го искаше — беше отговорът.

— Хей, внимавай какви ги дрънкаш — обади се Флап. — Пикаеш на цялата ми репутация.

— ..._сър!_

— Сър — покорно повтори Флап.

* * *

Слънцето леко надничаше иззад един тънък перест облак високо в небето. Вятърът от северозапад браздеше повърхността на океана и от време на време изтръгваше късчета бяла пяна от гребените на вълните. Чайки се вдигаха и кръжаха над огромния кораб.

На няколко мили се виждаха две фрегати и четири ескадрени миноносеца, разпръснати около самолетоносача. Те представляваха ескорта на кораба — благонадежден щит срещу подводници. Щяха да съпровождат самолетоносача навсякъде.

На изток още се виждаше сушата. Тя скоро щеше да се скрие зад хоризонта, защото през следващите няколко часа самолетоносачът

щеше да се движи срещу северозападния вятър; след това Вселената щеше да се превърне в кораби, океан и небе. Сушата щеше да остане като спомен от миналото и видение от неясното бъдеще. Шест малки луни в орбита около една скитаща планета...

Погледът на Джейк се спря върху далечната тъмна ивица земя; после пилотът се обърна.

Тази сутрин корабът се носеше леко, с едва забележимо люлеене, което Джейк усети само защото още не беше свикнал с него. Това люлеене щеше да прерасне в надлъжно клатушкане, щом корабът поемеше срещу вятъра.

Предчувствайки всички промени с усета на познавач, но без да мисли сериозно за тях, Джейк Графтън вървеше бавно към кърмата и търсеше самолета си. Ето го там — до четвърти асансьор.

Не беше красавец този „Интрудър“ А-6Е, боядисан с маскировъчна матова боя, замазана тук-таме с отвратително зелен грунд. Към самолета вече беше подключен агрегат^[4]. Джейк свали бордната стълба и отвори фанара, след това се качи горе и остави торбата с шлема си на седалката. Увери се, че осигурителните щифтове са поставени правилно в катапултната седалка, хвърли един поглед на лостовете за управление на колесника и сгъване на крилата и превключвателите за хвърляне на горивото. След това провери количеството му. Десет хиляди паунда. Отговаряше на заявката. Натисна ключовете за регулиране на седалката, чу скърцане и я усети да се движи, след това ги пусна. Джейк слезе по стълбата на палубата и започна предполетния преглед.

Във Виетнам бе летял на А-6А — първата версия на Интрудъра. Този самолет беше А-6Е — бомбардировач второ поколение, шедьовър на американската военна технология. Повечето нововъведения не можеха да се видят с просто око. Радарите за търсене и следене на А-6А бяха заменени от един радар, който изпълняваше и двете функции. Електромеханичният компютър на модела „А“ беше заменен от полупроводникова версия. Третият главен компонент от електрониката — инерциалната система — не беше още усъвършенстван, така че сега това бе слабото място в системата за навигация и бойно използване. Новият компютър и радар бяха не само по-точни от старата техника, но излизаше, че са извънредно

благонадеждни. По този начин отпаднаше основният оперативен недостатък на А-6А.

Моделът „Е“ беше внедрен във Флота преди няколко години, но Пентагонът бе забранил използването му във Виетнам. Ако бяха летели на този осъвременен модел, целите щяха да бъдат поразявани с по-голяма точност, щеше да има по-малко отклонения, да оцелеят повече хора и по този начин може би войната да свърши по-рано. Но някои от тези самолети неизбежно щяха да бъдат изгубени, а технологията — изложена на риск, т.е. да попадне в ръцете на руснаците.

Така че за да се запази тайната на технологията, бяха пожертвани хора. Колко? Кой би могъл да каже?

Докато Джейк Графтън обикаляше този А-6Е, оглеждаше и проверяваше това-онова, в главата му нахлуха живите болезнени спомени от Виетнам. Той отново изпита страх, видя кръвта, нощното небе, белязано от трасиращи снаряди, и огнените опашки на зенитните ракети. При допира до гладката студена обшивка на самолета пред очите му се изнизиха лицата на мъртвите хора.

Сякаш никога не бе слизал от кораба. Стори му се, че всеки миг Тайгър Коул ще мине с безгрижна походка по палубата, носейки торбата с шлема си и картите, готов да полети право в пастта на ада.

Джейк усети как нещо в стомаха му се надига, сякаш щеше да повърне. Той спря и се облегна на една от основните подпори на колесника.

Не!

Бяха минали шест месеца. Коляното му беше заздравяло, беше ходил да види родителите си, бе летял за кратко като инструктор на остров Уидбей, бе ходил при Кали в Чикаго... беше хвърлил онзи задник през витрината в Сий-Так... защо се потеше, защо му се гадеше?

Това е само допускане до полети, за Бога! Днес е хубав ден, подходящ за пикник, за разходка в парка!

Джейк се изпъна, погледна към океана и пое дълбоко дъх. Трябваше да направи предложение на Кали, да я помоли да се омъжи за него. И да се откаже от Флота.

Не трябваше да е тук, отново на кораба! Вече беше дал своя дял — беше пуснал своите бомби, убил своите жълтури.

За Бога! Още едно плаване — и то с тази сбирщина чекиджии!

Той свали ръка от подпората и се загледа в самолета с изкривено от сърдита гримаса лице. Навсякъде се виждаха петна от грунд, мръсотия, течове... А това бе чисто нов самолет — на по-малко от година!

Ако бяха изпратили такъв самолет в ескадрилата на Кампарели, той щеше веднага да дотърчи възмутен. *Възмутен ли — направо вбесен, с пяна на устата*, по дяволите!

Мисълта за Кампарели — последния шкипер на Джейк във Виетнам — да се тръшка и беснее, някак развесели пилота.

— Прилича на купчина лайна, нали?

Боцман Мулдовски стоеше наблизко със скръстени ръце и гледаше самолета.

— Да, боцман, но нали няма да го купувам. Само ще летя на него тази сутрин.

— Със сигурност не съм очаквал да ви видя тук, при тия кратуни, мистър Графтън.

— Понякога животът е доста странно нещо.

Боцманът мъдро кимна.

— Чух за онзи боклук, дето минал през витрината в Сий-Так.

Джейк кимна и прокара пръсти през косата си.

— Е, за малко да я изгубя. Не съм от най-разумните, които си срещал.

— Достатъчно си разумен. Благодаря ти.

С тези думи боцманът продължи напред по палубата под учудения поглед на пилота.

— Хей, човече! Годна ли е за полет тази долна, зелена, смъртоносна машина? — каза Флап. Той заобиколи носа на самолета и свали своята стълба.

— Ще разберем дали става, нали?

— Знам, че въпросът, който ти задавам, е неудобен, но динамиката на момента и несигурността на моето съществуване в настоящето, ме навеждат на размисъл относно моята карма и твоята компетентност. Не искам да те засегна, но по рождение съм привързан към задника си и не бих желал да се разделя с него. Искам да разбера, господин Ас, дали можеш да се справиш с полетите днес?

Пилотът потупа с ръка фюзелажа.

— Тази реликва от монголските военновъздушни сили след петнайсет минути може да литне от кораба заедно с твоя мъжествен организъм на борда. Това е единственото нещо, което знам със сигурност. Дали задникът ти ще оцелее? Дали сладкото невинно създание ще устои на ласките на перверзното чудовище? Останете на нашите вълни и ще разберете веднага след думите за нашите спонсори.

Джейк обърна гръб на Флап Ле Бо.

— Не се съмнявам, че това нещо ще *излети* от проклетия кораб, но *ти* ще можеш ли да го приземиш обратно цяло и невредимо?

Джейк Графтън кресна през рамо:

— Ще летим заедно или ще умрем заедно, Ле Бо.

Боцманът не трябваше да говори така. А денят беше чудесен, слънцето блестеше във вълните, във високото ясно небе, корабът леко се люлееше...

В неговите ръце самолетът щеше да стане послушен, да се подчинява на всяка негова команда. Щеше ласкаво да откликва на движението на ръчките и лоста за управление, съвместно и изкусно да се стрелне по полосата към въжетата на арестера...

Бризът се заигра с косите на пилота и той се почувства по-добре.

---

[1] Филип Суза — американски композитор, автор на маршова музика — бел.прев. ↑

[2] Jarheads — военен жаргон за морски пехотинец — Бел.ред. ↑

[3] Жаргон за пилот на самолетносач — Бел.ред. ↑

[4] Генератор за захранване на самолетите с ток при неработещи двигатели — Бел.ред. ↑

4

Крилете разперени и фиксирани, задкрилките и предкрилките спуснати, излетно тегло потвърдено — всичко това несъзнателно изплува в съзнанието на Джейк, докато следваше сигналите на стартьора към предния ляв катапулт — втори катапулт. Флап не му помагаше — след като съгласува инерциалната система и включи радара, той не каза и не направи нищо повече. Просто седеше и наблюдаваше Джейк.

— Контролна карта пред излитане — подкани го Джейк.

— Стори ми се, че каза, че можеш да караш това нещо, господин Ас.

Докато изминаваше последните няколко фута със самолета към совалката на катапулта, Джейк сам прочете точките от картата.

Стартъорът с жълтата риза му даде с едната си ръка сигнал „освободи спирачките“, а с другата направи широко движение под кръста. Това означаваше за оператора на катапулта да придвижи совалката напред, с помощта на хидравлично бутало, за да обере луфта в механизма за катапултиране. Джейк усети характерното подскачане, когато освободи спирачките и премести РУД-овете напред към упорите.

Двигателите подеха добре. Обороти, температури, разход на гориво — лентите на параметрите вървяха нагоре по скалите в синхрон с увеличаването на режима.

Интродърът вибрираше като живо същество.

— Готов ли си? — попита Джейк навигатора и сви пръсти около ръкохватката за катапултиране, опирайки длан в РУД-овете.

— Напред и нагоре, господин Ас.

Стартъорът посочи към оператора на катапулта, който стоеше на палубата десет фута по-напред. Изстрелващият мърдаше пръсти и гледаше към Джейк в очакване.

Налягането на маслото и на двата двигателя беше наред. Хидравликите — също. Джейк разклати лоста за управление и в

лявото огледало за обратно виждане провери как се движи стабилизаторът. След това козирува на дежурния на катапулта. Той отговори на поздрава и погледна напред към носа на кораба. Джейк отпусна глава на облегалката и постави дясната си ръка върху лоста.

Дежурният на катапулта се наведе рязко напред и докосна с дясна ръка палубата.

Един, два удара на сърцето — и катапултът се задейства. Ускорението беше страхотно.

Йе-е-е! След две и половина секунди всичко свърши. Предната част на кораба изчезна под носа на самолета и той се понесе над блестящия океан.

Джейк тримува, като остави носа да отиде на осем градуса, и се протегна към лоста на колесника. Премести го нагоре и огледа приборите: авиохоризонта — за тангажа, висотомера — осемдесет фута, и нагоре, вариометъра — положителна вертикална скорост, скоростомера — 150 възела приборна, расте, предупредителни лампи — няма. Той прие цялата тази информация, като отбелязваше данните някъде в подсъзнанието си, и съпостави всичко, докато самолетът набираше скорост и височина и се отдалечаваше от кораба.

Щом колесникът се прибра и заключи, Джейк се зае с предкрилките и задкрилките. Добре вървят. Скоростта продължаваше да нараства. Той прекрати изкачването на петстотин фута и премести тримера на пикиране. Двеста и петдесет възела, триста, триста и петдесет... скоростта растеше...

За свое удоволствие Джейк забеляза, че Флап Ле Бо седи изправен на катапултната седалка, стиснал ръце в скута само на няколко инча от ръчката за катапултиране между краката си.

На 400 възела Джейк отне от газта. Далекомерът показваше почти пет мили и пилотът рязко потегли лоста, отпусайки лявото крило и отново даде газ. Стремително се отдалечиха от океана. Джейк огледа небето в търсене на самолета, който бе изстрелян две минути преди тях.

Трябваше да изгори четири хиляди паунда гориво — не, сега вече само три — преди да го повикат за първото му кацане след около петнайсет минути.

Пилотът намали газта, достигайки пет хиляди фута и започна да кръжи на пет мили от кораба със скорост 250 възела.

Флап шумно въздъхна по СПУ-то и каза:

— Катапултирането беше приемливо, Графтън. Приемливо. Личи си, че си го правил веднъж-дваж и не си забравил как става. Това ме радва. Стопя ми сърцето.

От другата страна на кораба се виждаше майорът, който се намираше на същата височина и също кръжеше на пет мили. Джейк увеличи наклона, за да прелети над кораба и да го застигне.

— За малко да отида във Флота — сподели Флап, — но се опомних навреме и отидох в Морската пехота. Това е истинската армия, най-добрата в света. Колкото до Флота... е, най-доброто, което може да се каже за вас, момчета, е, че се стараете, поне през повечето време.

Той продължаваше да говори, докато Джейк се приближи и се престрой в пеленг до майора. Даде малко ляв крак, за да вижда другия самолет през десния страничен панел на фанара. Разположението на екипажа на А-6 един до друг определено изискваше финес, когато престрояването бе отляво, защото пилотът на приближаващия се самолет лесно може да загуби водача от поглед. Тази сутрин Джейк просто се бе залепил за водача си. Дори и да бе забелязал, Флап с нищо не го показваше. Той не спираше:

— ... най-близо до решението за отиване във Флота бях след срещата си със съпругата на един морски офицер. Запознахме се в едно наборно бюро на Морската пехота, което в петък вечер служи за офицерски клуб. Тя си отърка циците по целия ми гръб и аз ѝ казах, че ципът ми ще се спраска. Тя беше доста темпераментна и похотлива, та си помислих: „Защо не?“ Отидохме у тях...

Когато се приближи на петдесет фута от самолета на майора, Джейк отпусна носа и мина отзад и отдолу. Изплува отдясно — от външната страна на завоя — и зае позиция за сгъстен строй. Навигаторът вдигна палци в знак на одобрение.

А неговият продължаваше:

— ... Тъкмо ѝ го вкарах целия...

След като навигаторът на майора сигнализира за смяна на честотата и Джейк трябваше сам да включи новата, защото Флап не му помагаше с нищо, те направиха още два кръга и започнаха да снижават.

— Тя имаше зърна като ягоди, нали разбираш какво имам предвид? Хубави, издути, сладки и червени, сякаш са направени само за смучене. Те ми харесват най-много. Не мога да разбера защо Бог не ги е дал на повечето жени. Само около една на десет жени има такива. Това е загадка.

Докато снижаваха, те пронизваха потоците слънчева светлина, изпъстрени тук-таме със сенки. От време на време някой златен лъч се пречупваше в самолетите и караше океана под тях да блести. Джейк успяваше да забележи това в редките мигове, когато можеше да откъсне поглед от водача и да погледне надолу.

Самолетът му се държеше добре — ловко, старателно и послушно. Той се забавляваше да го придвижва няколко инча напред към водача, после няколко инча назад, като запазваше пълен контрол над него. Когато се насити на това, Джейк се приближи по пеленга дотам, че върховете на крилата на двата самолета се препокриха. Той спря, когато усети вихрите от крилото на водача и върхът на неговото крило се намираше само на два фута разстояние от фанара на майора. Задържа за момент в това положение, колкото да си докаже, че още може да го прави, и след това се изтегли назад в първоначалната позиция.

Летенето е най-хубавото нещо, което животът може да ти предложи — мислеше си Джейк Графтън. — А полетите от самолетноносач е най-приятната част от летенето. Тези дневни катапултирания и кацания ще бъдат страхотни.“ Но той потисна прилива на еуфория, който го изпълни.

— ... казвам ти, тогава бях най-близо до решението да отида във Флота.

Само да можеше Флап да млъкне!

Но той не млъкваше. А нямаше смисъл да прави сцени.

Двата бойни самолета се появиха над килватера на осемстотин фута височина, залепени един за друг. Два други — А-7 „Корсеър“ — вече летяха по кръга със спуснати колесници и куки, затова майорът изчака с разпуска. После навигаторът разпери пръсти, майорът отпусна лявото си крило и потегли. Джейк броеше наум, докато наблюдаваше отдалечаващия се водач. След като преброи до седем, той рязко натисна лоста встрани и потегли, протегна лявата си ръка към лоста на колесника и го премести надолу. Последваха задкрилките.

Хоризонтален полет, претоварване тройка... колесникът се спуска, задкрилките и предкрилките също... гориво седем хиляди паунда.

След като установи полета по дългата, Джейк отвори клапана на основния резервоар и изхвърли седемстотин паунда в атмосферата. Искаше да мине над рампата на кораба точно с шест хиляди.

Прецизност. Това е основната идея на летенето от самолетносач. В това се състои предизвикателството. И тръпката.

— ... просто не разбирам защо хората искат да летят на сред океана на тези проклетни птицеферми. Осем месеца ще се забавляваме така. Във Флота е пълно с щастливи мастурбатори...

„Първият заход — без куката: простартиране. Така Ръководител-кацането ще разбере как го правя и че не съм самоубиец.“

Излизаш на правата... точно 118 възела, ъгъл на атака — на три часа... ето я и топката. Прекосяваш килватера, изправяш наклона, палубата се приближава, внимавай с курса! Прекосяваш вихрите от острова, малко газ — после веднага отнемаш... колесникът се удари в палубата и носът рязко падна. Джейк Графтън блъсна ръчките напред до упорите и прибра въздушните спирачки от бутона на РУД-овете. Интродърът се стрелна по палубата и литна във въздуха. Джейк потегли лоста и започна изкачване.

— Забавното е, че Флотът успява да намери толкова много мастурбатори като теб, които да се возят на тия плаващи птичарници. Нали не мислиш, че по света има много такива откачалки? Ако гледаш на света непредубедено — няма. Искам да кажа, че повечето хора предпочитат да правят секс с *други хора*, нали? Не се съмнявам, че доста от вас са педераста. Сигурно е така.

Джейк зави по дългата, спусна куката и провери застопоряването на коланите си. Обикновено по време на полет не ги натягаше много, за да може при желание да се наведе напред или да се намества в катапултната седалка.

Той вдигна малко седалката и нагласи реостата, който осветяваше индикатора на ъгъла на атака.

Между самолетите на Джейк и майора имаше достатъчен интервал, майорът се закачи от първия път, докато Джейк намаляваше мощността между третия и четвъртия завой. Графтън излезе на

финала, запазвайки скоростта, пресече килватера, после и вихрите от острова... Идваше идеално, топката не мръдваше...

Интрюдърът профуча над рампата и шумно се стовари на палубата. Ръчките веднага отидоха на излетен режим, но куката се залови за едно от въжетата на арестера и закова самолета на място.

Джейк натисна бутона за вдигане на куката и увеличи режима, за да излезе от арестера. Стартърът му даваше сигнал да се придвижи напред, а в това време Флап продължаваше:

— Цялата тази идея да се наблъскат пет хиляди момчета на едно място без жени е противоестествена. Всички ходят надървени: така се къпят, така си и лягат. Този кораб е плаваща фабрика за сперма! И то през 1973 година! Боже мой, нима ние, хората, не сме отбелязали никакъв прогрес в разбиранията за сексуалните си нужди през всичките тези години на...

Джейк се нареди на опашка за втори катапулт, проверявайки положението на колесника, задкрилките, горивото, а после, като следваше сигналите на мъжа с жълтата риза, приближи самолета до совалката. Джейк вършеше познати неща — неща, заради които беше готов да понесе дори бръщолевенията на Флап.

Даде газ... козирува — и хоп! — всичко отначало. Този път Джейк остави колесника и задкрилките спуснати. Продължи напред, докато не се размина с майора, който вече беше на дългата.

Джейк започна първия. Самолетът навлезе в сноп светлина и топлина заля ръцете и краката му. Той широко се усмихна под кислородната маска.

След като направи четири кацания, Джейк получи заповед да сгъне крилата и да спре до острова с работещи двигатели, за да зареди самолета с гориво — „гореща“ зарядка. Той вдигна фанара и свали кислородната си маска. Лицето му беше мокро от пот. Пилотът избърса влагата и се загледа в самолетите, които захождаха.

Флап Ле Бо също седеше, гледаше и най-после мълчеше.

Божествена тишина. Чуваше се само ревът на реактивни двигатели на излетен режим, грохотът на катапултите и от време на време някоя остра реплика по радиото. Полетната палуба на

самолетоносача бе най-шумното място на света, но все пак беше толкова приятно без дърдоренето на Флап.

След няколко минути Джейк вече имаше 6500 паунда гориво. Той даде сигнал за прекратяване на виолетовите ризи — рязко движение на ръката пред гърлото си. Сложи си маската, затвори фанара, освободи стоянъчната спирачка, включи управлението на носовия колесник и леко даде газ, следвайки сигналите на стартъора. И отново се нареди на опашка пред катапулта...

Всичко свърши прекалено бързо. Джейк изпълни десетте задължителни дневни кацания и отново получи право да лети денем на самолетоносач. Той остави самолета на площадката до четвърти асансьор и слезе на палубата с шлема на глава. След като размени няколко думи с техника на самолета, Джейк слезе по стълбата на пътеката край полетната палуба, след това тръгна по първия коридор, който водеше на ниво 0–3 — първото под полетната палуба.

Флап Ле Бо вървеше след него.

— Тази сутрин се справи добре, господин Ас — отбеляза той.

— А ти не.

Джейк се спря и застана с лице срещу навигатора.

— Я повтори!

— Моята осемдесетгодишна баба би свършила по-добра работа от теб днес на дясната седалка.

— Целуни ми шоколадовия задник, господин Ас. Не съм ти искал мнението.

— Обаче ще го получиш. Ти летя с мен. Аз очаквам от навигатора да ми помага в управлението на самолета, да е наблюдател, да чете контролните карти.

— Исках просто да видя дали можеш...

— *Мога!* Докато си седеше с палец, заврян в гъза, и ме отегчаваше до сълзи с историята на нещастния си живот, можеше поне да провериш работата на компютъра и радара. Ти дори не го включи на режим! *Никога* повече не ми излизай с тоя номер!

Флап доближи лицето си на инч от Графтън.

— Няма да приема никакви обиди от Флота, моряк. По-добре да си изясним нещата тук и сега.

— Ле Бо, не знам кой от нас е старши, а и пет пари не давам за това. Но в кабината аз съм командир. Ти ще си вършиш работата добре и професионално — по този въпрос няма две мнения. Ако *не го правиш*, кариерата ти в Морската пехота много бързо ще отиде в лайната. И дори да далдисаш, няма да я спасиш.

Флап отвори уста да отговори, но Джейк Графтън му се озъби:

— Не ме предизвиквай.

С тези думи пилотът се обърна и се отдалечи, като остави Флап Ле Бо да гледа след него.

Когато Джейк се изгуби от поглед, Флап се усмихна. Кимна няколко пъти, прокара ръка през косата и оправи прическата си.

— Флап, човече, тоя става — каза си той. — *Наистина* става.

Навигаторът тихичко се изсмя.

Джейк стоеше в дъното на стаята за инструктаж и попълваше техническия журнал на самолета, когато в стаята влязоха ръководителите-кацания на авиокрилото и на ескадрилата А-6. Джейк познаваше човека от А-6. И той беше пилот от Флота, изпратен насила, като Джейк, в Морската пехота за „обмяна на опит“. Викаха му Риъл Маккой и по ирония на съдбата беше новият му съквартирант. Миналата вечер Джейк не научи малкото му име, защото РК-то се прибра пиан, представи се като Риъл Маккой и падна по очи на леглото си.

— Графтън — започна по-старшият, като гледаше бележките си, — ти имаш окей.

Казваше се Хю Скидмор.

— На простартирането — окей, после девет пъти — окей, и веднъж задоволително. Всичките на трето въже — внимавай, че ще го протриеш това въже, момче.

Джейк занемя. Окей беше за отличен. Той мислеше, че е направил пет или шест, но девет? За да прикрие учудването и задоволството си, пилотът нацупено каза:

— *Задоволително?* Писал си ми *задоволително?* На кое?

Скидмор отново прегледа бележника си, после шумно го затвори.

— На седмото. Когато летеше към четвъртия, капитанът дозави срещу вятъра, ти удължи ненужно и слезе ниско. Освен това излезе от

ляво на правата.

Той сви рамене и се усмихна.

— Следващия път ще се стараеш повече, нали?

Скидмор отиде да направи разбор и с майора, но Маккой остана.

— За Бога, Риъл, тук сте големи скъперници.

— По-добре се стегни, съкафезник.

— Какво си направил, та да заслужиш плаване с Морската пехота? Да не си се изпикал в купа за пунш?

— Нещо такова — неясно отговори Риъл Маккой, после се отдалечи с небрежна походка.

След обяд Джейк отиде в каютата да разопакова багажа си. Когато вече беше прибрал и сгънал повечето си неща, влезе Маккой, остави наушниците на масата и се тръшна на леглото.

— Аз хвърлих един цивилен през една витрина — каза Джейк на ръководителя-кацане. — А ти какво си направил?

Маккой въздъхна, отвори очи и се втренчи в Графтън.

— Предполагам, че ще го разкажеш на целия кораб.

— Опитай.

— Е, добре, спечелих прекалено много пари. Разговорих се за това с момчетата. Накарах ония от Личен състав да ми напишат молба за напускане. Но преди да успея да я пусна по етапния ред, шкиперът ме привика. Каза ми, че богато копеле като мен трябва да си брои парите на големия сив кораб.

— Много пари? Никога не съм чувал за подобно нещо. Да не си обрал лавката?

— Не. Нищо подобно.

Маккой стана, въздъхна и потри лицето си с ръка.

— Не. Просто играех на борсата.

— На коя борса?

— Борсата.

Той видя изражението на лицето на Джейк и възкликна:

— Исусе Христе! На *стоковата* борса!

— Никога досега не съм познавал някой, който да притежава акции.

— О, за Бога...

Маккой се изтегна и въздъхна.

— Добре, както и да е, колко пари си спечелил?

— Ще разкажеш на всеки задник на този кораб, Графтън. Това е изписано на глуповатото ти лице.

— Не, няма. Честна дума. Колко?

Маккой мрачно изгледа новия си съквартирант. Накрая каза:

— Ами през последните пет години успях да спестя около шестнайсет хиляди, които превърнах в сто двайсет и две хиляди триста трийсет и девет долара. Във всеки случай толкова бяха при приключването на операциите вчера в Ню Йорк. Разбира се, няма как да разбера какво е станало на борсата днес.

— Естествено — съгласи се Джейк, доста впечатлен. Той подсвири на при мисълта за 122 хиляди долара, след това каза:

— Слушай, имам спестени няколко хиляди. Може би ще ми помогнеш да ги инвестирам.

— Заради *това* съм тук, на този кораб, с тия кратуни! Всички момчета в стаята за инструктаж ми искаха съвет за инвестиции. Всички четяха „Уолстрийт Джърнъл“ и говореха за лихвени проценти, коефициенти и за това колко коли ще продаде „Крайслер“. Шкиперът прахоса сума пари.

Маккой тъжно поклати глава.

— Е, станалото — станало. Сега вече нищо не може да се направи.

И той отново погледна към Джейк.

— Разкажи ми за онзи тип, когото си хвърлил през витрината.

След като изчерпаха темата, Джейк пожела да научи повече за офицерите в ескадрилата.

— Типични морски пехотинци — заключи Риъл Маккой с изражение на примирение, след като бе прекарал в тази компания цели три седмици. — Струва ми се, че са три месеца. Това ще е най-дългото плаване в живота ми.

— Колко са участвали във войната?

— Всички в ескадрилата, с изключение на двама или трима баровци, са били поне на едно плаване до Виетнам. Може би половината са участвали в две и повече. А шест или осем души са били взводни командири във Виетнам, преди да отидат в школата за летци. Твоят навигатор — Ле Бо — е бил в разузнаването на Морската пехота.

Графтън се стъписа. Ле Бо? Фуклъото от Сан Диего?

— Не ме ли будалкаш?

— Кълна се. В разузнаването. Бил е зад фронтовата линия, ял змийско месо, организиран засади и убийства. Да. Това е Ле Бо — жива легенда в Морската пехота. Има повече награди от Оди Мърфи. Обаче никога не се фука.

Лицето на Джейк поруменя, когато си припомни несвързания монолог на Флап в кабината. И тази несръчност и некомпетентност, която излъчваше видът му сутринта!

Забелязал изражението му, Маккой продължи:

— Един Господ знае защо Морската пехота го е направила навигатор. Върнал се във Виетнам с ескадрила А-6. Два пъти са го улучвали. Първия път — на финала в Да-Нанг. Минал през главния вход с парашута на рамо. Вторият път обаче било друго. Пилотът му бил улучен в главата и Ле Бо катапултирал някъде близо до границата с Лаос или в Камбоджа — не знам. Във всеки случай, никой не чул нищо за него. Абсолютно нищо, макар че го търсили, и то усърдно. След седемнайсет дни, а може би и повече, един патрул се натъкнал на него посред джунглата, в най-затътеното място. Той ходел гол-голеничък, целият в кал и листа и носел със себе си само нож. Ловял жълтури и ги изкормвал. Върнал се с цял товар трофейно оръжие, което успял да скрие.

По изражението на лицето Маккой виждаше, че Графтън хич не е щастлив.

— Това още не е всичко, Джейк — продължаваше Риъл. — Най-забавното е, че Ле Бо *не искал* да го спасяват. Казаха ми го двама души, затова предполагам, че има нещо вярно. Не искал да се връща, защото прекалено много се *забавлявал*. Пехотинците от патрула почти трябвало да го вържат.

— Боже, защо се падна на мен?

— Последният му пилот не беше на нужното ниво — обясни Маккой, — поне според Ле Бо. Имаше проблеми с кацането. Не беше опасен, но особено нощем доста играеше на глисадата. Може би щеше да се оправи, а може би — не. Но Ле Бо не му даде никакъв шанс. Отиде направо при шкипера, а шкиперът отиде при командира на авиоотряда и преди още да се опомни, момчето беше преместено.

— *Ле Бо* ли уреди това?

— Явно за тях е идеалният морски пехотинец. Съвсем наскоро го предложиха за повишение в чин майор. Всички го уважават и почитат. Чак ми се гади. Почакай да видиш как тия закоравели стари пушки говорят с него, като учениците с Исус. Ако доживее, един ден ще стане командващ, помни ми думата.

— Чужденци на чужда земя — промърмори Джейк, като имаше предвид себе си и Маккой.

— Нещо такова — съгласи се Риъл.

Той свали летателните си обувки и грижливо ги постави на пода.

— Това плаване ще бъде истинско приключение — кисело добави ръководителят-кацане.

— Аха.

— След около час ще има събиране на всички офицери в стаята за инструктаж. Аз ще подремна малко. Събуди ме, моля те.

— Добре.

Маккой се обърна и след малко задиша дълбоко.

Джейк изгаси лампата над главата си и остави да свети само настолната лампа — малка десетватова „светулка“. Той наклони стола си назад, към металното шкафче за обувки на Маккой и вдигна краката си на масата.

Джейк изсумтя при мисълта за *Ле Бо*, но мислите му скоро се насочиха към Кали. Лекото люлеене на кораба му действаше успокояващо. След няколко секунди главата му се килна напред и той потъна в сън.

Шкипер на ескадрилата беше подполковник Ричард Халдейн. Той беше нисък напет мъж с изпъкнали гърди и късо подстригана черна коса, която бе започнала да побелява. В тази затворена общност на кадрови военнослужещи неговото поведение и обноски внушаваха респект. След събирането, на което в претъпканата с непознати лица задушна стая се обсъждаха досадни административни въпроси, подполковникът отведе Джейк настрана и го помоли да седне на стола до него.

Халдейн държеше в скута си досието на Джейк.

— Снощи няхахме възможност да поговорим, господин Графтън, но добре дошъл на борда. Радваме се, че имаме човек с вашия опит.

— Благодаря, сър.

— Ще ви зачислим в Оперативния отдел. Мисля, че там вашият опит ще ни бъде от най-голяма полза.

— Слушам, сър.

— Искам, докато плаваме към Хаваите, да съставите цикъл от лекции от Инструкцията за полети.

Инструкцията беше библия за всеки пилот на самолетоносач. В нея бе регламентирано всичко, до най-незначителния детайл от експлоатацията на палубната авиация.

— Ние провеждахме такива лекции няколко пъти, докато подготвим това плаване — продължаваше подполковник Халдейн, — но аз бих искал отново да разгледате с нас тази книга в детайли. Искам да споделите с нас всичко, което знаете за полетите на А-6 от самолетоносач. Мислите ли, че ще можете да се справите?

— Да, сър.

Ричард Халдейн едва забележимо кимна. Дори когато седеше, той излъчваше властност. Джейк леко се изправи на стола си.

— От досието ви разбирам, че имате богат боен опит — бомбардиране на наземни цели, но такъв опит притежават повечето офицери в тази стая.

— Единични задачи денем и нощем, известно количество атаки в състава на група и авиоотряд, както и много полети на танкер.

— За съжаление нашият боен опит няма да ни помогне много, ако започнем война с руснаците, които са най-вероятният ни противник.

Тази забележка изненада Джейк. Той се опита да запази лицето си безизразно. Халдейн продължи:

— В една война с руснаците ние вероятно ще участваме в морски операции — нашите кораби срещу техните. Мистър Графтън, как бихте атакували съветска ракетна фрегата?

Джейк отвори уста, след това я затвори. Почеса се по главата, накрая каза:

— Не знам, сър.

Истината беше, че той нито веднъж досега не беше се замислял за това. Докато Джейк се подготвяше за летец, докато се обучаваше на

А-6, както и през трите години, които прекара в ескадрила на ВМС, войната във Виетнам беше в разгара си. Всички цели бяха на сушата.

— Имате ли някакви идеи?

Джейк прехапа устни. Той беше офицер от Флота и сега му задаваха въпрос относно морски въздушни операции, за които той наистина трябваше нещо да знае. Но не знаеше. И реши да си признае.

— Сър, мисля, че отговорът на този въпрос изисква внимателен анализ на възможностите на зенитната артилерия и ракети на руската фрегата, а да си призная честно, никога не съм правил това, нито съм виждал резултатите от подобно изследване. Предполагам, че момчетата от Спецотдела държат тази информация под ключ.

— Какво е въоръжението на съветската фрегата?

Джейк се смути.

— Не знам, подполковник.

Халдейн кимна веднъж — бавно, и погледна настрани.

— Бих желал да проучите този въпрос, господин Графтън. Когато решите, че сте намерили отговора, обадете ми се.

— Слушам, сър.

— Това е всичко. Успешна нощ.

— Благодаря, сър.

Джейк стана и се отдалечи покрусен. Да, по дяволите, всичко, което бе атакувал по време на бойната си кариера, беше в калта на Виетнам. Разбира се, *трябваше* да знае нещо за корабите, обаче...

Какво ли си мислеше Халдейн: офицер от Флота — и да не знае нищичко за атака на надводни цели!

Поздравления, Джейк. Чудесно започна плаването с Морската пехота.

5

На запад небето все още беше озарено от слаба светлина и хоризонтът се виждаше ясно, когато Джейк подкара самолета към катапулта. Този първи полет щеше да бъде „розов“ и не особено тежък. За да бъде допуснат до нощни полети, трябваше да направи шест кацания, което означаваше, че след този полет в полумрак ще има още пет... в непрогледна тъмнина. Първият, „розовият“, беше само за развлечение.

Той внимателно огледа вечерното небе. Облачността беше почти непроницаема — с няколко пролуки на запад — и ниска, може би на седем или осем хиляди фута височина. Вятърът все още духаше от северозапад, но по-силно, отколкото сутринта. Това беше добре. Тази вечер корабът щеше да се движи по-бавно срещу вятъра и все пак скоростта на вятъра над палубата щеше да бъде оптимална — 30 възела. Тъй като всяка миля срещу вятъра отдалечаваше кораба от брега и летищата на сушата, колкото по-малко бяха тези мили, толкова по-добре.

„При тези полети за допускане всеки път нещо става — мислеше си Джейк, — рано или късно нещо ще се развали, така че има най-малко 50% вероятност поне веднъж тази нощ да отида на запасно. И ако имам късмет, ще прекарам нощта в бежарското в Аламеда, ще се обадя на Кали...“

Независимо колко време си прекарал на сушата, след половин час на борда на една от тия сиви гемии вече си уморен, гладен и надървен. Няма лек за желанието, но една нощ на сушата в истинско легло прави чудеса с останалите проблеми. Истинска храна, продължителен топъл душ и гласът на Кали по телефона...

Мечтите му бяха прекъснати от гласа на Флап Ле Бо по СПУ-то.

— Нали няма да измислиш някоя хитрина тая нощ? Вътрешното ми състояние не е толкова стабилно, когато трябва да летя в такъв мрак.

— Да не искаш да летиш с Мохамед Али? Какво ще кажеш да привършваш монолога? Когато ми се гледа комедия, си пускам телевизора.

— Искаш пълна тишина, за да упражняваш летателните си умения? Имаш я. Само гледай да летиш като ангел към рая.

— Ти сменяш радиочестотите, аз говоря, съгласен?

— Добре.

— Карта преди излитане — каза Джейк и Флап започна да чете отделните пунктове.

Джейк проверяваше всяко нещо и даваше съответния отговор.

Не след дълго те се движеха към катапулта. Пилотът механично се наведе напред и силно дръпна авиохоризонта — дисплея в центъра на приборното табло, който служеше като основен ориентир за положението им в пространството. Беше здраво закрепен, точно както трябваше да бъде.

— Освети запасния жирокоп, ако обичаш — каза Джейк на Флап, който вече се беше приготвил. Ако и двата генератора откажеха, малкият жирокоп щеше да продължи още около трийсет секунди да дава вярна информация за положението в пространството — време, достатъчно за Джейк да задейства турбината, задвижвана от въздушния поток, която въртеше аварийния генератор.

Разбира се, рядко се случваше да откажат и двата генератора и когато това станеше при видим хоризонт, не представляваше проблем. Но в непрогледна нощ... а в открито море всички нощи бяха такива. Джейк Графтън добре знаеше, че аварията е дяволска работа — винаги се появява в най-неподходящия момент, когато човек най-малко я очаква и трудно може да се справи с нея. И никога не идва сама.

А-7, който стоеше на катапулта пред Джейк, имаше проблем със стойката на носовия колесник. Край носа се водеше малко съвещание, но като че ли нищо не можеха да направят.

Джейк отново погледна небето. Бързо потъмняваше.

Той механично си припомни какво трябва да направи, ако катапултирането се окаже неуспешно — в случай че катапултът не придаде на самолета достатъчна скорост за излитане. След това се прехвърли на двигателите. Докосна с пръст бутона за аварийно изхвърляне на подвесните резервоари, прокара ръка по РУД-овете и се протегна към ръчката за турбината. Всяко движение трябваше да бъде

бързо и сигурно — нямаше място за несръчност, за мислене какво точно трябва да се направи. Трябваше да действа инстинктивно и безпогрешно.

Отпред още се занимаваха с А-7. *Хайде, момчета!*

Чувстваше, че плановите му се осуетяват. Полагаше му се този „розов полет“. И ако момчетата не спазят графика, щеше от първия път да е като с вързани очи в бункер за въглища.

— Става доста тъмно — за негово огромно неудоволствие отбеляза Флап.

Пилотът хвърли поглед към събралите се под носа на Корсеъра хора и нетърпеливо се намести на седалката си.

— И все пак защо остана във Флота?

Ама че дрънкало е този Ле Бо!

— Щото ям лайната с лъжица — сопнато отговори Графтън.

— Да, виждам, че ти харесва. Колкото до мен, аз съм прекалено тъп, за да направя кариера навън. Или Морската пехота, или нищо. Обаче ти изглеждаш по-умен от мен, та затова те питам.

— Затвори си кречеталото, а?

Джейк удари с юмрук по командното табло и се обърна към дузината мъже, които се въртяха около Корсеъра.

— За Бога, изстреляйте го или го махнете от катапулта. До утре ли ще висим тук?

Появи се боцман Мулдовски. Той започна да крачи по палубата и гневно да жестикулира. Махнете го! Махнете го от катапулта.

Така и стана. Корсеърът освободи катапулта и Джейк намести Интрудъра на мястото му. Хидравличното бутало с удар обра луфта на совалката, пилотът освободи спирачките, даде излетен режим, хвана се за катапултната ръкохватка, провери органите за управление, предкрилките и задкрилките, след това параметрите на двигателите...

Време е.

Джейк включи светлините — нощния еквивалент на знака за дежурния на катапулта. Намествайки глава на облегалката, видя как Флап показва среден пръст на Мулдовски.

Дум!

Претоварването ги залепи към седалките и Джейк изкрещя по СПУ-то:

— Йе-е-е!

Вече бяха във въздуха. Все пак хванаха „розовия“ полет! Е, не съвсем, но *достатъчно розов*.

Двигателите работят, предупредителните светлини не светят, тангаж осем градуса — погледът му машинално обхваща всичко това, докато се протягаше към лоста за колесника, за да го дръпне нагоре.

С прибирането на колесника самолетът постепенно набра скорост и пилотът се обади по радиото:

— Боен Ас 511, след излитане.

— Прието, 511 — обади се диспечерът, седнал пред огромния радарен екран в командния пункт, дълбоко във вътрешността на кораба.

— Набирайте шест хиляди в този курс. Искам да направите зона на радиал едно три пет. Начало на захода за вас — седемнайсега минута.

— 511, направо в набор на шест, после зона на радиал едно три пет до седемнайсега.

Джейк премести левия си палец от бутона на предавателя върху СПУ-то и отвори уста да смъмри Флап заради жеста му към боцмана, но навигаторът го изпревари:

— Гооосподи, за малко да катапултирам при излитането! Какъв, по дяволите, беше този рев, дето го нададе?

— Аз...

— Проклет глупак! Бях на косъм от катапултирането! Можех да се удавя! Ако корабът беше минал отгоре ми, нямаше да си толкова щастлив. Да крециш по СПУ-то като дива котка, на която са опарили задника — това е най-тъпото нещо, което някога...

Джейк Графтън изчака предкрилките и задкрилките да се приберат, след това се протегна и рязко дръпна куплунга от маската на Флап.

Тишина. Божествена тишина.

Проклет да си, скапаняко Доновън! Върви по дяволите!

Ноцта се спусна бързо. Светът свършваше до стъклото на фанара. Светлините на върховете на крилата слабо осветяваха тъмнината, но Джейк трябваше да обърне глава, за да обхване с поглед стреловидните крила, а точно сега нямаше голяма възможност да се

оглежда. Летеше по прибори: следеше стрелката на ТАКАН-а да сочи накъдето трябва, стрелката на вертикалната скорост да не мърда, компасът — също, крилете да са хоризонтални. Всичко това изискваше повишена концентрация. След пет минути пилотът реши, че му стига, и се протегна към автопилота. Той отказа да се включи.

Може би прекъсвачът на захранването беше паднал. Джейк опипа таблото между него и навигатора. Не. Всички прекъсвачи бяха включени.

Той натисна бутона за стабилизация на височината още три пъти и тихо, под носа си, изпсува.

„Добре, значи трябва да управлявам на ръка този паметник на техническото осигуряване в Морската пехота.“

Джейк прелетя зададената позиция — 16 мили на радиал едно-три-пет — и изпълни стандартно влизане в зоната за изчакване. Долитайки обратно към 16-ата миля, той намали газта, докато разходомерите паднаха на две хиляди паунда в час. Знаеше, че този разход на гориво скоро ще даде 220 възела по прибора — най-икономичната скорост на самолета.

Точно на 16-ата миля пилотът включи хронометъра и започна лях завой. „Ще въртим без куката — първият заход е с простартиране — само за тренировка.“

Когато отново се приближи до зададената позиция, символите на авиохоризонта оживяха и започнаха да му дават напътстващи команди от компютъра на самолета. Флап! Джейк хвърли поглед към него. Навигаторът беше навел глава към тубуса на радара, и въртеше копчетата. Наистина отчетените мили съвпадаха с данните от далекомера на ТАКАН-а.

— Чуваш ли ме? — попита пилотът.

— Да.

— Благодаря ти за помощта.

— Не си прави труда.

— Автопилотът отказа.

— Забелязах.

Тук, в интимната нощна обстановка на кабината, те приличаха на отдавна женена двойка.

„Има и по-лоши места от този свят на стрелки, циферблати и светещи лампички — помисли си Джейк. — По-лоши места...“

Точно в седемнайсетата минута той за трети път прелетя точката, отвори въздушните спирачки и отпусна носа. Начало на захода. А-7, който бе изчаквал на пет хиляди фута, летеше на минута пред тях.

Джейк предаде:

— 511 напусна зоната в едно-седем, гориво 7,6.

— Прието, Боен Ас 511. Продължавай.

На пет хиляди фута височина Джейк намали снижението. Флап се обади по радиото:

— 511, хоризонтално.

— Прието, 511. Превключи бутон едно-седем.

Флап смени радиочестотите. Джейк внимателно наблюдаваше стрелката на ТАКАН-а и в случай на необходимост правеше корекции, за да се задържи на радиала. Скоро достигна 1200 фута. На десет мили спусна колесника и задкрилките. Това допълнително намали скоростта на самолета. Джейк провери индикацията за колесника и задкрилките. След малко скоростта се стабилизира на 120 възела. Флап изчете контролната карта преди кацане и Джейк отговори на всеки пункт.

Седем хиляди и петстотин паунда гориво. Той отвори главния резервоар и изпусна хиляда паунда в атмосферата. Ако беше изчислил правилно, щеше да мине над рампата точно с шест хиляди — максималното гориво за кацане на самолетоносач.

Джейк нагласи реостата на индикатора на ъгъла на атака — малка редица от светлини в предната част на кабината — отляво, точно пред него. Тези светлини показваха въздушната скорост, която сега беше малко нараснала. Желаната от него скорост бе 118 възела, затова той намали леко, после отново даде газ. Индикаторът посочи зададената скорост. Джейк провери скоростомера. Точно 118. Добре.

Ето го и корабът — ето там! Той изникна от черната Вселена като малки бели и червени светлини, все още неясни и безформени. О, сега вече Джейк виждаше очертанията на полосата за кацане и малките червени светлини на кърмата, които му помагаха за посоката. Топката отляво на полосата за кацане, която му даваше визуална глисада, още не се виждаше.

— 511, намираш се малко под глисада, малко в ляво. Поправка надясно, на глисада... на глисада...

Когато му съобщиха за глисадата, Джейк отвори въздушните спирачки и се концентрира изцяло върху приборите. Трябваше да

достигне и задържи шестстотин фута снижение, да държи курса, приборната скорост, крилете — хоризонтални, за да може самолетът да лети по идеалната траектория.

— Виждам топката — му каза Флап след две мили.

Диспечерът се обади:

— Отклонение вляво. Корижирай.

Пилотът коригира курса, след това погледна напред. Да, от малките светлини виждаше, че се е отклонил наляво. Когато отново излезе на правата, той отстрани корекцията. Носът на самолета продължаваше да сочи леко надясно от полосата за кацане. Това беше необходимо, тъй като вятърът не духаше точно по полосата — тя бе завъртяна на десет градуса вляво спрямо кила на кораба. С изключение на един случаен поглед напред, Джейк през цялото време следеше уредите.

— 511, три четвърти миля, докладвайте топката.

Пилотът погледна през предното стъкло. Ето я топката — в центъра между зелените бази. Курсът изглеждаше добър. Джейк включи микрофона и каза:

— 511, топка на Интрудър, 6,0.

Отговори му Скидмор — дежурният ръководител-кацане:

— Прието, топка. Изглеждате добре.

Топката се виждаше заедно със зелените хоризонтални бази. Когато бялата топка излезеше над базите, самолетът се намираше над глисада. Ако отидеше под тях, самолетът летеше ниско. Ако беше прекалено ниско, топката ставаше червена, кървавочервена — ясно предупреждение за неизбежна гибел, ако самолетът веднага не се качи на глисада. Задният край на кораба — рампата — беше в зоната на червената светлина и срещата с нея би била фатална за всеки.

Но колкото и важно бе да се поддържа точно глисадата, още по-важен бе правилният курс. Полосата за кацане беше 115 фута широка, а разпереността на крилете на А-6 — 52. Краищата ѝ бяха очертани от ограничителни линии, с наредени зад тях самолети. Носовите им и от двете страни стигаха почти до ограничителните линии. За да приземиш самолета, трябваше буквално да се промъкнеш в пролуката между спрените самолети.

Джейк трябваше внимателно да следи приборната скорост. Индикаторът на ъгъла на атаката много му помагаше. Беше нагласен

така, че пилотът да го вижда, докато следи сигналите за направлението и глисадата. Всяко отклонение изискваше незабавна реакция от него, защото се отразяваше на вертикалната скорост и по този начин му пречеше да държи топката между базите. Недостатъчната скорост при прелитане над рампата беше коствала живота на мнозина авиатори от Флота.

Топката, направлението, ъгълът на атака — докато приближаваше кораба, очите на Джейк бяха в непрекъснато движение. В непосредствена близост пилотът се концентрира изцяло върху направлението и топката. Когато мина над рампата, той закова топката в средата — до опирането.

Колесникът се удари в палубата и носът се тръсна надолу. Джейк Графтън обра въздушните спирачки и незабавно премести ръчките напред до упорите. Ръководителят-кацане крещеше по радиото: „На втори, на втори, на втори!“, в случай че пилотът забравеше да даде газ или да потегли лоста преди ръба на палубата.

Джейк не забрави. Двигателите работеха с пълна мощност, когато Интрудърът се откъсна от палубата и отново потъна в мрака на нощта. Джейк задържа лоста назад, докато тангажът достигна десет градуса и се увери, че вертикалната скорост е положителна. Самолетът изкачваше. Колесник. Скоростта премина 185 възела — предкрилки и задкрилки.

А сега следваха шестте кацания.

Диспечерът му нареди да заеме 1200 фута височина и го обърна по дългата страна — обратно на курса на кораба. Скоростта се стабилизира на 220 възела. Джейк се протегна към лоста за куката и го дръпна. Куката се спусна.

Диспечерът го бе насочил така, че да излезе на финала на осем мили. Това беше добре. Веднага щом изправи от завоя, Джейк спусна колесника и задкрилките. Отново се концентрира изцяло върху скоростта и височината, беше заковал радиала от ТАКАН-а и тримува самолета, докато бе необходимо той само да му помага с леко побутване на лоста, за да парира въздушните вихри и течения. Това беше прецизното пилотиране, всяка небрежност можеше мигновено да доведе до фатален край.

— 511, приближаваш глисадата... 511, на глисада... три четвърти миля, докладвай топката.

— 511, топка на Интрудър, 5,6.

Дълбоко във вътрешността на кораба, в командния пункт, един моряк със слушалки на главата записа с мек жълт молив на плексигласовата дъска пред себе си „5,6“ и времето. До цифрите стоеше надпис, който гласеше: „Графтън, 511“. Морякът пишеше отзад напред, за да могат началник-смяната, командирът на авиоотряда и другите наблюдатели, седнали мълчаливо от другата страна на дъската, да разчитат буквите и цифрите. Те наблюдаваха мониторите и от време на време поглеждаха към дъската.

Мониторите показваха картина от камерата, инсталирана на оста на полосата и насочена назад и нагоре по глисадата. В този момент на екрана се видяха светлините на А-6 на Джейк, точно върху кръста, с който се показваше идеалното положение по курс и глисада. С приближаването на самолета светлините станаха по-отчетливи.

Горе, на върха на острова се намираше Кулата — царството на старши ръководител-полетите. Сега в малката му империя беше много тихо, защото целият въздушен трафик се контролираше по радиото от командния пункт, но двамата матроси, застанали зад стола на Шефа, бяха заети. Единият държеше бинокъл, фокусиран на глисадата. Той видя приближаващия се Интрудър, идентифицира го и монотонно издекламира:

— Пригответи три шест нула, А-6.

Независимо от количеството гориво в самолета, арестерът винаги се нагласяваше за максимално тегло на кацане, в случая с А-6 — за 36 000 паунда.

Другият матрос — отляво, записа данните в дневника си и повтори по микрофона, който висеше на гърдите му:

— Пригответи три шест нула, А-6.

Шефът — винаги старши офицер — седеше във високо кресло, заобиколен от големи бронирани прозорци. Той слушаше радиото и командите на застаналите зад него моряци и подсъзнателно отбелязваше съответствието им с това, което виждаха очите му и което

чуваше от диспечера на подхода: че към топката лети А-6 с максимално тегло на кацане 36 000 паунда.

Отдолу, под полосата, в четирите машинни отделения на арестера стояха матроси, които бяха на връзка с Кулата. Всеки от тях завъртя по едно колело, с което механично настрои машината си за 36 000 паунда, и след това се провикна:

— Първа машина на три шест нула, А-6.

— Втора машина на три шест нула, А-6.

И така нататък.

Когато четвъртият и последен машинен оператор докладва, че машината му е нагласена, матросът в Кулата извика:

— Всички машини готови, три шест нула, А-6.

Шефът прие рапорта.

На пътеката покрай полетната палуба зад острова, от дясно на полосата за кацане стоеше морякът, който привеждаше в изходно положение машините на арестера, след като се задействаха. Той също бе на връзка с Кулата и след като му докладваха за четвъртата машина, извика на дежурния офицер на арестера, който стоеше горе на палубата точно на дясната ограничителна линия:

— Всички машини готови, три шест нула, А-6.

Офицерът на арестера погледна към глисадата. Да, това беше А-6. Погледна напред към палубата. Полосата беше свободна. Нито един самолет не се подаваше извън ограничителните линии, нямаше хора. Той натисна спусъка на ръкохватката в дясната си ръка.

На двайсетина фута от платформата на РК-то, отляво на полосата, червената светлина угасна и се появи зелена. Дежурният РК тази нощ — Хю Скидмор — видя това и извика на останалите ръководители-кацане:

— Чиста полоса!

Те повториха:

— Чиста полоса!

Всичко това отне около петнайсет секунди. Корабът беше готов да посрещне кацация А-6. Сега Джейк Графтън трябваше само да насочи самолета си към тясната ивица пространство, където го чакаше въже №3...

Опитваше се. Движеше лоста и ръчките като виртуоз. Навлезе в завихрянето зад острова. Самолетът се разтърси и пилотът даде газ, а

след това бързо намали, веднага щом премина в спокойния въздух над рампата. Продължи, целейки се в малкото, дебело осемнайсет инча прозорче, над което чакаше третото въже. Осемнайсеттонният самолет се приближаваше със скорост 118 възела, с висяща зад основния колесник кука...

Хю Скидмор навлезе на пет фута в полосата за кацане. Той държеше до ухото си слушалки, свързани посредством дълъг кабел с корабното радио. Пред платформата му имаше монитор, към който Скидмор поглеждаше от време на време, за да се увери, че самолетът се насочва правилно за кацане. Той чуваше гласа на диспечера от подхода, можеше да чува и да говори с Джейк Графтън. Но нямаше какво да му съобщава. А-6 се движеше като по конец.

Ето че се появи. Мина над рампата.

Когато колесникът се удари в палубата, жълтата топка се намираше точно в центъра. Тя изчезна от базите, Джейк даде докрай газ — и куката се закачи — като че ли всичко стана едновременно. Претоварването хвърли пилота и навигатора напред. Интродърът А-6 се закова на място само след двеста и шейсет фута.

Той се тресеше, опънал до край въжето на арестера. Джейк даде двигателите на малък газ и реакцията на въжето тласна самолета назад.

Стартърът вече беше на двайсет фута навътре в полосата и сигнализираше с палките си на пилота да вдигне куката. Когато видя, че куката на самолета се вдига, той описа широк кръг с едната палка. Това беше сигнал за оператора на арестера, който стоеше на пътеката до полетната палуба, да приведе машината в изходно положение.

Матросът се подчини: хвана лоста за машина номер три и го натисна. Тъй като лостът беше свързан с хидравличния клапан на машината посредством жица, дълга триста фута, натискането му изискваше известно усилие. Когато лостът с дължина цял ярд бе на достатъчно разстояние от преградата, матросът скочи върху него с цялата си тежест, за да го смъкне надолу под ъгъл 90 градуса.

А-6, който току-що беше кацнал, вече напускаше полосата с прибрани криле. Преди опашката на самолета да пресече ограничителната линия, операторът на третата машина каза: „Заредено“, матросът слезе от лоста и го остави да се върне на място. В този момент сигналистът от Кулата се обади:

— Пригответи две седем нула А-7.

На платформата на РК-то Хю Скидмор се наведе към помощника си — тази нощ това беше Риъл Маккой.

— Дай му окей на трето въже. На финала излезе малко в ляво.

Маккой записа набързо в джобния си дневник следното: „511 ОКЗ (ФМЛ)“.

След това двамата насочиха вниманието си изцяло към приближаващия А-7 и зачакаха сигнал, че палубата е чиста.

Второто катапултиране мина добре. Беше тъмно като в рог. Джейк тримува самолета на 1200 фута височина и по команда от диспечера пое по дългата. Задържа скоростта на 250 възела, докато диспечерът не му каза да спуска механизацията. Пилотът започна и в същото време получи команда да изпълнява третия завой. Наложил се да променя конфигурацията в завой: едновременно да намалява скоростта и отново да тримува, като се опитваше да се задържи на необходимата височина. Загуби сто фута и Флап незабавно отбеляза това.

Джейк нищо не каза, просто продължи да се занимава със самолета. „Това е то висшата лига. Трябва да умееш всичко и да го правиш добре. Флап има право да се обажда.“

Скъсенят заход го завари неподготвен, когато излезе на глисада. Тайната на добрия заход е добрият старт по глисада, а Джейк не успя да го направи. Нямаше достатъчно мощност и това предизвика слизане отдолу. Когато отново вкара топката в центъра, скоростта му избяга. Той не беше я оправил съвсем и навлезе с недостатъчно газ във вихрите зад острова. Пилотът увеличи мощността. Оказа се недостатъчно. Топката остана малко ниско, когато колесникът докосна палубата.

— Задоволителен на второ въже — каза Джейк на Флап, когато освобождаваха полосата.

Старшина трети клас Джони Арбогаст обичаше работата си. Той отговаряше за трета машина на арестера. Тя беше най-натоварената и следователно изискваше най-много грижи. И все пак Джони Арбогаст обичаше тази машина.

През пролетта, в един ленив дъждовен ден в пристанището командирът му бе изчислил колко енергия погасява една машина при кацане на Ф-4 „Фантом“. Доколкото Джони си спомняше, излезе девет милиона фунтофута. Девет милиона са много, каквото и да си говорим. Но, човече, тези самолети караха машината да пее!

Както и да я погледнеш, машината на арестера беше гениално изобретение. Джони Арбогаст беше момчето, което управляваше третата машина на „Колумбия“, и това си беше факт. Така поне му се струваше на него, син на заварчик от Котула, Тексас, който трябваше да се бори за всичко в своя живот.

Машината се състоеше от огромно хидравлично бутало, което се намираще във вътрешността на стоманен цилиндър с диаметър близо трийсет инча, поставен напречно на корабния кил. Дългият почти петдесет фута цилиндър с бутало стоеше в огромна стоманена рамка. Около буталото бяха намотани два кабела, дълги хиляда и двеста фута с дебелина едно цяло и пет осми от инча, усукани от стоманени нишки. Тези два кабела минаваха през макари, поставени в двата края на бутало, и го натискаха в цилиндъра, предавайки енергията на самолета, уловен на полетната палуба над главата на Джони. Количеството течност — чист етилен гликол или антифриз, — изтласквано от буталото извън цилиндъра през регулируема бленда, контролираше спирането на самолета. Джони нагласяше блендата за всяко кацане по заповед от Кулата.

За да бъде поддържано постоянно напрежение на въжето, когато самолетът на полетната палуба го опъва, двата му края бяха захванати за два демпфера, които сработваха едновременно. Тези бутала с дължина петдесет фута, поставени в цилиндри с диаметър около дванайсет инча, обираха хлабината в задния свободен край на машината, като по този начин държаха въжето постоянно опънато в системата.

Когато за пръв път се появи на борда на „Колумбия“, Джони остана впечатлен от историята, която му разказа командирът, за това как по време на арестиране единият демпфер скъсал крепителният си болт. Освободеният се демпфер, голям колкото телеграфен стълб, пробил алуминиевата преграда на машинното отделение, излязъл в коридора на ниво 0–3 и разсякъл на две един моряк, който отивал на обяд. Стоманеният кабел на демпфера минал като коса през преградите

на дузина офицерски каюти, сякаш били от хартия. Демпферът се завъртял на 180 градуса и се върнал в машинното отделение, като се забил в машината като огромно копие. Из отделението се разхвърчали макари. Върху оператора се посипали късове разтопен метал. Всичко станало за около секунда и половина. За щастие самолетът на полетната палуба бил спрял, преди освободилият се кабел да се измъкне изцяло от машината, но машинното отделение било опустошено, а операторът бил откаран в лазарета в критично състояние.

В резултат на тази кратка история Джони Арбогаст разви навика да оглежда демпферите след всяко задействане. Тази нощ, след като нагласи машината за А-6, той забеляза нещо, което никога досега не беше виждал. Когато демпферите се прибраха обратно в цилиндрите след последното кацане, стоманеният кабел на единия се беше извил и излязъл с около шест инча от съединителната муфа, която свързваше края на кабела с буталото, подобно на градински маркуч.

Джони Арбогаст гледаше и не знаеше дали да вярва на очите си.
Да, извивка.

Ако тази машина се претовари, кабелът може да се скъса точно тук, на извивката!

Джони взе в ръце микрофона, който висеше на гърдите му. Натисна бутона и изломоти:

— Номер три извън строя. Номер три не е готова.

— *Какво?* — обади се операторът от края на палубата, който вече беше съобщил на дежурния офицер на арестера, че всички машини са готови. Бе предал съобщението преди около половин, може би дори една минута.

— *Номер три не е готова!* — изрева Джони Арбогаст в микрофона си. — *Полосата не е свободна!*

И след това Джони постъпи така, както би постъпил всеки разумен човек: бързо свали наушниците и микрофона и хукна да се спасява.

Горе на пътеката около палубата операторът извика на дежурния:
— Номер три не е готова.

Офицерът все още беше на дясната ограничителна линия на полосата и не чу какво му каза операторът. Той погледна към

приближаващия се А-6 и се наведе към моряка, който също гледаше през рамо към самолета. Самолетът беше почти над рампата.

— Полосата не е свободна! — крещеше морякът, опитвайки се да надвика нарастващия шум от двигателите на А-6.

Реакцията на офицера на арестера беше автоматична. Той свали пръста си от спусъка на ръкохватката и извика:

— Какво не е наред, по дяволите?

Над платформата на РК-то отвъд полосата за кацане зелената светлина, сигнализираща „чиста полоса“ угасна и се появи червена: „палубата не е свободна“.

Хю Скидмор съсредоточено наблюдаваше Интрудъра А-6, който почти бе достигнал рампата, когато с периферното си зрение забеляза червената светлина. Трябваше мигновено да вземе решение. Нямаше как да разбере защо палубата не е готова — знаеше само, че това е така. Можеше някой самолет да е излязъл на полосата или човек да е навлязъл в опасната зона... Можеха да се случат стотици неща и всички те бяха опасни.

Затова Хю Скидмор натисна червеното копче на ръкохватката си и включи червените мигащи светлини над топката. В същото време изрева по микрофона:

— На втори, на втори!

Блесналите светлини и радиосъобщението едновременно долетяха до съзнанието на Джейк Графтън. Реакцията му беше автоматична. Той даде докрай газ, обра въздушните спирачки и дръпна назад лоста за управление.

За разлика от буталните, реактивните двигатели не могат моментално да увеличават мощността: оборотите се увеличават с увеличаване на количеството гориво в горивните камери, което не може да става мигновено поради опасност от преобогатяване на горивната смес и откъсване на пламъка. А мощността зависи от оборотите. Тази нощ дърпането на лоста назад и постепенното увеличаване на мощността направи пропадането на А-6 по-полегато, след това го спря на четири фута от палубата.

Ревящият самолет мина над третото въже с вдигнат нагоре нос, прибрани въздушни спирачки, с двигатели, излизащи на пълна

мощност, но с висяща кука.

От позицията си близо до кърмата офицерът на арестера с ужас видя как куката докосна третото въже и след това закачи четвъртото. За миг самолетът продължи напред, а после сякаш замря във въздуха.

Борбата беше неравностойна: самолет с тегло осемнайсет тона се опитваше да издърпа кораб с тегло 95 000 тона. Корабът спечели. Самолетът падна като камък.

Когато прие командата за минаване на втори кръг, Джейк Графтън инстинктивно разбра, че вече е твърде късно. Корабът стоеше *точно пред него*, изпълвайки предното стъкло на фанара. Той запази оптимален ъгъл на атаката — по индикатора, дърпайки лоста назад и се опита да сгъне РУД-овете около упорите.

Джейк намери някак си копчето на СПУ-то, натисна го с левия си палец и изкрещя на Флап:

— Вдигни куката!

Но самолетът вече губеше скорост. Индикаторът на ъгъла на атаката показваше недостатъчна скорост и той хвърли поглед към циферблата на дублиращия прибор на таблото — тъкмо навреме, за да види как стрелката се движи в посока, обратна на часовниковата стрелка, към края на скалата.

В този миг се сгромолясаха от четири фута на палубата.

Ударът силно блъсна главата му напред, залепи го за седалката и го зашемети.

Джейк вдигна глава и опита да фокусира погледа си. Обзе го вледеняващ ужас. Спряхме ли? Или ще паднем от палубата? Замаян и уплашен до смърт, той не беше в състояние да види приборите в кабината и инстинктивно потегли лоста за осем градуса тангаж, като остави двигателите да работят на пълна мощност.

Старши ръководител-полетите избухна по радиото.

— Исусе Христе, защо го прати на втори толкова късно?

На платформата на РК-то Хю Скидмор едва успя да намери копчето на микрофона си, докато наблюдаваше безплодните усилия на А-6, който опъваше четвъртото въже с двигатели на пълна мощност. По някакво чудо самолетът бе останал цял-целеничък. Тук, на сто ярда

зад двете реактивни сопла, шумът бе страхотен без защитен шлем: от оглушителния рев чак вътрешностите му се тресяха.

Без да дочака отговор от Скидмор, Шефът кресна по радиото на Джейк Графтън:

— Уловихме те, момче. Отнеми тия двигатели!

Изминаха дълги секунди, преди пилотът да се подчини. Накрая, след като го направи, Шефът се сети за Скидмор:

— РК, ако *някога* отново пратиш самолет на втори кръг толкова близо до този проклет кораб, аз лично ще дойда и ще хвърля глупавия ти задник зад борда. Разбра ли ме, безмозъчно копеле?

Скидмор овладя гласа си.

— Палубата не беше свободна, Шефе.

— По-късно ще се разправяме. Отпрати следващия на втори, за да успеем да откачим тоя разнебитен А-6 и да почистим лайната от кабината.

Самолетът, който се готвеше за кацане, беше още на половин миля от кораба, но Скидмор се подчини и включи червените светлини за минаване на втори кръг. След това чу, че двигателите на закачилият се на въжето А-6 заглъхват — пилотът беше затворил стоп-крановете.

Дежурният на арестера вече беше събрал хората си на палубата. Те разглобяваха машина номер три. От тук нататък кацанията щяха да се правят само с три машини.

Скидмор се обърна към Риъл Маккой.

— Мисля, че аз ще опера пешкира.

Маккой продължаваше да гледа напред към А-6. Момчетата с жълтите ризи закачаха предния колесник на самолета за влекач. Той се обърна към Скидмор, който го гледаше в лицето.

Трябваше да каже нещо.

— Изглежда, че Шефът е станал с гъза нагоре.

Скидмор кимна към кърмата.

— Мислех, че ще успее. Не предполагах, че е *толкова* близо.

— Е...

— О, по дяволите!

Джейк Графтън разтриваше врата си в служба „Движение“ — помещението под острова, откъдето се управляваше движението на

всеки самолет на кораба. До него стоеше Флап Ле Бо. Някой се обаждаше на дежурния — най-вероятно човек от Оперативния контрол. Диспечерът слуша известно време, след това се наведе към Джейк и каза:

— Необходими са ти още две кацания. Злополуката ти беше четвъртото.

— Да.

— Ако се чувстваш готов, ще ти дам друг самолет и ще можеш да направиш последните си две кацания. А можеш и да изчакаш, докато пристигнем на Хаваите, където отново ще проведем цялата нощна подготовка. От теб зависи. Как предпочиташ?

Джейк попи с ръкав потта от челото и очите си.

— А може ли утре вечер? — попита той.

— Капитанът няма да държи кораба тук, близо до брега, само заради един пилот. Трябва да се отправим към Хаваите.

Джейк кимна. Основателна причина. Той разкърши рамене и бавно завъртя глава.

Страхът си беше отишъл. Е, добре — паниката. Но беше свършила. Още изпитваше последиците от адреналиновия шок, но това бе нормално.

— Добре съм — каза пилотът на дежурния, който се обърна да предаде съобщението.

Флап дръпна Джейк за ръкава.

— Не си длъжен да го правиш тази нощ. Сега няма война. Няма никакво значение дали ще зачетеш тази нощ или след седмица на Хаваите.

Джейк го погледна. Лекомисленото конте и непукист, с когото бе летял досега, го нямаше. Човекът до него беше сериозен, наблюдателен, интелигентен и се владееше напълно. Сигурно това беше легендарният Флап Ле Бо.

— Мога да се справя. Ти добре ли си?

— Добре съм, ако и ти си добре.

— Аз съм добре.

— Днес ти досаждах, само за да видя дали можеш да издържиш на малко напрежение. Видях, че можеш. Не си длъжен да доказваш нищо на никого.

Джейк поклати отрицателно глава.

— Трябва да опитам сега, за да знам следващия път, че мога да го направя.

На лицето на Ле Бо се появи следа от усмивка. Той едва забележимо кимна и се обърна към дежурния.

— Кой самолет ще ни дадат, диспечер? Попитай кратуните от четвърто и им кажи да донесат тук техническия дневник.

— „Ако обичате, сър!“

— Разбира се, сър. И нима пропуснах да кажа „ако обичате“? Какво ми става? Сигурно още съм уплашен. Знаете ли, още два инча — и щяхме да се превърнем в пудинг с шоколад и ванилия. Ако бяхме паднали два инча по-надолу, трябваше да ни събирате с лъжици. Ще напиша благодарствено писмо до Исус. Благодаря на Бога, това беше истинско изпитание, амин! Чувствам се прероден, амин! Може би нашето неочаквано избавление и моят екстаз са предизвикали известна небрежност в обноските ми на военен. Извинявам се. Разбирате, нали, сър?

— Екстаз! Каква тъпотия! Върви да седнеш ей там в ъгъла, запази благодарностите за себе си и си затваряй устата, докато празноглавите ти приятели донесат дневника, за да го прочете твоят пилот. Той може да чете, нали?

— О, да, сър. Той е от Флота, не от Морската пехота. Получил е солидно средно образование. Майка му ми каза, че е имал доста добър успех в училище, преди да...

Джейк Графтън се сети, че е жаден и има нужда да пусне една вода. Той излезе навън, за да реши и двата проблема.

Докато пиеше вода от чешмата в коридора пред служба „Движение“, пилотът осъзна, че до него стои подполковник Халдейн. Тази нощ Халдейн беше в униформа, а не в летателния си костюм. Наградите от кампаниите, в които бе участвал, окачени под златния знак на пилот от Флота, образуваха внушително цветно петно отдясно на гърдите му.

— Какво стана? — попита той Джейк.

— Късно ме пратиха на втори, сър. Бях почти, или всъщност направо над рампата. Както и да е, единственото, което разбрах тогава, беше, че свети червено и че РК-то крещи. И направих каквото трябва. Просто бях прекалено близо.

Докато Графтън говореше, Халдейн го гледаше в очите. След като млъкна, подполковникът продължи да го наблюдава напрегнато още пет секунди и накрая попита:

— Направи ли всичко както трябва?

Джейк Графтън тежко преглътна. Този ден просто не му вървеше.

— Не, сър. Знаех, че сме минали точката за минаване на втори, затова се концентрирах върху топката и курса. Когато светнаха червените, трябва да съм се стъписал за част от секундата. След това реагирах автоматично — тангаж, прибрах въздушните спирачки, дадох газ докрай. Режимът и спирачките — добре, но не трябваше да увеличавам тангажа. Трябваше да го изпълня като простартиране, а не като нормално минаване на втори.

Халдейн наведе глава един милиметър надолу — леко кимване.

— Готов ли си за още две кацания?

— Мисля, че да, сър.

— Ако не искаш да летиш сега, ще те подкрепя. Без обяснения.

— Искам да летя сега, сър, ако ни дадат самолет.

— Колко кацания на самолетоносач имаш досега?

— До днешния ден триста дващсет и четири, сър.

— Колко от тях са нощни?

— Сто дващсет и седем, ако не се лъжа.

Халдейн кимна и каза:

— Първото нещо, на което си обръщам внимание след подобна критична ситуация е разпределението на вниманието. Като наблюдавам само един прибор, изоставям от събитията, от това, което става със самолета. Човек трябва наистина доста да се напъне, за да остане в течение на нещата.

— Да, сър — отговори Джейк и се усмихна.

Хареса му как Халдейн даде себе си за пример. Това е то класата.

— Ще го запомня, шкипер — добави пилотът.

— Добре — каза подполковникът и влезе в „Движение“, за да говори с диспечера.

* * *

— Благодарствено писмо до Исус, значи?

— Това беше най-доброто, което можах да измисля в момента. Не ми се сърди.

— Амин — въздъхна Джейк и направи опит да се отпусне. Те седяха на опашка пред първи катапулт зад дефлекторния щит и чакаха заминаването на един А-7. Джейк потегли авиохоризонта подсъзнателно и се намести удобно на седалката.

Още не можеше да се отърси от шока, но това състояние му беше познато и той се постара внимателно да огледа всичко. Крилете фиксирани, предкрилките и задкрилките — спуснати, стабилизаторът — нагласен, теглото — потвърдено, наместване в совалката, газ докрай, спирачките освободени, не забравяй катапултната ръкохватка, проверка на управлението, разходомери, обороти, температури... Светлините включени и... дум! Понесоха се по катапулта към мрака.

Крайт на рампата. Тангаж, колесник, изкачване...

Всичко вървеше добре, докато не тръгнаха към топката. Джейк не можеше да стабилизира самолета. Беше прекалено нервен. Всяка корекция, която правеше, бе твърде голяма; всяка контракорекция — преувеличена. Самолетът играеше под и над глисада, ту се ускоряваше, ту забавяше. Прелетя рампата, разклащайки крилата, защото до последно се опитваше да нагласи курса. Всичко това плюс недостатъчно скорост стана причина да се закачи за второто въже.

На последния заход всичко се повтори. Тогава Джейк си даде сметка, че е напълно изтощен.

— Успокой се — каза му Флап, когато приближиха кораба.

— Опитвам се. Хайде, по дяволите, просто да приключваме с това, а?

Когато минаха над рампата, пилотът наведе носа и за по-сигурно леко намали газта, за да не го пратят на втори. Получи се, но на първото въже.

Едва успя да се измъкне от кабината. Беше толкова уморен, че му беше трудно да върви по палубата.

— Още един ден — още един долар — бодро каза Флап.

— Нещо такова — измънка Джейк, но толкова тихо, че Флап не го чу. Няма значение.

— Късно те пратих на втори, съжалявам — каза Хю Скидмор на Джейк в стаята за инструктаж. Ръководителите-кацане го чакаха, когато Графтън влезе там. Мониторът, поставен високо в ъгъла на стаята, беше включен и въртеше запис на злополуката — отново, отново и отново. Там беше и подполковник Халдейн. Стоеше мълчаливо, не проронваше и дума. Джейк и ръководителите-кацане гледаха записа два пъти.

— Имаш дълг към мен, Скидмор.

— Като се изключи този малък провал, първото ти кацане с простартиране беше окей, първото арестиране — окей, второто — задоволително, третото — окей. Петото кацане беше задоволително, а последното — незадоволително. За малко да те отпратя. Не искам повече такова нещо — търсене на палубата...

Скидмор погледна шкипера и словоохотливостта му секна. Задоволи се само с думите:

— Мисля, че при последното кацане беше малко уморен.

Джейк кимна. Накрая беше допуснал грешка и не се гордееше с това.

— При последното кацане наистина търсих палубата. Съжалявам!

Опита се да свие рамене, но нямаше достатъчно сили.

— А инцидента?

— Задоволително.

— Задоволително ли? Почакай малко...

Графтън знаеше, че е безполезно да спори с началството, но този заход му бе струвал прекалено много.

— Аз се движех добре, преди всичко да отиде по дяволите.

— Не чак толкова добре. По средата имаше малко по-висок режим и това те ускори ненужно. Направи корекция, но прекали. Когато наближи рампата, ти се движеше бавно и щеше да се закачиш за второто въже. Тогава те отпратих.

— И как реши, че е точно така?

Намеси се Риъл Маккой:

— Джейк, ако се движеше право към топката, преди да те отпратим, при минаването на втори щеше да пропуснеш всички въжета. Незабавното увеличаване на режима щеше просто да ти позволи нормален втори кръг. Хю е прав. Беше с половин топка по-

ниско и отиваше още по-ниско, когато получи заповедта. Това кацане щеше да бъде „задоволително“ на второ въже. Виж отново записа. Повнимателно.

Джейк се предаде.

— Отстъпвам пред мнението на специалистите.

— Следващия път дръж топката в центъра, а?

Намеси се и Флап Ле Бо.

— По-добре да няма следващ път. Ако пък има, вие, задници такива, ще трябва да се спасявате с плуване, преди да съм слязъл от самолета — той сякаш не забелязваше присъствието на Ричард Халдейн.

Джейк хвърли поглед към подполковника, за да види как последният реагира на всичко това. Халдейн привидно не реагираше.

— Не, говоря сериозно — каза Скидмор. — Ако някога получиш заповед за втори толкова късно, Джейк, дай газ и прибери въздушните спирачки, но недей да увеличаваш тангажа.

— Но не се оставяй да цопнеш, докато чакаш колесникът да опре — добави Риъл.

Накрая заговори и Ричард Халдейн.

— Мога ли да ви кажа няколко думи, господа? — Скидмор и Маккой се приближиха към подполковника.

Флап попита Джейк:

— Как да разберем, че ще получим команда за втори късно, щом сам РК-то не може да го предвиди?

— Човекът с лоста в ръка винаги носи отговорността — отвърна Джейк на навигатора. — Той е глупакът, който се е подписал за самолета.

След като Джейк и Флап оформиха журналите и на двата самолета, с които бяха летели тази нощ, Джейк попита навигатора дали не иска да пийнат по едно.

— Става. Имаш ли нещо за пиене?

— Малко. В каютата ми. Но по едно, после падам. Ще се видим след малко.

Десет минути по-късно Флап попита Джейк:

— Значи Скидмор не е трябвало да ни отпраща, дори ако кабелът на трето въже е могъл да се скъса, когато се закачим за него?

— Да. Точно така. От толкова близко минаването на втори кръг не е безопасно. От тази точка до кацането ти си обречен — като свиня на заклание. Ръководителят-кацане е длъжен да те приеме, независимо от всичко. Това е практическото приложение на теорията за по-малкото зло.

— Като свиня на заклание ли?

— Да. Кокошката снася яйца, има мисия. А свинята дава живота си — тя става жертва.

— Между другото, откъде си?

— От Вирджиния. Земеделска Вирджиния — долу в югозападния край. А ти?

— От Бруклин.

— Цяла сутрин ми разправяш дивотии за Луизиана, а сега казваш, че си от Бруклин.

— Да. Роден съм в гетото от жена, която не знае кой е баща ми; израсъл съм на улицата. Това съм аз.

— И как попадна в Морската пехота?

Флап допи чистото си уиски, усмихна се и вдигна чашата си.

— Имаш ли още?

— Сипи си.

След като си сипа, той каза:

— Чувал ли си някога за човек на име Хоровиц? Учредил е стипендии за деца от гетата.

— Не, струва ми се.

— Е, за днешните милионери това е нещо като мода. Човек публично се ангажира с образованието в колеж на десет, петдесет или сто деца от гето — зависи колко пари има. Сол Хоровиц беше първият. Той обеща да плати колежа на сто деца от училища в Бруклин в случай че завършат гимназията. Аз бях един от стоте. Звучи забавно, но аз наистина завърших гимназия. Тогава ме хванаха, че съм откраднал няколко коли и инспекторът по надзора на условните каза на съдията, че ако ме освободят, ще получа стипендия за колеж. Така съдията ме осъди на колеж. Без майтап!

Флап отпи, унесен в спомените си.

— В университета си пилеех времето. Пиех и имаше сериозна опасност да изхвърча заради невзети изпити или пък да ме изхвърлят. Тогава стана чудо номер две: завърших. Някой уреди да се срещна с

Хоровиц. Не знам какво точно съм очаквал да видя. Може би някой съсухрен стар евреин наред имението си, от джобовете му стърчат банкноти — не знам. Е, Соломон Хоровиц нямаше нищо общо с това. Живееше в многоетажна сграда без асансьор до Флатбуш — истинска дупка. Огледа ме от главата до петите и ми каза, че нищо не струвам. „Нищо не си научил — каза той. — Едва си изкарал курсовете. Чух, че си продължил да крадеш коли. Да, аз имам свои източници. Те ми съобщават. Знам.“

Какво можех да му кажа?

Хоровиц попита: „Кой мислиш ти е дал възможност да направиш нещо със себе си? Някой нефтен шейх? Някой богат еврейски задник, наследил от татко си десет милиона? Ще ти покажа кой.“ Той нави ръкава си. От вътрешната страна на китката му беше татуиран номер. Бил е в Дахау. И знаеш ли още какво? Когато е давал обещанието да изпрати децата в колеж, Хоровиц *не е имал никакви пари*. Обещал е, а после е трябвало да работи като луд, за да спечели парите.

— Но защо? — попита Джейк.

— И аз го попитах същото. Да ти кажа честно, Джейк, бях двайсет и две годишен и досега не бях срещал човек, който да не се интересува от себе си. Затова го попитах.

Хоровиц се замисли за малко и накрая каза, че според него имам право да знам. Нацистите го кастрирали. Той не можел да има деца. След войната, когато излязъл от Дахау, тежал деветдесет и един паунда. Пристигнал в Америка. Искал животът му да има смисъл за някого, затова обещал да изпрати сто деца в колеж — чернокожи и пуерториканци, които иначе не биха имали тази възможност. Работел на три места седем дни в седмицата, спестявал, влагал всеки цент. И успял. Всъщност изпратил в колеж трийсет и две деца — тези, които успели да завършат гимназия от стоте и можели да четат и то достатъчно добре, за да постъпят в колеж. Трийсет и двама. Платил храната, квартирата, учебниците и обучението им. Всеки месец им изпращал малки суми. Двайсет и трима от нас завършиха.

Флап гаврътна остатъка от пиетието си и остави чашата в малката метална мивка, окачена на стената.

— Дълго и сериозно мислех над беседата ни. Реших, че искам животът ми да има смисъл, да се отблагодаря на Хоровиц... разбираш какво имам предвид. Единствените неща, които умеех да правя, бяха да

пия, да спя с жени, да крада и да се бия. Не ме биваше много в краденето на коли — все ме хващаха. Затова реших — войската, и избрах най-доброто — Морската пехота.

Не ме взеха във висше военно училище заради досието ми. Независимо от това постъпих. Бях заразен от пламъка на Хоровиц. Като новобранец завърших първи в класа си, записах се в курс за минохвъргачки и там станах първи. Направиха ме инструктор. Бях много точен и в стрелбата, а в свободното си време водех часове по физкултура. Накрая решиха, че от мен може да излезе морски пехотинец, затова ме изпратиха във висшето военно училище.

— Как се справяше там? — попита Джейк, макар че вече се досещаше за отговора.

— Номер едно — отсече Ле Бо без емоция. — Наградиха ме с почетна сабя.

— Ще останеш ли в Морската пехота?

— Нищо нямам в Бруклин. Майка ми почина преди години от свръхдоза. Вече десет години съм в Морската пехота и ще остана, докато ме изхвърлят. Морската пехота е моят дом.

— Не ти ли омръзва понякога?

— Понякога — да. Но тогава си спомням за Хоровиц и веднага ми минава. Имам негова снимка. Искаш ли да я видиш?

Навигаторът извади портфейла си.

Джейк погледна снимката. Флап се извисяваше над Хоровиц: Флап — младеж, облечен в бялата парадна униформа на офицер от Морската пехота, и един много възрастен човек с кичури бяла коса и свити рамене. Беше обърнал глава и гледаше нагоре към лъчезарното лице на хубавия чернокож мъж. Те се усмихваха един на друг.

— Хоровиц дойде на остров Париж за церемонията по завършването — обясни Флап. — Връчиха ми почетната сабя, а аз отидох до мястото, където беше седнал той, и я връчих на него.

— Жив ли е още?

— О, не. Почина шест месеца след тази снимка. Това е единственото, което ми остана от него.

След като Флап си тръгна, Джейк бавно развърза връзките на летателните си обувки и ги свали. Това отне последните му сили.

„Ако цялото плаване мине като днешния ден, няма да издържа. Руски фрегати, закачане в полет... Исусе Христе!“

Той погледна към леглото си — горното легло — и направи последно усилие. Дори не свали летателния си костюм. Шестдесет секунди след като главата му падна на възглавницата, Джейк вече спеше.

6

Корабите се носеха в неспокойния празен океан. Джейк правеше три-четири разходки дневно по палубата, но където и да погледнеше, не виждаше други кораби, освен ескорта. Много от моряците изобщо не се качваха на палубата; те прекарваха всяка минута от деня на работните си места, в каютите или столовата и виждаха слънцето само когато корабът влезеше в пристанище. Джейк Графтън мислеше, че ще откачи, ако не можеше веднъж на няколко часа да види морето и небето и да изложи лице на брулещия вятър.

Можеше да се разходи по палубата, да погостува на боцман Мулдовски, ако случайно го срещнеше, да побъбри с работните групи на катапултите и да огледа самолетите. Нещо винаги го влечеше към тях. Крайната цел на тези негови екскурзии обикновено беше предният край на полетната палуба. Там Джейк заставаеше между катапултите и гледаше към океана. Обикновено духаше силен вятър. Развяваше косите му, плющеше в дрехите му и издухваше миризмите на долните палуби от ноздрите му.

Първата сутрин той видя от десния борд стадо китове. Моряците, скупчени на групи, зяпаха и ги сочеха. От време на време китовете изхвърляха струи вода, а веднъж един от тях изскочи от водата и после с плясък се гмурна, като остави след себе си великолепен облак от пръски. През повечето време се виждаха само черните им гърбове, които проблясваха сред вълните.

На втората сутрин в открито море, когато Джейк слизаше долу, за да се върне сред оживените коридори, тесните офиси и канцеларска работа, която никога не свършва, той се натъкна на инженера на ескадрилата.

— Що се отнася до самолета, на който летя снощи, още не сме открили никакви сериозни повреди по тялото. Може би този път ни е провървяло.

Ако нямаше повреда, нямаше да има и официално разследване за определяне на виновните.

— Радиоелектроника обаче е била подложена на много по-голямо натоварване от разчетното. Радарът, компютърът и авиохоризонтът не стават за нищо.

Джейк се задълбочи върху задачата, която получи от подполковник Халдейн. Как да атакува съветски кораб? Тъй като руснаците разполагат с най-различни кораби, той бързо се ориентира към най-добрите: крайцерите УРО^[1] — „Кинда“ и „Кресна“, които представляваха основното въоръжение на техните отряди със специално назначение. След предварително проучване на информацията в Секретна секция Джейк посети ескадрилата ЕА-6В „Праулър“ в тяхната малка стая на ниво 0–3, недалеч от машинното отделение на арестер №4.

Тази ескадрила разполагаше само с четири самолета, които за сметка на това бяха като кадилаци. Праулърът представляваше удължена версия на А-6 и имаше екипаж от четирима души: един пилот и трима РЕБ-специалисти. Основна задача на този вид самолети беше да смущава неприятелските радари. Електронните съоръжения, използвани за тази цел, се носеха в специални контейнери на пилоните. Освен приборите на пилота таблата в кабината бяха заети от дисплеи и органи за управление, предназначени за засичане на неприятелски радиопредавания и превръщането им в безполезна за врага информация. Тъй като самолетът представляваше високоусъвършенствана версия на А-6, всички го наричаха Обратния шести.

Екипажите на „Праулър“ посрещнаха Джейк с отворени обятия. По време на брегова служба тяхната дислокация беше също на остров Уидбей и двама-трима от офицерите познаваха Джейк. Когато той накрая успя да обясни за какво е дошъл, те с удоволствие се съгласиха да му помогнат. Възможностите на съветските бойни кораби бяха основното, с което те се занимаваха.

Джейк знаеше, че съветските кораби са тежковъоръжени, но едва сега разбра колко сериозно е това въоръжение. Той се зае с възможностите на техните радари и летателните характеристики на ракетните системи. Накрая Графтън заключи:

— Единичен самолет няма никакви шансове срещу такъв кораб.

Този коментар накара двамата до него да кимнат с мрачни лица.

Джейк скоро си даде сметка, че и звено не би имало голям шанс, ако трябва да използва свободно падащи бомби — технология от Втората световна война. Е, бомбите бяха що-годе подходящи във Виетнам при атакуване на неподвижни цели на сушата, но модерните бойни кораби са съвсем друго нещо. Корабите могат да засекат с радар самолета минути преди да е стигнал до тях. Радарът позволява да се насочат и изстрелят зенитни ракети много преди атакуващият самолет да се окаже в непосредствена близост до кораба, а после, когато се приближи, да бъде обсипан с порой снаряди от корабната зенитна артилерия.

И ако нашият късметлия оцелее след всичко това, той ще трябва да се прицели в маневриращата, бързо движеща се цел. Дори ако се справи отлично с тази задача, докато падат — осем до десет секунди — бомбите са неуправляеми и ако капитанът обърне руля или увеличи завоя, или ако пилотът не е изчислил правилно вятъра, бомбите няма да улучат целта.

А от тук нататък ядосаният пилот трябва да обърне опашка и успешно да се спаси от огъня, като на връщане избегне същите неприятности, през които благополучно е минал на отиване.

„Това, от което пилотът крайно се нуждае, е ракета, която да изстреля по кораба, и то колкото може по-отдалеч“ — заключи Джейк. За съжаление противокорабните ракети на Американския флот бяха още в процес на разработка — следствие от окастриянето на бюджета заради Виетнам, — затова екипажите трябваше да се задоволят с това, което имат. А те имаха няколко управляеми ракети с малък радиус на действие от типа „Булпъп“, които за съжаление имаха бойна глава само от 250 паунда — достатъчна да повреди боен кораб, но не да го потопи.

Ако времето беше хубаво, атакуващите самолети можеха да използват бомби с лазерно насочване, за предпочитане от две хиляди паунда. Макар че са без собствен двигател, лазерната глава може да насочи бомбата в целта, ако пилотът я пусне на подходящо място и ако лазерният лъч, който системата следва, наистина се намира върху целта. Слабото място на системата е лазерният лъч, който видимата влажност на въздуха разсейва. За съжаление, небето над океана често е облачно.

С или без бомби с лазерно насочване, атакуващите самолети трябва да проникнат през радарните защитни системи на неприятеля. За това отговаряше ескадрила EA-6B. Самолетите за РЕБ можеха по електронен път да прикрият атаката, ако се намират на подходящо място в строя.

А ако защитните системи на неприятеля се претоварят със самолети? Може би една добре съгласувана атака с максималния брой самолети, които можем да изпратим, ще позволи на някой да се промъкне.

А нашата координирана атака трябва да дойде едновременно от малка и голяма височина. Да кажем, А-6 ще бомбардират от сто фута, а А-7 и F-4 — от трийсет хиляди фута.

Джейк си водеше бележки. Екипажите от EA-6B имаха много идеи, повечето от които му се сториха чудесни. Когато два часа след пристигането си Графтън се сбогува с тях, той стисна ръцете на всички наоколо.

Докато седеше в каютата си и преглеждаше направените бележки, Джейк се чудеше какво би представлявала войната с руснаците. Размяната на междуконтинентални балистични ракети би довела до една шумна, много кратка война и Джейк не вярваше, че ще има някакъв смисъл оцелелите кораби да се потапят един друг. Като нямат държави, в които да се завърнат, моряците и корабите и без това са обречени на смърт. А може ли през 1973 година да се води война без ядрени оръжия?

Наистина, ако човек се замисли за възможния край на цивилизацията, проблемът придобива фантастични измерения и заприличва на чудовищен кошмар. В състояние ли са разумни хора да натиснат копчето и по този начин да унищожат себе си, народите си, почти цялото човечество? Тук Джейк стигна до задънена улица. Политиците би трябвало да си дават сметка за това.

Едно пилотът знаеше със сигурност: в случай на война без ядрено оръжие американските адмирали ще се нахвърлят на съветските кораби като булдози на сурово месо.

Нямаше да бъде лесно. Джейк добре знаеше, че въздушно нападение на самотен кораб би било изключение, освен ако не става въпрос за някой изостанал или повреден. Както във всеки друг флот, руснаците ще разпределят корабите си на групи, за да се подпомагат

взаимно. При всички случаи атаката ще бъде насочена срещу оперативно съединение.

Докато преглеждаше бележките си за далечина на откриване, възможностите на ракетни и артилерийски зенитни системи, пилотът си представяше как ще изглежда всичко това. Корабите ще напълнят небето с телеграфни стълбове, летящи с Мах 3 скорост^[2]. А за да не се окаже, че това е недостатъчно, съветските кораби бяха покрити със зенитки, за разлика от американските. Но пък съветският флот не разполага със самолетоносачи и не може да атакува от въздуха. Зенитната артилерия на съветските кораби ще се отбранява ожесточено и буквално ще изгради желязна завеса, която самолетите ще трябва да пробият.

Алфа атака — с участието на всичко, което самолетоносачът може наведнъж да изстреля: от голяма, малка и средна височина под прикритието на Праулърите ЕА-6В, управлявана от командния център на борда на Е-2 „Хокай“, кръжащ на безопасно разстояние от сто мили. Ето отговора, който щеше да даде на Халдейн.

Разбира се, това никога нямаше да се случи. Америка и Русия не се готвеха за война. Планирането на атака по съветско оперативно съединение беше само поредното учение в мирно време. Но ако това *станеше*, малко от самолетите щяха да оцелеят. А що се отнася до екипажите, успели да пробият кордона от ракети и противовъздушна артилерия, само най-решителните щяха да успеят. Защото Джейк Графтън знаеше, че битките се печелят не от кораби и самолети, а от хора.

Такива ли бяха хората на този самолетоносач? Ако се съди по репутацията на Флап Ле Бо, той беше един от тях, но имаше ли и други?

Накрая му писна от всичко това и той се замисли за дома. Тази пролет бе ходил да види родителите си в тяхната ферма в Югозападна Вирджиния. Беше май, дърветата цъфтяха, тревата на ливадите бе зелена и крехка, кравите кърмеха новородените си телета.

Родителите му много се зарадваха от срещата. Баща му определено се гордееше с него. А майка му се усмихваше през сълзи на възмъжалия син, завърнал се у дома.

Той помогна на баща си за говедата; отново почувства утринния хлад и усети мириса на топли волски тела, тор, прясно сено... И сега

тук, в малката каюта на борда на огромния стоманен кораб, само споменът за това го караше да потръпва.

Стъпките оставяха следи по тревата, покрита с роса; слънцето се издигаше над ниските хълмове и надничаше в обора, Джейк чуваше гласа на баща си, който говореше на говедата — уверен, успокояващ... Спомените нахлуха в съзнанието му.

„Защо седиш тук, на борда на този кораб, на сред дивия океан, загрижен за руските ракети и противовъздушна артилерия, потънал в мисли за края на света? Защо не си там, където си израсъл, където можеш да усетиш топлината на слънцето върху гърба си и да помагаш на баща си в изпълнението на вечните ритуали, уверен, че животът продължава... както Бог е отредил? Защо не си там, за да помагаш на майка си на старини? Кажу ми, Джейк Графтън. Ти никога не си мразил фермата като по-големият си брат — ти я обичаше. Обичаше всичко, свързано с нея. Обичаш родителите си. Ти им принадлежиш и те ти принадлежат. Защо си тук?“

Защо?

* * *

Животът на кораба бързо тръгна в естествения си ритъм — ритъм, диктуван двеста години от традициите и законите на Флота. Всички си вършеха работата, сервираха им храна, пералнята на кораба работеше с пълна пара и всеки следобед точно в 13,30 радиоуредбата оживяваше и даваше сигнал за учебна тревога: „Учебна тревога, учебна тревога. Всички от екипажа да заемат местата си. Тревога.“

При тревога летците трябваше да се явят в стаите за инструктаж. Докато аварийните групи се бореха с мними пожари и пробойни и тренираха действия при ядрена, химическа и биологична атака, летците полагаха изпити по устави, инструкции, слушаха лекции — с една дума, взаимно се отегчаваха. Именно по време на тези тренировки Джейк изнасяше своите лекции за изпълнението на полети от самолетоносач. Той допълваше материала от инструкцията с всичко полезно, които можеше да си припомни от двете си предишни бойни плавания. Струваше му се, че лекциите вървят добре. Морските пехотинци слушаха внимателно и задаваха умни въпроси. За свое най-

голямо учудване Джейк откри, че всъщност му е приятно да стои пред тях и да говори за най-голямата си страст — летенето.

След като минеше бойната тревога, офицерите се разпръсваха по целия кораб, за да се заемат с канцеларската работа, която никога не свършваше. Втората вечер в открито море Графтън намери време да обсъди идеите си за атака с шкипера, подполковник Халдейн, който знаеше по въпроса точно толкова, колкото и Джейк. След като цял час разискваха проблема, подполковникът го заведе в командването на авиоотряда, за да го запознае с офицера, отговорен за планирането на бойните операции, един капитан-лейтенант. Тук отново започнаха да обсъждат въпроса. Като последица от това на Джейк бе възложена задачата да помага в Оперативния отдел при подготвянето на реалистични учения за авиоотряда.

Офицерите можеха да вечерят в една от двете столови на кораба — официалната каюткомпания на главната палуба, до четвърта стая за инструктаж (там униформите бяха задължителни) или неофициалната, в предната част на ниво 0–3 между катапултите на носа, където можеше да се влезе с летателен костюм или по работно облекло. На практика официалната каюткомпания се посещаваше от онези офицери от екипажа, които не бяха летци, и само в отделни случаи — от авиаторите, когато правеха поведение. Тук след вечеря се прожектираха филми, предназначени за благоприлични благонадеждни джентълмени.

Авиаторите се събираха за своите вечерни филми в стаите за инструктаж, където можеха да подсвиркват, да крещат, да отправят нецензурни препоръки към героите, звучно да стенат при вида на актрисата в главната роля и да замерят с пуканки екрана и съседите си. Ако някой от летците не харесваше филма, който се прожектираше в неговата стая за инструктаж, той винаги можеше да се разходи по стаите на другите ескадрили, където беше добре дошъл, ако успееше да си намери място.

А по-късно през нощта в някои от каютите на младшите офицери се играеха карти — най-често покер на 25 цента, защото никой не разполагаше с много пари. Макар че алкохолът беше официално забранен на кораба, там, където се играеха карти, винаги можеше да се намери пиене за някой жаден приятел. Не се ли появяваш на обществено място пиян или дъхащ на алкохол, на никой не му пукаше.

Разбира се, един младши офицер можеше да се откаже от филма и играта на карти и да се прибере в каютата си, за да послуша музика или да напише писмо. Тъй като младшите офицери бяха вечно влюбени, по-голямата част от тях пишеше почти всяка вечер. В това число и Джейк Графтън. Разбира се, самотните влюбени имаха съквартиранти, които често им създаваха проблеми.

— Никак не е честно, по дяволите — оплакваше се Риъл Маккой.
— Можех да получа повече информация за борсите, дори ако си седях в мръсна колиба в някое скапано село насред Индия. Навсякъде, само не и тук.

Той погледна съквартиранта си с тъжно лице.

— По цялата планета има телефони. Навсякъде. Само тук няма.

Джейк Графтън се опита да го погледне със съчувствие. Стори му се, че се справи доста добре.

— Мори ме неизвестността — продължи ръководителят-кацане.
— Купих акции на солидни компании с изгодни перспективи, никакъв риск. Но сега просто съм *откъснат* от света. Осъден на вечен мрак.

Той отчаяно махна с ръка.

— Да се пръснеш от яд!

— Може би трябва да поставиш спестяванията си под попечителство или нещо такова. Дай на някого пълномощно.

— На кого? Всеки, който може да играе достатъчно добре на борсата, работи за себе си, а не се мотае с нечий чужд портфейл под мишница, задоволявайки се с комисиона.

— След седмица ще бъдем на Хаваите. Ще видиш, че всичко е наред, обзалагам се.

Риъл Маккой изпъшка и хвърли на Джейк Графтън поглед, с който му казваше, че е безнадежден случай. Ръководителят-кацане пое дълбоко дъх, след това бавно издиша. Изглеждаше толкова отчаян, че Джейк реши да го подтикне към разговор.

Въпрос. Трябваше да му зададе въпрос. Той се замисли за момент и попита:

— Хей, каква е разликата между акции и дялов капитал? Във вестниците пише за акционери и собственици...

Джейк млъкна, защото Риъл Маккой го изгледа унищожително, запъти се към вратата и я тръшна зад гърба си.

„Скъпа Кали,

Вече трети ден откакто напуснахме Сан Франциско на път за Пърл Харбър. Движим се с около двацет възела. Опитвахме се да плаваме по-бързо, но ескортът ни не може да се справя със силното вълнение, затова и ние намалихме. Вълнението е резултат от тайфун на около хиляда и петстотин мили югозападно от нас. Възстанових подготовката си за кацане на самолетоносач — денем и нощем още на първия ден след отплаването ни, но оттогава не сме летели.

Моят навигатор е едно момче на име Флап Ле Бо. Той е от Бруклин и от десет години служи в Морската пехота. Още се опитвам да разбера що за човек е. Изглежда добър навигатор и отличен офицер. Първия път, когато летяхме заедно, не беше много сигурен в мен и доста ми досажда, за да види дали мога да издържа. Той обаче не знаеше, че съм свикнал разни специалисти да се майтапят с мен, така че неговото малко представление само леко ме подразни. Мисля, че той е доста сваятно момче и в това отношение ми провървя. Струва ми се, че и на теб ще ти хареса.

Съквартиратът ми е един тип, на който му викат Риъл Маккой. Той е в паника — притеснява се какво става на стоковата борса, защото ние тук не сме в течение. Печели много пари от акции. Ако разбирах нещо от това, също бих опитал. Но не мога да правя лесни пари, дори да съм собственик на монетния двор.

Шкиперът ни е подполковник — отговаря на капитан втори ранг. Казва се Ричард Халдейн. Не знам откъде е, но няма акцент като мен. Всъщност и Флап няма.“

Джейк не знаеше, че говори с акцент, докато Кали не му каза. Тя беше лингвист, слухът ѝ бе трениран. Откакто му направи тази забележка, той започна да се вслушва по-внимателно в говора на

другите хора. И сега Джейк произнесе няколко думи, за да види дали може да открие някакъв дефект в произношението си: „Казвам се Джейк Графтън. Работя за правителството, тук съм, за да ви спася.“

Никакъв дефект.

Тя нямаше да го баламосва за такова нещо, нали така?

„Подполковник Халдейн ми нареди да изнасям на летците лекции от Инструкцията за експлоатация на палубната авиация. Лесно е и дори е приятно. Преди не обичах да излизам пред много хора и да им говоря нещо, но сега не се притеснявам, ако познавам материята, за която ще говоря. Сигурно си падам малко актьор.

Освен това подполковникът ми нареди да направя проучване по въпроса как да атакуваме съветски кораби, в случай че се наложи. Проучването е сложно, особено когато си дадеш сметка, че ако някога възникне такава ситуация, животът на много американци ще зависи от това как си си написал домашното.

Както вече споменах, в първия ден след отплаването аз отново минах дневна и нощна подготовка. Дневните полети минаха добре, но нощните бяха друго нещо. На четвъртия полет се закачихме във въздуха, т.е. по време на минаване на втори кръг закачихм вече и самолетът се сгромоляса от четири фута на палубата. Ударът почти го съсипа. Изглежда обаче, че се е отгървал само с повреди в електрониката. Чудя се как издържа колесникът.

Всички казват, че злополуката не е по моя вина, но това е вярно само донякъде. Ръководителят-кацане прекалено късно ми командва за втори кръг, но аз не биваше да увеличавам толкова тангажа с подаването на газта. Въпрос на техника. Направих го както пише в книгите и закачихм въжето, но ако не бях следвал установената процедура точно в този случай, щеше да излезе по-добре.

Така е в авиацията. Ако изпълняваш всичко по инструкция, в 99 процента от времето ще се справяш, но

понякога, макар и много рядко, се налага да се отклониш от установената, доказана процедура. Мигът, в който трябва да направиш това, зависи изцяло от теб — въпрос е на опит, на инстинкт — и е границата между тези, които ще доживеят, за да си умрат в леглата, и тези, които няма.

Разбира се, никой не може да каже кой е обречен и кой ще оживее. Можеш само да се надяваш, че когато предизвикателството е пред теб, ще вземеш правилното решение благодарение на инстинкта си, на тренировките, на опита си. Единственото, което знам, е, че когато ножът опре до кокала, нямам време да мисля как да се оправям. Има една тежка, но неоспорима истина: всеки, който лети, може да загине в самолета.

Мисля, че донякъде съм се примирил с тази истина. И все пак злополуката доста ме стресна. Още докато беше във въздуха, самолетът изгуби скорост и ние се блъснахме в коланите, които ни държат за седалките. В такъв момент всяко усещане идва с невероятна яснота, всяка мисъл отеква като камбана в главата ти. Чувстваш се толкова жив и времето върви толкова бавно, че после можеш да си припомниш всяка подробност. Когато усетих, че самолетът губи скорост, разбрах какво се е случило.

Закачихме се във въздуха!

Чувствах как скоростта намалява, виждах как стрелката на ъгъла на атака отива към срива, а двигателят продължава да увеличава оборотите... и разбрах, че лошо ни се пише. За миг увиснахме над палубата. След това паднахме.

Ударът от падането от близо четири фута височина ме вцепени. Знаех какво точно е станало, но не знаех дали сме се закачили стабилно. Не виждах достатъчно добре. Не знаех дали висим само на куката, дали ще останем на палубата. Не знаех също дали самолетът е цял: ако се беше пробил резервоарът с горивото, само след секунди щяхме да се взривим.

Беше страшно.

Преди няколко пъти ме е обземал подобен страх, така че този път не беше кой знае какво, но все пак, след като войната свърши и вече бях почнал да мисля за нещо друго, тази случка неочаквано ме върна към жестоката реалност.

През последните няколко дни мислих много за теб. Изкарахме страхотно в Чикаго. Макар че гостуването ми не завърши така, както го бях планирал, всичко останало беше супер. Терън е страхотно момче и родителите ти сигурно ще ми допаднат, ако ги опозная малко по-добре.“

Джейк престана да пише и препрочете последния абзац. Това за родителите не беше съвсем вярно, но какво друго можеше да каже?
„Баща ти е скапаняк от класа, но и така ми харесва.“

Дипломатичност. В това писмо имаше известна дипломатичност.

„Ако помислиш, животът е чудно нещо. Някои хора вярват, че всичко е предопределено, но аз — не. И все пак всички живеем с мисълта, че някъде по света има човек, когото ни е съдено да обикнем. Чудим се какъв ли е той, как изглежда, как се движи, говори, мисли, как се смее. Разбира се, няма начин да разберем това, преди да го срещнем. Съзнанието, че най-последно сме го срещнали, ни осенява като чудно прозрение, сякаш сме надникнали в тайните на живота.

Сигурно човек може да се влюби от пръв поглед, но аз се съмнявам в това. Мисля, че любовта ни озарява като топлина в хубав есенен ден. Любимият човек присъства в мислите ни през повечето време — всъщност непрекъснато. Затворим ли очи, погледнем ли в далечината, седнем ли да си починем, да си поемем дъх, виждаме го пред себе си. Припомняме си как изглеждат очите му, когато се смее, как отмята глава назад, допира на пръстите му...

Любимият човек става част от нас — най-скъпоценната част.

Поне така се чувствам аз, когато мисля за теб.

Искрено твой Джейк.“

---

[1] УРО — управляемо ракетно оръжие — бел.пр. ↑

[2] Число на Мах, или М-число — характеристика на газовия поток, показваща отношение на скоростта на течение на газа към скоростта на звука; Мах 3 = скорост, три пъти по-голяма от тази на звука — Бел.ред. ↑

Бомбардирането от пикиране не се е променило много от 30-те години. Макар че максималната скорост на самолетите се е увеличила три пъти, а бомбеният товар — петнайсет пъти, техниката си е все същата.

Джейк Графтън си мислеше за това, докато групата от четири А-6 си проправяше път нагоре през пелената от разпокъсани кълбести облаци. Четирите бомбардировача, летящи в пеленг, излязоха от облаците на около 8000 фута и продължиха да се изкачват нагоре, в кристалното небе.

Може би дълбоко в него някаква романтична жилка го свързваше с историята, факт, който той невинаги успяваше успешно да прикрие. В една такава сутрин през юни 1942 година пилотите от „Ентърпрайз“ и „Йорктаун“ пробиват облаците и тръгват да търсят над Тихия океан японските самолетноносачи, чиито самолети бомбардират атола Мидуей. Откриват ги — четири самолетноносача, порещи просторната повърхност на огромния океан, — и пикират. Бомбите улучват „Кага“, „Акадзи“ и „Сориу“ и ги подпалват. Това променя хода на Втората световна война.

Тази сутрин, трийсет и една години по-късно, групата беше на път да бомбардира Хаваи, по-точно един малък остров от Хавайския архипелаг, наречен Кахулаве.

Кислородът от маската беше приятно прохладен, но миришеше на гума. Джейк погледна към кабинния висотомер — показваше десет хиляди фута, откопча маската отляво и я остави да виси. Почти цялото му внимание беше погълнато от това да не нарушава строя. Днес заемаше трета позиция, което означаваше отдясно на шкипера — подполковник Халдейн. Номер четири летеше отдясно на Джейк, а номер две — отляво на Халдейн.

Джейк хвърли поглед към навигатора си, Флап Ле Бо, който беше притиснал глава към тубуса на радара. Въртеше с две ръце копчетата и превключвателите, без да откъсва поглед от екрана. Отлично.

Познаваше мястото и предназначението на всяко копче, бутон и превключвател. Нямаше нужда да ги гледа. Когато стигнеха до по-трудната част, нямаше да има време за гледане, за търсене на това или онова, за мислене.

Навигаторът на подполковника, Алън Бартоу, беше също толкова зает. От своята удобна позиция — на двайсет фута от върха на крилото на съседния бомбардировач — Джейк виждаше всяко движение на Бартоу в кабината: как отдръпва глава с няколко инча назад и поглежда към данните от дисплея на таблото, а след това отмества поглед надясно към екрана на радара, как от време на време поглежда надолу към коленния си планшет и прави справка с бележките.

През последните няколко дни Джейк бе успял добре да опознае Бартоу. Майор Бартоу служеше в Морската пехота от дванайсет години и имаше слабост към френски романи. Четеше ги на френски. В момента се опитваше да прочете всичко от Жорж Сименон. Навсякъде из каютата му имаше подредени купчини книги и винаги носеше по една със себе си в летателния костюм, за да може да чете, когато трябваше да убие някоя и друга свободна минута.

— Веднага щом навърша двайсет години служба, ще се пенсионирам — бе казал той на Джейк. — Още същия ден. След това ще защита докторат по френска литература и до края на живота си ще преподавам.

— Звучи тъпо — каза Джейк ухилен, колкото да го подразни.

За негово учудване Бартоу прие забележката насериозно.

— Може би. Академичният живот не прилича на армейския, на този в ескадрилата. Но всички рано или късно ще трябва да приключим с летенето. Сега ми харесва, но когато този живот свърши, ще се занимавам с нещо друго, което не по-малко ще ми харесва. Нещо различно. Затова сега си имам летенето, момчетата и предчувствието за онова другото. Аз съм доста богат човек.

И се усмихна в отговор.

„Бартоу *наистина* е богат“, унило си мислеше Джейк, докато наблюдаваше навигатора, наведен над своя радар. По-богат от Графтън, във всеки случай. Всичко, което Джейк притежаваше, бе летенето и другарите. Вече беше загубил дори Кали — нали оплеска нещата.

Що се отнася до Ле Бо, той като че ли и не искаше друго. А може би искаше?

— Имаш ли си някое момиче, което да те чака? — попита Джейк навигатора си, без да откъсва очи от водещия самолет.

— Как можеш да управляваш това чудо и да мислиш за жени?

— Винаги намирам време да мисля за жени. Имаш ли някоя, дете да си е само твоя?

— Десетки.

— А някоя по-специална?

— Не. По-хубавичките, с които искам да имам нещо по-сериозно, не ме искат. Аз съм само един лъскав боен инструмент от калена стомана. Между другото, как сме с горивото?

Джейк хвърли поглед към горивомера. Натисна последователно бутоните, за да види поотделно горивото във всеки резервоар и накрая каза:

— Всичко е наред.

— А-ха. Остават ни само петдесет мили.

Ле Бо отново се втренчи в радара.

— И да не ме засрамиш. Опитай се да направиш някое и друго сносно попадение.

Бомбите, разположени под крилата на самолета, бяха малки сини учебни бомби от по двайсет и осем фунта. Всяка от тях беше снабдена с пиротехнически заряд на върха, който при детонация трябваше да произведе кълбо дим, за да отбележи мястото на попадението. Всеки А-6 носеше дузина от тях на пилоните си.

По план пилотът на всеки самолет трябваше да пусне първите шест бомби визуално — в стил Втората световна война, — като използва оптичския прицел; а вторите шест — с помощта на бордния компютър. Джейк настрои внимателно прицела за четирийсетградусово пикиране с освобождаване на бомбите на шест хиляди фута. При освобождаване на такава височина наклонената дистанция беше около девет хиляди фута. Да пуснеш бомба на девет хиляди фута разстояние от целта и да я улучиш, не е лесна работа, като се вземе предвид отнасянето от вятъра за времето на падане. Но *затова* и бомбардирането от пикиране си беше изкуство.

В крайна сметка всичко опираше до това — поразяването на целта. Петте хиляди мъже, намиращи се месеци в открито море,

богатството, пропиляно за кораби, самолети и гориво, кръвта, пролята по време на обучението — всичко бе с едно-единствено предназначение — момента, в който бомбата поразява целта. Ако, разбира се, пилотът успее да я уцели.

Подполковник Халдейн очакваше от пилотите си само най-доброто. Предната вечер той залепи на стената на стаята за инструктаж списък с имената на всички. Списъкът беше също толкова голям и заемаше също толкова видно място на стената, както другия — с оценките на кацанията. За да бъдеш пилот на самолетоносач бе необходимо след всеки полет да се прибереш безопасно на борда, но от пилота има полза в битката единствено тогава, когато в критичния момент поразил целта. Такъв беше смисълът на думите на Халдейн.

— След учебните полети на Хаваите водачи на звена в ескадрилата ще станат тези, които са с най-добри попадения. Гарантирам ви, че резултатите на всеки от вас ще бъдат отразени в досието за състоянието на подготовката. Очаквам всички до един да заработите заплатите си на учебния полигон.

Лейтенант Дъг Харисън не издържа и пръв се обади:

— Хей, шкипер, можеш да ми станеш взводен.

— Ако успееш да ме надминеш в бомбомятането, ще го направя, — стрелна му в отговор Халдейн.

Днес Харисън беше номер четири и летеше отдясно на Джейк. Човек имаше за какво да се възхищава на Харисън — ако не за друго, то поне за самочувствието му. Халдейн беше воювал години наред във Виетнам и беше бомбардирал под обстрел, докато Харисън само преди година бе излязъл от авиационното училище. Той не беше глупак и добре познаваше класата на опитните професионалисти, но въпреки това харесваше предизвикателството.

Макар че не обичаше да говори за това, Джейк Графтън не отстъпваше на никого, когато дойде време да прояви летателните си умения. Той бе преживял своя дял смъртоносен зенитен огън, и бе хвърлил достатъчно истински бомби. Името му щеше да бъде на първо място в този списък и точка.

Майор Бартоу разтърси енергично юмрук пред Джейк и той мигновено увеличи дистанцията до водещия самолет. Номер две, капитан Хари Дигман, мина отдолу на водещия, оставяйки само

няколко фута до соплото на Халдейн, и изплува на мястото, заемано досега от Джейк. Бойният строй бе готов.

Подполковник Халдейн се обади по радиото. Отдолу им разрешиха атака — звеното Ф-4 преди тях напускаше полигона — и той поведе строя в плавен широк ляв завой на 15 000 фута към целта. Когато стигнаха над изходния пункт, Халдейн рязко сви вляво. След десет секунди зави вторият самолет, а след още десет — Джейк.

Строиха се в дълга редица, вече на достатъчно разстояние един от друг и всеки се концентрира върху целта и собствения си самолет.

Първото важно нещо за успеха на пикирането е да се определи точно началото на атаката — точката в пространството, откъдето самолетът трябва да тръгне, за да излезе в курса за атака с предварително избрания ъгъл на пикиране — днес четирийсет градуса. Учебните мишени с издълбани от булдозер линии на сближаване, помагаха на пилотите да развият усет за най-правилната отправна точка.

Началото на пикиране даваше облик на всяка атака. Днес Джейк подхождаше целта под ъгъл от около четирийсет и пет градуса. Мишената се приближаваше все повече и повече. Той се приготви, като тримува самолета на един градус надолу — това съответстваше на 500 възела скорост.

Сега!

Джейк дърпа лоста настрани и след секунда А-6 вече е с наклон 135 градуса. Сега лостът рязко отива назад и претоварването ги залепя за седалките, докато пилотът насочва носа на самолета точно под целта и наглася РУД-овете. Тъй като днес е с учебни бомби с малък заряд, Джейк дава газ до около осемдесет процента.

Намалява претоварването, лостът — вдясно, самолетът излиза от наклон.

Флап щраква главния превключвател за въоръжението и докладва по радиото:

— Боен Ас Три системата армирана.

Ако пилотът е започнал правилно, сега самолетът трябва да пикира с четирийсет градуса, а целта да е по средата на прицела. При Джейк нещата бяха точно така, само целта беше на милиметър вдясно. Той веднага коригира, като отклони лоста наляво и след това рязко изправи крилата. Тук нямаше място за плавни движения — длъжен е

бързо да постави самолета на избраната траектория, за да има достатъчно свободни секунди за компенсирание на отнасянето.

Един поглед към скоростомера — около 400 и расте, — след това висотомера. Флап чете височината:

— Четиринайсет... тринайсет... четирийсет и един градуса... дванайсет...

Вятърът отклонява мушката наляво. Джейк дава десен крен и я връща обратно. Исква мушката да застане вдясно от линията на сближаване, като леко да се връща към нея. Така бомбата ще продължи по коригирана траектория.

Пикирането му е по-стръмно от необходимото. Трябва да освободи малко по-рано за компенсация.

— ... Десет... девет... осем...

Поглед към акселерометъра. Твърдо на едно. Отпуска мъртвата хватка на лоста и сега може да усети ефекта от тримуването. Лостът е почти в неутрална позиция, което означава, че истинската скорост приближава 500 възела — 465 по прибора. Хвърля бърз поглед към скоростомера — 445, продължава да расте...

— Седем...

И тъй като целта се намира на няколкостотин фута надморска височина, а той предварително е отчел това, освобождава бомбата двеста фута преди да достигне шест хиляди, като мушката се намира в позиция „пет часа“ спрямо целта.

А сега тегли!

Крилете — хоризонтални, ръчките — напред до упорите, теглиш, докато претоварването стане четири единици и задържаш. Джейк протяга към главния превключвател дясната си ръка — при това претоварване тя тежи цял тон — и го изключва.

Флап отново се обажда по радиото:

— Боен Ас Три на предпазител.

Когато носът на самолета се вдига над хоризонта, Джейк Графтън намалява претоварването и оглежда небето пред себе си за другия самолет. Ето го там! И малко по-нататък — шкиперът. Добре. Той запазва тангажа без промяна, обръщайки скоростта от пикирането във височина.

Наблюдателите на полигона съобщават резултатите. Първото попадение на шкипера е на седемдесет и пет фута на седем часа.

Воденият му е със сто и десет фута на дванайсет часа. Попадението на Джейк е на петдесет фута на пет часа.

— Прекалено много компенсирах вятъра — измърморва той на Флап, който оставя думите му без коментар.

Вече отново са на 15 000 фута — Джейк връща ръчките назад и увеличава радиуса на завоя. Мярва блясъка от крилете на самолета отпред, който отново започва пикиране.

— Боен Ас Четири, имаш попадение на седемдесет и пет фута на девет часа.

— Харисън държи на думата си пред подполковника — казва Джейк на Флап и се ухилва.

Оглежда кълбетата дим от учебните бомби. Хвърля поглед към облаците, обръща се назад да види къде е Харисън, проверява горивото, поглежда към таблото за предупредителни светлини, след това към целта, за да определи началото на пикиране.

Армиране на системата, наклон и теглене!

— Как да не ти харесва тая гадост? — казва Флап между докладите за височината при второто пикиране.

— Право в целта — обявява наблюдателят, докато Джейк набира височина след освобождаването.

Пилотът се протяга и плесва Флап по бедрото.

— Успяхме, Флап, момчето ми!

Рязко дърпа лоста настрани и врътва тоно. Спира го точно след 360 градуса.

— Добре, добре, като тебе втори няма — казва Флап. — Само продължавай да ги пускаш там.

След шестото пикиране дойде ред на Флап. Беше приготвил радара и компютъра. Този път Джейк с изправянето на крена трябваше да постави кръстчето на електронния прицел точно върху целта. След това активира системата от бутона на лоста за управление и започна да следва стрелките в авиохоризонта пред себе си.

Натискането на бутона предаде на компютъра информация за местоположението на целта и заповяда на радара да я следва. Докато Флап контролираше данните, които компютърът получаваше от инерциалната система, Джейк получаваше команди от компютъра —

съобразени с вятъра, разбира се, — които го упътваха точно към мястото в пространството, където бомбата трябваше да бъде освободена, за да порази целта.

Джейк се концентрира върху директорите и започна да ги следва с максимална точност. Когато компютърът подаде команда за прекратяване на пикирането, той създаде необходимото претоварване и закова крилата в хоризонтално положение. Компютърът освободи бомбата и Джейк продължи да вдигна носа.

— Седемдесет и пет фута на шест часа.

Той завъртя и се насочи за нов опит.

— Знаеш ли — каза той на Флап, — сякаш са изобретили машина за целене на бейзболната топка.

— Просто следвай директорите, бебче. Това изделие тук е по-умно от теб.

— Да, но аз съм *артист!*

— Днес не стрелят по нас от земята, Джейк.

Това беше вечната борба — пилотът искаше да пуска бомбите винаги визуално, а навигаторът искаше непрекъснато да използва системата. И двамата знаеха, че системата е по-добра; но и двамата знаеха, че Джейк никога няма да признае това. Днешното учение предоставяше идеални условия на пилота: неподвижна цел на известна височина, отбелязана линия на сближаване, видими ориентири, издълбани в земята, без противовъздушна артилерия, луксът на повторните опити, което позволяваше правилно да се определи вятърът. Докато системата на А-6Е беше сигурна работа и улучваше от първия път.

Трудно е обаче да обичаш една машина.

Четири А-6 се срещнаха встрани от целта и Харисън — номер четири — се плъзна под другите три, за да провери дали няма останали бомби. След това Джейк провери Харисън. На пилоните и на Харисън, и на номер две продължаваше да виси по една малка синя бомба.

Шкиперът ги поведе нагоре, в набор на 20 000 фута и Флап настрои ТАКАН-а на корабната честота. Далекомерът все още не

захващаше — бяха твърде далеч, — но Флап бързо засече кораба с радара. Беше на сто трийсет и две мили разстояние.

След като провери височината в кабината — стрелката не мърдаше от 10 000 фута — Джейк свали кислородната си маска и я закачи на лявото огледало. После избърса потта от лицето си.

Самолетите бяха в параден строй. От кабината до върха на крилото на съседния самолет имаше само около петнайсет фута. Да се лети толкова близо до друг самолет не беше лесна работа, но на Джейк му доставяше удоволствие. Непокойният въздух винаги оказваше различно въздействие върху самолетите, затова воденият трябваше непрекъснато да коригира. Докато водещият просто си летеше.

Ако си воден, трябва да държиш върха на крилото на водача си точно под и малко зад своя фанар. Това положение трябва да се поддържа с непрекъснати леки движения на лоста и ръчките и от време на време — на вертикалното кормило. Ако го правиш както трябва, ще си там независимо от еволюциите на водещия самолет — без значение дали лети право с хоризонтални крила, дали завива, набира височина, пикира, прави тоно, лупинг или каквото и да е друго.

Джейк уточни позицията си и се концентрира. В слънчева сутрин и ясно, почти спокойно небе това беше просто тренировка. В някоя отвратителна бурна нощ, когато самолетите се мятат в турбуленцията над разбеснелия се океан, подобно нещо изискваше изключителни умения и смелост. В аварийна ситуация, с минимално гориво, способността на пилота да се закачи за нечие крило придобива жизненоважно значение.

Бартоу му подаваше сигнал. Движението наподобяваше избутване.

— Отваряме строя — каза Джейк на Флап, който хвърли поглед към Бартоу и после направи същия знак на Харисън, който летеше до дясното крило на техния самолет.

След като интервалът стана шейсет-седемдесет фута, Джейк стабилизира и провери Харисън. После хвърли поглед към фланговия до лявото крило на шкипера. Като че всичко беше наред. Добре.

Флап беше записал всички попадения и сега изчисляваше кръговите отклонения. Използваше шестте най-добри попадения на всеки екипаж. Така поне половината от бомбите биха улучили кръга.

В кабината на шкипера Бартоу следеше радара си. Джейк хвърли поглед към далекомера между краката си, отчитащ дистанцията по радара: 126. След това очите му се плъзнаха по пулта за управление. Приборите отчитаха скорост 295, височина 20 040 фута, предупредителните светлини не светеха, налягането в хидравликата беше нормално. Оставаше му към 7600 паунда гориво.

Джейк погледна право пред себе си, не видя нищо и след това отново прецени интервала до Бартоу.

Той все още гледаше Бартоу, когато един Ф-4 „Фантом“ прекоси зрителното му поле. Профуча между него и шкипера. В същото време друг Фантом мина отляво на шкипера — между него и фланговия.

Стана само за миг, но беше достатъчно дълго, за да се запечата в съзнанието на Джейк, преди самолетите да изчезнат. Неговият А-6 се разклати от струята на прелетелия Фантом.

— Какво беше това? — попита Флап, след като вдигна глава и се огледа.

Джейк сграбчи кислородната маска и я щракна на място.

— Няма да повярваш — каза той по СПУ-то, — но току-що един Фантом прелетя между нас и шкипера. А друг мина отляво на шкипера, между него и Копача.

— Какво?

— Да, току-що двойка Фантоми мина през нашия строй. Не се майтапя! Шкиперът мина между водача и водения, а той — между нас и шкипера. Разминахме се на *инчове*.

Джейк проследи с поглед интервала, който го делеше от Бартоу. Бартоу на свой ред гледаше към него. Дали беше забелязал Ф-4?

— Ако бяхме още в сгъстен строй — обърна се Джейк към Флап, — сега двамата с тебе щяхме да чукаме на бисерните порти.

Ако изстребителите също се движеха с 300 възела по прибора, това правеше сближение от 600 възела по прибора — около 800 възела истинска скорост. Почти хиляда мили в час!

Само секунда или две преди да се появят, Джейк бе погледнал право пред себе си и не беше забелязал нищо.

Но те бяха *там*, право насреща — като Дамата с косата.

А той не беше ги забелязал. Разбира се, две секунди преди да се появят, разстоянието е било близо половин миля, но все пак... Все трябваше да забележи нещо!

Джейк плувна в пот. Устните и гърлото му пресъхнаха. Опита се да преглътне.

Ако при такава скорост самолетът му се беше сблъскал с Фантома...

Нямаше да почувства нищо. Абсолютно нищо. Щеше просто внезапно да умре — да се превърне в мазно петно, понесено във вихъра на изригналото огнено кълбо.

— Е, добре, Ас — каза Флап, — ще ти бъде приятно да чуеш, че имаме петдесет фута кръгово отклонение.

Джейк се опита да му отговори, но не беше в състояние. Не можеше да забрави Фантомите. Дали пилотите на изстребителите изобщо ги бяха забелязали?

— Ама и ти доста се впрягащ, а? Няма ли по-важни неща в тоя живот?

— Някой забеляза ли Фантомите?

Мълчание. Всички го гледаха с безизразни лица. Правеха разбор на задачата в стаята за инструктаж. Седем безизразни лица.

— Искате да кажете, че аз единствен съм ги видял?

По-късно, сам в каютата си, той се замисли за чудесата, които стават понякога. Колко пъти бе стоял на ръба на пропастта! Как беше казано в онзи цитат... нещо като ако прекалено дълго се взираш в бездната, тя също започва да се взира в теб.

Това беше истина. Тъкмо сега Джейк чувстваше, че бездната се взира в него.

Никой не се усъмни в думите му, когато той съобщи за изстребителите. Но никой друг не беше ги забелязал.

Когато впоследствие ти съобщят, че по една случайност си избягнал смъртта, това е все едно да ти кажат, че майка ти те е родила трудно. За теб това не значи нищо. Свиваш рамене и отминаваш.

Фантомите сигурно бяха от този кораб. Не беше много трудно да се провери. Джейк прегледа плана на полетите и откри ескадрилата, която трябваше да се яви над полигона непосредствено след изтеглянето на А-6. След това отиде в тяхната стая за инструктаж.

— Хей, момчета, някой може ли да ми каже нещо за опасно сближение днес? Някой да е одраскал боята на четири А-6? На път за

полигона?

Вторачиха се в него, сякаш беше зъл призрак от приказка, дошъл да им напомни, че и те са смъртни. Никой нищо не беше забелязал. Явно всички бяха гледали настрани, замислени за нещо друго, защото ако бяха гледали накъдето трябва, едва ли биха пропуснали. Също като седемте му колеги от Интрудърите.

Когато се върна в каютата си, Джейк седна да смята. Ф-4 е дълъг около петдесет фута. При сумарна скорост от порядъка на 800 възела той може да профучи пред очите за трийсет и седем хилядни от секундата. За по-малко от едно мигване.

Смъртта идва бързо.

Но ти винаги си знаел това, Джейк Графтън.

Той стана от стола и огледа лицето си в огледалото над умивалника. Оттам го гледаше безизразното му отражение.

8

Без парните катапулти съвременните самолетоносачи нямаше да съществуват. Изобретени от британците през Втората световна война, катапултите спестяват на конструкторите необходимостта да създават флотски самолет, способен да излети от палубата със собствена мощност, след засилване само от триста фута. Така крилете станаха по-къси и по-стреловидни, а двигателите — реактивни, което позволи достигането на високи скорости. Конструкцията на новите самолети даде възможност да се носи огромен товар гориво и оръжие. Докато през Втората световна война катапултът е бил лукс за повечето самолетоносачи, днес той е задължително изискване.

Единствената част от катапулта, която се вижда на полетната палуба, е совалката, за която се закрепва самолетът. Тя стърчи от процеп в палубата, който продължава по дължината на катапулта. Самият катапулт е разположен под процепа и се състои от два цилиндъра с диаметър осемнайсет инча, поставени един до друг, подобно на двуцевна пушка. Във всеки цилиндър, или цев, има бутало. От горната страна на цилиндрите има отвор, през който двете бутала са съединени с твърда връзка. Към нея се захваща совалката на палубата.

Буталата се връщат назад в изходно положение от малка количка, наречена „гребло“. Когато катапултът е зареден, самолетът се свързва със совалката или посредством пета на носовия колесник, както е при А-6 и А-7, или с хомут от стоманено въже при Ф-4 и РА-5. След това хлабината във връзката се обира, като буталата хидравлично се изтласкват напред — това движение се нарича „натягане“.

След като катапултът е натегнат, двигателите на самолета са на излетен режим и спиращките на колесниците са освободени, операторът натиска копчето за „пълна готовност“ и системата е готова за действие.

Изстрелването се осъществява чрез едновременно отваряне на стартовите клапани — по един на всеки цилиндър, — което позволява

на свръхгорещата пара да изпълни цилиндрите зад буталата.

Ускорението, придадено на всеки самолет, се определя в зависимост от типа, теглото му, скоростта на вятъра над палубата и температурата на въздуха. Това става по два начина: или като се поддържа постоянно налягане на парата и се променя скоростта на отваряне на стартовите клапани, или клапаните се отварят еднакво бързо, а се променя налягането на парата в акумулаторите. На „Колумбия“ се променяше налягането на парата, а стартовите клапани се отваряха с еднаква скорост.

Макар че стартовите клапани се отварят бързо, това не става светкавично. Налягането на парата в цилиндрите нараства и трябва да се изчака, докато нарасне достатъчно, за да изтласка напред буталата по-бързо, отколкото собственото ускорение на самолета. Това става с помощта на задържащ болт, свързващ носовия колесник на изстрелвания самолет със стоманен лост, който влиза в жлеб на палубата. Болтът, използван при А-6, е направен така, че да се счупи точно по средата при натоварване 48 000 паунда и едва тогава да позволи на буталата в катапулта и самолета да започнат движение напред.

Свръхгорещата пара, изпълваща цилиндрите, изтласкваше буталата до края на 258-футовите катапулта на „Колумбия“ за около 2,5 секунди. Придобил необходимата начална скорост, самолетът се откъсваше от палубата на шейсет фута над океана. Веднага след това пилотът трябваше да му зададе необходимия тангаж, за да го задържи във въздуха — при А-6 около осем градуса.

Междувременно, след като достигнеха пределна скорост на края на цилиндрите, буталата трябваше да бъдат спрени. Това ставаше посредством водни спирачки — тръби, свързани с краищата на катапултните цилиндри и пълни с вода. Всяко бутало беше снабдено отпред със заострен щифт и когато буталата достигнеха водните спирачки, те се забиваха в свободните им краища и изтласкваха водата покрай щифтовете. Водата е несвиваема, но щифтовете правят отворите, през които изтича, все по-малки и по-малки. Следователно, колкото по-напред отиват щифтовете, толкова по-голямо става съпротивлението. Спирачките са толкова ефективни, че след като катапултът е работил на пълна мощност, буталата спират напълно само за девет фута.

Сексуалната символика на заострените щифтове и пълните с вода спирачки винаги впечатляваше летците — те бяха млади, самотни и вечно възбудени — но трясъкът, който издаваше катапултът при удар в спирачките, беше невъобразим. Той разтърсваше всички помещения в радиус от сто фута и се усещаше на целия кораб.

Тази вечер, докато седеше в кабината на един А-6 танкер и чакаше екипът на катапулта да върне совалката, Джейк Графтън прехвърли на ум всички неприятности, които могат да се случат с катапулта.

Дежурният на катапулта, Джейк Бийн Скокливеца, се въртеше край дупката на палубата, където се намираха клапаните и уредите, позволяващи му да тегли пара от корабните котли към катапултните акумулатори. Матросът, който винаги седеше на ръба на дупката и поддържаше връзка с хората в машинните отделения на катапулта, вече беше на мястото си и гледаше назад към двата самолета на катапултите. Фосфоресциращите кантове на шлема и жилетката му се открояваха на мъждивата червена светлина, идваща от острова — почти на сто ярда зад него.

Ако нещо станеше с машините под палубата, Джейк Графтън знаеше, че най-вероятният резултат от това ще бъде недостатъчна скорост за изстрелвания самолет. Безупречното катапултиране придаваше на самолета скорост точно петнайсет възела над скоростта на срива. Пилотът никога не би забелязал, ако е с един-два възела по-малко. При пет възела по-малко самолетът ще бъде вече доста тромав. При десет по-малко несръчният пилот може по невнимание да срине самолета. Петнайсет или повече по-малко — самолетът е обречен на гибел.

Слава Богу, несполучливите, или „студени“, катапултирания бяха рядкост — катапултът беше много надежден механизъм — по-надежден от самолета, за който беше предназначен. При самолетите в резултат на интензивното ускорение можеше да се откъсне пламъкът в двигател, можеше да откаже жироскоп, генератор, да протече хидравликата или горивната система... или пилотът да загуби ориентация при внезапния преход от покой на палубата, към полет по прибори нощем, със скорост петнайсет възела над срива. Отвъд носа на кораба цари непрогледен мрак, пространството е толкова необятно и

неприветливо, че ти се иска просто да не гледаш. Да видиш нещо друго. Да мислиш за друго.

Най-отвратителното е, че няма накъде другаде да погледнеш, няма за какво друго да помислиш. Тази нощ Джейк беше на танкер, който само след няколко минути щеше да се откъсне от коритото и да потъне в това черно пространство. Трябваше да зареди два Фантома на 5000 фута, след това да се изкачи на 20 000 и около час и половина да кръжи над кораба, преди да се завърне. В това се състоеше цялата им проклетата задача. Да кръжат над кораба. С най-икономична скорост. На автопилот. Предизвикателството беше да не заспят.

Не, предизвикателството беше това проклето нощно катапултиране. Най-лошото в целия полет беше в самото начало — все едно да яздиш диво прасе със завързани очи...

Екипът на катапулта тъкмо сваляше гумения уплътнител от жлеба. От отвора към небето се вдигна пара. Тя излизаше от някое дефектно съединение в катапулта. Джейк знаеше, че уплътнителят се поставя между отделните катапултирания, за да се поддържа температурата в осемнайсетинчовите цилиндри.

Диспечерът сигурно беше паркирал танкера на катапулта, за да може нещастният пилот да седи в кабината, да гледа как парата струи от катапулта на фона на черната пустош и да си мисли какво ли е да умреш млад.

Най-лошото беше, че напоследък нещо не му вървеше. Първо отвратителният баща на Кали, после скапанякът Донован, злополуката, при която едва не загина, невероятното разминаване с Фантомите...

Може би Господ се опитваше да му каже нещо.

А може би сутринта не бе имало никакви Фантоми.

Ами ако просто му се беше сторило? Разбира се, самолетите се разминаха бързо, но това бяха най-малко два Фантома и четири А-6, с по двама души във всеки самолет. Общо дванайсет души — и той *единствен* беше забелязал.

Наистина изглеждаше непонятно.

Наистина ли?

— Какво си се заяпал в предното стъкло? — обади се Флап Ле Бо.

— Там има една гола жена. Ако се вгледаш внимателно, ще ѝ видиш циците.

— Изглеждаш така, сякаш си правиш завещанието. Не подхожда на един командир. Трябва да ми вдъхваш доверие, да успокояваш страховете ми. Лостът е при теб, нали не си забравил?

— Ами ако онези Ф-4 наистина не са били там тази сутрин? Ако само съм си ги измислил?

— Ама ти още ли мислиш за това? Видял си ги. Имало ги е.

— Защо тогава никой друг *не мисли за това*?

— Какво искаш да направя, да напълня гащите ли? Да си прережа вените? Съдбата стреля по нас, но не улучи.

— Би могъл поне от любезност да изглеждаш нервен, малко да се притесниш.

— Ти ме изнервяш.

— Така ще е днес! — с досада отговори Джейк Графтън.

— Добре, притеснявам се. Плувал съм в пот. Всеки скапан пилот, на когото съм попадал, се е опитвал да ме убие. Очаквам и ти да опиташ.

— Между другото, какво ти е на кожата?

— Екзема от джунглата. Доста тежка форма. Казаха ми, че вече заемам цял пасаж плюс снимка в учебниците по медицина. Когато се записах в авиацията заради романтиката на летенето, не съм предполагал колко пъти още ще попадам в джунглата.

Жълтата риза, който стоеше до самолета, размаха палките си, за да привлече вниманието на Джейк, след това даде сигнал за запуск.

Време беше.

— Можеше да бъде и по-зле — каза Флап, когато Джейк запусти левия двигател. — Можех да попадна в историята на медицината с някоя ужасна венерическа болест. Нямах ли да бъде по-страшно? Години наред всяко момче, което излиза в чужбина, щеше задължително да гледа филм за моя болен, надупчен пенис.

След шест минути Джейк потвърди теглото от дъската и подкара самолета напред към совалката. Усети захващането на колесника, освободи спирачките и по сигнал на жълтата риза увеличи газта.

Двигателите започнаха да набират обороти. Още един лек тласък — хидравликата изтласка буталата и катапултът натегна задържащото устройство. Сега само срезният болт спираше самолета.

Излетен режим, проверка на кормилата, поглед към приборите, катапултната ръкохватка...

— Готов ли си? — попита Флап.

— Ама съвсем готов!

Той усещаше вибрацията от работата на двигателите, които всмукваха въздух и изхвърляха отработените газове в дефлекторния щит и по-скоро чувстваше, отколкото чуваше оглушителния им рев. Огледа сигналното табло — всички предупредителни лампи бяха изгасени. Бутонът за фаровете се намираше на края на катапултната ръкохватка, точно зад левия му палец. Джейк го натисна.

Дежурният на катапулта хвърли последен поглед към мостика, после погледна към бездната отвъд катапулта, замахна надолу с жълтата си палка като фехтовач, готов да нападне, докосна палубата и се изправи.

Катапултът се задейства, претоварването го блъсна назад... и двете сигнални светлини за пожар светнаха.

Големи червени лампи, по една от всяка страна на прицела, в горната част на приборното табло. Двата надписа „Л пожар“ и „Д пожар“ блестяха право в очите му като прожектори, а ускорението все по-силно го притискаше към седалката.

„О, Боже!“ — помисли си Джейк, опитвайки да асимилира ситуацията, докато адреналинът блъскаше в сърцето му.

Погледът му се спря на приборите за двигателите — бели вертикални ленти, срещу лявото му коляно. Изглеждаха...

Ускорението намаля, самолетът се бе откъснал от катапулта, носът се вдигаше. Джейк погледна приборната скорост — не падаше. Указателят за ъгъла на атаката потвърждаваше същото. Той сграбчи лоста и вдигна ръчката за колесника. Крилата хоризонтирани, проверка на тангажа...

Лявата му ръка автоматично посегна към копчето за аварийно освобождаване на товара над ръчката за колесника. Ако го натиснеше и за секунда задържеше пръста си, петте подвесни резервоара — всеки с по две хиляди паунда гориво — заминаваха. Самолетът отведнъж олекваше с пет тона и можеше да продължи и с един двигател. Изкушението беше страхотно, но Джейк не натисна копчето. Ръката му се върна на РУД-овете.

Кой от двигателите се беше запалил?

И *двете* лампи светеха!

Кой, по дяволите?

Оборотите още бяха наред, приборната скорост също... кабриране осем градуса. Джейк присвиваше очи от блясъка на червените лампи. Беше отпуснал несъзнателно лявото крило и сега го оправи. Пресякоха двеста фута, 160 възела...

И двете лампи „Пожар“! В инструкцията пишеше, че трябва да намали режима на засегнатия двигател на малък газ, но и *двете* лампи светеха!

Пожар!

Гореше ли самолетът? В такъв случай беше време да катапултира. Да изоставя проклетия самолет. Да се спасява с плуване. Той погледна в огледалата. Черно. Нищо не се виждаше.

Изведнъж осъзна, че Флап говори по радиото:

— ... двете лампи за пожар... обявявам аварийна... Шефе, виждаш ли нещо да гори?

Отговорът ясно отекна в ушите му:

— Вече сте далеч от носа, изглеждате наред. Казваш, че и двете пожарни лампи светят?

Джейк се намеси:

— И двете. Разрешение за хвърляне на горивото.

— Разрешено. Ще трябва да изчакате осем минути, докато освободим палубата. Ще ви съобщим.

— Прието.

Сърцето му заби по-бавно. Не личеше самолетът да гори. Благодаря ти, благодаря ти, благодаря ти!

Скоростта се увеличи на 185 възела, Джейк обра предкрилките и задкрилките, след това натисна копчетата за отваряне на изпускателните клапани на главния и крилните резервоари. Бяха натоварени с 26 000 паунда гориво, а максималният товар, с който можеха да кацнат на кораба беше 6000. Трябваше да изхвърли в атмосферата десет тона.

Докато се протягаше към копчето, за да раздели хидросистемите, Джейк погледна манометрите за хидравликата. За пръв път. Преди това ги беше забравил. Сега, докато присвиваше очи от блясъка на сигналните светлини, той видя, че стрелката на дясната помпа трепти.

А-ха. Може би пожарът стопяваше хидравличните магистрали. Самата хидравлична течност не можеше да се запали, но тръбичките можеха да се стопят.

— Имаме проблеми с хидравликата — каза Джейк на Флап.

— Защо тези сигнални светлини светят толкова дяволски ярко?
— попита навигаторът. — Едва виждам приборите.

— Не знам.

Джейк беше твърде зает, за да кълне безгрижния, неизвестен бюрократ, определил ватозите на крушките в сигналните светлини. Просто беше невъзможно да не ги забележиш. „На път си да умреш!“ — сигнализираха те.

— Може би трябва да спреш изпразването на главния резервоар.

Флап беше прав. Джейк затвори главния резервоар. Там бяха останали 8500 паунда.

Самолетът се намираще на 2500 фута височина и се движеше по дългата страна — обратна на посоката на излитане — с 250 възела по прибора. Когато пилотът отне газта, сигналните лампи продължиха да светят.

Имаше ли пожар? Съвременният реактивен самолет използваше всеки кубически инч от пространството в тялото за гориво, двигатели, помпи, превключватели, хидравлични магистрали, електронно оборудване, проводници и т.н., както и за гредите и лонжероните, които крепяха всичко това. При пожар все нещо важно щеше да изгори. А ако огънят стигне до резервоарите с гориво... шеметна експлозия.

Джейк отново погледна в огледалата за обратно виждане, търсейки пламък. Нищо не се виждаше.

— Дай аварийната карта — каза той на Флап, като изключи системата за херметизация на кабината.

За нещастие колекторите за отбор на въздух от двигателите се бяха повредили половин дузина пъти в миналото. Причинените от това пожари бяха стрували и летци, и самолети на Флота. Джейк нямаше намерение да прибави името си към този списък. Ако повредата беше след клапана за отбора, при затварянето му тя щеше да бъде изолирана.

— Картата е у мен. Готов ли си?

— Да.

Флап прочете по СПУ-то обяснителните бележки и действията, които трябваше да изпълнят. Една от тях гласеше: „Ако сигналните лампи за пожар продължават да светят, угаси повредения двигател.“

Имаха само два двигателя, а и двете лампи светеха. Хубав съвет, няма що!

Манометърът на дясната хидросистема показваше нула. Стрелката на левия трептеше и падаше надолу. А хидравличният теч беше вторичен признак за наличие на пожар! Но имаше ли пожар все пак?

— Самолетите на Морската пехота са лайна — изръмжа Джейк на Флап.

Последният веднага отвърна:

— Да, Флотът ни пробутва ненужния боклук.

Навигаторът докладва по радиото отказа в хидравликата. След малко заговори с диспечера от подхода. Диспечерът им нареди да изпълнят зона за изчакване на десет мили от кораба. Джейк намали скоростта на 220 възела и провери количеството на горивото, останало в крилата. Оставаха още няколко хиляди паунда. В беззвучното петно зад навигационната светлина на лявото крило пилотът едва различаваше потока от гориво, което въздушната струя отнасяше.

Е, всичко беше под контрол. С изключение на ослепителната светлина на сигналните лампи, нещата вървяха съвсем нормално. Щеше да спусне колесника от аварийната пневматична система, а задкрилките — от електросистемата, и оставаше да понижи по глисадата. Можеше да се справи.

Автопилотът все още работеше. Джейк го включи и разхлаби кислородната си маска. Той внимателно подуши въздуха, след това избърса потта от лицето си. Пулсът му почти се беше нормализирал и адреналинът започна да спада. Нямахте пожар — беше напълно убеден в това.

Стрелката за горивото в крилата показваше нула. Добре. Ще остави клапана отворен още секунда-две, за да издуха резервоара и после ще го затвори. Джейк се наведе и натисна бутона на горивомера, за да отчете горивото в основния резервоар. Изведнъж зяпна — не можеше да повярва на очите си. Само 3500 паунда!

Всемогъщи...!

Да, копчето за клапана на главния резервоар беше изключено. Но клапанът бе останал отворен! Горивото от резервоара беше изтекло до горния край на всмукателната тръба. Така последните 3600 паунда винаги оставаха. А Джейк вече беше изгорил сто от тези 3600.

Той си сложи маската и се обади на диспечера:

— А, подход, Боен Ас 521 има още един проблем. Клапанът на главния резервоар не се е затворил. Останахме с 3,5. Кога можеш да ни дадеш кацане?

— Изчакайте, Боен Ас.

Флап се наведе през централния пулт, втренчи се за няколко секунди в неприятния прибор, после се изправи. Нищо не каза.

— Колко имаме до Хикам Фийлд? — попита Джейк.

Флап погледна бележките в дневника на крака си.

— Около сто и петдесет мили.

— Вече сме на бинго! — възкликна Джейк видимо ужасен. — Трябва веднага да ни изпратят танкер!

Флап Ле Бо включи микрофона:

— Подход, Боен 521, състоянието ни е 3,5. Имаме осемстотин паунда до бинго. Изглежда, че клапанът на основния е останал отворен. Искаме танкер колкото може по-бързо.

— Не става, Боен Ас. Ще ви приемем на борда след осем-десет минути.

Джейк бе овладян от лошо предчувствие. Грозеше ги сериозна опасност.

— А резервният танкер? — попита той.

— Опитваме се да го изстреляме — последва отговорът. — Трябва да излети след няколко минути.

Като осъден, който пита колко висок е ешафода, Джейк не можа да се сдържи:

— Проблем ли има? — струваше му се, че моли за последна цигара. Отговорът беше кратък:

— Да.

— Копаят ни дупката — каза Флап на Джейк.

Пилотът мрачно огледа приборите. Какво друго може да откаже? „Бинго“ беше остатъкът гориво, при който той трябваше да се насочи към запасното летище на сушата. „Бинго“ беше аварийен остатък. А до това състояние му оставаха осемстотин паунда. Трябваше да отиде на безопасно, преди горивото да е достигнало тази граница, в противен случай двигателите щяха да угаснат по пътя.

Без допълнително гориво, което можеше да му бъде осигурено само от танкер, Джейк трябваше да кацне или да катапултира. Все още

имаше време. Сега самолетът изразходваше четири хиляди паунда гориво в час. Ако спуснеше колесника, нямаше да може отново да го прибере. И разходът на гориво щеше моментално да се покачи на шест хиляди паунда, а при изкачване — на още повече. Засега му оставаха три хиляди и четиристотин паунда.

Защо беше превключил горивомера от главния резервоар на крилните? За да следи изпомпването на горивото. Разбира се, приборът отчиташе и сумарното гориво, но обикновено показанията не бяха особено точни. През годините Джейк си бе изработил навика да не обръща внимание на сумата. Каква глупост! Сега горчиво се разкайваше за това.

Не можеше повече да издържа блясъка на сигналните светлини. Той взе джобното Г-образно фенерче, което висеше на колана на спасителната му жилетка, и започна да удря досадните лампи, докато не ги счупи. В кабината стана по-тъмно, много по-тъмно. Това го успокои.

Тази нощ поне времето беше хубаво. Височината на облачния слой беше голяма — може би десет хиляди фута, а видимостта отдолу бе приблизително десет мили. Джейк виждаше светлините на самолетносача от осем мили — малки червени и бели светлинки в тъмната вселена. Тук-таме се виждаха и малки светли точки — ескортът. Поне можеше да прелети успоредно на някой ескадрен миноносец или фрегата, ако се наложеше да катапултират, така двамата с Флап Ле Бо нямаше да разчитат само на спасителния хеликоптер.

И това беше нещо. Спасителната сламка!

Изтощен, Джейк се замисли за Кали. Сега в Чикаго беше 4,30 сутринта; тя сигурно спеше в леглото си.

Горивомерът показваше 3100 паунда. В миналото се бе случвало двигателите на А-6 да угаснат при остатък седемстотин паунда по горивомера. Може би не разполагаше с повече от 2400.

Той извади молив от джоба на ръкава на летателния си костюм и започна да прави изчисления върху коленния си планшет, който както винаги носеше на десния си крак. Според изчисленията самолетът изразходваше шейсет и седем паунда гориво в минута — близо десет галона^[1]. Всеки шест секунди в двигателите постъпваше един галон гориво. Две хиляди и четиристотин делено на шейсет и седем — по дяволите, можеха да се носят така във въздуха още трийсет и пет

минути. Какъв е проблемът? Защо е това притеснение? Е, щом спуснеш колесника, потребността от гориво щеше да нарасне. Можеше да се наложи да мине на втори кръг. Можеше да не успеят да подготвят палубата. Времето можеше да се развали. Можеше да възникне още някаква повреда в самолета — например колесникът или куката да не се спуснат. Или пък... Джейк беше бесен. Самолетът го беше предал!

Вниманието му привлече секундната стрелка на часовника. Тя въртеше неуморно.

— Разказвал ли съм ти как веднъж откраднах полицейска кола?
— попита Флап.

— Не, и сега не ми се слуша.

— Откраднах една патрулна кола с буркан на покрива, сирена, полицейско радио; имаше и пушка под жабката отпред, пълен комплект. На един от Джърси му трябваше за фермата. Искаше да свали капака на багажника и да монтира дъно на пикап — за да вози тор. Бивш мафиот. Не знам дали момчетата от мафията изобщо излизат в оставка, но този като че ли се беше оттеглил. Беше въвн от играта, имаше малка ферма в Северен Джърси. Едно приятелче ми каза, че ако открадна полицейска кола, ще спечеля пет стотака. За щастие познавах друго братле, което редовно чукаше дъщерята на едно ченге, затова се замислих. Тогава петстотин долара ми се струваха много пари. Както и да е...

Джейк слушаше как пилотите от другите самолети влизат във връзка с диспечер. Всичко изглеждаше нормално, нали времето беше хубаво и никой не стреляше...

— За всички бордове, за всички бордове. Най-икономична скорост. Всеки да прибави по десет минути към началото на захода.

Ами сега?

Да попита ли? Джейк изчака минута — двигателите погълнаха нови шейсет и седем паунда гориво.

— Диспечер, Боен 521. Тези десет минути отнасят ли се за мен?

— Потвърждавам.

— А какъв е проблемът?

Мълчание. Последва отговор:

— Повреда в носовия колесник на един Фантом на трети катапулт. Палубата не е свободна.

Трети катапулт се намираше в средната част на кораба, на полосата за кацане.

— Боен Ас Пет Две Едно, гориво 2800. Има ли новини за „Тексако“?

„Тексако“ беше танкерът.

— Работим по въпроса, Боен Ас.

Флап не довърши разказа си. Джейк гледеше гадния горивомер. Дали просто да не каже „Бинго“ и да се спасява?

Корабът държеше курс на северозапад срещу преобладаващия вятър. Хикам оставаше на североизток. Минутите минаваха, те не се приближаваха към Хикам, но и не се отдалечаваха. Това обаче оставаше без значение, ако нямаше достатъчно гориво.

Минутите течаха. Пет, шест, седем...

Стрелката на горивомера мина две хиляди и четиристотин паунда и продължи да пада. Един-единствен заход — и толкоз. Ако по някаква причина минеха на втори кръг, двамата с Флап трябваше да се спасяват с плуване.

Екипажът се засуети.

Най-отвратителното беше, че залагаха изцяло на аварийната система за спускане на колесника. Тъй като хидравликата вече не беше в състояние да направи това, за спускането щяха да използват сгъстен азот. Ако някой от трите колесника откажеше, не можеха да кацнат на кораба. Трябваше да катапултират.

Да поверяваш задника си на която и да е система в самолет с множество други повреди не е препоръчително за желаещите да живеят дълго и щастливо.

Джейк Графтън следеше приборите и мислеше за черния океан под тях. Поне водата беше топла. В топлите води имаше акули. Той мразеше акулите, боеше се от тях до лудост. Акулите бяха негова фобия. Като цопнеше във водата, трябваше да потисне паниката, да продължи да действа.

На никого досега не беше казвал за акулите. Прилошаваше му само при мисълта, че може да се окаже насаме с тях. И то през нощта, когато нищо не се вижда. Със сигурност щеше да е ранен и да кърви. Никой досега не се беше катапултирал, без да се нарани. А трябва и да се задържиш на повърхността...

— Боен Ас 521, кацане разрешено.

— 521 — горчиво отговори Джейк и стисна устни.

Трябваше да прати оня по дяволите и да обяви „Бинго“.

Първо задкрилките — на десет градуса — трябваше да се спуснат от електросистемата. С тях бяха свързани предкрилките на атакуващия ръб на крилото — те също се задействаха. Предкрилките и задкрилките променяха формата на крилата и им позволяваха да увеличат подемната сила. Увеличаваха също и челното съпротивление и забавяха самолета.

Беше ред на куката. Джейк дръпна лоста и изчака лампата за прибрано положение да угасне.

Интрудърът намаляваше скоростта... 170... 160... 150...

— Сега няма нищо да стане — каза пилотът на Флап, и премести лоста за колесника на спускане, след това завъртя ръкохватката на края му на 90 градуса — и я изтегли. Червените лампи за прибрано положение угаснаха.

Той чакаше. Усещаше как челното съпротивление нараства, виждаше, че въздушната скорост намалява, и даде газ. Лентите на разходомерите скочиха нагоре.

„Хайде, моля те. Дай ми три зелени. Моля те!“

Пръв се заключи носовият колесник. След две секунди се заключиха и основните. В главния резервоар оставаха 1700 паунда гориво.

— Заключи се — съобщи Джейк на Флап, Господ и всички, които го чуваха.

Диспечерът му даде нов курс.

— По дяволите! — разочаровано възкликна Флап — Само това ли беше? Дори минимален остатък не светна! — Сигналната лампа за минимален остатък светваше при 1360 паунда.

— Още не сме кацнали — отбеляза Джейк.

— О, Тома Неверни! Почти стигнахме.

Джейк се концентрира върху скоростта и излизането на глисада. Двигателите бяха на по-малък режим от нормалното, тъй като след повредата в хидравликата въздушните спирачки не работеха. Това щеше да му спести няколко галона керосин, но пораждаше друг проблем. Ако дойдеше високо, отнемането на газта не беше достатъчно ефективно — самолетът можеше да прелети точката за кацане.

Той видя топката от две мили. След една миля докладва:

— 521, топка на Интрудър, 1,4.

— Прието.

Топката започна да се издига и Джейк рязко отне от газта, следейки ъгъла на атаката.

Ръководителят-кацане му говореше:

— Дай пак газ... много е, намали малко... Не, още малко... Дръж така...

Всеки момент щяха да попаднат във вихъра зад острова. Миг преди това Джейк незначително увеличи газта. Това му помогна да прелети смутената зона без голяма промяна на режима на двигателите. Веднага след това отново върна ръчките назад.

Докато прелиташе над рампата, скоростта му леко намаля и топката започна да потъва.

— Газ! — извика ръководителят-кацане.

Тряс! Колесниците се удариха в палубата. Ръчките — докрай напред... и Джейк усети огромния гостоприемнен тласък от закачането на куката.

— Второто, струва ми се — каза Флап.

На Джейк не му пукаше. От гърдите му се изтръгна силна въздишка на облекчение.

Появиха се жълтите ризи. Пилотът обра предкрилките и задкрилките, докато те застопоряваха самолета, и угаси двигателите.

Бяха се завърнали.

Докато вървяха по полетната палуба с шлемове в ръце, топлият вятър рошеше мокрите им коси. Чувстваха твърдата стоманена палуба под краката си. Флап повтори:

— Само това ли беше?

„Да — призна си Джейк Графтън, — не беше толкова страшно.“ Поне тази нощ. Но на човек невинаги му върви: един ден, когато бръкне в торбата с късмет, тя ще се окаже празна. Може срезният болт да се счупи не когато трябва, може някой да се вреже в него при рулиране, може танкерът да се скапе, времето да се развали... Няколко от тези неща в дяволска комбинация могат да тикнат всеки от ръба. Джейк Графтън — ветеран с над 340 катапултирания и кацания на

самолетоносач — знаеше, че това може да се случи и с него. Знаеше го като петте си пръста.

* * *

„Мисля — написа Джейк на Кали тази нощ, — че съдбата на човек не зависи от него. Ние живеем с илюзията, че можем да контролираме съдбата си, че решенията, които вземаме, имат някакво значение, но това не е така. Случайността властва над живота ни. Случайността, съдбата, късметът — наречи го, както искаш, — плете паяжините си и дърпа конците, а ние се борим, махаме с ръце, отбраняваме се. Някои се молят.

Не вярвам, че молитвите помагат. Но аз все пак се моля, просто за всеки случай. Моля Го да бъде с мен, когато си отивам.“

---

[1] Американски галон = 3,78 л — бел.прев. ↑

9

В живота има малко неща, по-приятни от това да бъдеш равноправен член на войнското братство. Сега Джейк Графтън се чувстваше приет и когато на сутринта влезе в стаята за инструктаж, мъжете там го поздравиха по име, започнаха да го разпитват за преживяната му от предишната нощ и внимателно да изслушват неговите обяснения. Смеяха се, утешаваха го и се шегуваха с опасното положение, в което беше изпаднал през нощта. Някои казваха, че не могат да повярват, че клапанът на главния резервоар се е повредил: Джейк беше забравил да го затвори и сега се опитва да прикрие грешката си, разчитайки на тяхната наивност. Разговорът вървеше в добродушно-шеговит тон, който Джейк Графтън охотно поддържаше. Беше станал член на кастата на заслужилите с безупречни препоръки. С всяка минута настроението му се подобряваше.

Заедно с колегите си от Морската пехота Джейк прегледа таблото, където се отбелязваха оценките на пилотите за кацанията. Оценките за тренировъчните му кацания не бяха отбелязани, така че като повечето пилоти той имаше само две на това плаване: едно „окей — трето въже“ и едно „задоволително — второ въже“.

На таблото с резултатите от бомбардирането имаше повече информация. Бяха отбелязани кръговите отклонения и преките попадения на всеки екипаж. Джейк беше четвърти в ескадрилата. Днес по план трябваше да бомбардира целта с 12 500-паундови бомби, така че можеше да подобри резултата си.

Имаше тайната амбиция да стане най-добрият пилот в ескадрилата по кацане, бомбардиране и всичко останало, но тъй като тя се споделяше от всички, не беше кой знае каква тайна. И все пак не беше нещо, за което се говореше открито. Просто се опитваш да покажеш най-доброто, на което си способен, поглеждаш таблото, решаваеш на всяка цена да го направиш още по-добре и продължаваш напред. Резултатите ще покажат кой е по-добър — „по-достоеен“, както се бе изразил Риъл Маккой.

Ръководителят-кацане следеше състезанието в ескадрилата с добродушно презрение.

— Детска работа — мърмореше той.

Но Джейк забеляза, че името на Маккой беше сред горната половина и на двете табла.

Тази сутрин дойде пощата — за пръв път от шест дни. Един товарен самолет я докара от Хикам Фийлд, прибра пълните торби от кораба и отлетя. След два часа писмата бяха разнесени.

Джейк получи три писма от Кали, едно от родителите си и един служебен плик без клеймо от командира на ВА-128. Той пхна най-отдолу посланието на Малкия кур Доновън — вероятно бюрократичен боклук от някой младши писар в административния отдел. Първо отвори писмата на Кали.

Тя ходеше на курсове в Университета в Чикаго и подготвяше дипломната си работа. Брат ѝ и родителите ѝ бяха добре. Времето беше горещо и задушно. Той ѝ липсваше.

„Мисля, че трябва да решиш с какво искаш да се занимаваш по-нататък. Да вземеш такова решение с надеждата да зарадваш някого е неправилно. Всеки от нас има задължения към бъдещото си семейство, но той има задължения и към себе си — да направи така, че животът му да има някакъв смисъл. Не е достатъчно само да обичаш някого. През последните няколко седмици мислих за това. Като всяка жена, аз искам да обичам. Чувствам, че това е голям подарък, който трябва да направя сама на себе си. Искам да бъда съпруга и майка. Как бих обичала мъжа си!

Искам и той да ме обича. Голямата ми амбиция е да имам мъж, който да отвърща на любовта ми с любов.

Познавам и съм излизала с момчета на всякаква възраст. Не бих искала да се омъжа за някого от тях.

Искам да се омъжа за истински мъж. Мъж, вярващ в това, което прави, който всеки ден излиза от къщи, за да даде своя принос — в бизнеса, науката, политиката, където и да е. Искам мъж, който да обича не просто мен, а самия

живот. Мъж, който ще устои на предизвикателствата в живота, без да се пречупи, и ще остане верен на себе си и другите, които вярват в него. Мъж, на когото може да се разчита ден след ден, години наред.“

Един час по-късно, след като препрочете три пъти писмата от Кали и подробно прегледа това от родителите си, Джейк отвори служебната поща. В плика имаше копие от атестацията му, подписано от Доновън.

„Лейтенант Графтън е един от най-способните летци, които съм срещал през всичките си години служба във Флота. Съвършен професионалист във всеки един аспект на летенето. Като офицер от Флота лейтенант Графтън има извънредно добри перспективи, но не се е отдал напълно на тяхната реализация.“

В по-голямата си част писмото съдържаше обичайните глупости, които редът и уставът изискваха: дори похвала за подкрепата му на програмите за равен старт и развитие във Флота. Джейк бегло прегледа положителните отзиви и се върна на съществената част: *но не се е отдал напълно на тяхната реализация.*

Веднага след похвалата — удар под кръста. Първата му реакция беше яростна, но тя бързо премина в сдържан гняв. Пилотът се измъкна от стаята за инструктаж и се запъти към каютата си. Там отвори бюрото си и извади хартия и химикалка. Започна да пише писмо до капитан Доновън — куршум, който да улучи копелето право в сърцето.

Що за мръсен намек беше това? Нима Джейк не може да расте като добър флотски офицер? Какво всъщност искаше да каже този задник Доновън? По дяволите!

Преди да е довършил първото изречение обаче, гневът му започна да го напуска. Доновън не споменаваше нищо за Сий-Так, дори дума, че многообещаващият лейтенант Графтън пребива един тъп самохвалко и го хвърля през витрината, след което прекарва уикенда в

затвора. Може би тези неща бяха пряко свързани с това как Джейк изпълнява задълженията си в ескадрилата. Не, той със сигурност бе направил тази забележка, за да прикрие провала в Сий-Так, като допълнение на похвалите. Нещо повече — Доновън беше прав. Един разумен офицер с чувство за отговорност не би постъпил така, както и всеки по-мъдър човек.

Джейк захвърли химикалката и огорчен потърка лицето си.
Дали Кали и Доновън не говореха за едно и също?

— Хора, трябваше да го видите снощи стария Джейк — разказваше Флап Ле Бо на колегите си от Морската пехота. — Катапултират ни — и двете смъртоносни лампи грейват като коледни елхи. А нашият човек си върши работата, сякаш седи в тренажор. Ледено спокойствие! Седи си там и си върши работата. Аз се треса като куче, пикая газ. Не съм се плашил толкова, откакто в шести клас учителят ме хвана, че бъркам под полата на Сузи Булоу.

Бяха осем души — четири екипажа — и тъкмо бяха приключили с подготовката на следващата задача на полигона Кахулаве. Този път имаха на разположение истински боеприпаси — по 12 бомби от 500 паунда на всеки самолет. След като обсъдиха настройката на детонаторите, екипажите станаха да се поразтърчат. Тъкмо тогава Флап се зае да превъзнася пилота си до небесата.

Джейк се чувстваше неудобно. Миналата нощ той се беше уплашил, бе изпитал истински страх, затова самохвалното бръщолевене на Флап в стаята за инструктаж никак не му допадаше. Но си мълчеше. Не беше нито подходящото време, нито подходящото място да му затваря устата.

Джейк стана от стола си и отиде в ъгъла на стаята да провери пощенската си кутия. Загледа се с престолен интерес в плакатите на стената, опитвайки се да избяга от думите на Флап, който продължаваше да говори надълго и нашироко все за това колко добър е Джейк Графтън.

Един от пилотите, Рори Смит, се приближи и извади от пощенската си кутия някаква официална бланка, която трябваше да прочете и парафира.

— Флап май ти лази по нервите, а? — попита той толкова тихо, че Джейк едва го чу.

Рори се подписа на необходимото място и пусна листа в друга пощенска кутия.

— Да.

— Не се впрягай. Като го слушаш, ще речеш, че всеки, който лети с него, е най-добрият, качвал се някога на самолет. Така приказваше и за предния си пилот в стаята за инструктаж, а пет минути по-късно слизаше в каютата на шкипера да се оплаква, че момчето е опасно. Просто не бива да му се връзваш.

Джейк се усмихна на Рори.

— Като на всички останали — каза морският пехотинец и се запъти към бюрото, на което стояха техническите дневници на всички самолети. Джейк го последва.

Смит извади дневника на 511 — самолета, с който Джейк беше летял по време на закачането във въздуха.

— С него ли ще летиш днес? — попита Джейк.

— Да — каза Смит. — Инженерът казва, че е поправен. Ще видим.

— Сигурно нещо ще откаже още на палубата — отбеляза Джейк.

— Тъй като аз го повредих — продължи той, — ако искаш, можем да си разменим самолетите.

— Е, аз съм оторизиран да правя облитания след ремонт, затова ми го дадох.

— Разбирам.

Междувременно Флап се бе прехвърлил на любимата си тема — жените. Изведнъж той изрева:

— Божичко, колко беше *грозна!*

Джейк вдигна поглед от бордовия дневник на своя самолет.

— Грозна ли? — възкликнаха едновременно трима или четирима от слушателите.

— Толкова грозна, че като влезеше в стаята, боята по стените започваше да се люци.

— И само толкова грозна?

— Толкова, че здрави мъже припадаха, деца пищяха, а конете бягаха от нея.

— Колко грозна? — повториха всички в хор, дори Рори Смит, който стоеше в другия край на стаята.

— Жените си скубеха косите, небето почерняваше и земята трепереше.

— Това не е грозна.

— Казвам ви, момчета: *толкова* грозна беше, че огледалата се пропукваха, кучетата побесняваха, пожарните кранове се пробиваха и един мъж, който ѝ се беше усмихнал през нощта, се вцепени, когато я видя на дневна светлина. Чиста истина, момчета.

* * *

Беше типичен за тропиците следобед — пухкави разкъсани облаци, носени от лекия пасат, между които надничаше слънцето. Времето на Хаваите щеше да бъде чудесно. Още два дни и щяха да пристигнат в Пърл Харбър! Страхотно.

Джейк внимателно огледа бомбите „Тип-82“ от по петстотин паунда — смъртоносни „наденици“ с отровназелен цвят. Не беше виждал такива от нощта, в която го бяха улучили — преди седем месеца. Е, това си беше поличба!

Както и да е, войната бе свършила, сега Джейк плаваше в мирно време... Можеше да служи още двайсет години във Флота, без да се наложи да бомбардира истински цели. Трета световна война? Глупости!

Ето го отново в кабината на удобната седалка, заобиколен от познатите прибори. Всъщност Джейк познаваше тази кабина по-добре от всичко друго на света. Само при мисълта, че може никога повече да не влезе в нея, го обземаше безпокойство. Как да обърнеш гръб на цели шест години от живота си?

Флап се намести на седалката до него, а техникът се изкачи по стълбата от страната на Джейк, за да му помогне с коланите.

Всичко беше като спомен, който се възкресява отново и отново.

И кой знае защо, това му харесваше.

Рори Смит много внимателно проверяваше своя самолет, борд 511, преди полета. Това четири-пет футово падане не можеше да остане без последствия. Особено внимание бе обърнато на колесника. Една пукнатина и... Е, специалистите по планьора не откриха повреда. Те остъргаха боята от отделните части, изследваха ги чрез флуороскопия и изказаха компетентното си мнение. Какво му оставаше на пилота? Само да го подкара.

Радарът, компютърът и инерциалната бяха доста пострадали. Всички компоненти на системите бяха подменени, включително антената на радара. Авиохоризонтът и радиото също бяха нови.

След като Смит и навигаторът му Ханк Дейвис седнаха в кабината и се пристегнаха с коланите, те включиха и внимателно провериха всички агрегати и системи на самолета. Инерциалната се справяше бавно, но все пак се съгласува. Отбелязаха го за разбора.

Те бяха в последния А-6, който изрулира за катапултиране — на номер две на носа. Другите бяха вече във въздуха и след няколко минути Смит щеше да ги настигне на девет хиляди фута. „Достатъчно, за да се качим над онзи кълбест облак“ — помисли си той, отделяйки три секунди, за да огледа небето. После потвърди скоростите, провери заключването на крилата, спусна предкрилките и задкрилките, нагласи стабилизатора, вкара носовия колесник в совалката, освободи спирачките и даде газ. Проверка на управлението.

— Готов ли си?

— Да — бодро отговори Ханк Дейвис.

Рори Смит козирува и отпусна глава на облегалката. Видя как дежурният на катапулта застана срещу вятъра като фехтовач в атака и докосна с ръка палубата. С крайчеца на окото си Рори забеляза как операторът на ръба на палубата посяга с две ръце надолу към бутона за изстрелване.

След секунда клапаните се отвориха, 450 паунда пара изтласкаха буталата и задържащият болт се счупи. Претоварването притисна Смит към седалката и Боен Ас 511 се устреми напред. В същия момент авиохоризонтът се откачи и започна да излиза от леглото си в приборното табло.

Рори Смит протегна ръце към черната кутия, но вече беше късно. Предният ѝ край се катурна и тя падна в скута му. Лостът за

управление отиде назад. Всичко стана в първата секунда и половина от катапултирането.

Борейки се с претоварването, Смит отчаяно се опитваше да премести кутията. Трябваше да освободи лоста за управление!

Палубата свърши, носът тръгна нагоре. Нагоре, нагоре... а той още не можеше да вдигне проклетата кутия!

Пъхна отдолу дясната си ръка, опитвайки се да избута лоста напред. Все едно да се бориш със стена.

Усети срива, почувства как дясното крило се накланя надолу. Все още се опитваше да вдигне с лява ръка кутията, а с дясната да премести напред лоста, когато Ханк Дейвис се катапултира. Хоризонтът се накланяше, носът отиваше надясно.

О, Господи!

Капитанът на „Колумбия“ видя всичко от мостика. След като излетя от втори катапулт, Интродърът започна да навирва носа си и тангажът му достигна почти трийсет градуса, след което дясното му крило се наклони застрашително надолу. Когато наклонът стана трийсет-четирийсет градуса, капитанът видя как оттам изхвърча човек на катапултна седалка. Крилото подмина вертикалата, носът се завъртя надясно и А-6 се гмурна в океана. Огромен гейзер от пръски отбеляза мястото на падане.

Капитанът изрева:

— Дясно на борд, стоп машини!

Вахтеният веднага повтори заповедта, а след него — потвърди и кормчията.

Очите на капитана следяха катапултната седалка. Изтеглящият парашут се показа. Седалката вече падаше, когато се появи и бялото на основния. Куполът се разтвори, но човекът в сбруята дори не успя да се залюлее, преди да падне във водата. Пляс!

95 000-тонният кораб се движеше със скорост дващест и пет възела. А-6 падна малко вдясно от курса, а оцелелият — още повече. Единственото, което можеше да направи, бе да завърти кърмата в противоположна посока. Кърмата със смъртоносните винтове.

Най-сетне носът започна да реагира на командата.

Спасителният хеликоптер, „ангелът“, вече кръжеше над оцелелия летец. Главата му стърчеше над водата и ясно се виждаше.

Самолетоносачът, който все още се носеше с над двайсет възела, мина покрай него, без да го закачи.

— Боен Ас 505 на Радара.

— Предавайте, Радар.

— 505, последният няма да ви придружава. Минете на тактическата честота и продължавайте със задачата си, край.

— Прието.

Майор Сам Кули подаде сигнал с ръка за смяна на честотата на Джейк отляво и на Риъл Маккой отдясно. Изчака да излязат в зададения курс, хоризонтира крилето и даде газ за изкачване. Бяха над кумулусите. Над тях беше ясното тъмносиньо небе, огряно от слънчева светлина.

„Значи Рори Смит не е излетял — мислеше си Джейк. — Трябваше да приеме предложението да си разменят самолетите. Днес е добър ден за летене.“

— Рори Смит е мъртъв.

Те научиха новината след полета в стаята за инструктаж.

— Не успял да се измъкне. Когато Ханк Дейвис катапултирал, Рори продължавал да се бори с авиохоризонта. Ханк е добре. Каза, че проклетият авиохоризонт изскочил при катапултирането. Измъкнал се от таблото и паднал право в скута на Рори, като заклинил лоста назад. Сринали се и самолетът паднал.

— Аууу... — възкликна Флап.

След като си възвърна способността да говори, Джейк продума:

— Сигурно не е проверил дали е здраво закрепен.

— А?

— Да — обърна се той към Флап. — Трябва да го дръпнеш, за да се увериш, че е здраво завинтен. По принцип се прави само при катапултиране. Ако авиохоризонтът не е закрепен стабилно, при катапултирането може да падне в скута ти. Проклетото нещо тежи седемдесет паунда.

— Никога не съм се замислял.

— Мислех, че всички го знаят.

— Не, никога. Чудя се дали Смит е знаел.

Джейк Графтън гледаше навигатора ужасен. Бяха му поставили задача да информира тези морски пехотинци за всичко, което трябва да знаят относно полетите на самолетносач. А той бе забравил да спомене, че при катапултиране трябва да се проверява авиохоризонтът. Флап не знаеше за това. Може би и Рори не е знаел. А сега Рори Смит беше *мъртъв!*

Джейк се отпусна на близкия стол. Беше забравил да им каже за авиохоризонта при катапултиране! Какво ли още бе забравил да им каже? *Какво*, за Бога?

Телевизионната камера на острова бе записала цялата катастрофа. Сега записът се въртеше на монитора в стаята за инструктаж. Джейк гледаше в екрана като хипнотизиран.

Изстрелването изглеждаше нормално, но хоризонталното кормило наистина беше доста на кабриране. Прекалено нагоре? Трудно бе да се каже. Ето го, откъсва се от палубата, носът бързо отива нагоре, прекалено нагоре, следва срыв, самолетът става неуправляем, започва свредел и изчезва във вълните. Едно катапултиране. Всичко става много бързо. Дванайсет секунди след изстрелването А-6 е във водата.

Само след дванайсет секунди.

Записът продължаваше. Появи се хеликоптерът, спасителят скача от близо четири фута... Облак пръски от винта...

Джейк стана и излезе. В лазарета той попита първия срещнат санитар:

— Капитан Ханк Дейвис?

— Втората врата отляво, сър.

Преди да стигне до вратата, от стаята на Ханк излезе шкиперът. Той каза на Джейк:

— Не му трябва никой сега. Нагълтал се е с вода и е в шок.

— Искам да го питам нещо.

— Какво?

Джейк му обясни за авиохоризонта, за това как при поставяне на кутията болтовете може да не бъдат здраво завинтени и че пилотът трябва да ги провери.

— Искам да разбера, подполковник, дали Рори е проверил авиохоризонта, преди да отиде на катапулта.

Подполковникът не каза нищо. Изслуша Джейк, като го гледаше в очите, и нищо не каза.

— Аз ще го попитам — реши накрая той, отвори вратата и влезе.

Изминаха почти пет минути. Когато Халдейн се появи отново, той затвори плътно вратата зад гърба си и застана срещу пилота. Джейк се беше облегал на отсрещната стена на коридора.

— Не си спомня.

— Знаел ли е, че авиохоризонтът може да падне?

— Не, не е знаел.

Без да каже нито дума повече, Джейк се обърна и си тръгна.

Когато Риъл Маккой влезе в каютата, той седеше на бюрото си. Единствената светлина идваше от десетватовата луминесцентна тръба над бюрото. Маккой се настани на леглото си.

— Риъл, защо не излезеш да се поразходиш? Имам нужда да остана малко сам.

Маккой се замисли за няколко секунди.

— Разбира се — каза той и излезе.

Лятото бе любимият му сезон във Вирджиния. Тогава всичко е избуяло, елените са едри и мързеливи, сред дърветата цвърчат катерици. Слънцето грее в гърба ти, ризата ти е мокра от пот. Чувстваш се добре от това, че напругаш мускули и виждаш плодовете на своя труд — материално свидетелство за свършената работа. Хората около теб са здрави и трудолюбиви — с тях можеш да споделяш и радости, и скърби. И той се бе отказал от всичко това заради другото...

Джейк Графтън седеше в каютата си и се вслушваше в скърцането и боботенето на кораба, в звуците от стоманата, която пореше вълните. Чуваше и шума от работата на хората — хлопане, удари с чук, дялкане, звънтене, щракане, стържене... трясък от отварянето и затварянето на врати и люкове.

Отговорност... Възлагат ти съвсем малка работа, а ти се проваляш и някой умира. За дванайсет секунди. Дванайсет отвратителни секунди...

А той наистина се бе постарал. Беше отделил време, бе положил усилия да направи всичко както трябва. Беше съставил план, точка по точка, бе прегледал инструкцията страница по страница, параграф по параграф. Беше се спрял на всеки аспект от полетите на самолетоносач. И бе забравил един пункт, една малка подробност от информацията, за която някога и някъде беше чул — за това, че веднаж, при изстрелване един зле закрепен авиохоризонт се измъкнал от леглото си с четири инча. Вероятно преди няколко години са получили този доклад, но тогава в Морската пехота още не са летели от самолетоносачи и сведението по всяка вероятност е влязло през едното ухо на някой чиновник и е излязло през другото. А сега, когато трябваше да знаят тази подробност, Джейк бе забравил да им я съобщи.

Късметът наистина е една проклетата кучка. Тъкмо когато човек най-много се нуждае от него, той забива нож в гърба ти и го върти в раната, като през цялото време те гледа похотливо.

Рори Смит беше мъртъв. Нищо не можеше да го възкреси. Нито скърцането със зъби и скубането на косите, никакви юмруци и изповеди не бяха в състояние да го измъкнат от дъното на Тихия океан и отново да вдъхнат живот на размазаното му тяло. Кабината на Боев Ас 511 се бе превърнала в негов ковчег. Той почиваше на дъното на океана. Водите щяха да разнесат молекула по молекула тялото и самолета, докато един ден от тях не останеше нищо. Тогава пилотът щеше да се превърне в част от океана, облаците, пасатите и безкрайните сини води.

Джейк отвори шкафчето си и извади от там бутилка уиски. Сипа си, вдигна тост в чест на Рори Смит и гаврътна питието.

От алкохола му се доспа. Той се покатери на горното легло.

Това наказателно плаване не беше приятно. Но поне му даваше възможност да погледне от друга страна на летенето, кораба, Флота и всички онези мъртви хора. Морган Макферсън, Боксмън, Франк Алън, Рори Смит, всички тези момчета. Всичките добри мъртъвци. Всички бяха добри. И всички са мъртви. Истински мъртви.

Ще напусне Флота, ще си пусне рапорта.

„Никога повече. Няма никога вече да стоя безпомощно в стаята за инструктаж и да гледам катастрофи. Няма да ходя по панихиди. Няма да събирам личните вещи на момчетата в метални сандъчета и

да ги изпращам на родителите или вдовиците им с проклети малки бележки, в които пише колко съжалявам за станалото. Няма вече да се самозалъгвам, че съм по-добър пилот от тях и затова те са мъртви, а аз не съм. Твърде дълго се занимавах с тая гадост. Нека момчетата, които още имат желание и кураж за това, да продължават да го правят, докато не умрат като Рори Смит. Но аз няма да бъда от тях. Стига ми толкова.“

10

На другия ден Джейк и Флап летяха на танкер. Това беше последният летателен ден, преди корабът да влезе в Пърл Харбър. Бяха в зоната над кораба и кръжаха в радиус от пет мили на 20 000 фута, когато Флап каза:

— Чух, че подаваш рапорт за уволнение.

Тъй като това не беше въпрос, Джейк не отговори. Сутринта той бе разговарял със старшия писар в щаба на авиокрилото и очевидно старшината бе разказал на морските пехотинци.

— Вярно ли е? — настоятелно попита Флап.

— Да.

— Страшно си забавен, знаеш ли? Вчера следобед пусна ръчно шест бомби от по петстотин паунда и имаш четири преки попадения, после пусна шест със системата и имаш още три. Седем преки попадения от общо дванайсет бомби. Между другото, след това представяне ставаш пръв в ескадрилата.

Тази забележка развълнува Джейк Графтън. В обществото на воители, към което той принадлежеше, не се гледаше с добро око на перченето, самохвалството и самодоволното приемане на комплименти по повод на летателните ти умения. Смокиновото листо не може да скрие кой знае колко, но скромността изискваше в този случай той да го развее.

— Чиста случайност — промърмори Джейк. — Вятърът беше сравнително постоянен, а това се случва рядко и...

Без да обръща внимание на смокиновите листа, Флап продължаваше:

— После, на връщане към кораба, направи захода като по релси и закачи третото въже за „окей“. Разбра, че едно момче се е пребило, обяви, че вината е изцяло твоя, защото знаеш нещо, което той не е знаел, и си пуснал рапорт. Не ти ли се вижда странно?

— Изобщо не съм казвал, че вината е моя.

— Глупости! Обвиняваш себе си.

— Не...

— Снощи си поприказвах с Риъл Маккой — обясни Флап. — Затворил си се в каютата с бутилка. Знам, по дяволите, че не си плакал за Рори Смит — та ти почти не го познаваше. Оплаквам си сам себе си.

— Каква невероятна проникателност, доктор Фройд! Сега разбирам защо съм толкова смахнат: когато бях малък, родителите не ми даваха да тормося котето си. Изпрати ми сметката за консултацията. Но междувременно *си затвори шибаната уста!*

След крясъка на Джейк настъпи тишина. Двамата мъже се взираха в безкрайното небе. По скутовете им пълзеше сянката от оребренията на фанара. Тази сянка беше единственото облекчение от силното тропическо слънце, което огряваше небесната синева.

— Не е за вярване, че под нас е половината от земната атмосфера — тихо каза Флап. — Без кислород на тази височина повечето здрави мъже ще са в безсъзнание след трийсет минути. Знаеш го — летял си толкова пъти, че летенето се е превърнало в рутина за теб. Това е капанът, в който всички се хващаме. Понякога забравяме, че всъщност сме само малки капчици протоплазма, движещи се произволно в безкрая. Единственото, което ни крепи, е тънката сламка, за която сме се хванали — кислорода от маската, двигателите, самолета, кораба... Но виж какво става. Сламката може да се прекърши. Ние сме като въжеиграча над Ниагарския водопад: най-малката погрешна стъпка, най-краткият миг невнимание, най-незначителната грешка води до катастрофа.

Флап помълча малко, после продължи:

— Много хора са си вгълпили, че Бог ги е застраховал още при раждането им, че ги очакват най-малко седемдесет години пълноценен живот, че ще работят и ще печелят добре, ще имат верни жени, смели синове, добродетелни дъщери, *справедливостта* ще тържествува, ще има много *любов* — ако възникнат проблеми, Създателят ще оправи нещата. Да, ама не! Истината е, че животът, както и летенето, е пълен със случайности. Всички сме като въжеиграча, който се опитва да запази равновесие. Но някои хора неизбежно падат.

Напук на себе си, Джейк слушаше Флап. Човек не можеше да пренебрегне монолозите на това копеле.

— Мисля, че си струва да бъдеш спасен, Графтън. Ти си най-добрият пилот, когото някога съм срещал. Много, много си добър. И

искаш да зарежеш всичко това? Жалко, много жалко.

Флап млъкна. Може би искаше да даде възможност на Джейк да отговори, но остана разочарован и след малко продължи:

— Никога не съм уважавал особено момчетата от Флота. Мислите си, че войската е нещо като корпорация — вършиш си работата, трупаш парички в правителствената си сметка и винаги, когато ти хрумне, можеш да напуснеш. Може би *във Флота* е така. Слава Богу, в Морската пехота *не е*.

Джейк се почувства засегнат и наруши мълчанието:

— По време на краткото ни запознанство ти не чу от мен нито една гадна забележка по отношение на Светата Морска пехота. Но ако искаш да си разменяме обиди, сигурно ще успея да измисля нещичко.

Флап не обърна внимание на Джейк.

— Ние, морските пехотинци, сме единни във всичко — продължи той да развива тезата си. — Когато някой се подхлъзне, ние му подаваме ръка. Ние се държим един за друг и даваме всичко от себе си, за да свършим добре работата. Морската пехота е по-важна от всеки поотделно и щом веднъж си станал част от нея, то е винаги. Семпер фиделис^[1]. Ти ще умреш, но Морската пехота ще продължи да съществува, *тя* е нещо като църква...

Флап млъкна и се замисли. Трудно е да обясниш какво е Морската пехота на човек, който не е морски пехотинец. Той бе опитвал няколко пъти преди и винаги се бе отказвал. Обикновено обясненията му звучаха банално и дори малко глупаво. „Мъжкарски простотии“ — бе казала жената, пред която Флап бе излял душата си при един от незабравимите си опити. Едва не я зашлеви.

За теб Морската пехота е нещо *истинско*. Чувствата, които Флап и другарите му морски пехотинци изпитваха към нея, бяха точно толкова истински и действителни, колкото униформите и оръжието, които носеха. Те *наистина* ѝ бяха верни и предани до смърт. Семпер фи. Те се чувстваха част от нещо по-велико от самите тях, което даваше смисъл и цел на живота им, което бе недостъпно за дребните хорица, за гражданите, загрижени за прехраната си. В очите на морски пехотинци като Флап гражданите, които само печелеха и харчеха, бяха недостойни за уважение. Те бяха мушици — човек можеше да ги прогони с пренебрежение.

— Опитвам се да ти обясня — говореше Флап на Джейк Графтън, — защото мисля, че ще ме разбереш. Ти си наистина добър летец. Имаш дарба. Задължен си пред себе си и пред нас да издържиш, да останеш тук и да продължиш да се занимаваш с това, с което се справяш толкова добре.

— Стига ми толкова — отсече Джейк.

Той не можеше да търпи подобни излияния. Беше участвал в една война. Бе видял истинското ѝ лице. Ако Флап искаше да бъде герой — негова работа. Но Джейк Графтън бе решил да поеме живота си в собствени ръце.

— Рори Смит не се е заблуждавал — убедено каза Флап. — Беше добър морски пехотинец. Познаваше рисковете на работата си и въпреки това я вършеше. Морски пехотинец от главата до петите.

— И е мъртъв.

— Какво от това? Знаеш, че и ние с теб ще умрем. Никой не живее вечно. Смит загина за Морската пехота, а ти ще бъдеш обикновен гражданин, ще живееш спокойно, докато ти дойде редът. Ще умреш от някоя болест — рак, сърдечно заболяване — или просто от старост. И ще се превърнеш в мъртвец като Рори Смит. Питам те сега — какво ще оставиш след себе си?

— Вече съм оставил нещо след себе си.

— О, не! Не! Смит пожертва всичко, което имаше. А ти, господин Ас, пускаш един десетак в чинията и казваш, че това е твоят дял. Страхотно!

— Ти, Ле Бо, днес препълни чинията ми с четвърт долари — ядосано запелтечи Джейк. — Участвал съм в две плавания до Виетнам. Пуснал съм достатъчно бомби, убил съм достатъчно жълти и съм оставил много приятели да гният там в калта. И заради какво? Заради нищо — ето заради какво! Мислиш си, че си натоварен със священата мисия да защитаващ Америка? Новоизлюпен рицар идиот! Погледни реално на нещата — онези окичени с цветя хипита, които пушат трева, *не желаят* да бъдат защитавани. Ще рискуваш ли живота си за тях? Аз не бих им пикал в устите дори да умират от жажда.

Гласът на Джейк премина в ръмжене.

— Аз платих своя дял с кръв, Ле Бо, с *моята* кръв. Затова не ми дрънкай повече глупости за *моя* дял!

В кабината се възцари тишина. Танкерът КА-6Д продължаваше да кръжи под яркото слънце на 20 000 фута над кораба с най-икономична скорост, всеки двигател гълташе по тон на час. Тъй като на танкера нямаше радар, компютър или инерциална система, на Флап му оставаше само да се вози. Затова той седеше и се взираше в далечния неясен хоризонт. Самолетът летеше на автопилот и за Джейк също нямаше друга работа, освен от време на време да проверява приборите и да променя наклона, за да не се отклонява от петмилната орбита. Това не изискваше почти никакви усилия. През повечето време пилотът също се взираше в необятната далечина, където небето се спускаше към морето.

Имаше нещо, от което човек можеше да откачи: накъдето и да погледнеха, хоризонтът изглеждаше по един и същ начин. От всички страни. В която и посока да се обърнеха — неизменната тънка ивица съединяваше морето и небето. Но разумът на всеки човек го кара да търси посока — не е ли самият живот едно пътуване *нанякъде, към нещо...*

Накъде?

Джейк Графтън седеше мълчаливо, гледаше, размишляваше.

Когато се Джейк се отби да го види, Ханк все още заемаше отделна стая в лазарета. Изглеждаше блед. Това впечатление се засилваше от тънките му гарвановочерни мустаци.

— Хей, Ханк, кога ще те пуснат да излезеш оттук?

— Държат ме под наблюдение. Сигурно ще ме пуснат, като им писне да ме наблюдават. Не знам.

— Иначе как си?

Джейк се настани на единствения стол и внимателно огледа навигатора.

Дейвис сви рамене.

— Човек днес печели, утре губи. Вчера едва не си загубих задника. Без малко.

— Е, измъкна се. Дръпна ръчката навреме и оживя.

— Ти си се катапултирал веднъж, нали?

— Да — отговори Джейк Графтън. — Над Лаос. Улучиха ме над Ханой.

— Имаше ли угризения?

— Какви например?

— Ами че си бил твърде загрижен за собствения си задник и не си помислил за другия?

— Доколкото разбрах, авиохоризонтът се е измъкнал при катапултирането и е паднал в скута на Смит.

— Да.

— Ханк! Какво можеше да направиш? Проклетото нещо тежи седемдесет паунда. Дори с твоя помощ Смит не би могъл да го върне на мястото му. Няма начин. Ако се беше втурнал да му помагаш, сега и двамата щяхте да сте мъртви. Имахте само секунди на разположение.

Дейвис не отговори. Той гледаше в стената и тежко преглъщаше.

Джейк Графтън напрягаше мислите си в търсене на подходящи думи. „Момчета, трябваше да ви кажа да проверявате закрепването на авиохоризонта!“ Макар че му се искаше, той не го каза.

С равен тон Ханк започна да излага фактите около катапултирането си. Парашутът не се отворил докрай, преди да падне във водата. Затова той здраво цопнал и не могъл да се освободи от него. Добре, че спасителят от хеликоптера се явил само след секунди и му отървал кожата. Но все пак Ханк пийнал доста вода и едва не се удавил.

— Не знам, Джейк. Понякога животът е труден за разбиране. Като се замислиш, единственото важно нещо е късметът. Дали си жив или мъртъв, зависи само от късмета. Всички казват, че човек е мъртъв, защото е оплескал работата. Разбира се, че е така. Господин Късмет е пикал отгоре му. И ако това е истина, то всичко друго е лъжа: религия, професионализъм — всичко. Ние сме само дребни риби и късметът решава кога ни е дошло времето. Тогава някоя акула ни поглъща и това е краят на всичко.

— Ако всичко е само късмет, тогава няма смисъл да те наказват с плаване, нали? — отбеляза Джейк.

— В момента следователите са долу, при прибористите — съобщи Ханк Дейвис. — Търсят нещастното копеле, дето не е закрепил добре авиохоризонта. Цялата тая гадост ще се стовари върху главата на горкия тъп кучи син: „Рори Смит е мъртъв и за това си виновен ти.“ Направо ми се гади.

На море или на суша, животът на ескадрилата се върти около стаята за инструктаж. Тъй като ескадрилите А-6 имат най-много екипажи, винаги ги настаняват в най-голямата стая за инструктаж. На повечето кораби това е стая за инструктаж №5, но на „Колумбия“ беше №4. Стаята за инструктаж никога не беше достатъчно голяма. Беше пълна с удобни тапицирани столове, в които човек можеше да се отпусне и наистина да си почине, дори да поспи, но те не стигаха за всички офицери.

В някои ескадрили по време на разбор столовете се разпределяха строго по старшинство. В други ескадрили редът беше, който дойде пръв. Това зависеше от шкипера, който винаги заемаше стола пред катедрата — най-доброто място в стаята. Подполковник Халдейн смяташе, че рангът има своите привилегии — поне на земята, — затова тук се сядаше по старшинство. На Джейк Графтън се полагаше място на четвърти ред. Дребните риби — младши лейтенанти, на които това бе първото плаване, стояха прави в дъното на стаята или сядаха на сгъваеми метални столове.

Разборите бяха събития от социален и делови характер. На тях се разискваха работите на ескадрилата, административни въпроси от живота на кораба, обсъждаха се тънкостите на взаимодействието между бюрократите от Флота и Морската пехота, четяха се лекции върху инструкцията и провеждането на полетите, пускаха се слухове, всичко вървеше по реда си.

На тези вечерни събирания офицерите от ескадрилата имаха възможност да се опознаят по-добре. Тук човек можеше да види отблизо заместниците — „тежкарите“, да следи изявите на младшите офицери; тук командирът упражняваше властта си над екипажите и ги стиковаше в бойна единица.

Освен че разполагаше с легитимната власт, командирът винаги беше най-опитният летец и най-старшият по чин в ескадрилата. От личността на самия човек зависеше как ще се възползва от тези свои предимства. Но отговорността, която носеше, беше наистина голяма. Освен за самолетите той отговаряше още за около 350 матроси и три дузини офицери. Командирът беше служебно и морално отговорен за всички аспекти от живота им — от настаняването и здравето до професионалното им развитие и реализация. Също така бе отговорен

за ескадрилата като бойна единица, което означаваше, че животът на хората му бе в негови ръце.

Някои не могат да понесат тежестта на такава отговорност, но на повечето командири тя се отразяваше добре. Това бе професионалният връх, към който те се бяха стремили през цялата си кариера. За да го достигнат, тези хора бяха служили при много други командири. Поумните заимстваха най-доброто от бившите си шкипери, като го приспособяваха според личните си особености. Командирството не можеше да се научи от учебник: то бе най-субективното и най-трудно за овладяване бойно умение.

В Американската морска авиация най-добрите шкипери залагаха преди всичко на личния пример и сила на характера: те даваха заповеди, хвалеха, ласкаеха, съветваха, окуражаваха, мъмреха, подиграваха, осмиваха и обсъждаха всичко и всеки с преднамерено безгрижен тон. Идеалът, който като че ли всички инстинктивно се стремяха да постигнат, бе да си създадат положение на пръв сред равни. Затова на разборите цареше обичайното оживление, добро настроение и дружеска обстановка. Дори понякога настъпваше хаос. Ораторите всячески се стараеха да привлекат вниманието на аудиторията и да приемат достойно освиркванията и съветите — били те добри, лоши, нецензурни или безстрастни. В тази среда процъфтяваха интелигентността и здравият разум; тук всеки можеше да сподели опита си с останалите и да научи нещо от тях, тук се създаваха връзките, които сближаваха воюващите мъже.

Тази вечер смъртта на Рори Смит витаеше като мрачен призрак във въздуха.

Пръв заговори подполковник Халдейн. Той разказа всичко, което знаеше за катастрофата — онова, което му бе съобщил Ханк Дейвис. След това заговори по същество:

— Войната свърши, а при нас все още се разбиват самолети и загиват хора. Трудно е да си го представи човек, нали? Този път не беше по вина на лошите. Жълтите така и не успяха да убият Рори Смит при триста и двайсетте му бойни полета, макар че здравата се постараха. В три от случаите самолетите му бяха толкова надупчени, че той получи награда за това, че е успял да се довлече обратно. Уби го авиохоризонтът, който падна от мястото си на приборното табло и заклина лоста за управление.

— Дали е мислил да катапултира? Не знам. Иска ми се да го беше направил. За Бога, иска ми се Рори Смит да е сред нас. Може би се е уплашил, че ще остане без крака, ако дръпне ръчката за катапултиране. Може би не е имал време да я дръпне. Може би се е надявал да спаси положението. Може би не си е давал сметка колко бързо самолетът ще достигне критичната точка. Много са тези „може би“. Ние никога няма да научим истината.

Той взе от катедрата синьото Ръководство за експлоатация и го вдигна пред слушателите си.

— Тази книга е нашата Библия. Инженерите, конструирали този самолет, и летците-изпитатели са вложили всичко от себе си в тази книга — заради вас. Разказали са ви всичко, което знаят. Но нещата не спират дотук: с откриването на нови неща за самолета книгата периодично се осъвременява. Тя е жив документ. Вие трябва да я знаете дума по дума. Това е най-сигурната застраховка, която можете да получите на този свят.

Но ръководството не обхваща всичко. Рано или късно вие ще попаднете в ситуация, която не е описана в него. Дали ще оцелеете или не — това ще зависи от вашите умения, опит и късмет.

През последните двайсет и четири часа тук се изприказваха много приказки за късмета. Ами такова нещо няма. Не можеш да го усетиш, да го вкусиш, да го помиришеш, да го докоснеш, да го облечеш, да легнеш с него или да го изядеш. То не съществува!

Това, което наричаме късмет, не е нищо друго, освен професионализъм и внимателно отношение към детайлите, съзнание за всичко, което става около нас, познаване и *разбиране* на самолета и собствените ни възможности. Ние сами създаваме късмета си. Всеки от нас поотделно. Никой не е Супермен. Късметът е общият сбор от летателните ни умения. Ако ви се струва, че имате лош късмет, потрудете се да го направите по-добър. Бъдете по-усърдни. Внимавайте повече. Изучавайте по-добре своето ръководство. Правете по-внимателно предполетния преглед.

Един умен човек е казал: „Късметът спхожда добре подготвените.“ Бил е прав.

Тази вечер Рори Смит не е сред нас, защото не се катапултира. Ханк Дейвис е жив, защото го направи.

Рори ще ни липсва. Но всеки от тук присъстващите има възможност да научи нещо от неговата смърт. Ако го направим, значи смъртта му е имала смисъл. Помислете за това.

Най-добрата гледка към Хаваите е тази, на която са се насладили древните полинезийци, когато са видели островите за пръв път; която се е откривала пред китоловци и мисионери и на която винаги са се наслаждавали моряците.

Отначало островите се появяват на хоризонта като облаци, които по нищо не се отличават от останалите. Едва след няколко часа, когато корабът се приближи, става ясно, че тези облаци са по-различни. Първите едва забележими зелени проблясъци под пухкавите облаци загатват за наличие на твърда маса, суша, земя, остров там, където отначало е имало само море и небе.

Накрая се появяват ясни очертания: светли зелено-кафяви склонове, а не след дълго — и линията на прибоя, контурите на планинска верига, тук клисура, там нос.

Хаваите.

Джейк Графтън стоеше на носа сред тълпа свободни от вахта моряци и гледаше как остров Оаху се приближава все повече и повече. Тази сутрин той изглеждаше изумруденозелен под бялата си пухкава шапка. Отдясно съвсем отчетливо се виждаха хотелите и административните сгради на Хонолулу. Още по-надясно се извисяваше нос Даймънд, също покрит с шапка от пухкав облак.

Моряците сочеха различните ориентири и възбудено разговаряха. Бяха развеселени и щастливи. Да видиш за пръв път Хаваите е едно от най-важните събития в живота, нещо като първа целувка.

Джейк вече два пъти бе идвал тук. При първите две пътувания корабът спираше в Пърл Харбър на път за Виетнам. Докато гледаше как самолетоносачът приближава входа на пристанището, той отново се замисли за онова време и за хората, с които беше тогава и които сега бяха мъртви. За дребните риби и акулите.

Джейк слезе долу. В каютата Риъл Маккой съсредоточено четеше „Уолстрийт Джърнъл“.

— Натрупа ли вече за пенсия?

— Аз печеля честно, Графтън. Работя усърдно и поемам големи рискове. Това е капитализмът.

— Да. И как се отнася с теб капитализмът?

— Мисля, че от деня на излизането на този брой — отпреди четири дни — трябва да съм спечелил още някоя хилядарка. Веднага щом се измъкна от базата, ще си потърся днешен.

— А-ха.

— Арабите са затворили кранчето на петрола в Близкия изток. Това ще вдигне цената на петролните ми акции на вътрешния пазар и ще унищожи приходите ми от акциите на авиокомпаниите. Едни цени се качват, други спадат. Знаеш ли кое е най-шантавото нещо в инвестициите? Там наистина няма лоши новини. Дали една новина е добра или лоша, зависи от това къде си вложил парите си.

Джейк изглежда съквартиранта си с безразличие. Такива жалки разбирания за живота го вбесяваха. Долните твари си играят с живота на дребните риби. Макар и неизбежно, това не правеше нито едните, нито другите по-симпатични за него.

— Ще слизаш ли на брега? — попита Маккой.

— Веднага щом свалят трапа. Ще изхвърча на секундата, — отговори Джейк Графтън. — Време е да сляза за малко от тая раздрънкана гемия.

— Нали знаеш, че в този Флот не се гледа с особено добро око на нетърпеливите да слязат — напомни му Маккой с тон, който се стори на Джейк малко лицемерен.

— Хич не ми пука дали Халдейн ще използва атестацията ми вместо тоалетна хартия, — остро отвърна Графтън.

Наистина не му пукаше. Ни най-малко.

— Ало?

— Ало, госпожа Маккензи? Обажда се Джейк Графтън. Кали вкъщи ли си е?

— Не, Джейк, няма я. Откъде се обаждаш?

— От Хаваите.

— Сега е на училище. Трябва да се прибере към шест вечерта. Имаш ли телефон, на който да те потърси?

— Не. Аз ще ѝ се обадя. Моля, предайте ѝ, че съм я търсил.

— Ще ѝ предам, Джейк.

Пилотът затвори телефона и прибра останалата купчина монети в джоба на панталона си. Когато излезе от телефонната кабина, следващият моряк от опашката зае мястото му.

Той тръгна бавно, без да се оглежда, без да обръща внимание на случайните поздравии отляво и отдясно. Палмовите дървета и цъфналият червен жасмин не го интересуваха. Пилотът не усещаше милувката на тропическия бриз по лицето си. Но когато от Хикам се издигна един реактивен самолет, Джейк се спря и погледна нагоре. Той гледа, докато самолетът се изгуби от поглед и звукът заглъхна, след това продължи по пътя си.

На около един кораб разстояние от пристана на самолетоносача, непосредствено до водата имаше малка полянка с маса за пикник. След като почисти масата от гълъбовите курешки, Джейк седна и килна пилотката на тила си. Оттатък пристанището се откриваше гледка към мемориала „Аризона“, за който пилотът знаеше, че е построен върху останките от потопения линкор. „Аризона“ лежеше в тинята под тези спокойни води с разрушен, надупчен, опожарен и разбит от японските бомби и торпеда корпус. От време на време корабите, превозващи туристи до мемориала и обратно, оставяха дيريا и смущаваха повърхността на водата. След като преминеха, дирята бързо изчезваше. Само някоя лека вълна нарушаваше спокойствието на огледално гладката повърхност, защитена от морските вълнения посредством дългиятесен канал. В тези невъзмутими води се отразяваха небето с подвижните пухкави облаци и дългите сиви бойни кораби, закотвени в края на пристанището.

Джейк Графтън седеше, гледаше и пушеше. Времето минаваше бавно, мислите му блуждаеха. От време на време пилотът поглеждаше часовника си. След като минаха почти два часа, той се върна при телефонните кабинки в началото на кея и отново набра номера.

— Хей, Кали, аз съм, Джейк.

— Здравей, моряк! Много се радвам да те чуя!

— На мен също ми е адски приятно да чуя вашия глас, госпожице. Значи пак си тръгнала на училище?

— А-ха. На курсове за научна степен. Ще стана толкова образована, че не знам какво ще правя.

— Харесвам умните жени.

— Ще видя дали не мога да ти намеря някоя. Значи си в Пърл Харбър?

— Да. На Хаваите. Преди малко пристигнахме. Ще останем ден-два, после може би ще тръгнем към Япония, Филипините или ИО.

Давайки си сметка, че тя може би не разбира съкращението, след малко Джейк добави:

— Индийския океан. Не знам. Адмиралите казват и аз отивам там, където отива корабът. Но стига сме говорили за мен. Кажете нещо, искам да чуя гласа ти.

— Получих писмото ти за злополуката. Стори ми се страшничко. И опасно.

— Наистина беше вълнуващо, но вчера загубихме един самолет при катапултиране. А-6. Падна веднага след катапулта. Пилотът загина.

— Съжалявам, Джейк.

— Наистина се уморих от всичко тук, Кали. Твърде дълго се занимавам с тези неща. Аз съм цивилен по душа и мисля, че е време да сложа край. Подадох рапорт за напускане.

— О! — възкликна Кали и след кратко мълчание добави: — Кога ще те освободят?

— След като плаването приключи.

— Сигурен ли си в решението си?

— Да.

Джейк си играеше с телефонната жица и се чудеше какво да каже. Отсреща Кали мълчеше, затова той продължи:

— Самолетът, който се разби при катапултирането, беше същият, с който претърпах инцидента — пет едно едно. Електрониката беше бая разбита и когато са подменяли кутиите, някой от техниците не е закрепил здраво авиохоризонта. Затова при катапултирането кутията паднала и заклинила лоста за управление. Навигаторът катапултира и ни разказа какво е станало, но пилотът не успя да се измъкне.

— Нали не се самообвиняваш?

— Не — побърза да отговори Джейк. — Е, в интерес на истината, аз също нося някаква отговорност. Ако бях действал по-

точно, можех да избегна закачането във въздуха. Но станалото — станало. Така ми било писано. Лошото е, че трябваше да чета лекции за полетите от самолетоносач на морските пехотинци — с практически съвети. Изнесох четири лекции по два часа и забравих да спомена, че трябва да проверяват закрепването на авиохоризонта.

— Разбирам.

— Наистина ли?

— Не съвсем, но не са ли тези рискове част от морската авиация?

— Да, те са сърцевината, самата ѝ същност, те са в реда на нещата. Независимо от добрите намерения, винаги се правят грешки, все нещо се разваля. Война или не, в този занаят загиват хора. Омръзна ми да гледам как хората залагат живота си на карта и губят, това е всичко.

— Не си ли загрижен за собствената си безопасност?

— Не повече от обикновено. Човек трябва да се превъзмогва, иначе не може да остане в този ад.

— Струва ми се, че понякога е трудно да се живее в опасност...

— Мога да се справя. Поне така мисля. Никой не се опитва да ме убие. Но, виждаш ли, това е най-страшното. Войната свърши и въпреки това, докато хората продължават да летят от самолетоносачи, все ще има нещастни случаи.

— И какво смяташ да правиш, след като напуснеш?

— Не знам, Кали.

Минаха няколко секунди. След това тя заговори:

— Животът не е лесен, Джейк.

— Не бих казал, че това е новост за мен. Доста се борих за оцеляване последните две години.

— Мислех, че обичаш предизвикателствата.

— Какво се опитваш да ми кажеш — че трябва да остана във Флота ли?

— Не — гласът ѝ стана по-твърд. — Нищо такова. Дори не намеквам. Остани, напусни — каквото и да направиш, това е твой избор. Само твой. Трябва сам да решиш какво ще правиш с живота си.

— По дяволите! Опитвам се.

— Знам — нежно отвърна Кали.

— Познаваш ме — каза Джейк.

— Започвам да те опознавам.

— Как са родителите ти?

— Добре — отговори тя.

Поговориха си още няколко минути, след което си казаха довиждане.

Огромното туловище на кораба се извисяваше над редицата телефонни кабинни. Джейк погледна към кораба, към опашките на самолетите, които стърчаха от ръба на полетната палуба, след това сведе поглед надолу, пъкна ръце в джобовете и се отдалечи.

Проблемът се състоеше в това, че той не бе в състояние да отдели летенето от останалото — убийствата, бомбардировките, смъртта. Може би тези неща бяха неразделни. Клането при Май Лай, лейтенант Уилям Кели, напалмът, опожарените села, обгорелите деца; американските пилоти, приковани към дърветата и одрани живи, виетконгските войници^[2], измъчвани за информация пред очите на американците; войниците от Севера, хвърляни от хеликоптер... Всичко това бе свързано с летенето, сплетено в гордиев възел, който дори Соломон не би могъл да развърже.

Джейк мислеше, че е разсякъл възела — или поне, че капитан Кампарели и Флотът го разсякоха вместо него — миналата зима във Виетнам. Той бе проявил своеволие, като си беше избрал за цел сградата на Парламента в Ханой. Атакува я и едва не я разруши, след което трябваше да се срещне с някои много недоволни висши офицери край дълга зелена маса. Те знаеха, че са длъжни да *се подчиняват на заповедите на правителството* и не можеха да проумеят как той, някакъв си нещастен лейтенант, е могъл да пренебрегне това.

Всички сме вътре в играта. „*Не бива да губим вярата си.*“ Нали това си казвате един на друг, винаги когато стане напечено и започне да се лее кръв?

Правим каквото трябва и умираме, когато трябва, *един за друг.*

Тогава нещата бяха по-лесни за обяснение, по-лесно беше да се вярва. А сега войната бе свършила. Макар че някои хора искаха да продължи, тя, слава Богу, беше *свършила.*

Сега бе дошло време на мирните плавания — от шест до осеммесечни пътувания наникъде — на мъчителните раздели с любимите хора, на разрушените от постоянни изпитания бракове, на

децата, чиито бащи все отсъстваха; на страха от това, че своенравният господин Късмет може да те целуне за сбогом; на хората, които пред очите ти се превръщаха в храна за акулите; на съзнанието, на непрекъснатата мисъл — всеки ден и час — за това, че ти може да си следващият. Животът може да те напусне толкова бързо, че ако вдишаш на този свят, ще издишаш в ада.

Лейтенант Джейк Графтън, син на фермер, специализирал история, реши да подреди живота си. Да предприеме нещо сигурно, нещо разумно. Нещо, което да доведе до видими резултати. Което да му позволи да си намери добра жена, да създаде семейство, да бъде добър баща. Щеше да завещае живота си на летец на вманиачени идиоти като Флап Ле Бо.

И все пак летенето щеше да му липсва.

Този следобед, докато се разхождаше по булеварда, водещ към центъра на Хонолулу, Джейк Графтън се взираше в големите меки пухкави облаци, които се открояваха на тъмносиньото небе и изглеждаха неподвижни. Изведнъж му се прииска да лети — да скочи в някой самолет, да пристегне коланите и да забрави за проблемите на земята.

Да, хората сме земни твари. Телата ни са съставени от земни минерали, които осигуряват нашето съществуване. Клетките ни съдържат морска вода — наследство от прадедите ни, обитавали океаните. Но на повърхността, където се развива човекът, има и други животни, които той убива и използва за храна, както и подходящи за храна растения, дървета с ядки и плодове, гъмжащи от живот реки и езера. Нашият организъм функционира най-добре при температура, атмосферно налягане и кислород, подобни на тези, които са преобладавали на земната повърхност през повечето време от съществуването на бозайниците. Ние се нуждаем от защита от слънчевата радиация в атмосферата. Нашето обоняние и слух използват атмосферата като проводник. Земната гравитация служи като отправна точка на чувството ни за равновесие и противодействието, необходимо за правилното функциониране на нашите мускули и кръвообращение. Предизвикателствата на оцеляването на сушата са послужили като стимул за развитието на мозъка ни.

Без земята ние нямаше да бъдем това, което сме. И въпреки това ни се иска да я напуснем, да се издигнем в атмосферата, да прекосим междупланетното пространство, да открием други светове. И един ден да напуснем Слънчевата система и да се отправим към друга звезда. Макар че все още сме ограничени от физическите и физиологическите си възможности тук, на повърхността на майката Земя.

Понякога противоречията на човешкото съществуване терзаеха Джейк. Миналата есен, докато обстрелваше целите в Северен Виетнам, опитвайки се да избяга от огъня на противовъздушната артилерия и зенитните ракети, американци отново стъпиха на Луната. По-малко от седемдесет години след като братята Райт се издигнаха във въздуха и осъществиха първото моторно летене, човекът бе стигнал до Луната и гледаше оттам как родната планета блести сред безкрайния мрак на нищото. А през това време войната, гладът, епидемиите и нечовешкото отношение на едни хора към други върлуваха с неотслабваща сила, както е било и в зората на човешката история.

Странно, непонятно. Заслужаваше си обаче да помисли за това в тази благоуханна тропическа вечер, изпълнена с нежни аромати. На няколко ярда от ритмично плискащия се прибор.

Джейк Графтън тръгна по брега. Гледаше хотелите и хората, приборя и мислеше за всичко това.

След час, когато се връщаше в базата, наоколо бръмчаха коли, големите лениви облаци се къпеха в огнения блясък на залязващото слънце. Той реши, че важното е да се гледа на всичко в правилна перспектива. Но не беше лесно. Всъщност беше невъзможно. Човек трябва да бъде Бог, за да вижда човека и неговите проблеми, Земята и Вселената в истинската им светлина.

Офицерският клуб гъмжеше от хора, музика, смях и светлина. Джейк постоя няколко секунди на входа: искаше да овладее чувствата си. Пъхна пилотката под колана си и бавно се упъти към бара.

Преди още да е стигнал вратата, до ушите му долетя разговорът:

— Та колко беше грозна? — попитаха три-четири гласа в нестроен хор.

— Грозна като космите по ташаците на тигър — ясно отекна звучният баритон на Флап. Хората, които стояха във фоайето и чакаха да ги повикат за вечеря, се спогледаха стъписани.

— Колко грозна? — попитаха този път осем-десет гласа.

— Грозна като приказки на фиркан перверзник.

Жените започнаха да се кикотят и да шушукат. Някои мъже се намръщиха и се обърнаха да погледнат през вратата на бара. Джейк видя как един от тях, петдесетгодишен със сребристосива коса, намигна на събеседника си.

— Това не е грозна!

— Толкова грозна беше, че земята опита да се разтресе и не можа — само потръпна. Толкова грозна, че петима пияни моряци се направиха, че не я виждат. Градският съвет заповяда да я боядисат в червено и да ѝ сложат номер; две кучета се изпикаха на обувките ѝ и аз хукнах да се спасявам, толкова грозна беше. Толкова безнадеждно грозна, че ципът ми заяде и престана да се отваря. Това, приятели мои, си е чистата истина.

Джейк Графтън се усмихна, изправи рамене и влезе в бара.

---

[1] Винаги верен (лат.) — бел.прев. ↑

[2] Доброволците от Южен Виетнам, които са се били на страната на комунистите — Бел.ред. ↑

Небето имаше матов цвят; слънцето бе забулено от влажна пелена. Във всички посоки на две-три мили разстояние от кораба сивото море и небе се сливаха в едно. Вече три дни „Колумбия“ плаваше на северозапад от Пърл Харбър, проправяйки си път през петнайсетфутовите вълни. Сякаш се движеше на дъното на преобърнатата чаша. Духаше силен западен вятър.

От своята удобна позиция в кабината на танкера КА-6D, зад дефлекторния щит на трети катапулт Джейк Графтън виждаше една фрегата, която плаваше на около миля от левия борд. Право пред него, на края на видимата вселена, той можеше да различи едва забележимата надстройка и килватера на друга фрегата. Джейк и Флап бяха дежурни на танкера в петминутна готовност, което означаваше, че в продължение на два часа трябваше да седят в кабината, пристегнати с колани, готови да запуснат двигателите и да подкарат танкера към катапулта веднага след паркирания там Ф-4 „Фантом“ — също в петминутна готовност. Имаше още един изстребител на петминутно дежурство, спрян в близост до совалката на четвърти катапулт, и един Е-2 „Хокай“, обърнат с опашка към острова. До страничните катапулти, също с екипаж на борда, стоеше готов „ангелът“ — който трябваше да излети, преди да започне катапултирането. Към всеки самолет бе подключен работещ агрегат за запуск, готов моментално да подаде въздух за завъртане на двигателите. Всичките пет дежурни машини бяха обслужени и готови за полет.

Екипажите седяха в кабините, пристегнати с колани. Пилотът на Фантома на четвърти катапулт четеше някакъв булеварден роман. Джейк виждаше книгата, но не можеше да прочете заглавието.

Зад катапултите в средната част на палубата стояха още два изстребителя и танкер на петнайсетминутно дежурство. Техните екипажи седяха в съответните стаи за инструктаж в пълно летателно снаряжение, готови да се втурнат към полетната палуба, веднага щом се подаде сигнал.

Дежурството в повишена степен на готовност изискваше от екипажите да бъдат на разположение по всяко време, когато самолетите не са във въздуха. С изключение на водите в близост до бреговата ивица на Съединените щати, рядко се случваше корабът да се намира под трийсетминутна бойна готовност. Петнайсетминутното дежурство беше обичайният статус за открито море, както за Южнокитайско море, където доскоро се водеше война, и на други места, където съществуваше евентуална заплаха, важаха петте минути. В момента такава заплаха съществуваше. Разузнаването очакваше, че руснаците ще се опитат да прелетят над оперативната група, на път за Япония с бомбардировачи от Владивосток, летищата на остров Сахалин или полуостров Камчатка.

Джейк мислеше, че ако изобщо се опитат при тази лоша видимост, руснаците ще видят доста зор. Той седеше и наблюдаваше как фрегата отляво се бори с вълните, отскача нагоре и след това забива нос толкова дълбоко, че белите пръски стигат назад, чак до капитанския мостик.

„Колумбия“ определено се движеше много по-добре, но Джейк усещаше надлъжното клатушкане и виждаше как предният край на палетната палуба ту се вдига, ту пада, докато корабът пореше неуморните вълни.

Флап Ле Бо седеше на мястото си отдясно на Джейк и четеше книга на Малкълм Х. Всеки път щом стигнеше до края на страницата, той вдигаше поглед от книгата и се озърташе наоколо няколко пъти, докато я прелистваше.

При едно от завъртанията на перископа Джейк попита:

— Хубава ли е книгата?

— Момчето със сигурност си го бива — отговори Флап и продължи да чете.

— За какво става дума?

— Не си ли чувал за Малкълм Х?

— Не.

— Противник е на мелезите. Вярва, че расите трябва да живеят на отделни територии, да не се смесват, такива неща.

— Ти вярваш ли в това? — неуверено попита Джейк.

Флап беше вторият или третият чернокож в морската авиация, когото пилотът познаваше, и никога не бе обсъждал с някой от тях

проблема за расите.

— Има и нещо добро — каза Флап и погледна към Джейк. — Но аз мисля, че расите трябва да се интегрират. Америка принадлежи на американците — били те чернокожи, бели, кафяви, жълти, зелени или лилави. А ти какво ще кажеш? Ти си от земеделска Вирджиния — раят на белите расисти, на еднопартийните фанатизирани политици, на дебелите шерифи, — какво мислиш ти?

— Старият Х е трябвало да те използва да му пишеш речите.

Джейк Графтън не беше толкова глупав, та да се обяви за противник на расизма, особено пред чернокож, който можеше без много усилия да го приравни с фанатиците.

— Кой знае, ако страстта ми към Морската пехота угасне, може да се заема с политика — призна Флап и отново се върна към четивото си.

Докато Джейк растеше, във фермата на баща му имаше двама чернокожи работници. И двамата бяха едри мъже с длани колкото чинии и ръце, по-дебели от неговите бедра. Едва можеха да се подписват, но работеха за четирима бели. На младини бяха размахвали тежките чукове в ремонтни бригади по железниците. Баща му сам ги наричаше „негрите от Джорджия“. Как се бяха озовали във фермата на Графтън, Джейк така и не разбра, но от време на време Исаия и Франк споменаваха, че никога не си и помислят да минават южната граница на Вирджиния. След това поклащаха глави и се смееха на някаква своя шега, създавайки в съзнанието на момчето представата за кръвожадни шерифи от южните щати, жадуващи да отмъстят за някакви чудовищни, жестоки престъпления.

Баща му се отнасяше към двамата чернокожи също както към белите сезонни работници; работеше рамо до рамо с тях, споделяше с тях храната, тютюна и шегите. Малкият Джейк много ги харесваше.

Но като повечето момчета от своето поколение, израснали в югозападната земеделска част на Вирджиния, той приемаше расовата сегрегация като нещо естествено, толкова обичайно и логично, колкото уважението на мъжа към жената и почитта към по-възрастните. Така беше до 1963 година — годината, в която Джейк навърши осемнайсет. Една вечер, докато гледаха по новините как в Бирмингам разпръскват негрите с водни струи, баща му изпсува.

— Сигурно е дяволски добре, че не съм чернокож — заяви Сам Графтън. — Ако бях такъв, щях да си намеря една пушка, да отида в Бирмингам и да започна да стрелям по тия копелета. И щях да започна с онзи кучи син, ей там!

Той посочи с пръст към екрана, Джейк се вгледа и видя тлъстото лице на Бул Конър.

— Сам! — възкликна отвратена жена му.

— Марта, какво, по дяволите, трябва да направят, за да накарат белите да се държат добре с тях? Цветнокожите са страдали много повече от който и да било християнин. Кучите синове, които ги тормозят, не са християни. Те са нацисти. Цяло чудо е, че цветнокожите още не стрелят по проклетите свине.

— Необходимо ли е да ругаеш така?

— Крайно време е някои бели хора да се ядосат на тия фанатици, — беснееше Сам Графтън. — Иска ми се Джек Кенеди да стане от креслото си и да ритне нечий задник. Президентът на Съединените щати да казва, че нищо не може да направи, когато тези муцуни нападат деца! За Бога, ако Бул Конър беше чернокож, а децата бяха бели, друга песен щеше да запее. Той просто е още един мекушав политик, който се страхува, че може да изгуби гласовете на расистите. Пфу!

Тази вечер направо отвори очите на Джейк. Той започна да обръща внимание на протестите за граждански права, да се вслушва в споровете. Баща му винаги се бе отличавал по нещо от съседите си, беше направен от друго тесто. И обикновено се оказваше прав. Джейк реши, че баща му и този път е прав.

При спомена за онази вечер пилотът въздъхна и огледа полетната палуба. Хората лежаха на палубата край снаряжението си и дремеха.

Джейк тъкмо се прозяваше, когато чу пропукването на радиоуредбата на полетната палуба.

— Дежурната двойка излита. Дежурната двойка излита.

Излегналите се на полетната палуба мъже скочиха и се раздвижиха. Джейк Графтън направи знак на стартьора и получи разрешение в отговор. Пилотът включи горивния кран на левия двигател и натисна бутона за запуск. Двигателят се задвижи бавно, с ръмжене. Когато оборотите нараснаха достатъчно, той премести РУД-а

пред ограничителя и докато наблюдаваше покачването на температурата и оборотите, си сложи шлема.

Докато запусна втория двигател и затвори фанара, лопатите на хеликоптера се завъртяха. Корабът правеше завой — Джейк виждаше наклона на полетната палуба — на около четиридесет градуса наляво срещу вятъра. Палубата отново се изправи. Рулят на „Колумбия“ застана в неутрално положение. След трийсет секунди „ангелът“ се отлепи от палубата и полетя право напред. Когато се отдалечи на безопасно разстояние от носа на кораба, хеликоптерът направи завой надясно.

Совалките на двата катапулта бяха изтеглени от водните спирачки и заредени; през това време техниците направиха последен оглед на двата изстребителя и вдигнаха палци за готовност. Облечените в червени ризи оръжейници свалиха предпазителите на ракетите и ги показаха на пилотите. Жълтата риза насочи пилота в самолета пред Джейк към совалката — оставаха му последните два фута до трети катапулт. Разчетът на катапулта, облечени в зелени ризи, пропълзяха под самолета с хомута. Двама от тях закрепиха единия край на задържащия лост към корема на Фантома със срезния болт, а другият — в жлеба на палубата. Друг показва таблото с теглото и скоростите на пилота, който вдигна палци в отговор; после го показва и на дежурния на катапулта, който му отвърна със същото. Беше като балет: край изстребителя и под него се суетяха хора, облечени в различни по цвят ризи и всеки от тях се старееше да свърши безупречно работата си.

Когато задържащото устройство бе натегнато докрай, дефлекторните щитове се вдигнаха.

Джейк видя как Фантомът наведе опашката си — подпората на предния колесник се разтегна на осемнайсет инча, за да увеличи ъгъла на атака. Дежурният на катапулта направи въртеливо движение с пръсти над главата си — сигнал за излетен режим, и Фантомът му отговори с грохот. Струята черен дим, който дефлекторният щит изтласка нагоре, разтресе самолета на Джейк. Пилотът на изстребителя провери управлението — стабилизаторът и вертикалното кормило послушно се раздвижиха. От палубата му вдигнаха палци, че всичко е наред.

Дежурният на катапулта сигнализира за форсаж, като изпъна ръка и разтвори дланта си. Струята дим, която се удряше в

дефлекторните щитове и се издигаше нагоре, се избистри, като остави след себе си прозрачен трептящ нагорещен газ. Невероятно: дори тук, в кабината на танкера, шумът се усили. Джейк усети острата миризма на отработен керосин.

„Сигурно кислородната ми маска не е затегната достатъчно добре. Ще я оправя, след като излетим.“

Последният от разчета на катапулта бързо се измъкна изпод изстребителя. Увисна с цялата си тежест на хомута, за да се убеди, че е добре закрепен. После вдигна палци на дежурния на катапулта.

Дежурният козирува на пилота на Фантома, огледа палубата и рязко се наведе напред. Едно, две... и тряс! Изстребителят полетя напред, бълвайки огнени езици от двете си сопла. Не беше се отдалечил и на сто фута, когато дефлекторният щит започна да се спуска и един стартъор даде сигнал на Джейк Графтън да се приближи.

След като видя как Фантомът напуска палубата, дежурният насочи вниманието си към изстребителя на четвърти катапулт, чиито двигатели вече работеха с пълна мощност. Той даде сигнал за форсаж. Петнайсет секунди по-късно самолетът се откъсна от катапулта и последва първия изстребител, който вече беше изключил форсажа и изпускате шлейф от черен дим, ясно открояващ се на фона на сивата мътна пелена.

Джейк придвижи самолета напред и започна да изпълнява своя ритуал. Вятърът завъртя струята пара, която се процеждаше през жлеба на катапулта и тя обгърна хората на палубата. Дрехите им се развяха.

Дай газ, провери управлението, хвани катапултния лост, виж приборите на двигателите и предупредителните светлини, козирувай.

Едно, две... той усети съвсем леко раздрусване от счупването на задържащия болт, след това ускорението, подобно на ръката на Всевишния, го залепи за седалката.

Диспечерът нареди на Джейк да се качи на 20 000 фута.

— Тексако, заеми горна позиция.

Флап потвърди. Джейк се обади по СПУ-то:

— Сигурно няма да изстрелват онези на петнайсетминутното дежурство.

— Защо ми го казваш?

— Щяха със сигурност да поискат да заредим втората двойка веднага след излитането.

— Може и да не ги изстрелят.

— От нас се иска не да разсъждаваме, а само да действаме или да умрем.

— Благородно. Само че хайде днес да *действаме*, а не да умираме.

— Тъй вярно, сър!

— Не се прави на интересен.

Джейк му отвърна с грухтене.

— Нали каза, че не искаш да оскърбяваш Морската пехота? — Флап изглеждаше поразен.

— Излъгах.

Когато пресякоха 3000 фута, морето се изгуби от погледите им. Джейк следеше приборите. Самолетът летеше както обикновено в тази безформена, безизразна пустота и единствените данни за движението му в пространството бяха показанията на висотомера, стрелката на ТАКАН-а и въртящите се цифри на далекомера.

Джейк очакваше да достигнат височина, на която лепкавата мъгла да се разсее, но не стана. Когато хоризонтира на 20 000 фута, той видя над себе си светло петно — там трябваше да е слънцето, — но пелената си оставаше все така непрогледна. Невъзможно беше да се определи видимостта, тъй като нямаше друг обект, който да използват.

Флап докладва заемането на позиция. Диспечерът прие информацията без особен ентузиазъм.

Джейк нагласи ръчките на най-икономичен режим и когато скоростта се стабилизира, включи автопилота. Провери кабинния висотомер и разхлаби кислородната си маска. Флап поседя мълчаливо секунда-две, погледна тук-там, след което бръкна в един от джобовете на летателния си костюм, извади книгата си и я отвори на отбелязаната страница.

Джейк се зае да натиска бутоните и да проверява дали трансферът на гориво върви нормално. Танкерът имаше пет подвесни резервоара от по 2000 паунда. Трансферът на гориво от тези резервоари се извършваше автоматично. Но ако системата откажеше, Джейк искаше да установи това колкото може по-скоро, защото в такъв случай или щеше да даде по-малко гориво на другите самолети, или да остане с по-малко за себе си. Приборите показваха, че трансферът

върви нормално, така че разполагаха с 26 000 паунда гориво, които трябваше да изгорят или да прехвърлят на друг самолет.

Намираха се на почти осемстотин мили северозападно от остров Мидуей. Бяха сами в празното небе. Освен да следи приборите и от време на време да коригира наклона, Джейк нямаше какво друго да прави. Той се взираше в бялата пелена отвън и търсеше други самолети, които така и не се показваха.

Изстребителите получаваха команди за пресрещане на приближаващите руснаци, а Е-2 беше на път към своята зона. Това бяха единствените други самолети във въздуха. Нямаше какво да видят в небето пред себе си. Но ако някой самолет се появише в тази мътилка, той щеше да се окаже близко, прекалено близко, на разстояние, водещо до почти неминуема катастрофа. Щеше да се повтори инцидентът с Фантомите от миналата седмица. По дяволите, Джейк със сигурност не искаше отново да преживее *това!*

Въпреки че бе решил да си отваря очите на четири, налегна го скука. Мислите му блуждаеха.

Вчера беше подписал рапорта за напускане на Флота и го бе връчил на подполковник Халдейн. Шкиперът го прие, без да каже и дума. Пък и какво ли имаше за казване?

Халдейн нямаше намерение да го убеждава да остане: слабо познаваше Джейк. Щом иска да напусне, значи така иска. Ще получи стандартно благодарствено писмо, ръкостискане и едно сърдечно: „На добър час.“

Това искаше, нали?

Защо да не се върне във Вирджиния и да помага на баща си във фермата? През пролетта и лятото ще лови риба, през есента ще ходи на лов... Накрая като баща си ще стане член на Лайънс К्लъб. Ще ходи в Лайънс всеки четвъртък вечер, на църква две-три недели в месеца, през септември и октомври — на гимназиалните футболни мачове в петък вечер...

Ето една възможност да заживее спокойно, да се сдобие със собствен дом, да го обзаведе, да пусне корени. Джейк размишляваше над бъдещето и правеше опити да си представи как ще изглежда то.

Скучно. Щеше да бъде адски скучно.

Е, оплакваше се, че във Флота е прекалено рисковано, а отговорността за живота на хората и за техниката — твърде тежко

бреме.

Единият живот предлагаше твърде много предизвикателства, другият — твърде малко. Нямахте ли някъде нещо по средата?

— Тексако, обадете се.

— Слушаме ви.

— Заемете долна позиция. Мърдайте.

„Мърдайте“ означаваше „побързай“. От „размърдай си задника“.

— Тръгваме.

Джейк Графтън изключи автопилота и наклони Интродъра на 90°. Носът тръгна надолу. Отвори въздушните спирачки, даде малък газ, намали наклона докъм 70°, прибави единица-две претоварване... Стрелката на вариометъра се закова на 6000 фута в минута. Това беше максимумът на скалата. Стръмната спирала беше най-добрия маньовър, защото танкерът имаше ограничение по претоварване тройка: това се правеше с цел крилете да издържат по-дълго време. Сега самолетът имаше точно претоварване три единици, стрелката на висотомера се въртеше с шеметна скорост.

Долната позиция беше на 5000 фута, но можеше да бъде и по-ниско, ако под тази гадна чорба имаше по-добра видимост. Може би Джейк трябваше да попита.

— Атака, Тексако. Каква е видимостта и долната граница.

— Малко по-зле, отколкото при излитането ви. Може би миля, без долна граница.

— Кой е клиентът?

— Змийско око 207. Има авария. Натиснете шестнайсети бутон и го пресрещнете.

Джейк пресече десет хиляди фута, без да намалява снижението. Борейки се с претоварването, Флап смени радиочестотата и се обади.

— Змийско око 207, тук Тексако. Съобщи местоположението, височината и курса си.

— Тексако, аз съм на радиал три едно нула, на девет мили, с курс към кораба, на 4000 фута. Добре е да побързате.

Джейк включи радиопредавателя.

— Продължавайте така, ще ви настигнем.

Пилотът на изстребителя щракна два пъти в отговор.

Джейк погледна стрелката на ТАКАН-а на навигационния дисплей — приборът, който представляваше усъвършенстван

жирокомпас и му помагаше да разреши сложната пространствена задача.

Той изправи наклона и натисна носа още повече. Скоростта му премина 400 възела.

— Змийско око, Тексако, какъв ви е проблемът?

— Имаме теч на гориво и остатъкът няма да ни стигне, докато подготвят палубата.

— Дайте пак местоположението си.

— Три едно нула на пет мили, височина 4000, скорост триста, курс едно три нула.

— Виждате ли океана?

— Не.

— Хайде да слезем на 3000 фута.

Джейк пресичаше 6000 фута на радиал три три нула на девет мили. Скоростта беше 420 възела. Джейк вдигна носа, за да намали снижението. Натисна бутона за прибиране на въздушните спирачки и увеличи газта.

— Бързо ще ги настигнем — промърмори той на Флап.

Навигаторът не му отговори.

Проблемът се състоеше в това, че Джейк не знаеше каква ще бъде видимостта. Ако беше около миля, колкото очакваше, и подминеше Ф-4 на разстояние, по-голямо от това, изобщо нямаше да го забележи. За разлика от Фантома танкерът нямаше радар, който да използват за прехвата.

Сега се беше съсредоточил изцяло върху стрелката на ТАКАН-а. Секундите течаха и разстоянието до кораба бързо намаляваше.

— Тук, на един часа — съобщи Флап.

Джейк видя изстребителя. Беше на няколкостотин фута под тях, на около миля разстояние и изпускаше струя гориво. Графтън намали газта и отвори въздушните спирачки.

О-хо! Доста бързо се приближаваше. Той натисна носа, за да мине под Фантома.

— *Внимавай!*

Воденият! Соплата му изникнаха *точно отпред*, виждаха се през предното стъкло! Велики Боже!

Джейк блъсна лоста за управление напред и двамата с Флап увиснаха на коланите си от отрицателното претоварване. След две

секунди вече бяха доста ниско под изстребителя и той потегли лоста обратно. Беше забравил за водения.

Със същата приборна скорост — 350 възела — той мина под закъсалия Фантом и намали докрай газта.

— На един часа сме ти, Змийско око. Ще зареждаме с двеста и седемдесет. Престроявай се.

На двеста и осемдесет възела Джейк даде газ и прибра въздушните спирачки. Бързо установи скоростта на 270. След като се увери, че държи курс право към кораба, той се обърна да види приближаването на Фантома. През това време Флап спускаше дрога.

Резервоарът от три хиляди паунда, който обикновено висеше под корема на Ф-4, липсваше. От корема на самолета течеше гориво.

— Зелена светлина, прикачвайте се — съобщи Флап по радиото.

Джейк се върна към приборите си. Искеше да осигури стабилен дрог на изстребителя.

— Какъв ви е проблемът, Змийско око?

— Не можехме да прехвърляме гориво от коремния резервоар. Хвърлихме го и сега горивото тече от долу. Сигурно обратният клапан е повреден. Остават ни само хиляда и седемстотин паунда.

— Атака, Тексако, колко да получи 207?

— Колкото му трябва, Тексако. След шест-седем минути ще имаме готова палуба. Сега изтегляме всичко напред.

Това означаваше, че всички самолети, спрени на полосата за кацане, се буксираха напред към носа.

Зелената светлина на таблото за зареждане угасна и броячът за горивото се завъртя.

— Зареждаме ви — съобщи Флап на изстребителя.

Прелетяха над кораба. Джейк Графтън отпусна танкера в плавно снижение. Ако по-надолу излезеше от мътилката, той можеше да остави Фантома на третия завой, само на трийсет секунди разстояние от палубата.

Когато броячът, отчитащ подаденото гориво, стигна до две хиляди паунда, Джейк съобщи на пилота на изстребителя.

— Продължаваме. В основния резервоар сега има тон повече. Поне зареждаме по-бързо, отколкото изтича навън.

На две хиляди фута Джейк видя океана. Продължи да снижава. На хиляда и петстотин фута забеляза отляво самолетносача, който

правеше остър завой и се обръщаше срещу вятъра. От това разстояние Графтън можеше да види само два самолета, които продължаваха да се придвижват напред. Съвсем скоро щяха да спрат. На хиляда и двеста фута той хоризонтира, зави наляво и започна да кръжи на около миля от кораба.

Пет хиляди паунда... шест... седем... сега корабът се движеше срещу вятъра, а зад него бликаше правата линия на килватера, снежнобяла на фона на сивото море. Четирите огромни витла се въртяха яростно, тласкайки кораба все по-бързо по водата.

— Змийско око 207, тук ръководителят-кацане. Ще бъдем готови след около две минути. Искам да се откачите от танкера по дългата страна, да спуснете механизацията и да излезете на правата. Вълните още са към петнайсет фута и палубата се клати. Искам да усредните топката и да направите заход по конец.

— Две нула седем.

Джейк прелетя пред кораба. Броячът за горивото продължаваше да щрака. Дотук бяха прехвърлили 8500 паунда.

— Тексако, като ястреб.

— Прието.

„Като ястреб“ означаваше да лети успоредно на кораба, така че ако самолетът мине на втори кръг, да го пресрещне и дозареди.

„Ще стане работата — каза си Джейк. — Това момче ще кацне.“

Броячът спря на около 9700 паунда. Изстребителят се беше откачил. Джейк се изнесе встрани и погледна през рамо. Повреденият изстребител се спускаше и намаляваше скорост, куката му беше свалена, показваше се и колесникът. А горивото продължаваше да изтича от туловището му на равномерна струя, като от пожарникарски маркуч. Воденият се виждаше далеч зад него, все още без механизация.

„Когато пилотът на изстребителя е откачил подвесния резервоар, — разсъждаваше Джейк, — съединението на горивопровода сигурно е било замръзнало и това е причинило разкъсване на горивната магистрала във вътрешността на самолета. Точно над съединението се намира обратният клапан, който очевидно е бил развален. Така свръхналягането в главния резервоар е започнало да изтласква горивото навън през повредената тръба.“

Джейк намали на 250 възела и прибора и отново спусна зареждащия маркуч, за да презареди механизма. „Сега бавно покрай кораба — помисли си той, — за да може ако мине на втори, да бъде право пред него. Така веднага ще се престрои.“

Той се спусна на хиляда фута и на миля от кораба сви рязко встрани, като пое отляво, успоредно на килватера.

Кацаният изтребител прекосяваше килватера и излизаше на финала, когато Джейк забеляза пламъка.

Струята гориво зад самолета се запали. Огненият език беше двойно по-дълъг от самолета и ясно се виждаше.

— *Гориш!* — изкрещя някой по радиото.

— *Катапултирай, катапултирай!*

Тряс! Тряс! Изскочиха две седалки. Преди да се е отворил първият парашут, носът на пламтящия изтребител се връза в килватера. Гейзер и край.

— Два изправни парашута — обади се друг глас по радиото.

След секунди и двата парашута паднаха във водата. Джейк се огледа и забеляза хеликоптера над килватера.

— Е, това се казва късмет! Цяло чудо е, че не се взриви — каза той на Флап.

Минаваха над носа на кораба, когато Шефа се намеси в радиочестотата. Човек винаги разпознава гласа му: сякаш Бог се обажда от висините.

— Тексако, кацане разрешено. Ще направите гореща презарядка.

Джейк провери количеството на горивото. Оставаха му девет хиляди паунда. Той отвори главния изпускателен клапан и спусна куката, колесника и задкрилките.

Топката, както беше съобщено, играеше — системата беше стабилизирана при люлеене и клатене — но не и при такова вълнение — когато корабът се издигаше и пропадеше.

Джейк успя да кацне без затруднения и беше изтеглен към острова за презареждане. Остави двигателите да работят.

След малко хеликоптерът кацна на палубата отстрани на острова. Санитари с носилки се втурнаха към него. Носилките се оказаха излишни. Двамата от екипажа на Фантома вървяха по палубата без чужда помощ, мокри до кости, широко усмихнати, и показваха на всеки срещнат вдигнати палци.

Пет минути по-късно Джейк и Флап все още зареждаха, когато два съветски бомбардировача Ту-95 — огромни, сребристи, с по четири турбовитлови двигателя — се появиха на петстотин фута височина над килватера. Помежду им имаше около хиляда фута разстояние, а отстрани на всеки, подобно на риба лощман, летеше по един Ф-4.

Всички на полетната палуба замръзнаха: наблюдаваха преминаващото шествие.

— Днес можехме да се справим и по-добре — каза Джейк на Флап. — Трябваше да настроим второто радио на Атаката. Тогава щяхме да знаем какъв е проблемът на 207-и, без да питаме. Трябваше да попитаме за водения. Фантомите винаги се движат в двойки, като змии са.

— Онези сопла, дето се появиха на предното стъкло... — започна Флап и въздъхна. — Сърцепик, човече.

Джейк знаеше какво е сърцепик — доза студена пикня в сърцето.

— Продължаваме — каза той на навигатора.

— Трябва — отговори Флап, прибра Малкълм Х в джоба на летателния си костюм и дръпна ципа.

12

Една сутрин, когато Джейк влезе в стаята за инструктаж, дежурният офицер, старши лейтенант Дъг Харисън му каза:

— Сър, шкиперът иска да ви види в каютата си.

— Сър! Така ли е в Морската пехота?

— Е, опитваме се.

Джейк въздъхна.

— Знаеш ли за какво става въпрос?

— Не, сър.

— За Бога, името ми е Джейк.

— Да, сър.

— Престараваш се. Остави косата си да порасне поне още инч. Един ден не си лъскай обувките. Вместо трийсет направи двайсет и девет лицеви опори. Иначе може да ти стане нещо.

Каятата на шкипера беше на трета палуба, един етаж под палубата със стаите за инструктаж. За да стигне дотам, трябваше да се спусне през един херметичен люк и да слезе по стълбата след него.

Джейк почука. Старият отвори вратата.

— Влез и седни някъде.

Пилотът се настани. Подполковник Халдейн взе лист хартия, размахаш го и после го хвърли обратно на бюрото си.

— Рапортът ти за напускане. Трябва да го разпиша. Какъв коментар искаш да сложа под подписа си?

Джейк беше озадачен.

— Това, което обикновено пишете, сър.

— Юридически рапортът е молба за прехвърляне от редовна военна служба в запас. Така че аз трябва да си дам мнението дали ставаш за запасен офицер. Защо напускаш?

— Подполковник, в писмото си аз...

— Прочетох го. „Желая да направя кариера в цивилния живот.“ Страхотно. Защо искаш да напуснеш?

— Войната свърши, сър. Записах се в школата за запасни офицери, защото иначе щях да получа повиквателна. Получих редовно офицерско звание през 1971, защото ми предложиха и шкиперът тогава ме препоръча, но никога не съм имал желание да ставам професионален военен. Честно казано, не смятам, че ще съм кой знае колко добър. Летенето ми харесва, но за останалото нямам данни. Ако някога отново почне война, ще съм първият доброволец. Просто не искам да служа във Флота в мирно време.

— Искаш да летиш в гражданската авиация, така ли?

— Не знам, сър. Не съм подавал документи още. Макар че може да опитам.

— Ако питаш мен, това е голяма скука. Тръгваш от точка А и летиш до точка Б. Кацаш. Рулираш до ръкава. Спиш в някой хотел. На другия ден се връщаш в „А“. Мисля, че не след дълго човек с твоите умения и опит тихо ще полудее на подобна работа. Ще станеш велик каруцар.

— Сигурно сте прав, сър.

— И какво ще правиш в такъв случай?

— Не знам, шкипер.

— По дяволите, човече, защо ще напускаш, без да знаеш къде ще отидеш? Е, ако си решил да учиш или да поемеш бизнеса на баща си, или да направиш публичен дом в Мексикали — Бон воаяж, — достатъчно си дал от себе си. Но според мен не е така. Ще пусна това по етапен ред, но можеш да промениш решението си, докато не излезе заповедта. Помисли си пак.

— Да, сър.

— А, между другото, шкиперът на Змийските очи се изказа доста добре за начина, по който дозареди 207-и и го изведе на дългата. Бърз и точен прехват, професионална работа.

— Жалко, че се запали.

— Веднага щом намалява скоростта, керосинът влиза в отсеците на двигателите през процепите около люковете за обслужване и се възпламенява. От началото на пожара до прегарянето на хидромагистралите минават само две и половина секунди. Пилотът се катапултира, когато носът тръгва надолу. Потеглил лоста — и нищо.

Джейк Графтън кимна.

— Това е игра за мъже — каза Халдейн. Сви рамене и продължи:

— Няма романтика, няма слава, заплатата не е нещо специално, часовете са ужасни, а залогът е човешкият живот. Всеки път, когато се връзвате в самолета, ти и навигаторът играете хазарт с живота си.

Ден след ден самолетоносачът и ескортът му плаваха на запад. Самолетите на „Колумбия“ стояха на палубата в бойна готовност, докато екипажът от 5300 души се грижеше за съоръженията, бореше се с безкрайната бумащина и тренираше. Учебните тревоги бяха сутрин, следобед и вечер: пожар, ядрена, химическа и бактериологична опасност, сблъскване, наводняване на отсеци, нещастен случай в машинното или на полетната палуба, бойна тревога. Аварийните групи тренираха до изтощение, а пожарникарите отдавна вече бяха забравили броя на бойните учения.

Рутината се нарушаваше само в късните часове на нощта, когато корабите от ескорта се дозареждаха на ход. По-малките съдове трябваше да допълват резервоарите си всеки трети ден от бункерите на самолетоносача.

Това бяха моменти на върховно предизвикателство за навигаторското майсторство. Два, понякога три кораба с безкрайно различни характеристики и габарити трябваше да плават в непосредствена близост, съединени с кабели и тръбопроводи, нощем, сред огромните вълни на Северния Пасифик.

Най-забавно бе да се наблюдават есминците и фрегатите и Джейк Графтън често се заседяваше на пътеката около полетната палуба, за да им се възхищава. Малкият кораб обикновено подходеше откъм кърмата, изпреварваше самолетоносача и след това, намалявайки скоростта си, се изравняваше с него. Огромният самолетоносач почти не се поклащаше, докато по-малкият му събрат се клатеше, издигаше и спускаше по вълните. От време на време носът му се заравяше толкова дълбоко, че пяната и пръските скриваха изцяло предното оръдие и къпеха всички на мостика.

Докато капитанът на есминеца се бореше да поддържа позиция на 75 фута от самолетоносача, отгоре изстрелваха въже, което трябваше да бъде уловено от група матроси, снаряжени със спасителни жилетки и каски. Въжето се застопоряваше и веднага по него се подаваше стоманен кабел. След това по кабела се прехвърляха

тръбопроводите, обикновено три, за да се намали времето за изпомпване на стотиците тонове мазут, и зареждането започваше незабавно. През цялото време капитанът стоеше на края на мостика, за да може да вижда всичко и да дава команди на кормчията и сигналиста на машинното.

Една нощ към самолетоносача се приближи снабдителен кораб. Докато Джейк наблюдаваше, от десния му борд застана фрегата. От снабдителния кораб започнаха да прехвърлят гориво по тръбопроводите и различни припаси по въздушна линия едновременно и на двата бойни кораба. За да се ускори презареждането, се използваше и вертолет, който пренасяше палета от кърмата на снабдителния кораб до полетната палуба на самолетоносача.

В нощ като тази, насред великия Пасифик, човек можеше да стане свидетел на американската мощ. Всичко, което най-развитата промишленост на света произвеждаше, се прехвърляше от кораб на кораб в невъобразими количества: керосин, мазут, грес, бомби, патрони, ракети, тоалетна хартия, игрални филми, резервни части, лабораторно обзавеждане, медикаменти, безалкохолни напитки в кутии, десертни блокчета, зеленчуци, мляко, брашно, кетчуп, захар, кафе — списъкът продължаваше безкрай. Цяла влакова композиция.

Организирането и осигуряването на транспорта на това количество блага до средата на безкрая беше по силите само на една нация. Тази способност беше ключът за американската мощ на моретата. Мощ, която можеше да се упражни във всяка точка от планетата, отстояща на хиляда мили от световния океан. За добро или зло, тези кораби правеха Вашингтон най-важния град на света, Конгреса на САЩ — най-важния форум на земята, а президента на САЩ — най-влиятелната жива личност. Тези кораби налагаха Pax Americana.

Това е нещо изключително, мислеше Джейк Графтън, пилот на бомбардировач и син на фермер. Той стоеше под опашката на един А-6, на пътеката около полетната палуба, облечен в коженото си летателно яке, с вдигната яка срещу вятъра и студа и се възхищаваше.

— Чух, че си щял да напускаш — каза една вечер Риъл Маккой в каютата.

— Да, на края на плаването. — Джейк лежеше на койката си отгоре и четеше инструкцията.

Маккой беше разгърнал страниците с борсовите листинги от „Уолстрийт Джърнъл“ на пода, койката си и масата. Седеше по турски с тетрадка с таблици в скута. Беше му станало обичай да допълва таблиците всеки път след получаването на пощата. Той се облегна на шкафчето си, опъна крака и въздъхна.

— И аз си мислех същото — каза той. — Това заточение в Морската пехота ме побърка. Да си десет дни след борсата — още повече. Но още ми е рано.

Джейк остави книгата.

— Какво те задържа? Мислех, че си луд по тези борсови операции.

— Да, страхотно хоби е. Аз просто съм комарджия, който не може да се откачи. Акциите на борсата са най-печелившият комар. Шансът на банката е нищожен — комисионата, когато търгуваш. Но в крайна сметка това са само пари. От друга страна, вземи летенето — това е върховният хазарт: залагаш живота си. А ръководенето на кацанията — всеки заход е ново раздаване, ново предизвикателство. Разполагаш само със собствения си акъл и опит, а залогът е екипажът. В цивилизацията няма нищо подобно, освен може би травмохирургията. Ако напусна, летенето и палките ще ми липсват прекалено много.

Джейк бе в известна доза впечатлен. Никога преди не бе чувал някой да говори за летенето като за хазарт, като за руска рулетка. Е, той знаеше за рисковете и правеше всичко, за да ги намали, но ето ти един, за който рискът бе смисълът на всичко.

— Ако съм на твое място — каза Джейк на Риъл, — това за кацанията не бих го пуснал в стаята за инструктаж.

— О, никога. Доста от момчетата са пренапрегнати.

— Да.

— Те си мислят, че РК-то винаги ще ги спаси. А ние искаме точно това, за да изпълняват всичко, което им се казва, когато им се казва. Ако някой го бързне мухата, че ние може да сгрешим, ще почнат да обмислят командите. Това обаче не можем да си позволим, нали?

— Хмммм.

— Но и РК-то е човек. Съзнанието, че можеш да сгрешиш, те кара да даваш всичко от себе си, през цялото време, всеки път.

— Ами като се оцапаш, както стана с РК-то на авиоотряда при моя случай? Някой умира. Как ще понесеш това?

— Не знам. Това е неприятното в цялата история. Правиш го за предизвикателството, като знаеш, че така или иначе секирата те чака и ще трябва да живееш с мисълта. Затова да летиш, е по-лесно. Ако сгафиш в кабината, просто си отиваш. Доста са предимствата, когато залагаш собствения си задник, а не нечий друг.

— Май вече няма кой знае колко неща, където да не засягаш и другите — промърмори Джейк.

— Сигурно — отговори Рийл Маккой и се върна на таблиците си.

„Колумбия“ и ескортът ѝ навлязоха в Японско море една сутрин в края на юли през протока Цугару, между Хокайдо и Хонсю. Докато преминаваха през протока, дежурната двойка изстребители, с екипажите на борда, беше непосредствено зад катапултите, но навсякъде, където имаше място между самолетите по ръба на полетната палуба, се бяха скупчили моряци. Някои бяха свободни от вахта, други бяха получили разрешение от командирите си да се качат горе, за да хвърлят по един поглед, трети бяха от дежурните разчети.

Земя се виждаше на север и на юг — екзотична и загадъчна за момчетата, които идваха от градовете, селата и фермите на Америка. Това беше Япония — гейши, кимона, ориз и сурова риба, непонятни храмове и музика, тихи, омайващи гласове, произнасящи абсолютно неразбираеми звуци. А те са тук и могат да я видят!

Няколко големи ферибота минаха съвсем наблизо и японците бяха поздравени подобаващо. Рибарските кораби и малките крайбрежни съдове, които подскачаха по вълните, получаваха не помалко ентузиазирани ръкомахания от преминаващите с петнайсет възела сиви военни кораби.

За голяма част от екипажа това плаване беше първото напускане на крайбрежните води на Америка. Някои дори си мислеха, че усещат във въздуха особено чуждоземско ухание, което никога преди не бяха помирисвали в сместа от азот и кислород в добрата стара Америка.

Дори и страдащите по дома и любимите си се съгласяваха, че това си е дяволски добро приключение. Ех, да можеха да ги видят вкъщи...

И докато един след друг сивите кораби преминаха през протока младите хора по палубата поглъщаха гледки, които нямаше да забравят до живот.

Тези, които стояха на кърмата, видяха и още нещо: на две хиляди ярда отзад тясната рубка на ядрена подводница вдигаше скромна вълна. От колко време бе на повърхността никой не можеше да каже, но тези, които имаха бинокли, можеха да различат малкия американски флаг на перископа.

Веднага след излизането от протока бе дадена команда за начало на полети и туристите напуснаха полетната палуба. С изключение на екипажите, участвали в прехвата на руските бомбардировачи, по-голямата част от авиоотряда не бе летяла от девет дни. Това прекъсване означаваше, че всеки трябва да направи по едно дневно кацане, преди отново да бъде допуснат до нощни полети. От планирането решиха да използват това за изпълнение на разузнавателни задачи над Японско море. За пореден път полетите щяха да демонстрират американското присъствие в тези води, които гъмжаха от търговски и военни кораби, в случай че на някой му бе омръзнало да слуша само приказките на политиците.

Джейк не бе планиран да лети днес. Но все пак беше в графика — две дежурства на Кулата и едно вечерта в Центъра за управление на полетите. По време на дежурствата той представяше своята ескадрила, готов, ако се наложи, да окаже съдействие във всичко свързано с А-6. На работното си място той разполагаше с инструкция на А-6, която трябваше да провери, след което, заедно с наблюдателите от другите ескадрили, трябваше да гледа, да слуша и да води бележки в дневника си.

Тези дежурства, от една страна, осигуряваха на старшия ръководител-полети — Шефа, моментален достъп до информация от хора с богат опит, а от друга — помагаша на наблюдателите да се учат от колегите си. Оттук се виждаше идеално защо се допускат грешки и как се коригират. Долу, в Центъра, пък гледаха как командирът на авиоотряда се консултира с командирите на ескадрили и взема решения. Центърът бе на постоянна връзка с мостика на кораба. Тук всеки детайл от нощните полети се обмисляше и проверяваше до най-

малката подробност. Новакът, който се потеше в кабината си някъде в нощното небе, никога не оставаше сам. Стига радиото му да работеше безотказно.

През деня вълнението и вятърът се засилиха. На залез-слънце облаците бяха вече доста ниско и продължаваха да слизат надолу. Видимостта под тях падаше. Наближаваше топъл фронт.

Джейк изгледа кацанията от първата вълна на монитора в стаята за инструктаж, докато оправяше документацията си. Палубата се клатеше и се получиха три минавания на втори кръг. По време на втората вълна беше дежурен в Центъра. Навън валеше. Двама минаха на втори по команда, а други четирима — сами, като единият — два пъти. Един от танкерите дефектира и когато резервният се плъзна по мокрия прорез на катапулта и подмина совалката, настъпи същински хаос. Докато избуксират танкера обратно към совалката, РК-то трябваше да изпрати три самолета на втори кръг.

След като и последният кацна, трийсет и осем минути по-късно, Джейк се прибра в каютата си да пише някакъв отчет.

Джейк все още пишеше, когато след половин час влезе Риъл Маккой, хвърли шлема, който носеше на палубата и бележника си на бюрото и се плъсна на койката си.

— Ай, ай, ай! Каква нощ! Тия момчета гонят плъхове с лоста из кабината, а времето се влошава.

— На платформата ли беше? — Джейк имаше предвид работното място на РК-то, до ръба на полетната палуба.

— Да, дежурен съм. Казвам ти, това е една от супернощите за Флота. Като пожар в Китай. Видимост три мили с долна граница на хиляда и плътна облачност до двайсет и един хиляди фута. 10-футови вълни — защо не ми дойде акъла навреме, за да отида във ВВС-то? Момчетата в синьо щяха да са затворили и отишли в бара още преди три часа.

— Другата война — промърмори Джейк.

— Да, другата война съм във ВВС-то — съгласи се Маккой. — Ами не искаш ли да стоиш до мен, на платформата, за второто действие?

Джейк погледна недописания отчет с отвращение, стана от стола и се протегна. — Защо не? Толкова съм слушал молбите и мънканията на вас, регулировчици, че сигурно ще успея да се справя сам.

Маккой изнегодува:

— Днес е идеалният ти ден.

Джейк потанцува непохватно няколко секунди и застина в стойка:

— Добро минаване.

Маккой изохка и затвори очи. Според самия него той беше рекордьор на късите дремки и Джейк реши да засече времето. Шейсет и пет секунди след като затвори очи, РК-то започна лекичко да похърква.

Излязоха на пътеката край полетната палуба, която беше на четири фута под нивото ѝ, по една къса стълба.

Шумът от двайсет авиодвигателя на малък газ беше пронизителен дори през шумофоните им. Дъждовните капки, завихрени от надстройките на кораба, летяха от всички посоки едновременно дори през решетката под краката им. Вятърът духаше с все сила, в демонично присъствие от пълния мрак; беше толкова тъмно, че Джейк за миг помисли, че е загубил зрението си. Като капак на всичко въздухът бе наситен с вонята на изгорял керосин.

Малко по малко очите му се приспособиха към мъждукащите червени лампи на палубата и той започна да различава детайлите — извивките на пътеката, перилата, заоблените форми на контейнерите със спасителни салове, които висяха от външната страна на пътеката и наред бездната отвъд нея — няколко неподвижни светлини. Ескортът. Над главата му бяха опашките на самолетите. Двамата с Маккой ходеха свити почти на две, за да избягнат невидимите струи изгорели газове, които може би се носеха над тях. Може би, защото единственият начин да разберат, бе да бъдат издухани от небрежност.

Някъде над кораба в стихията от вятър и вода имаше самолети. С хора в тях. Мъже, пристегнати с колани към катапултните седалки, взиращи се в приборите, мятани от турбуленцията, следящи безмилостния ход на горивомерите към нулата.

Джейк и Маккой се изкатериха по стълбата към платформата в мига, когато първият самолет се стрелна по катапулта в тъмата. И двамата проследиха навигационните светлини, докато самолетът

набираше височина по курса. Ето, започнаха да се скриват... Още миг — и изчезнаха, погълнати в нощта.

— Шест-седемстотин фута, видимост две мили. Това е — изрева Маккой в ухото на Джейк.

Старшината, който асистираше на РК-то, беше вече горе и вадеше предаватели и слушалки, проверяваше монитора и връзката с Кулата и Центъра.

Платформата не беше голяма, може би шест на шест фута — дървена решетка, която стърчеше от ръба на полетната палуба. На предния ѝ край, опънато на стоманена рамка, имаше платно, което като стена предпазваше сигналистите от вятъра и реактивните струи. Платформата приличаше на сцена, обърната назад, към глисадата.

Под платформата, отзад и от външната страна, бе опъната спасителна мрежа в случай че някой паднеше, без да иска, от платформата. Или скочеше. Защото ако някой пилот изпуснеше посоката непосредствено преди опирането, скачането в мрежата бе единственият начин да се отърве кожата.

Джейк погледна надолу в бездната. Нищо не се виждаше.

— Спокойно друже — каза Маккой. — Мрежата е на място. Честна индианска.

Платформата беше на траверса на четвърто въже, почти на четиристотин фута от центъра на тежестта на кораба и се движеше. Нагоре, надолу, нагоре-надолу.

Маккой започна да проверява сигналните си светлини, разположени на няколкостотин фута напред, към носа. Джейк видя как първо светна топката, после светлините за минаване на втори кръг, светлините за малък газ. После нагласи яркостта на топката. Всичко работеше нормално и не след дълго Маккой приключи.

Фреснелните лещи бяха за Джейк едно от чудесата на техниката, позволили развитието на морската авиация в реактивната ера. В зората на самолетоносачите, на стария „Ленгли“, пилотите правели заходите без никаква помощ. Един ден, когато вятърът бил много силен, някой от старшите офицери грабнал два сигнални флага и изтичал на кърмата да помогне на млад пилот, който се борел на глисадата. Това се оказало толкова добра идея, че не след дълго почнали да назначават дежурен, който помагал с флагчета или палки на всички. Той

сигнализирай при отклонение по курс или глисада и давал сигнал за най-важното — кога пилотът да даде малък газ преди опирането.

Когато се появили реактивните самолети — с по-високите скорости и ъгловите полетни палуби, дошло време системата да бъде сменена. Както обикновено, първи се сетили британците. Те монтирали огледало от едната страна на полетната палуба и насочили към него силен лъч светлина. Лъчът се отразявал по глисадата. Поставили по един ред светлини в горния и долния край на огледалото за граници на отклоненията. Така пилотът на глисадата можел да разбере от разположението на лъча спрямо базите, дали е под или над глисада. РК-то вече само трябвало да помага на пилота по радиото и да му дава команда за минаване на втори кръг, ако заходът стане опасен.

Фреснелните лещи бяха следващата стъпка. Светлината вече идваше от пет кутии, стоящи една върху друга. Базите се намираха от двете страни на средната кутия — третата. Принципът на действие на лещите позволяваше по глисадата да бъде насочен много широк по хоризонтала и тесен по вертикала лъч. Точно над кърмата лъчът от средната кутия (центрирана топка) беше само осемнайсет инча висок.

Голямото предизвикателство се състоеше в това: пилотът трябваше да прекара своя самолет през този осемнайсетинчов „прозорец“, независимо от турбуленцията. Нощем, когато огромните вълни клатеха кораба, уцелването на този прозорец беше безкрайно трудно, без съмнение най-трудното нещо в съвременната авиация. Че някой друг, освен опитните летци изпитатели, изпълняваше това ежедневно, се дължеше на обучението, което Флотът осигуряваше на своите пилоти, и беше причина за безмилостното сито, през което минаваха всички.

Или можеш, или не можеш — средно положение нямаше. И независимо от това, никой не бе способен да го прави всеки път по един и същи начин. Беше прекалено сложно и уменията лесно се губеха. Затова нощ след нощ, при хубаво или лошо време се тренираше, както правеха и сега в това гадно време в Японско море, на осемдесет мили западно от Хонсю.

Джейк стоеше на платформата и искрено се радваше, че тази нощ не е на полети. Тук бе чудесно, а горе щеше да се поти като прасе, борейки се със самолета, с директорите и с мисълта за оставащото гориво. За да се прибере на борда невредим, всеки трябваше да

изпълни успешно захода по прибори, да излезе подготвен на топката и да „вдене иглата“. Когато гониш топката, за теб съществува само самолетът — лостът в дясната ръка, ръчките в лявата и педалите под краката ти. Живееш за този момент; за него си се готвил цял живот и трябва да мобилизираш всичко в себе си, за да оцелееш.

О, да. Наистина беше доволен.

На платформата се качиха и други РК-та и Джейк отиде в задната част, за да не пречи. Всеки от тези специалисти бе дошъл тук да наблюдава, да види още дузина кацания, да се усъвършенства, да научи още нещо. Това бе нормално. При всяко завръщане на самолетите платформата беше претъпкана.

Последният самолет беше все още на катапулта, с двигатели на излетен режим, когато на глисадата се показаха светлините на първия кацащ. Секунда по-късно катапултът сработи и на палубата се възцари необичайна тишина.

Джейк се наведе настрани и погледна зад платнището. Риъл бе скочил на палубата и с лявата ръка притискаше слушалките си. Дясната, с ръкохватката за светлините, държеше вдигната над главата си, за да видят колегите му, че палубата не е „чиста“. Разчетът на средния катапулт работеше с бясна скорост — слагаха защитния капак на совалката и прибираха останалото оборудване. Докато се намираха в зоната за кацане, не можеше да се подаде сигнал за чиста палуба.

— Действайте, хора, — изгърмя гласът на Шефа от палубните говорители. Изглежда вярваше, че подчинените му се справят най-добре, когато ги подканя. Във всеки случай не се поколеба да продължи:

— Имаме Фантом на глисадата. Омитайте се.

Последният трактор пресече ограничителната линия до острова, но трима от разчета продължаваха да се борят с капака.

Джейк вдигна шумофона от едното си ухо и чу как Риъл потвърди доклада на пилота за топката.

Шефът отново се обади по говорителите:

— На топката е. Искам палубата да се очисти сега!

Разчетът вече тичаше към пътеката около палубата. Джейк погледна назад. Фантомът беше на около половин миля, на около двеста фута височина и бързо се приближаваше. На колесника му отпред, подобно на стоп-светлини имаше три малки лампи — червена,

жълта и зелена, които се командваха от указателя за ъгъла на атака. Червената означаваше недостатъчна скорост, жълтата — зададена скорост и зелената — прекалено голяма скорост. Когато Джейк се вгледа, светеше жълтата, но в следващия миг светна червената.

— Скоростта ти пада — предупреди Риъл пилота. — Малко газ. — Самолетът прелиташе през вихрите зад острова. Двигателите завиха на по-високи обороти, но след миг грохотът отново намалая.

Червената светлина угасна и на нейно място светна зелената.

— Чиста палуба — извика помощникът на РК-то.

— Чиста палуба — потвърди Маккой и свали дясната си ръка.

Секунди по-късно Фантомът пресече рампата с ревящи двигатели и търсеща кука. Куката се удари в палубата сред водопад искри, след нея и колесникът. Закачи вече номер две. Двигателите излязоха на излетен режим, но уловен в следващия миг самолетът се закова на място. Фаровете за кацане угаснаха. Дежурният вече тичаше към самолета, подавайки сигнал с палките си за вдигане на куката. Не след дълго Фантомът напусна полосата със сгънати криле.

В същото време Маккой даваше оценката си на наблюдателя, който я записа в своя дневник.

— Малко загуби скорост по средата. Окей на второ.

Маккой погледна към Джейк. — Добър заход. Играеща палуба, намалена видимост — справи се чудесно. Бас ловя, че не мога да кацна така в лайняна нощ като тази.

След това отново се качи на палубата, слушайки радиото. Следващият току-що бе излязъл от мътилката. Пак Фантом. Бореше се повече, но и той успя да кацне. Третият Фантом мина сам на втори кръг, а четвъртият — по команда на Маккой. Явно кацанията щяха да се проточат.

Един от наблюдателите даде слушалките си на Джейк. Той ги сложи точно навреме, за да чуе доклада за топката от РА-5С „Виджилънт“.

За Джейк Виджилънт беше най-красивият самолет на Флота. Конструкторите му бяха отредили роля на свръхзвуков ядрен бомбардировач във времето, когато атомните бомби все още бяха доста големи. Бомбата се носеше в тялото и се изхвърляше през специален люк между соплата. Не след дълго във Флота откриха, че този метод на бомбопускане не е сполучлив — бомбата оставаше в спътната струя на

самолета прекалено дълго, понякога цели секунди, преди да започне свободното си падане. Никой не можеше да изчисли къде точно ще бъде попадението, а имаше и голяма вероятност бомбата да се удари в самолета, преди да се отдалечи. Затова Виджилънтите станаха разузнавачи — на мястото на бомбата бяха монтирани допълнителни резервоари за гориво, а под корема на самолета — фотоапаратура.

Самолетът беше изключително бърз — без проблеми достигаше скорости над Мах 2. За това помагаша голямата стреловидност, удълженото тяло, острият, като игла нос и двата огромни двигателя с форсаж. За сметка на това, кацането с Виджилънт на самолетоносач беше кошмарно. Джейк смяташе, че пилотите на Виджилънт са супермени, най-добрите. И все пак най-много кураж бе необходим на тези, които се возеха отзад. Те яздеха този див кон, без да могат по никакъв начин да влияят на съдбата си. Още по-лошо: кабината на навигатора беше отделена от тази на пилота и имаше само два миниатюрни люка. Те не виждаха нито напред, нито назад, а зрителното поле от двете страни бе крайно ограничено. Навигаторите на А-6, които седяха до своите пилоти и имаха идеален обзор, се отнасяха с голямо уважение към колегите си от Виджилънт. „Все едно да летиш в собствения си ковчег“ — казваха те и потръпваха в суеверие.

Тази нощ пилотът на Виджи-то имаше сериозен проблем.

— Губя пространствена ориентировка — каза той на Маккой.

— Вярвай на топката — отвърна му РК-то. — Крилете ти са хоризонтални, палубата се движи, намали корекциите. Леко си над глисада, отнася те в ляво... Внимавай с курса! — Виджилънтът беше голям самолет с шейсет фута разпереност, а между ограничителните линии на полосата за кацане имаше 115.

— Вдигни лявото крило, дай малко газ... по оста си.

Виджи-то пресече рампата и дясното му крило увисна.

— Хоризонтирай крилата — изрева Маккой по радиото.

Виджилънтът се наклони наляво, носът му се издигна. Джейк метна поглед на монитора — РА-5С беше прекалено вдясно — крайт на крилото му бе почти над ограничителната линия.

Той чу грохота и погледна към самолета точно навреме, за да види огнените езици на форсажа — всеки от по петнайсет фута.

Светлината разкъса нощта, придавайки призрачен вид на самолетите и хората, които чакаха отвъд дясната ограничителна линия.

Големият самолет прелетя с кука, висяща на не повече от пет фута от палубата и се издигна отново в небето. Едва тогава пламъците на форсажа изчезнаха. Грохотът от двигателите продължи още няколко мига и отмина.

Среща с огнедишащ змей, помисли си Джейк, леко шашнат от сцената, на която току-що стана свидетел.

— Новобранец, това му е първото плаване — каза Маккой на колегите си и продиктува забележките си на наблюдателя.

Клатенето на кораба бе по-осезателно, особено тук, на платформата. Когато палубата достигаше горната точка на отклонение, той усещаше как краката му олекват.

Маккой също забеляза това и увеличи ъгъла на глисадата във фреснелните лещи от три и половина на четири градуса. Свързката уведоми диспечерите в Центъра.

След секунди на глисадата се показа нов самолет, този път А-7 „Корсеър“.

— Три едно нула, топка на Корсеър, 3,2.

— Прието. Четири градуса глисада. Палубата се клати.

Този беше старо куче. Маккой се обади само веднаж — малко повече газ и това беше всичко. Закачи третото.

Следваше Фантомът, който вече мина веднаж на втори кръг. Този път заходът му беше по-установен. Но четириградусовата глисада го подведе, през цялото време поддържаше висока скорост, над рампата прелетя много плоско и отново мина на втори кръг.

А-7, който дойде след него, се нуждаеше от доста подсказване и корекции, но успя да закачи въже. Последва го Фантомът, който Маккой бе командвал на втори. След него бе нов А-7 — Маккой го изпрати на втори, защото палубата му избяга надолу точно когато коригираше високото идване и малко по-голямата скорост. Ако го бе оставил да отнеме газта, пилотът щеше да се окаже в доста нездравословна ситуация — надигаща се палуба и здраво пропадане.

След него успя да кацне един А-6 и отново дойде ред на Фантома, който идваше за трети опит. Танкерът и ясното небе бяха на 21 хиляди фута отгоре — не особено близко и напрежението растеше.

Маккой приличаше на натегната пружина, замръзнал в очакване. Взираше се за светлините на Ф-4 под облаците.

Ето го!

— Едно нула две. Топка на Фантом. 4.2 Зарядка.

„Зарядка“ означаваше, че ако не успее да кацне, ще иска дозареждане.

— Прието топка. Четириградусова глисада, ще ти се струва стръмно, но следвай топката.

Черна нощ, клатеща се палуба, дъжд..., те бяха съставките на страха — смразяващ, леден като смъртта, поглъщащ страх. Пилот от Флота, който отричаше да го е изпитвал, просто лъжеше. Сега, на този заход, пилотът усещаше слuzестите му пипала на гърба си. Пресичайки рампата, той намали газта и вдигна носа. Тежкия реактивен самолет мигновено увеличи вертикалната си скорост.

— Не — изкрещя Маккой.

Куката плъсна на палубата, колесникът се сви и въже номер две засвири на макарите.

— Е, тоя е същински късметлия — каза Маккой на наблюдателя и сигналиста, когато ревят от двигателите на Фантома затихна. — Търсеше палубата и вероятно щеше да се очисти, ако в този момент тя не потъваше надолу. Още едно чудо. Кой каза, че Господ не е от нашите?

Последваха още А-7. Първият се приземи без проблеми, но вторият докладва, че губи ориентировка.

— Разбрано. Крилата са ти хоризонтирани, скоростта ти е по-голяма. Отиваш над глисада. Стръмна глисада, прехващай с повече газ. Увеличи газта. — Приближаваше се и червената лампа на колесника му се видя. Скоростта му падаше. — Газ. Газ! Газ!

На третия път Риъл Маккой включи червените лампи, но вече беше късно. Двигателите на Корсеъра започнаха да набират обороти, но колесникът опря и нещо проблясна. С ревящи двигатели самолетът пробяга по палубата, през въжетата и вдигна нос. Маккой извика по радиото:

— На втори, на втори, на втори.

Веднага след това той подаде ръкохватката на лещите и слушалките си на сигналиста и се втурна към кърмата. Джейк Графтън го последва.

Почти нищо не се виждаше, а и палубата здраво се клатеше тук, на петстотин и петдесет фута от центъра на тежестта на кораба. Корабът беше като гигантски трион. Човек трябваше да държи краката си свити, за да може по-лесно да парира колебанията.

Маккой извади от джоба си фенер и започна да оглежда. Наведе се и вдигна парче метал. После освети рампата — извития край на полетната палуба на кърмата. Рампата се извиваше надолу под ъгъл от 30 градуса и свършваше след осем фута. Това беше краят на кораба. Лъчът на фенера се спря на три фута от осевата линия, върху дълбока резка.

— Ударил е куката, — каза Маккой на Джейк, обърна се и се затича към платформата.

Щом се качи, Маккой каза на сигналиста:

— Разбил е куката в рампата. Кажи на Центъра.

Без кука самолетът можеше да бъде приет на борда само с барикадата — огромна найлонова мрежа, която подобно на мрежа за бадминтон се опъваше напряко на полосата за кацане. Или трябваше да бъде изпратен на запасно летище в Япония. Центърът реши да изпрати повредения самолет в Япония.

Маккой подаде парчето метал на Джейк и се върна към основната си задача. Чакаха го Виджилънтът, един А-6, един ЕА-6Б, Хокаят и накрая — танкерът КА-6.

Джейк взе фенерчето от Маккой и огледа парчето, което беше голямо колкото юмука му, с няколко остри ръба. Да, със сигурност беше от края на куката. Тежеше около паунд.

Погледна нагоре, за да види как се справя Виджи-то. Този път пилотът се отклони вдясно от оста, но веднага коригира. За момент изправи криле и Маккой го остави да продължи. Но когато вече бе в непосредствена близост, лявото му крило увисна отново. Виджилънтът се завъртя към платформата. Маккой изкрещя „На втори“ и се хвърли надясно.

Джейк не откъсваше поглед от самолета, но Маккой го избута пред себе си. Джейк почти успя да стигне ръба, когато РА-5 прелетя над него с включен форсаж и куката му мина толкова близо, че можеше да я докосне. Джейк инстинктивно наведе глава.

Това се казва близко. Прекалено близко. Джейк установи, че само двамата с Маккой бяха останали на платформата. Той погледна надолу

вдясно и две ръце се показаха от тъмнината и хванаха ръба до краката му. Останалите бяха скочили в мрежата.

Качваха се обратно един по един. Сигналистът се наведе, вдигна слушалките и ги сложи обратно на главата си. Маккой се наведе към него:

— Кажи на Центъра, че им препоръчвам да пратят Виджи-то на брега за дозарядка и за да се освети малко. Дано се успокои.

Центърът изпълни препоръката му.

След като и последният самолет се прибра на борда. Джейк и Маккой се отправиха надолу.

— Доста забавно — каза Джейк на РК-то.

— Копеле тъпо, трябваше да скочиш в мрежата.

— Е, не смятам.

— Това Виджи за малко не ни очисти. Не се майтапя.

— Дяволска серия.

— Съгласен. Разбра ли за А-7, който си цапардоса куката в рампата?

— Не.

— Сигналистът ми каза. Нещастникът трябвало да катапултира — на път за брега хидравликата му отказала напълно. В момента е във водата.

— Шегуваш се.

— При отката на куката след удара сигурно е била разкъсана някоя хидромагистрала. Сега се бори за живота си накъде там. Още една чудесна нощ за Флота.

Пилотът на РА-5С „Виджилънт“, който толкова се бори на глисадата, кацна в Япония и зареди. Върна се на кораба за последната серия и след добър заход улови третото въже. За разлика от него, пилотът на А-7 с отказа в хидравликата бе спасен едва в десет часа на другия ден. Прекара нощта в спасителния си сал, подмятан от бурното море. Четири пъти бе падал от сала си, успявайки обаче да се качи обратно всеки път след порядъчна доза морска вода и повръщане. Накрая напъните изкарали кръв. Продължаваше да повръща и да се напъва и на вертолета, наложи се да го упоят и да го сложат на системи, толкова се бе обезводнил. Страдаше и от хипотермия. Но беше жив и със здрави кокали. Колегите го чакаха в дълга редица, за да му кажат добре дошъл сред живите.

След четири дни плаване в Японско море „Колумбия“ и ескортът ѝ пристанаха в Сасибо, където останаха една седмица. В началото на август групата плаваше край бреговете на Южна Корея, след което се отправи на юг и продължи изпълнението на полети в Южнокитайско море. Най-сетне, след дълго маневриране, когато нервите, особено на по-младите, бяха опънати до краен предел, самолетоносачът опря снага на специалния кей в базата Куби Пойнт във Филипините.

Субик Бей, Олонгапо Сити, Ухаещата река, басейнът на бекярското общежитие, бар „Куката“, офицерският клуб в Куби с редиците телефонни автомати — всичко това бе до болка познато на Джейк и предизвика в него прекалено много спомени.

Той взе шепа монети от по четвърт долар и седна в една от кабините с чаша джин-тоник в ръка, но не се обади. Кали не беше в Хонконг, а в Чикаго. Пощата пристигаше редовно, но без писма от нея, фактически не бе получил нищо, откакто ѝ се обади от Хаваите.

Не се бе получило, както го мислеше. Седеше в телефонната кабина, пушеше цигара, отпиваше от напитката си и се чудеше, къде бе сгрешил.

Е, връщане назад нямаше. Това бе една от по-неприятните реалности в живота. Песента върви само напред, не можеш да я пуснеш обратно.

Морган Макфърсън, Кори Форд и Боксмън ги нямаше. Отидоха си завинаги. Тайгър Коул беше на рехабилитация във Флотския авиомедицински институт в Пенсакола, занимаваше се в същия гимнастически салон, в големия хангар до кея, където ходеха курсантите. Сами Ландийн пишеше заповеди в отдел „Личен състав“ на Флота във Вашингтон, шкиперът Кампарели беше в щаба на някакъв адмирал в Оушана. Двете Огита бяха напуснали Флота — Големият довършваше образованието си, а Малкият се бе записал да учи за зъболекар.

А той беше тук, седеше с отворена врата в телефонната кабина в шибания Куби Пойнт и слушаше как младите се напиват и се навиват да ходят от другата страна на реката, спорейки дали курвите на По Сити си струват риска.

Ей ги там, на бара, дори песента им беше същата:

„Седя си в стаята за инструктаж, в блян за Куби и курвата от По.

О, Лупи, милата ми Лупи, дете се ебеш горещо и го лапаш цял...“

Всичките му приятели се оправяха някак си, само той бе заседнал в тази лайняна дупка на края на света. Войната свърши и той нямаше къде да отиде. Жената на мечтите му не го искаше, а летенето вече не беше кеф. Само опасно. За Маккой това беше достатъчно, но не и за Джейк Графтън.

Той довърши първото си питие и започна второто — тук винаги си поръчваше по две и запали нова цигара.

Просто му беше писнало. От летенето, от летците, от миризмата на кораба, от миризмата на моряците, от миризмата на собствения му летателен костюм. Писнало му бе от едва шуртящите душеве на борда, писнало му бе да плава на сивото корито, да седи в подобни барове, да бъде на двацет и осем без никаква идея за бъдещето си.

— Хей, к'во праиш тука? — Флап Ле Бо.

— Какво ти се струва, че правя, заднико? Чакам да ми се обадят.

— Кой ще ти се обажда?

— Госпожица „Ноември“. Пентагонът. Холивуд. Уолтър Откачалката. Шефът на федерацията по бейзбол. Все някой.

— Хम्म.

— Напивам си се.

— Не ми изглеждаш на много пиян.

— Сега започвам.

— Искаш ли да ти правя компания или ще се напиваш соло?

— И ти ли ще чакаш на телефона?

— Не. Единственият, който може да помисли да ми се обади, е Господ, но и за него не съм сигурен. Но той поне знае къде и кога да ме намери, ако му потрябвам.

— За Бога, това звучи добре. Ако е истина. Но нали сам казваш, че не си сигурен?

— Не, не съм.

— Това е животът.

— Ела на бара, аз черпя.

— Малко пари от Морската пехота са винаги добре дошли, — съгласи се Джейк. Той се надигна от кабината и последва Флап през салона и няколкото стъпала до бара.

Флап си поръча бира, а Джейк се сдоби с още два джин-тоника.

— Само това се пие по тропиците — каза той на Флап, който весело подхвърли седемдесет и петте цента, добавяйки един десетак за бармана. Американците не бяха стипци.

— Госпожица „Ноември“, а?

— Да — отвърна Джейк Графтън. — Написах ѝ хвалебствено писмо за циците. Дал съм ѝ номера на тази телефонна кабина. Казах ѝ кога ще съм в Куби. Всеки момент ще се обади.

— Хайде да идем да поиграем голф. Има достатъчно време, докато се стъмни.

— Голфът си е натоварване. Да махаш по топката в тази жега и влажност...

— Давай — каза Флап. — Вземи си и питиетата. Ти ще караш голф-карта.

„О, Лупи, милата ми Лупи, дето се ебеш горещо и го лапаш цял...“

Пред клуба имаше редица от таксите. Джейк и Флап отидоха при най-предното. Джейк отпи по една здрава глътка и от двете си питиета, за да не ги разсипе, и се намести на задната седалка.

Понесоха се сред облак синкав дим, с ревящ двигател. Филипинецът се бе залепил за волана на малката кола и ръгаше съединителя и скоростите като Марио Андрети.

Голф-игрището се намираше в долина. Джунглата бе отстъпила на трасе с безупречно качество. Някъде отвъд, в гъстата тропическа растителност имаше десетфутова ограда с бодлива тел на върха. Зад тази ограда живееха едни от най-бедните хора на света — управлявани от военни, начело с корумпиран тиранин. Местните, които поддържаха игрището и, разбира се, никой не допускаше да играят там, получаваха за труда си огромната сума от един американски долар на ден.

Тази ситуация беше дяволска несправедливост, особено ако си вече на четири питиета. Най-добре беше да не се мисли за това, за огромната разлика в социалния статут на хората, които обикаляха трасето с косачките и изглаждаха бункерите с гребла, и понаквасения глупак, който се возеше на лъскавия японски голф-карт. Великият каньон^[1], делещ мечтите на едните и другите, бе необозрим.

Жегата и влагата правеха въздуха лепкав, но под платнището на голф-карта беше поносимо. Джейк се задоволи с карането, докато Флап се бореше със стикове и топки.

— По-горещо е от ада — каза той на Флап.

— Да. Шибана тропическа гора.

— Джунгла.

— Тропическа гора. За джунглата не им пука, но за спасяването на тропическата гора долларите ваят като дъжд.

— Защо?

— Не знам. Последната дупка я направих със седем удара.

— Това е доста. Май не си много добър.

— Когато играя голф, играя по много. За мен е важно да праскам топката.

— Тогава сам си пиши резултата. Аз само ще карам.

— Шофьорът на голф-карта пише резултата. Така се прави във всички големи клубове. Пебъл Бийч, Инвърнис, навсякъде. Запиши шест на първата и седем на тази.

— Не лъжеш, нали?

— Кой? Аз? Разбира се, че лъжа. Не забравяй, че съм негър.

Джейк записа резултата и подкара карта.

— Не трябва да наричаш себе си негър. Не е добре.

— К'во знаеш ти, нали аз съм черният?

— Да, ама аз трябва да те слушам. А на мен думата не ми харесва.

— Бас ловя, че все някога си я използвал.

— Като дете, да. Но не ми харесва.

— Пий си и карай. Прекалено горещо е да мислиш.

— Не използвай тази дума. Сериозно.

— Щом така искаш.

— Пиенето ми свърши.

— Е, можеш да се напиеш и довечера. Сега стой полупиян и се наслаждавай на удоволствието да наблюдаваш играта на най-добрия на света негър-афроамериканец, докато размишляваш върху множеството свои грехове.

— Беше добър ден за напиване.

— Ще има още много такива.

Проблемът, призна си Джейк някъде около четвъртата дупка, е че той не мечтаеше за нищо. Всеки трябва да има мечти и цели, за които да се бори. Той нямаше никакви. Това, заедно с джина, съвсем го умърлуши.

Той не искаше да става шкипер на ескадрила, адмирал или фермер. Нито вицепрезидент, отговарящ за това или онова в някоя голяма и важна корпорация, който се кефи на новия си буик, на тлъстата си служебна сметка, на къщата в баровски квартал, на русата си жена с голяма усмивка, големи цици и чанта, пълна с купони за намаление от супермаркетите. Не искаше да притежава инвестиционен пакет и да прекарва сутрините си в четене на „Уолстрийт Джърнъл“, за да види колко е забогатял. И накрая, просто ей така, не му пукаше въобще за френски романи.

Не искаше нищо. И не искаше да става нещо.

Какво, по дяволите, правеха хората, които нямаха мечти?

Наистина някога бе искал да стане добър пилот на бомбардировач. Като влиза в стаята за инструктаж, най-великите въздушни асове да го приемат като равен. Но след като го постигна, разбра, че не струва и топла плюнка.

Независимо от това, доста се бе старал.

Беше нещо все пак. Бе искал нещо и с доста труд го бе постигнал. И все още беше жив. За разлика от много други. Жив.

Това беше нещо, нали.

Той продължаваше да размишлява, когато две дупки по-късно Флап седна отдясно след началния удар и каза:

— Има някой в джунглата до следващата дупка.

— Как разбра?

— Две птици излетяха от там, докато се готвех за удара.

— Птиците обикновено летят — отбеляза Джейк. — Това е джунгла. Там има милиони.

— Но не по този начин.

Джейк се огледа. Освен тях двамата наоколо нямаше никой. Нямахше дори филипинци от персонала.

— И к'во?

— При следващия удар ще изпратя топката в джунглата от онази страна и ще отида да я търся. Ти стой тук и се прави на дръж ми шапката.

— Чувал съм, че местните понякога пролазват под оградата, за да обират хората на трасето.

— И аз.

— Хайде да си омитаме чукалата. Не ми се прави на герой.

— Неее. Ще проверя.

— Чувал съм, че са въоръжени.

— Ще внимавам. Просто спри до топката ми и ме остави да я пратя в джунглата.

— Недей да убиваш никого.

— Сигурно е някой от персонала, който оправя оградата.

— Сериозно ти говоря, зелена месомелачко. Не убивай никого.

— Разбира се, Джейк. Разбира се.

И така Флап замахна и изстреля топката в храстите. Изпсува и се тръшна на седалката. Джейк тръгна, приближи мястото, където изчезна топката и спря карта. До грийна^[2] имаше около шейсет ярда.

— Мисля, че това е мястото.

— Да.

Флап Ле Бо слезе от карта и се отправи към джунглата с дългия стик в ръка.

Джейк погледна часовника си. Пет и трийсет и пет. Сенките се удължаваха и жегата като че поотслабваше. Поне това бе нещо. Проклет Ле Бо! Ще гони джебчии из тези зелени лайна — ако въобще имаше някой. Сигурно птичките са видели змия или нещо такова.

Продължи да чака. Смачка няколко гадини, които бяха решили, че става за ядене. Интересно, насекомите хич не бяха толкова много. Все пак това си беше джунгла — истинското нещо със змии, гущери, дъжд и насекоми, големи колкото птици, които пиеха кръв вместо вода.

Джейк бе прекарал достатъчно време в джунглата още на курса за оцеляване през 1971, на път за Виетнам. Някъде наблизо. Тогава изяде една змия и прави всичко като Тарзан, нали трябваше да става добър пилот.

За какво?

Господи, каква глупава цел.

Войната беше глупава. И той беше глупак. Просто глупак.

Той продължаваше да седи в карта и да се чуди защо е искал да става пилот на бомбардировач, когато след пет минути Флап излезе от джунглата до грийна и му махна да се приближи. Носеше нещо. Приближавайки се, Джейк видя, че Флап държи в дясната си ръка автомат, а в лявата — стика си. Стикът бе огънат на около шейсет градуса, на шест инча от главата.

Той изравни карта с Флап и спря:

— Това „Томпсън“ ли е?

— Да. Бяха двама. Единият беше с мачете, а другият — с това — Флап хвърли изкривения стик в карта.

— Зареден ли е?

Флап дръпна затвора на оръжието, погледна и го върна обратно.

— Да.

— Пречука ли ги?

— Не. Спят като къпани.

Джейк слезе от карта.

— Покажи ми ги.

— Какво искаш да гледаш?

— Хайде, Ле Бо, тъпанарино такъв. Искам да видя, че малките жълти нещастници са още живи и че не си ги утрепал за кеф, по дяволите. — Джейк направи три крачки и влезе в храстите. Флап се помъкна след него.

Растителността беше изключително гъста първите пет-шест стъпки, но после се разреждаше малко — виждаше се на десетина фута. — Е, къде са?

Флап мина отпред и го поведе. Единият беше по корем, а другият — проснат по гръб, недалеч от него. Джейк обърна първия и провери пулса му. На около ярд лежеше мачетето. Поне сърцето му биеше.

Джейк вдигна мачетето и отиде при другия. Личеше, че диша. Докато Джейк оглеждаше сандалите, тънката памучна риза и мръсните сиви панталони, късата коса, тъмния тен и кривите зъби, очите се отвориха. Широко. Ужасени. Опита се да стане.

— Всичко наред ли е?

Очите погледнаха зад него. Джейк се обърна. Флап стоеше, опрял безгрижно томпсъна на лявата си ръка и хвърляше по един поглед наоколо от време на време. Показалецът на дясната му обаче беше на спусъка.

Жълтият се изправи бавно. Залитна, но успя да се подпре на едно дърво, за да не падне.

— Вдигай приятелчето и обратно през оградата.

Филипинецът се опитва цяла минута да свести приятеля си, докато той се размърда. Когато го изправи в седнало положение, той погледна двамата американци. Джейк посочи с глава към оградата, обърна се и тръгна към трасето. Флап го последва.

Джейк хвърли мачетето отзад, до торбата със стикове, които Флап беше взел под наем. Флап остави томпсъна също там и седна до Джейк.

— Ти наистина си нещо специално, Графтън.

— Какво искаш да правиш — да играеш голф или да философстваш?

— Хората казват, че да се играе голф е философия.

— Горещо е, жаден съм, а компанията ти ми дойде много.

— Да. И друг път са ми го казвали. Знаеш ли, я да видим как изглежда останалата част от трасето. Карай. — Той щракна с пръсти и Джейк натисна педала. Картът изстена и тръгна. — Просто мини по дупките. Като Стенли и доктор Ливингстън, когато са обикаляли Африка. Няма нищо по-хубаво за успокояване на нервите и размисъл от вечерна разходка с кола. Щом се приберем в клуба, ще те черпя едно пиене. А по-късно може да си потърсим две грозни жени.

— Колко грозни?

— Толкова грозни, че ще ти се запалят космите в носа.

— Това не е толкова грозно.

— Може би — съгласи се Флап. — Може би.

---

[1] Великият каньон на река Колорадо в САЩ — бел.прев. ↑

[2] Грийн — термин от голфа, заравнената и специално окосена площ, непосредствено около всяка дупка — бел.прев. ↑

Дните в открито море отново станаха рутинни. Единствените променливи величини бяха времето и разписанието за полети. Но не след дълго дори тези пермутации на ден и нощ, на ясно небе и бури и облаци с възможните места в наряда, където се появяваха имената на пилотите, се изчерпаха. От един момент нататък излизаше, че си видял всичко и си изпълнявал всичко и че утрешният ден ще бъде повторение на някой от предишните.

Не че полети се изпълняваха всеки ден. Орязаният следвоенен бюджет не позволяваше този лукс. Всеки трети ден беше без летене, но за сметка на това изобилстващ от бумащина, скучни лекции по безопасност или някой друг аспект на занаята, или о, не — поредния тест върху инструкцията. За жалост през летателните дни нямаше достатъчно задачи за всеки пилот, така че Джейк и останалите трябваше да се задоволяват с някоя по-пиперлива забележка към отговорника по планирането, като че той можеше с щракване на пръсти да намери повече пари и полетно време.

В редките случаи, когато ставаше въпрос за бомби — обикновено учебните „Тип-76“ и само от време на време — истински — Джейк успяваше да си докара призово място. В резултат го направиха водач на звено, което означаваше, че когато изпращаха двойка А-6 да прелети над пустинен остров насред океана за някоя и друга снимка, той водеше. С изключение на задачите, които изпълняваше с подполковник Халдейн и трябваше да бъде номер две. Все пак Халдейн беше шкипер и независимо че резултатите му бяха по-лоши от на Джейк, началството си имаше привилегиите.

Джейк прекарваше почти половината от времето си при техниците на ескадрилата и в крайна сметка шкиперът му даде официални пълномощия — Джейк трябваше да оказва помощ при осигуряването на ескадрилата с резервни части.

Основният проблем бе наличието на частите, натоварени преди отплаването на кораба. Много от тях липсваха. В същата връзка се

оказваше, че други части бяха неправилно разпределени по складовете на кораба от тиловаците и сега не можеха да бъдат открити. Една от причините да няма взаимодействие между ескадрилата и тила бяха чиновниците, които не си признаваха, че не могат да намерят частите, водени на отчет.

Подполковник Халдейн и командирът на авиоотряда се срещнаха с началника по тила и старпома. Джейк не присъства на тази среща, но прочете заповед на капитана, свързана с недостига на части. Някъде хвърчаха искри. Двама старшини от тила бяха изпратени обратно в Щатите. Не след дълго доставките за ескадрилата станаха по-ритмични. Една вечер сержантът спря Джейк и му благодари.

Беше приятен момент.

* * *

Една сутрин нарядът изненада всички. Някой по върховете на Пентагона бе решил, че са му необходими снимки на устията на реките по крайбрежието на Северен Виетнам. Нарездането бе да се лети по границата на тримилната зона, което доста озадачи екипажите. Всеки знаеше, с изключение може би на началството, че дори виетнамците да са събрали армада от кораби за десант на Хаваите и на снимките се виждат войници със знамена с надписи „Уайкики или смърт“, политиците във Вашингтон няма да предприемат отново нищо срещу комунистите в Ханой. И все пак заповедта си е заповед. В стая за инструктаж № 4 екипажите заредиха фотоапаратите с лента, навигаторите ги окачиха на вратовете си и тръгнаха.

В устията не бе забелязан нито един военен кораб, само няколко рибарски лодки.

Срещата със Северен Виетнам е малко необичайна, мислеше си Джейк, докато летеше на 3000 фута с 420 възела, разпределяйки вниманието си между брега и системата за електронно противодействие. Флап бе зает с фотоапарата. Жълтурите като нищо могат да пуснат някоя зенитна ракета по нас, нищо че сме в международни води. Или две-три. Той не откъсваше поглед от системата и внимателно се вслушваше за сигнали от радар.

Нищо. Дори обзорен локатор не бе включен. Ефирът беше чист.

Земята отдясно бе частично скрита от димка, нещо нормално за сезона. И все пак си беше земята на жълтите — ниска, равна и наполовин наводнена. Димката убиваше цветовете — кафяво, зелено и синьо. Никой не би дал дори долар за декар от тази земя. В това беше цялата ирония — мизерна пустош, навяваща мисли за обреченост и безсмислена смърт.

Наблюдавайки я от четири мили далечина, от мнимата безопасност на своята кабина, той усети ужаса. Имаше чувство, че може да го види, че е нещо реално и поглъщащо като мъгла. Толкова разбити живота, толкова вледеняващи спомени...

Имаха гориво за трийсет минути с тази скорост, после трябваше да се отдалечат от брега и да я намалят, за да икономисват. Старши лейтенант Дъг Харисън беше някъде по на север — правеше снимки на пристанището в Хайфон. Трябваше да се срещнат над кораба.

Бяха изминали петнайсет минути от началото на задачата, когато Джейк чу сигналите — три различни тона с особен ритъм. Да-ди-ду... да-ди-ду...

Той увеличи силата на звука. Вече се чуваха четири тона.

— Чуваш ли това? — попита той Флап.

— Да. Какво е?

— Прилича ми на самолетен радар.

— Това е шибан МиГ или Ф-4, човече. Виж, лампата за прехват све...

Не успя да довърши, защото Джейк Графтън наклони самолета на деветдесет градуса наляво и прасна претоварване пет, изстрелвайки едновременно диполни отражатели.

Когато курсът се промени с около деветдесет градуса, Джейк намали наклона и претоварването. Брегът остана зад тях, летяха към открито море. Лампата за прехват продължаваше да свети и писукането в слушалките не преставаше, въпреки че отново бе само три тона.

— На края на обхвата му сме, но ни вижда — каза Флап.

— Дръж се.

С ръчки на упорите Джейк отпусна лявото крило и опъна лоста. Посоката се промени с още деветдесет градуса. Вече летяха на север. Той отпусна носа и започна да снижава към океана. Междувременно Флап бе извил врат и оглеждаше отзад. Джейк правеше същото, но от

време на време хвърляше поглед на приборите. Отново навън... прекалено много облачета. Не успя да забележи нищо.

Адреналинът действаше с пълна сила.

— Виждаш ли нещо? — попита той Флап нетърпеливо.

— Ти си първият, който ще разбере. Обещавам.

Сигурно бе Фантом, но можеше да е и МиГ! Тук, над океана, в международни води. Ако го свали, ще разбере ли някой?

Въобще пука ли му на някой?

По дяволите!

Този А-6 нямаше никакво въоръжение. Можеха да му се сложат Сайдуиндъри, но Джейк никога не бе летял с такива ракети, дори за тренировка. Беше бомбардировач, а не изстребител. Дори оръдие нямаше. Поради причини от компетенцията само на Бог и специалистите по бюджета Флотът бе поръчал А-6 без вградени оръдия. Срещу изстребител беше беззащитен.

Писукането щеше да им пробие тъпанчетата. Индикаторът показваше, че източникът е точно отзад и силата на излъчването се увеличава.

Джейк отново сви под прав ъгъл и се насочи на изток. Върна ръчките назад, за да намали топлинното излъчване на двигателите, като продължи плавното снижение, за да поддържа скоростта. Противникът продължи за малко на север, после ги последва, но им излезе на пет часа.

Джейк погледна назад. Облаци. Мили Боже! Дит-да-ди-ду, дит-да-ди-ду, дит-да-ди-ду... писукането беше влудяващо.

Небето свършваше. Пресичаха хиляда и сто фута. Океанът беше под тях.

Джейк блъсна ръчките докрай напред. Докато двигателите набираха обороти, той отпусна носа, за да превърне оставащата височина в скорост. Хоризонтира на четиристотин фута с 500 възела. Потегли лоста плавно и докара претоварването на четворка.

Изкачваше вертикално, когато влезе в облаците. Концентрира се върху приборите, игнорирайки лудото писукане от противниковия радар, и намали претоварването, без да връща лоста докрай. Продължаваха да са в облаци и когато авиохоризонтът дойде на десет градуса, той обърна самолета в нормално положение и продължи да набира височина.

Звукът от радара спря. МиГ-ът сигурно бе завил, за да му излезе отново отзад. Но накъде? Изпълнението на маньовъра го бе ангажирали изцяло и той не бе обърнал внимание на индикатора за опасността.

— Ляво или дясно? — попита Флап.

— Не знам.

Облачността изтъняваше. Стана доста по-светло. А-6 изскочи над облаците.

Джейк погледна вляво, Флап — вдясно.

Пилотът го откри пръв. На три-четири хиляди фута над тях, в насрещен завой. Ф-4.

— Проклет Фантом — изрева той по СПУ-то на Флап.

Флап се обърна и погледна иззад рамото на Джейк. После се отпусна назад и навири двата си средни пръста.

Джейк вдигна визъора на шлема и обърса лицето си. Лампата светна и писукането отново се появи в слушалките. Той се пресегна и изключи системата.

Самолетът изкачваше чудесно. Той включи автопилота и се обърна да наблюдава Ф-4. Изтребителят се приближи на половин миля и прекрати прехвата.

Джейк свали кислородната си маска и шлема и с ръкав попи потта от лицето. Косата избърса с ръкавиците. Потта остави тъмни петна по тях. После свали едната и изтри с пръсти солта от очите си.

— Мислиш ли, че му е било наредено? — попита Флап, когато той си сложи шлема и можеше да чува СПУ-то.

— Откъде да знам?

Една вечер, когато Джейк влезе в каютата си, финансистът го погледна и изохка:

— Пак си се подстригал! За Бога, Джейк, защо просто не обръснеш проклетата си глава и не сложиш край на това?

Графтън огледа прическата си в огледалото над мивката.

— Какво ми пееш? На мен ми харесва.

— Това не е ли третото ти подстригване тази седмица?

— Е, признавам, че да гледаш проклетите морски пехотинци как прескачат час по час до бръснаря, подронва моя морал. Чувствам се като черна овца, ако не спазвам ритуала. И какво толкова те е грижа за моята коса? Нали рано или късно ще спре да расте.

— Съсипваш ми реномето, Графтън. Вече ме гледат подозрително. Почвам да се чувствам чужд сред свои.

— Четеш Ане Нин, нали?

— Бартоу ми я даде. Ау, трябва да я прочетеш. О ла, ла. Отваря нови хоризонти пред мен.

— Над какво се трудиш тази вечер? — Риъл бе разхвърлял листа по цялото си бюро, но нямаше нито една борсова извадка наоколо.

Усмивката изчезна от лицето на Маккой и той бързо обърна наопаки няколко от листата, за да не може Джейк да види какво пише. После се усети и облягайки се назад, изгледа Графтън от горе до долу. Лицето му се проясни и след секунда пак бе ухилен.

— След два дни пресичаме *чертата*.

Чертата беше екваторът. Групата плаваше на югоизток, щяха да обиколят остров Ява и да се върнат пак в Китайско море през пролива Сунда. По необходимост корабът щеше да пресече екватора два пъти.

— И какво от това?

— В ескадрилата само аз от офицерите съм черупка. Всички останали, включително и ти, сте главоноги. — Главоного беше всеки моряк, който никога не бе пресичал екватора. Черупка бе всеки, правил това преди и посветен в Светото тайнство на Древния орден на Членестоногите. Много лесно бе да се провери кой е и кой не е член на ордена. В съответствие с традициите в досиетата на всички черупки бяха записани датата, името на кораба и географската дължина на мястото, където е станало събитието.

— Жалко, че пропускаш майтапа — каза небрежно Джейк.

Маккой се изкиска.

— Нищо не ще пропусна, моряко. Аз ще играя Дейви Джоунс на тържеството. А ти, ако искаш, можеш да ми асистираш.

Джейк остана като треснат.

— Искаш помощ от долна твар като главоного?

— Ще трябва да прикрием този факт. Не можем да оставим подобно скандално нещо да се разчуе. Това ще е твоят дан в прослава на Цар Нептун. — Той вдигна документите, които се бе опитал да прикрие, и ги подаде на съкафезника си.

Следващите два дни минаха във весела суетня. Накрая великият ден настъпи. Разбира се, по план нямаше полети. Цяла сутрин

черупките сновяха из кораба по най-различни тайнствени задачи, придружавани от весело кикотене.

По корабната уредба на всички главоноги бе издадена стриктна заповед да не напускат каютите и спалните си помещения след обяда и да чакат да бъдат призовани в светейшото присъствие на Нептунус Рекс, Повелител на Бушуващия мир. Фактически Нептуновците бяха повече от две дузини, избрани стриктно по старшинство, т.е. по броя на пресичанията на екватора. Всички церемонии щяха да се състоят едновременно — по различните палуби на кораба, всяка една водена от Нептунус Рекс.

В своята каюта Джейк съблече униформата, облече цивилни шорти и тениска, обу чифт нальми за баня и зачака своето повикване.

— Главногo Графтън, яви се в стаята за инструктаж.

— Разбрано, сър.

Джейк свали часовника и идентификационните си пластини. След като се убеди, че ключът от каютата е в джоба му, той излезе и затвори вратата.

Стаята за инструктаж бързо се изпълваше с другари по съдба. Джейк седна на обичайното си място. Подполковник Халдейн седеше до бюрото на дежурния офицер и шепнешком разговаряше със заместника си. Тъй като двамата също бяха главоноги, за тържеството бяха облечени в дънки и зелени фланелки на Морската пехота. Навсякъде покрай преградите стояха униформени офицери от другите ескадрили и командването. Черупки. Те не спираха да се закачат с морските пехотинци и Графтън:

— Какво ви чака, главоноги такива... Само почакайте да дойде Цар Нептун... Лепкави гадини, бая сте я загазили...

Говорителите пропукаха. Звън-звън, звън-звън, звън-звън, звън-звън, звън-звън, звън-звън. Десет камбани.

— Пристига Повелителят на Бушуващия мир.

Наблюдателите нададоха приветствен вой и продължиха да закачат събраните жертви, които не им оставаха длъжници във физиономиите. Флап Ле Бо стана прав и скръсти ръце пред гърдите си. На главата си имаше възглавница, вързана с панделка. Лицето му беше на раета. Веднага бе освиркан, защото се опита да обясни, че е африкански цар, повелител на Буугалала и държи на по-специално отношение от този тип Рекс.

Глъчта на черупките обаче удави излиянието му. Накрая той седна, обещавайки да поднови исканията си, когато Обраслия пристигне. Джейк широко се усмихна на задния ред.

Не се наложи да чакат дълго. Вратата се отвори, Риъл Маккой влезе и командва:

— Мирно! — Всички скочиха като на парад. Когато и последният замръзна, Маккой продължи: — Всички да приветстват Нептунус Рекс, Повелител на Бушуващия мир.

— Хайл — изрева страстно мнозинството.

Царската свита влезе, водена от командира на авиоотряда, увит в чаршаф. След него бе Нептунус Рекс със златна корона, подозрително напомняща боядисан картон. Беше с шорти и гуменки. На всяко рамо имаше по една татуировка, изобразяваща гола надарена мадама, а на гърдите — орел в полет. Беше с пелерина от чаршаф и картонен тризъбец. Джейк го позна, когато сядаше на трона си — стол на специална платформа, за да го виждат всички. Боцман Мулдовски.

Риъл Маккой — Дейви Джоунс — зае мястото си на подиума и нагласи микрофона. Беше обут в дълги долни гащи, които двамата с Джейк бяха разкрасили предната вечер с йод, в желанието си да нарисуват риби, октоподи и други морски животни. За жалост костюмът навеждаше на други мисли, реши сега Джейк. Маскарадът му допаднаше и това се изписа на лицето му.

Флап Ле Бо отново се изправи.

— Хей, Царю, как си?

Маккой се намръщи. Началството се намръщи. Нептун се намръщи.

— Сядай долу, главногo! Уважение към царското присъствие.

— Дейви, ти май не си в час. Аз съм цар Флап от Буугалала. Тъй като и аз съм цар, смятам, че мястото ми не е тук, сред тези лепкави главногoги. Трябва да седя на трон до стария Нептун; сигурно има достатъчно проблеми долу в дълбините, които може да сподели с мен — например как се справя напоследък с морските сирени.

— Добър аргумент, цар Флап. — Публиката не бе особено съгласна с това и го изрази с мощни освирквания. Дейви погледна към Нептун: — Каква ще е думата, повелителю?

Нептун изгледа яростно претендента Ле Бо.

— А бе вие, главноноги, не ме ли зачитате? Тук, на сред океана, земните титли нямат значение. Предлагам ти, Дейви, приказливецът да цунка царското бебче три пъти.

— Главноного Флап, ти чу царската повеля. Три пъти да цункаш царското бебче. А сега сядай, за да не се изправиш отново срещу яростта на всемогъщия Нептун.

Ле Бо седна. Нацупи се и опита да се разплаче. Почти успя. Вълна смях заля стаята.

Хубаво е да участваш в тази глупост, мислеше си Джейк, хубаво е да се посмееш на воля с другарите си, които споделят с теб това плаване през живота. Двамата с Риъл Маккой здраво се бяха потрудили да докарат малко усмивки и бяха успели. Повечето от главноногите трябваше персонално да застанат пред царския двор, където греховете им се четяха в живописни подробности. На майор Бартоу му извадиха книга с надпис „Si Vous Plait“ — всъщност инструкция с подменена подложка, от която изпопадаха половин дузина снимки на мадамата на месеца от „Плейбой“.

— Четеш мръсни книжки, зяпаш мръсни картинки... срам, срам! — пееше Дейви Джоунс и Цар Нептун произнесе присъдата: три минавания през Тунела на любовта. След около час подобни глупости главноногите бяха отведени на хангарната палуба, където цялата процесия от черупки и главноноги се качи на един от самолетните асансьори и бе вдигната на полетната палуба за заключителните церемонии и изпълнението на присъдите.

Тунелът на любовта бе от платница и бе пълен с боклук от столовите. Всички главноноги минаваха поне веднъж през него, отявлените грешници — по няколко пъти. На изхода имаше черупки с маркучи с морска вода, които къпеха нещастниците. Това бе само началото на одисеята на главноногите.

Следваше царското бебе — най-дебелата черупка на борда. Той седеше на трона гол. Тумбакът му обилно бе намазан с арестерна грес. Жертвите трябваше да го целуват по пъпа. Бебето ентузиазирано помагаше на тези, които се съпротивляваха, хващайки ги за ушите и косите с лапи, омазани с грес. След като се изредяха няколко жертви, бавачките намазваха отново корема с грес от петдесет и петгалонов варел, който стоеше наблизко.

След бебето бе царският зъболекар. Той пръскаше в устите на жертвите лютива смес от една пластмасова бутилка за кетчуп. Обикновено веднага трябваше да се прави промивка.

По-нататък се минаваше през Бръснаря — с още грес и през царския физкултурен салон. Одисеята на главногите приключваше с преплуване на царската лагуна, платнен басейн, дълбок шест инча. Но както Джейк разбра, наблюдавайки жертвите, водата в басейна беше само инч. Тя беше над нещо, дълбоко пет инча, нещо зелено с ужасна воня. Черупките седяха наоколо и обсъждаха произхода на сместа. Главногите трябваше да преплуват лагуната. Черупките помагаха при излизането, избърсваха и сърдечно поздравяваха новите членове. Джейк се плъсна в мътилката и я прецапа, насърчаван и съветван от колегите си на отсрещния бряг, които го бяха изпреварили.

Джейк отиде при Флап на кърмата и двамата продължиха да наблюдават шоуто, докато чистеха греста с хартиени салфетки и споделяха прежеждията си. Той забеляза, че корабът не се движи. Лежеше на дрейф и леко се поклащаше наред почти гладкото море. Наоколо ескортите, на разстояние от една до три мили, също стояха неподвижни. На всеки кораб имаше подобна церемония.

Джейк хвърли последен поглед на морето, небето и веселата тълпа, която продължаваше да се забавлява, и се отправи надолу, към душовете.

— Свалянето ми беше наистина гадна работа — разказваше Флап на Джейк. Изпълняваха разузнавателен полет по южното крайбрежие на Ява — трябваше да снимат всички кораби, които откриеха. От дясната им страна беше островът — планинските му върхове бяха скрити под пухкави облаци, а отляво — безкрайното синьо море. Току-що бяха направили три-четири снимки от 500 фута на малък крайбрежен съд, който се бореше с вълните, и сега отново летяха на 3000, с 300 възела. Ставаше дума за Виетнам.

Тази темата не можеше да им убегне, защото и двамата бяха сваляни през войната. Но нито единият, нито другият обичаше да приказва за това и много рядко разговаряха за Виетнам. Войната обикновено се споменаваше само във връзка с нещо друго. Днес обаче в кабината сред тропическото небе можеше да се говори спокойно.

— Беше най-обикновена задача, ден като всеки друг. Жълтите добре се бяха приготвили — удариха ни изведнъж. Цяла сутрин преди това не видях нито един изстрел. Гууз бе убит моментално — един снаряд му откъсна главата, левият двигател получи попадения и лявото крило се запали. Всичко стана за време, колкото да щракнеш с пръсти.

— Какво правехте?

— Бомбардиране от пикиране до границата с Лаос. Бяхме номер две в двойка. Работехме с един от „пироните“. — Пирон беше кодовото име на диспечерите на предната линия, които обикновено летяха на малък витлов самолет.

— Изпълнявахме втори заход. Знам, че не трябваше да повтаряме, но ДПЛ-ът не бе видял нищо опасно наоколо, а и по време на първия всичко бе наред. И бам! Направиха ни на решето по време на пикирането. Аз сграбчих лоста, освободих бомбите и го опънах, но левият двигател се държеше странно, лявото крило беше като шибана горелка, а парчетата от Гууз бяха из цялата кабина, включително и по мен. Струята бучеше невъобразимо — фанарът от неговата страна го нямаше. Казвам ти, шибана работа. Отдалечих се малко от целта, погледах как крилото гори, казах „сбогом“ на Гууз и се гръмнах.

— Колко време изчака, преди да се катапултираш?

— На мен ми се стори повече от час, но водачът по-късно ми каза, че е било около минута. През цялото време ми крещеше да катапултирам, защото виждах пожара. Бяхме на шест хиляди фута, затова исках да избягам малко от жълтите, пък и трябваше да намаля скоростта, за да не се контузя при катапултирането. Толкова шумно бе в кабината, че въобще не чувах радиото.

Джейк си спомни своето катапултиране — през нощта над Лаос. Само при мисълта го обляха топли вълни. Не каза нищо.

— Когато се приземих — продължи Флап, — извадих малкото радио и почнах да приказвам. Бях проверил батерията в това малко съкровище, преди да излетя, но едва чувах „Пирона“. Скрих се така, че да мога да виждам парашута. Но спасителната акция се провали. Жълтурите не спираха зенитките си, а беше следобед и почна да се стъмва. Много по-късно разбрах, че пилотът на спасителния вертолет го треснало шубето и казал, че има проблем с двигателя или нещо такова. Така или иначе въобще не се появи. Стъмни се, заваля и аз реших да се спасявам поединично.

— Как се чувстваше?

— Е, за Гууз ми беше страшно мъчно. Готин беше, разбираш ли?

— Ти как се чувстваше?

— Все едно че никога не съм напускал разузнавателния взвод. Поне екземата не ме тормозеше. Освободих се от всички ненужни боклуци от спасителния комплект и реших да направя засада. Най-много имах нужда от автомат. Единственото оръжие, което имах, бяха пистолетът и ножът.

— Не си ли помисли, че могат да те хванат?

— Невъзможно, човече. Сигурен бях, че няма да успеят. Освен ако не ме раняха или нещо такова. Изкарах там десет дни и от време на време някои ме приближаваха на по-малко от шест фута, но никой не ме видя.

— И после какво?

— После ли? Ами първо намерих един с автомат и му го взех, храната — също. Топка ориз с много пясък. Трябва доста да се напънеш, за да ядеш такова нещо.

— А-ха.

— Всеки ден се обаждах на аварийната честота, когато нямаше жълти наблизо. Трябваше да икономисвам батериите. Вдигнаха ме на десетия ден. И добре стана, защото екземата почваше да ме тормози.

— И колко жълти очисти?

— Знам със сигурност за дузина.

— Знаеш?

— Да. През цялото време се занимавах да правя разни клопки. Може би те са ликвидирали още някой друг. Един вид компенсация за Гууз. Е, не може да се каже точно така. Но се почувствах по-добре.

— А-ха.

— Шибана война. Дяволска работа.

— Да — съгласи се Джейк и провери горивото и хронометъра. — Мисля, че трябва да обръщаме.

— Окей — отговори Флап. — Човече, днес наистина е прекрасен ден.

— Всеки офицер стига до този момент в кариерата си — говореше подполковник Халдейн, — един ден се събуждаш и

решаваш, че трябва да дадеш нещо от себе си. За пилотите това не означава да караш самолета из небето всеки ден.

Той и Джейк бяха в стаята за инструктаж. Джейк беше дежурен и седеше зад бюрото, а Халдейн — на своя стол, малко по-назад. В помещението имаше само още един офицер, който пишеше нещо до личните кутии. Халдейн говореше тихо, за да го чува само Джейк.

— Вярно е, че някои остават само за да дочакат пенсия, аз лично нямам нищо против това. И тези хора са ни нужни. Но истински ни трябва мъжете, които са готови да отдадат себе си за подобряване на Флота, които се борят за професионално и лично усъвършенстване всеки ден. Те трудно се намират, а нуждата от тях е огромна.

Джейк само кимна. Халдейн бе прочел последните секретни циркуляри и бе върнал папката обратно на Джейк малко преди да почне този монолог. Очевидно имаше предвид рапорта за напускане, но още не го бе споменал.

Халдейн продължи да размишлява на глас:

— Във всички войни преди Виетнам тези, които печелеха победата, бяха различни от тези, които са били начело, когато войната е започвала. Грант и Уилям Шермън даже не са били във войската, когато Гражданската е започнала. Фил Шеридън е бил само капитан. Айзенхауър и Джордж Патън са били полковници в началото на Втората световна, Халзи и Нимиц — капитани. Малко странно, не смяташ ли?

Преди Джейк да успее да отговори, той продължи:

— В мирно време на върха са политиците — хора с добра реторика, умеещи да смазват бюрократичната машина. Но по време на война системата винаги се е променяла — на преден план излизат водачите. Във Виетнам политиците попречиха на този естествен ход на нещата. Тази война беше за политиците и последното нещо, с което те биха се разделили, е властта. Затова загубихме. Знаеш ли какво е смешното? Можехме да си позволим да загубим, защото залогът беше нищожен.

Някой ден ще почне война, която Америка ще трябва да спечели. Не знам кога и с кого ще се бием. Може да е догодина, след двайсет или петдесет години. Или след сто. Но война ще има. Досега винаги е било така, защото човешките същества явно не еволюират достатъчно бързо.

Въпросът е каква ще е армията ни тогава. Дали офицерският корпус ще се състои от велики чиновници и компютърни оператори, които работят за подходяща пенсия? Или тук-там ще има по някой, способен да поведе останалите към победа, като Грант, Патън и Халзи.

Халдейн стана и оправя панталоните си.

— Интересен проблем, нали мистър Графтън?

— Да, сър.

— Качеството на хората в униформа — толкова незначително нещо. А в крайна сметка може да бъде решаващо.

Халдейн се обърна и излезе. Офицерът, който пишеше, също бе напуснал. Джейк отвори най-горното чекмедже на бюрото и подпря краката си на него.

Този Халдейн бил мечтател. Кръв, грохот, съдба... Ако си мисли, че с подобни приказки ще впечатли някого, много се лъже. Особено след тази война във Виетнам. Толкова хора се скатаха, а ветераните се оказаха просто тези, които не се усетиха навреме.

Джейк изсумтя. Достатъчно бе слушал от този възвишен боклук. Неговото време приключва с прибирането в Щатите през февруари. После да поеме някой друг.

А ако някой ден Съединените щати отидат в небитието, защото няма кой да се бие, голяма работа. Тогавашните американци ще получат точно това, което заслужават — нито повече, нито по-малко.

Какво бе казал поетът за мелницата на боговете? Че мели бавно ли?

Сингапур се намира на края на Малайския полуостров, на градус и половина северно от екватора. Този град е морският кръстопът на света. Корабите от Европа спираха тук след Суец, Червено море, Индия, Пакистан, Африка и Близкия изток, преди да навлязат в Китайско море през Малакския пролив. Корабите от Америка, Япония, Китай, Тайван, Корея и съветския Далечен изток се отбиваха тук, преди да продължат на запад. Градът-държава е достатъчно близко и за корабите от Ориента, пътуващи за Южна Африка или Южна Америка през нос Добра надежда.

Независимо че е една от най-оживените точки на земята, Сингапур няма пристанище. Рейдът винаги е пълен с кораби на котва, с изключение на редките случаи, когато приближава тайфун. Има само няколко кея, които могат да приемат океански кораб, затова основната част от товарите се пренася от и до корабите с малки баржи. Огромният брой малки съдове, които сноват между кораби от всички краища на света, прави Сингапур уникален.

Като всеки подобен пристанищен град Сингапур е същинска палитра от раси. Човешката смес се състои основно от малайци, китайци, тайландци, индуси, араби и филипинци. Малко японци — за подправка, и, разбира се — бели. Най-много са британците, защото Сингапур е бил една от цитаделите на Империята, над която слънцето никога не залязвало; но има и бели от повечето европейски страни, Австралия, Нова Зеландия и, разбира се — Америка.

Всеки, който си е мислил, че неговата родина и нация са в зенита на цивилизацията, остава дълбоко изненадан. Пулсирацията, космополитен Сингапур е като водовъртеж, където различните аспекти на сътвореното от човека се смесват и завъртат бясно, за да се появи нещо ново.

За радост на пристигащите американски моряци, британците все още държаха база там — Чанги, и я споделяха със здравеняците от Австралия, които естествено се придружаваха от своите австралийки.

Тези високи гъвкави създания с позлатени от слънцето мускулести бедра и изключително бели зъби, които се показваха във всяка усмивка, придаваха завършен вид на картината. Австралийките бяха гордостта на Сингапур. Човек се сблъскваше с тях навсякъде — в „Рафълз“, най-стария хотел в града с вентилатори по таваните, ратанови мебели и старчета в бели костюми и джин в ръцете. В салоните и ресторантите на новите стилни хотели, по базарите и търговските центрове. Те се разхождаха по булевардите и се пазаряха за сапфири и опали с дребнички китайки, облечени в широки панталони. Бяха навсякъде — млади, копнеещи за живот, център на внимание. Многоцветните им тропически рокли контрастираха с безличните панталони и белите ризи, които сингапурците толкова обичаха да носят. Бяха като пойни птички сред ята от лястовици.

— Ако Куонтъс^[1] не ги доставяше, сигурно ООН щеше да се погрижи за това като жест към останалата част от човечеството.

Флап Ле Бо, както винаги, се изказа компетентно, докато наблюдаваше мнозинството пред „Рафълз“ с Джейк Графтън и Риъл Маккой.

— Мисля, че вече съм влюбен — уведоми Маккой спътниците си, — искам една от тези до живот.

Бяха слезли от катера с отпускари преди час. Разходката предизвика страхотна жажда в тях и тримата се канеха да седнат в „Рафълз“, за да поработят по въпроса.

— След четирийсет и пет дни в открито море харесвам всички жени — каза Флап и широко се усмихна на възрастна британка, която излезе от хотела. Тя му отвърна с кокетно кимване и седна в чакащото такси.

— Е, джентълмени — каза Джейк Графтън, обръщайки се към древната сграда, — влизаме ли?

— Хайде.

Температурата вътре бе поне с десет градуса по-ниска. За това допринасяха вентилаторите, затъмненият интериор и несъмнено — витаещият британски дух. Горещината и влагата оставаха отвън, те просто не смееха да се бъркат.

Американските авиатори се настаниха на бара и си поръчаха — естествено — „сингапурски прашки“. На келнера — китаец, не му

трепна окото. Той кимна и се отдалечи. Отдавна бе свикнал със странните привички на американците по отношение на алкохола.

— Имам чувството, че ако се огледам, ще видя я Хъмфри Богард, я Сидни Грийнстрийт под някоя от палмите в саксии — изкоментира Риъл, облегна се назад и кръстоса крака.

Джейк Графтън пиеше напитката си в мълчание. Четирийсет и пет дни непрекъснато бе седял на катапулта, изпълнявал бе нощни срещи над облаците, инструментални заходи, дежурства; бе лежал на койката си и слушал въздишките на кораба дори при най-слабото клатене... за да се потопи сега в този нов свят. Не можеше да се определи като културен шок, най-малко, защото щеше да е тотално подценяване — гледките и уханията на Сингапур бяха прекалено голям товар за сетивата на един млад мъж от плаващ манастир. Той седеше и се опитваше да възприеме различната среда, да нагласи своята сравнителна система. И друг път бе спирал тук, по време на едно от плаванията до Виетнам. Той се опита да възстанови детайли от това посещение, но спомените бяха неясни и размити сцени. Бе седял тук, в тази стая, с Моргън Макфърсън... на коя ли маса беше? Не си спомняше. Усмехнатото лице на Моргън се бе запаметило, но стаята... Само двамата ли бяха?

Ох, Морг! Да можеше отново да си тук. Просто да споделиш още някой миг от живота си с мен. Няма да си губим времето като тогава. Ако можеше...

Толкова от тези момчета бяха мъртви. А той вече забравяше. За него беше предателство. Да, животът продължава, но все пак... Единственото, което всеки оставя след себе си, е споменът в хората. Докато споменът за него съществува, човек не може истински да умре. Но ако живите забравят бързо, той изчезва завинаги.

— ... Трябва да си купим някакви сувенири — казваше Риъл Маккой. — Нашите къщи биха се зарадвали...

Джейк допи коктейла си и стана. Хвърли няколко сингапурски долара на масата — пари, които бе взел от валутната каса на борда.

— Ще се видим по-късно.

— Къде отиваш?

Връщаше се на кораба, но не искаше да им го казва.

— О, не знам. Просто ще се разхождам. Ще се видим после.

Като излезе на улицата, той пхна ръце в джобовете си и се отправи към пристана. Вървеше, без да вижда, тълпата се разделяше пред него и после веднага се събираше.

* * *

На следващия ден имаше осемчасово дежурство в стаята за инструктаж. Към два следобед влезе Риъл Маккой.

— Днес си късметлия, Графтън. Господ те е дарил с приятели като мен и Флап. Сериозно.

— Знам — сухо му отвърна Джейк.

— Срегнахме едни британци. Страхотни пичове. Още се чудя как сме успели да ги изритаме от старите Щати.

— Военно чудо.

— Тия са симпатяги.

— Сигурно.

— Поканиха ни на купон тази вечер в Чанги. Купон! Заклеха се, че ще има австралийки! Стюардеси от Куонтъс. Представяш ли си? — Той продължи, без да даде възможност на Джейк да се включи. — Кога се освобождаваш?

— Ами след два часа.

Риъл погледна часовника си.

— Ще те изчакам. Флап взема следващия катер, но аз ще те изчакам. Обясниха ми как да стигна. Хващаме едно такси и се понасяме към купона. Може би, просто може би ще получим чудесната възможност да понамалим бройката на белите жени. Ех, момче!

Маккой си тръгна с бодра крачка по пътеката между огромните кресла, покрай 16-милиметровия прожекционен апарат и излезе.

Джейк се облегна назад и отново отвори писмото от родителите си. За последен път пощата бе пристигнала преди две седмици с товарния полет от Куби Пойнт. Тази сутрин отново раздаваха писма — за него имаше само едно — от майка му. Тя го беше подписала „мама и татко“, но от баща му нямаше нито дума. От Кали Маккензи — нищо.

Сигурно така бе по-добре. Прекрасна връзка, но сега всичко бе свършило. Тя живееше в един свят, той — в друг, коренно различен. Вероятно там, в Чикаго, всичко бе наред. Ходеше на лекции, излизаше

с някое дългокосо хипи, което се захласва по френски романи. Какво пък се сети за френските романи?

Но страшно му се искаше да получи писмо от нея. Дори в него да пише, че вече се среща с друг, пак беше за предпочитане пред това непонятно мълчание, мислеше си той, без напълно да си вярва.

Е, какво пък. Като повечето неща в неговия живот и тази връзка бе неуправляема. На добър път, Кали Маккензи, на добър път.

В тропиците се стъмва бързо. Сумракът е почти мигновена смяна на деня с нощта. Джейк, Флап и Риъл току-що бяха слезли от таксито пред Чанги, когато стана смяната. Малките фенерчета над портала безстрашно запримигваха на фона на могъщата тъмнина.

Британците и австралийците не бяха забравили за поканата си от предния следобед. Те представиха американците, но единствен Флап закова вниманието на дамите. Не след дълго всичките пет се събраха около него.

— Австралийците не са свикнали да виждат черни с панталони — прошепна Флап на Джейк. — Тия стюардеси не след дълго ще преодолеят изненадата си и ще можем да дръпнем две настрана.

Джейк не беше много сигурен в това. Домакините започваха да поглеждат тълпата около Флап с леко неодобрение, нищо сериозно, но Джейк мислеше, че усеща нещо.

— Хей, друже, какво ще кажеш за по една бира? — Австралиецаът, който се обади, вече подаваше две студени бутилки „Фостърс“.

— Благодаря. Доста тежка ви е службата тук.

— При всички положения. По-добре от пустинята вкъщи, по-добре е от гадната ви войничка във Виетнам. Е, с изключение на Сайгон, разбира се. Тук си е малък рай.

— Какво да правим, друга война наоколо нямаше — отговори Риъл и надигна бутилката. Джейк направи същото.

Две бири по-късно, Джейк седеше на една маса в ъгъла с двама австралийци и слушаше техните виетнамски патила, когато една от стюардесите се приближи.

— Може ли да седна при вас, момчета?

— Разбира се, разбира се. Ще освежиш положението. Колко време си тук този път, Нел?

— Утре съм за Бризбейн и Сидни. След два дни отново се връщам през Токио. — Нел смигна на Джейк. — Не мога да седя много време без работа.

Графтън кимна и се усмихна. Нели имаше приятна усмивка. Беше малко над среден ръст, със светла коса и динамитен тен. На всяка китка имаше по няколко златни гривни, които звънтяха при всяко движение на ръката ѝ.

— Казвам се Джейк — каза ѝ той.

— Нел Дъглас — отговори тя и си подаде ръката.

Джейк я пое. Хладна и твърда. После се огледа и видя, че австралийците са се изпарили, и той и Нел са сами.

— И какво работиш за янките?

— Пилот съм.

— О, Господи. Пак пилот. Зарекла съм се да нямам нищо общо с пилоти поне за три месеца. — Тя се усмихна. Той харесваше тази усмивка и начина, по който грейваха очите ѝ.

— Я ми разкажи за това. Няма по-добър лек за страдащо сърце от добрия слушател.

— Не ми приличаш на много състрадателен.

— Не се заблуждавай от външния ми вид. Аз съм чувствителен, състрадателен, внимателен, топъл, остроумен, прекрасен. — Той сви рамене. — Е, поне част е истина. Топъл съм.

Тя се усмихна отново и цялото ѝ лице грейна. Гривните звъннаха.

— От колко време летиш в Куонтъс?

— От пет години. Баща ми има земя в Куинсланд. Един ден си казах: Нел, момичето ми, ако останеш тук още малко, някой от джакърутата ще те повлече към олтара и нищо повече няма да видиш, не че бях видяла много до този момент, повярвай ми. Подадох си документите в Куонтъс. И ето ме — обикалям земното кълбо с малкия си служебен куфар и тоалетната чантичка, сервирам уиски на японски бизнесмени, удрям шамари на пилоти, помагам на самотни войници и се чудя дали някога ще се върна в Куинсланд.

— Какво е „джакъру“?

— Вие, янките, им викате каубои.

Може да излезе нещо, помисли си Джейк, докато наблюдаваше забавното, открито и мургаво женско лице. Почувства как топлината се разлива по тялото му.

— Значи баща ти има ранчо.

— Да, отглежда овце и крави.

— И аз израснах на ферма. Баща ми държеше няколко говеда, но основно отглеждаше царевица.

— Мислил ли си да се връщаш някога? — попита Нел.

— Не знам. Никога не казвай никога. Може да се върна.

Тя му разказа за Куинсланд. Как да живееш толкова далеч означава, че външният свят е като приказка, като трептяща легенда сред жегата, прахта и гръмотевичните бури. Докато тя говореше, той се загледа в тъмнината отвъд фенерите — там, където окосената трева и кадифеният мрак се сливаха в едно. Нощта както винаги дебнеше, но тук поне бе светло.

Час по-късно някой включи радиото и момичетата поискаха да танцуват. За изненада на Джейк, Флап, чийто девиз беше „Докарай се рано“, танцуваше доста добре — бързо или бавно, фактически толкова добре, че винаги се съобразяваше с възможностите на партньорката си. Трябваше човек да го види с три-четири от мацките, за да разбере, че той почти мигновено налучкваше тяхното ниво и ги караше да правят само това, което могат. Нел отбеляза това и на него също му направи впечатление. Тя изтанцува едно бързо парче с Флап — оказа се, че също е много добра — и британците, и австралийците се загледаха. Накрая всички ръкопляскаха.

Нел се върна при Джейк и го изведе на дансинга за следващия танц.

— Не танцувам много добре — каза ѝ той.

— Това не е важно — отговори тя и се долепи до него, следвайки ритъма на нежната мелодия.

В този момент Джейк Графтън разбра, че я желае неудържимо. Пищното женско тяло до гърдите му, милувката на косите ѝ върху бузата му, лекото ухание на парфюм, който не познаваше, допира на нейните ръцете до неговите — всичко това го влудяваше, а той не се чувстваше готов.

— Отпусни се — прошепна тя.

Не можеше.

Споменът за онази сутрин, преди четири месеца, с Кали заля мисълта му. Спомни си как слънцето ги огря, спомни си допира на чистите чаршафи, нежните ѝ милувки, зрялата твърдост на гърдите ѝ, топлата влажна плът...

— Опънал си се като дъска.

— Наистина не танцувам добре.

Тя се отдалечи на фут от него и го погледна с търсец поглед.

— И за лъжец не ставаш.

— Работя по въпроса.

Тя го хвана за ръката и го изведе навън в тъмнината.

— Защо всички свестни са с усложнения?

— На нашата възраст трудно се намират девствени — отговори Джейк.

— От много години съм спряла да търся девствени. Искам просто мъж, който да не мисли само как да го вкара.

Тя го заведе до една стена и с подскок се качи отгоре.

— Хайде, любими, кажи всичко на кака Нел.

Джейк Графтън се усмихна. Широко.

— Как така сваяно момиче като теб още не е омъжено?

— Истината ли искаш?

— Ако желаеш да ми я кажеш.

— Истината е, че не харесвах тези, които ми предлагаха, а от тези, които харесвах, никой не ми предложи. Става въпрос за женитба. Обикновено сред желанията им бракът бе на последно място.

— Това звучи доста правдоподобно.

— Това е, патенце.

Музиката се носеше над поляната едва-едва доловима. Тя беше пред него, на стената. Инстинктивно той се приближи и тя сложи ръка на рамото му. Главите им се докоснаха.

Не след дълго вече се целуваха. Тя имаше хубави, пълни устни, почти като на Кали. Разбира се, Кали беше...

Сърцето му щеше да изскочи, когато се разделиха за глътка въздух. След няколко дълбоки вдишвания той каза:

— Има още една жена.

— Невероятно.

— Не съм женен, нито сгоден. Не поисках ръката ѝ, въпреки че желаех да го направя.

— А-ха.

— Мисля, че вече се е отказала. Не ми е писала от два месеца.

— Значи харесваш скучни жени, така ли? — промълви тя и отново докосна устните му.

Изведнъж тя се оказа в прегръдките му. Телата им се сляха в едно. Този път, когато устните им се разделиха, тя едва успя да си поеме дъх.

— Ох-ох. Проклети янки. Всичките сте като сексуални манияци, държани на верига.

Тя се освободи от него.

— С това моят самарянски принос за днес приключва. Успях да прелея малко надежда на още един отблъснат, копнеещ за любов пилот. Сега мисля, че е време тази шейла^[2] да се отправя към своето малко самотно легло. Утре летя, ако не си забравил.

— Нали се връщаш в Сингапур след два дни?

— Да.

— В кой хотел си? Може би ще ми позволиш да те поканя на вечеря?

— „Интерконтинентал“.

— Ще те придружа.

— Не, остани тук, моряко. Стига ми за тази вечер. Погледна ли те още веднъж на светло, сигурно ще те повлека към малкото ми самотно легло, за да се отдадем на спорта през нощта. Не мога да си позволя това, при положение че сърцето ти принадлежи на онази скучна девойка, нали?

След тези думи тя се отдалечи, прекоси поляната и се скри в тълпата.

Джейк Графтън се облегна на стената и запали цигара. Ръцете му леко потрепераха.

Не знаеше какво да си мисли, затова се отказа от всякакви мисловни процеси. Вдишваше дълбоко уханието на окосената трева и чакаше пулсът му да се успокои.

Мина повече от половин час, преди Джейк да се върне в залата. Трима почерпени австралийци се бяха подпрели на пианото и наблюдаваха как Флап танцува с трите стюардеси, които бяха

останали. Ле Бо ги бе строил в редица и ги учеше на стъпките на нов танц под звуците на японската машина. Всички останали се бяха разотишли, включително Риъл Маккой. За повечето от тях следващият ден бе обикновен работен ден.

Джейк реши, че още една бира, за довиждане, няма да навреди, извади бутилка от ледената вода на ваната и се отправи към тайфата до пианото.

— Здравсти, друже.

— Как сте?

— Страхотно.

— Чудесно стана, че ни поканихте на вашата запивка. Дойде ни екстра след четирийсет и пет дни в открито море.

— Просто не знам как се оправяте.

— С молитви — отговори Джейк и всички се засмяха.

Най-големият от тях бе мастит мъжага, с три-четири инча по-висок от Джейк и поне с четирийсет паунда по-тежък. Туловището му, до голяма степен, се състоеше от ръчища, рамена и гръден кош. До този момент не бе казал нищо, но сега кимна към Флап:

— Не може ли скапаният ти негър да избере нещо, за да поемем останалите две?

Джейк Графтън внимателно остави бирата си на пианото. Май му ставаше навик — последният път за наказание го бяха пратили в Морската пехота.

Къде ли ще ме пратят този път?

— Какво каза?

— Казах: не може ли скапаният ти негър... — Джейк замахна с дясната си ръка за кроше, но свирна озито^[3] с левачката по носа. Това за момент го изкара от равновесие и когато дясното кроше се стовари на брадата му, подплатено с цялата тежест на Джейк, със звук като от касапски сатър, озито се просна като талпа по гръб и не мръдна повече.

— Добър удар, друже, но не трябваше — започна да казва този, който седеше отляво, когато юмрукът на Джейк се стовари отстрани на главата му. Той понесе стоически удара и отвърна с дясно кроше. Джейк не успя да избегне атаката.

Пред очите му светнаха звезди. Той тръгна напред, раздавайки яростно удари наляво и надясно. Някои намираха целта, други — не.

Това беше урок, който бе усвоил още на училищния двор — напред, с дъжд от удари. Повечето от момчетата не обичаха да се бият и отстъпвайки, рано или късно се оттегляха.

Атаката вървеше добре, докато третото ози, което му остана в гръб, не го сграбчи и завъртя. Преди Джейк да се усети, той получи удар по брадата, който го повали на земята.

Замаян, той се опита да стане. Когато успя да се вдигне на крака, вече бе твърде късно. Трите озита лежаха приспани на пода, а Флап Ле Бо спокойно го оглеждаше.

— И защо?

Джейк се залюля, но успя да се подпре на пианото.

— Обиждаха Елвис.

Флап въздъхна:

— Май вече не сме особено желани тук. — Той хвана Джейк за ръката и го поведе към вратата.

— Дами — обърна се той към стюардесите, които ги наблюдаваха със зяпнали уста, — за нас бе изключително удоволствие. Не можете да си представите колко сладка бе за нас вашата компания.

Той им се усмихна невъзмутимо и изкара Джейк навън в нощта.

Из базата всичко бе спокойно. На портала нямаше таксита. Те махнаха на часовия и се отдалечиха пешком. Дясната ръка на Джейк и главата му пулсираха. По-важна обаче бе ръката. Той почна да я разтрива, докато вървяха.

— Все пак ще ми кажеш ли какво стана там? — попита Флап.

— Голямото дърво те нарече „негър“.

— И ти го удари заради това?

— Да. Този задник си го заслужи.

Флап Ле Бо вдигна глава и се засмя:

— По дяволите, Джейк, ти наистина си нещо.

— Беше му кофти, че ти монополизира дамите.

Флап реши, че това е уникално. Той се разтресе от смях.

— Не би ли ми казал какво ти е толкова смешно?

— На теб се смее, нещастнико. Те всички са расисти. И жените дори. Нито една не се закачи. Която и да е от тях не би си легнала с мен, дори да бях най-богатият негър в Америка с осемнайсетинчов кур. Когато се върнат в Австралия, ще разказват за голямото си

приключение — как са танцували с негър. „О, Матилда, сигурно няма да повярваш, но аз дори му дадох да ме докосне.“

Джейк не знаеше какво да отговори и си замълча.

След малко Флап го попита:

— Да не си си счупил ръката?

— Не знам. Сигурно не. Само съм я навехнал. Да беше видял само как повалих онзи — големия, с перфектен удар. Събрах всичко в този юмрук — точно в целта.

— Не се и помръдна повече. Бас държа, че това му е първият нокаут.

— Благодаря, че ме спаси, Кемо Сабе.

— На вашите услуги, Тонто^[4]. Винаги. Добре че не си счупи ръката при този удар.

— Трябваше да го млатна с всичка сила. Беше с четирийсет паунда по-тежък. Ако само го бях потупал дружески по рамото, сигурно щеше да ме очисти.

— Ти си жесток човек, Графтън.

— Градинарството никога не ми е вървяло.

На сутринта сериозността на проблема се стовари върху него с пълна сила. Нел Дъглас беше чудесно момиче — страстно, разумно, интелигентно, разсъдливо... Кали Маккензи също бе прекрасен човек — страстна, разумна, интелигентна, образована, с добри маниери... Беше влюбен в едната, но лесно можеше да се влюби и в другата. Тази, която обичаше, не му бе писала от два месеца и бе дала да се разбере, че той не отговаря на разбиранията ѝ.

Жената, която можеше да заобича, не беше толкова претенциозна. Няма съмнение, че когато се опознаят по-добре и тя ще предяви своите искания — всички жени си приличаха в това. Но точно сега тя не му търсеше кусури. В случай че си загубеше главата, последният изход беше въздържанието.

Но въздържанието не привличаше особено Джейк Графтън. Нали беше в двайсетте, с изрядно здраве — тогава, когато уханието и докосването на жена караха кръвта ти да пулсира в слепоочията, а колената — да омекват.

Той седеше на стола в каютата си и се наслаждаваше на спомена за предната вечер. Как устните им се докоснаха, как горещият ѝ влажен език се провря между зъбите му и се впи в неговия, как при всяко вдишване гърдите ѝ прилепваха към него. О, Боже!

Харесваше му и маниерът ѝ на говорене. Равният и провлачен австралийски диалект беше дяволски сексапилен. Тръпки го побиваха при спомена за думите ѝ: „... сигурно ще те повлека към моето малко самотно легло, за да се отдадем на спорта през нощта.“ Е, лейди, бих искал...

Не знам какво бих искал! Проклятие.

Джейк все още се гърчеше в прегръдките на неразрешимата дилема, когато вратата се отвори и влезе Риъл. Той се сгромоляса на койката си и изохка:

— Ох, Господи, събуди ме другата седмица. С мен е свършено. Изстиска ме като гъба. Единственото нещо, което не успя да направи с мен, бе да ме разтовари. Има горещи жени, има още по-горещи. Тази бе термоядрена.

— Тежка нощ, а?

— Мяташе ми се на всеки кръгъл час! Не съм мигнал. На всеки час! Толкова съм зле, че едва се доვлякох.

— Късмет си извадил, че си успял да се отскубнеш от дяволската ѝ прегръдка.

— Никога досега не съм и помислял, че по Земята се разхождат жени като тази. Просто австралийците са най-великата нация на планетата и точка. Тия жени, дето ги отглеждат там, са най-голямата тайна на нашето време.

Джейк кимна замислено и сви десния си юмрук. Беше леко подут и го болеше.

— Напускам Флота и се преселвам на юг. Само ще се обадя да ми препращат броевете на „Уолстрийт Джърнъл“ там. Дано погледът ми никога вече не срещне студеното, синьо сияние на Полярницата. За теб, господин Долар, е само Южният кръст. Отивам в Австралия да проверя дали мога да умра от чукане, преди да съм навършил четирийсет.

След като изрече този обет, Риъл Маккой се обърна настрана и намести възглавницата. Джейк погледна часовника си. Първото леко похъркване дойде шейсет и седем секунди по-късно.

Възможно ли е и жените да са расистки? Е, Флап със сигурност знаеше. Щом казва, че и трите стюардеси са с предразсъдъци, сигурно е така. А Нел?

Ами ти, Джейк? Ти какъв си?

Ех, струва ли си да се губи цяла сутрин в пристанище за подобни глупави размишления? Той разгъна масичката и започна да пише писмо на родителите си.

Матросите излизаха в отпуск обикновено с десантен катер — правоъгълен съд с плоско дъно, който вместо нос имаше рампа. Тя се спускаше и десантниците се изсипваха във водата. Джейк обичаше да се прибира с катера от отпуск. Тази вечер обаче той бе облечен в спортно сако с вратовръзка и не желаше да си развали тоалета със солени пръски. Отправи се към офицерския транспорт до втори асансьор. Долу чакаха капитанския катер и адмиралската баржа. След десетина минути той вече се спускаше по стълбата към понтона, за да се качи на катера.

Джейк познаваше дежурния офицер — младши лейтенант от изтребителите — и го помоли да остане при рулевия, на миниатюрния мостик. Разрешиха му с кимване и усмивка. Останалите офицери се настаняваха в предната и задната каюта.

Самолетоносачът приличаше на надвесена скала, докато матросите прибираха въжетата. Катерът се отдалечи от борда и след широк завой се отправи към военния кей.

Морето бе спокойно, омазнената повърхност едва се поклащаше. Залязващото слънце багреше водата между корабите в червено, придавайки ѝ вид на разредена кръв.

Рейдът бе задръстен от кораби — океански, крайбрежни, танкери. Всичките седяха на котва, неподвижни. Тук-там сновяха баржи, но само няколко. Приличаха на статуи в езерото на някой парк.

По корабите се виждаха много хора. Някои седяха под платнени сенници на кърмата, други готвеха на скари, трети просто пушеха и си приказваха сред купищата товар и корабно снаряжение. Почти всички бяха мъже, но на един руски кораб Джейк видя три здравенячки с рокли до под колената.

— Красива вечер — отбеляза лейтенантът. Джейк се съгласи.

Да, още една прекрасна вечер, подобаващ завършек на ден, в който просто е чудесно да си жив. Същината много лесно се забравяше понякога — фактът, че най-важно бе да оцелееш, да живееш ден след ден с темп, който Господ ти е отредил, лесно убягваше.

Джейк лесно успяваше да заживее друг живот в мислите си. Отдавна не му се бе случвало, но сега, докато катерът криволичеше между закотвените кораби, той се видя на кърмата, с цигара в уста, как бърбори с някого и гледа потъващото зад хоризонта слънце. Сигурно бе много хубаво да плаваш и да прекарваш тихите вечери на рейда сред приятели. Бих могъл да живея така, реши той.

Може би в следващия ми живот.

„Интерконтинентал“ беше огромен, модерен хотел, построен на малък хълм. Рецепцията беше като пещера, висока шест-седем етажа. Величествени дървета в саксии разнообразяваха многото мраморни нива. На средата, на площадка, се издигаше барът, с удобни меки кресла. Всички детайли от плюш и полиестер бяха в бургундско червено.

Джейк се настани в кресло на бара и погледна нагоре. Можеше да ти се завие свят от редовете балкони, които се сближаваха, за да се слеят в едно на тавана. Тропически растения висяха в кошници от всеки балкон и преобладаващият цвят бе зелено. Тъмнозелено, защото горе светлината бе оскъдна.

— Малко непонятно, а?

Той премести поглед от зеления купол върху младата жена, която се приближаваше. Усмихна се:

— Да.

— Архитектът по вътрешното оформление сигурно е почнал да се вдетинява. — Тя се отпусна в креслото срещу него. До тях веднага зависна келнер.

— Нещо за пиене? — попита я джентълменски Джейк.

— Чаша бяло вино, моля.

— Шотландско с повече лед.

Келнерът прекрати зависването и се скри зад нещо в саксия с много зелени листа.

— Как мина полетът?

— Друсаше. Над Южнокитайско море имаше буря. Как ти е ръката?

— Значи си чула, а?

— Момичетата не спират да бърборят. Черното ти приятелче доста ги е впечатлило.

— Флап е доста бърз, когато поиска. Хубаво е да ти е под ръка.

— Особено когато трябва да простре някого. Сигурно и сега е някъде наблизно, за всеки случай.

Джейк се усмихна, леко притеснен:

— Не е. Слязохме заедно на кея, но той отиде да се надлъгва с търговците на опали. А на ръката ми ѝ няма нищо. — Той раздвижи пръсти пред нея, все едно че ѝ пукаше.

Напитките им пристигнаха и те отпиха в мълчание; всеки се опитваше да разгадае настроението на другия. Не след дълго тя попита:

— Той е нещо като трениран убиец, нали?

Това му прозвуча като трясък от счупено стъкло. Е, явно хубавият сън свършваше тук.

— Предполагам, че това може да се каже за всеки, който владее бойни техники — отговори бавно Джейк, — особено от такава гледна точка. Моята специалност са експлозивите. Все пак летя на бомбардировач, а не на лайнер.

Той извади пластмасовата бъркалка и започна да я гризе. Защо, по дяволите, слагат проклетите неща, когато си поръчваш само уиски с лед? Той извади бъркалката от устата си и я счупи с два пръста, докато се опитваше да прочете нещо от лицето ѝ.

Защо все на теб ти се случва, Джейк?

— Аз предизвиках боя — продължи безмилостно той, защото искаше по-бързо да приключи всичко. — Един от войниците нарече капитан Ле Бо „негър“. За нещастие той ми е навигатор и много добър приятел. Освен това е чудесен човек. Че кожата му е черна е не важно от това, че моите очи са сиви. „Негър“ е обидна дума тук и в Америка. Този знаеше много добре това.

— В Австралия само аборигените са черни.

— Предполагам, че за да разбереш, трябва да си американка — каза учтиво Джейк.

— Сигурно.

Келнерът се появи с кредитната му карта и фиша. Джейк добави бакшиш, подписа се и прибра картата и своето копие.

Лицето ѝ беше прекалено спокойно. Безизразно. Време за финала.

— Искаш ли да вечеряме?

Тя се огледа, явно търсеше думи.

Накрая остави чашата на масата и се наведе напред. Погледна го право в очите:

— Всичко бе прекрасно онази нощ, не се съмнявам, че си точен, но по-добре да приключим до тук.

Той кимна и допи уискито.

— Родени сме на противоположните краища на света. — Тя стана и протегна ръка: — Благодаря за питието.

— Моля.

Джейк стана и се ръкува. Тя прекоси зелената джунгла и се отправи към асансьорите.

— Опъна ли я? — попита Риъл Маккой в каютата им късно вечерта.

— Тя каза, че сме родени на противоположните краища на света.

— Идиот! Предполага се, че трябва да я чукаш, а не да философстваш с нея.

— Е, може би така стана по-добре — отговори Джейк, мислейки си за Кали. Страшно му се искаше да получи писмо от нея. Каквото и да е — просто да е с марка и адрес.

Вечерта, преди корабът да вдигне котва, подполковник Халдейн извика Джейк в каютата си.

Флап вече беше там и седеше на втория стол. Джейк седна на леглото и Флап му подаде лист хартия. Беше писмо от командира на базата в Чанги. Сбиване в салона. Джейк го прегледа набързо и го върна на Флап, който го подаде на Халдейн.

— Получено е при капитана на кораба. Иска от мен да направя разследване, да взема мерки и да напиша отговор, който той ще разпише. Какво имате да ми казвате?

Джейк описа инцидента на шкипера, без да спестява нищо.

— Някакъв коментар, капитан Ле Бо?

— Не, сър. Мисля, че господин Графтън беше достатъчно точен.

Халдейн изкриви лице:

— Окей. Това е всичко. В нула седем и трийсет имаме опреснителна лекция върху инструкцията в стаята за инструктаж. Ще

се видим там.

Двамата младши офицери излязоха. Джейк затвори вратата след себе си.

Двайсет прегради по-късно той попита Флап:

— Това ли беше? Няма ли да ни тикне в ареста или да ни пусне под кила?

— Не. Халдейн ще се извини надълго и нашироко на озито, ще му пише, че ни е направил по една нова дупка и толкоз. Какво повече?

Джейк сви рамене:

— Ръката още ме боли.

— Другия път ги ритай в ташаците.

---

[1] Австралийската национална авиокомпания — бел.прев. ↑

[2] Шейла — шеговит жаргон за австралийка — бел.прев. ↑

[3] Ози, Aussie — жаргон за австралиец сред английско говорещите — бел.прев. ↑

[4] Кемо Сабе, Тонто — герои от филма „Седемте самураи“ — бел.прев. ↑

На сутринта групата вдигна котва и навлезе в Малакския проток. Отляво оставаше Суматра, а отдясно — Малайският полуостров. Корабите плаваха с двайсет възела към ИО, както моряците наричаха Индийския океан.

В най-тесната си част протокът наподобяваше водна магистрала, със земя по целия хоризонт. Фарватерът бе натоварен от танкери и търговски кораби, а наоколо бе пълно с рибарски лодки. Във всеки един момент се виждаха поне дузина големи кораби.

Както винаги, когато се преодоляваше подобна теснина, полетната палуба и надстройката бяха изпълнени от „туристи“. Джейк Графтън, разбира се, бе сред тях — на носа. Огромният кораб бе изцяло зад него и това го караше да се чувства като волна птица на шейсет фута от водата, в схватка с вятъра от двайсет възела.

Джейк гледаше непрекъснатия поток от кораби и се чудеше. Беше изпълнявал достатъчно разузнавателни полети над морета и океани и знаеше колко празна е на практика водната шир. Често им се бе случвало с Флап да летят по два часа, без да видят нито един съд, само празно небе и океан. А тук корабите браздяха кафявата вода като камиони по междуцатска магистрала.

Преди стотина години тези води са били дом на платноходите. Седнал така на носа, с множеството от кораби и лодки пред себе си, Джейк се замисли за онези времена — романтиката често не го оставяше на мира. Клиперите, на път за Китай, напускали Англия и пристанищата по източното крайбрежие на Щатите и се отправяли към нос Добра надежда. Там за пръв път се приближавали достатъчно до сушата, за да могат моряците да зърнат Африка, но само при хубаво време. След това прекосявали Индийския океан и навлизали в този проток — първата среща с бряг от напускането на Англия или Америка. След месеци плаване и непосилен труд на кораба, опъване и свиване на платна; всяко излизане на офицер със сектанта денем или нощем — нова надежда; намирането на този проток след половин

обиколка на земното кълбо е било нещо велико, нещо, с което всеки се е гордял и е помнил до края на дните си. До екзотичен Китай оставало още много път, но вероятно моряците са виждали джонките за пръв път тук — тези плоскодънни китайски съдове, които са прекарвали товарите по Ориента. Тук е била допирната точка на два свята.

Джейк заразглежда танкерите и другите съдове с нов интерес. Може би трябва да се поинтересува как се вади капитанско свидетелство, да помисли за търговския флот, след като се уволни. Да, не беше лошо като идея.

Влажният вятър го рошеше, миризмата на брега изпълваше ноздрите му и докато групата преминаваше този тесен вододел между двата велики океана, той се замисли колко необятна бе Земята, колко разнообразен бе човешкият мир, колко много истини съществуваха. Американският флот бе част от всичко това, разбира се, но само една нищожна част. Твърде дълго се бе ограничавал. Необходимо бе да протегне ръка, да докосне света.

Не след дълго на хоризонта се показва Индийският океан. Летенето там отиваше в по-горен клас, без удобството на запасните летища. Корабът щеше да плава на стотици мили от брега и когато на самолета останеше полагаемото за кацане гориво, никой нямаше да може да достигне „сухото“. Трябваше да се прибере на борда. Танкерът винаги щеше да е под ръка, за да добави от ценната течност за още някой друг заход, но присъствието му не променяше нещата — всеки пилот трябваше или да успее да кацне, или да се катапултира над океана.

В палубната авиация нещата никога не ставаха по-лесни. Предизвикателството се състоеше в придобиването и съхраняването на адекватни умения. В тази война без куршуми залогът все пак бе човешкият живот. В борбата със стихииите, шанса и съдбата пилотите можеха да разчитат само на собствения си опит и познания. Някои щяха да загубят. На Джейк му бе пределно ясно. Нали и той можеше да е от тях.

Мисълта за това го накара да поеме дълбоко и с наслада от влажния морски въздух, докато стоеше на носа.

Да, човек никога не може да бъде сигурен.

Е, той ще даде всичко от себе си. Не му оставаше друго. Господ държи заровете. Той ще ги хвърля.

Една нощ, когато Джейк беше дежурен по ескадрила, в стаята за инструктаж влезе старши лейтенант Дъг Харисън. Връщаше се от полет и след като даде на Джейк полетното си време и батерията от аварийната си радиостанция, се плъсна в креслото на шкипера. Джейк нанесе времето му в графика. Едва след това се загледа по-внимателно в пилота, за който това бе първото плаване. Беше преbledнял, лицето му бе мокро от пот.

— Тежък полет, а?

Харисън наведе очи и почна да разтрива слепоочията си:

— Не... Имаш ли една цигара?

— Разбира се. — Джейк му подаде и се присегна с огънчето.

Харисън пое три-четири пъти, извади цигарата от устата си и каза тихо:

— След кацането, докато рулирах, за малко да падна от ръба.

— Доста е тъмно навън.

— Никога досега не съм виждал подобно нещо. Без грам светлина, палубата омазана, отгоре на всичко и дъждът..., все едно да рулираш на хрчка.

— Какво точно стана?

— Стартъорът ме изведе на носа по първи катапулт, после ме завъртя, за да се върна и застана на втори. Това обръщане на носа. Стърчиш над шибания черен океан. Сигурен бях, че ще падна от носа, Джейк. За малко да се накендзам. Няма майтап. Чист, концентриран страх, двеста градуса. Никога не се бях чувствал така в самолет.

— Хмм.

— Въртях го на пета, чувствах как носовото колело приплъзва, жълтата риза ми махаше с палките да продължавам, а бях на самия шибан ръб! Дори няма предпазен праг. Знаеш как ръбът е извит надолу, както на кърмата, а?

— И какво направи?

— Заковах лявото колело и дадох леко газ с десния двигател. Самолетът мръдна с около фут. Почувствах, че лявото колело се плъзга. За капак на всичко палубата се клатеше, нагоре-надолу, нагоре-надолу. При всяко спускане едва се сдържах да не повърна. Накрая жълтата риза кръстоса палките — сините ми сложиха столчетата на

място. Когато слязох от кабината, не повярвах на очите си — носовото колело беше на не повече от шест инча от ръба! Беше толкова тъмно, че трябваше да си светна с фенерчето, за да се убедя. Сигурен съм, че носовото колело щеше да премине ръба. А в случай че не успееш, дясната основна стойка заминаваше — радиусът на завоя е достатъчно голям, гаранция.

Харисън дръпна жадно от цигарата и продължи:

— Навигаторът ми не можеше да слезе от кабината. Защото техникът на самолета не можеше да сложи стълбата — нямаше достатъчно място. Трябваше да изчака на мястото си да буксират самолета на стоянка.

— Защо продължи да рулираш, когато виждаше, че си толкова близо до ръба?

Харисън затвори очи за секунда, после поклати глава:

— Не знам.

— Аз мога да ти отговоря — каза убедено Джейк. — Вас, кратуните, и на сън да ви бутнат, скачате с „Тъй вярно“. За Бога, Дъг, ако чувстваш, че нещо не е на ред, не го прави. Задникът ти си е твой.

Харисън кимна и смукна от цигарата. Лицето му бавно възвръщаше цвета си. След малко каза:

— Виждал ли си някога как рулират нощем момчетата на РА-5? Носовото колело е далеч зад кабината. Когато трябва да обърнат този Виджилънт до ръба на палубата, те висят над океана. Аз никога не бих могъл да направя това. Тръпки ме побиват само като ги гледам.

— Не се подчинявай сляпо на жълтите ризи — каза Джейк в подкрепа на мисълта си. — Падането, Дъг или потъването към дъното няма да успеят да те убият. Ще умреш, като се усетиш какъв глупак си бил.

Когато Дъг си отиде, Джейк се върна към бележките си от лекциите за полетите на палубната авиация. Той ги редактираше и допълваше, за да ги даде да се напечатат. Възнамеряваше да ги прати на старшия ръководител-кацане в учебната ескадрила на А-6 — ВА-128, на остров Уитби. Може би в тях имаше нещо, което можеха да използват при обучението.

Тази 128-а ескадрила бе наистина чудесно място за след това плаване, е, ако не напускаше Флота, момче. Вземаш си една къща на брега или на някоя скала с изглед към залива, летиш, малко лекции в

клас, риткаш си и животът си тече. Ако не напускаше... Ако Малкият кур Доновън се навиеше да го прибере обратно. Да му прости и да забрави.

Но нали ще напуска! Никога повече дълги самотни месеци в морето, нощни катапултирания, безцелно реене из проклетия ИО, докато тихо гниеш. Никога повече.

Алън Бартоу се приближи до бюрото.

— След като се освободиш, слез в моята каюта да направим едно каре. Отдавна не сме получавали постъпления от някой калмар.

— Все още имам достатъчно кратунски петащи от предния път, ще ги взема с мен.

— Последният истински играч...

Нищо нямаше да му липсва, каза си той, за стотен път. Абсолютно нищо.

Една от най-трудните задачи във военната авиация беше нощното престорояване. В тъмна нощ, под облаците, самолетът, до който трябва да застанеш, е само примигващо петно от светлини. Без хоризонт или каквато и да е друга визуална опорна точка, единственият начин да се изпълни този фокус е перфектно разпределение на вниманието в кабината и кратки погледи към целта. Трябва непрекъснато да се бориш със стремежа да задържаш очите по-дълго върху целта, за да определяш ъгъла на сближение и дистанцията. Защото иначе си загазил.

Този път Джейк бе сигурен, че е успял да предвиди всичко. Трябваше да пресрещне танкера, който приключваше дежурството си, на 5000 фута, по петмилната окръжност около кораба. Вече виждаше маяците му.

— На десет часа — каза Флап.

— Разбрано, наблюдавам го.

— Сигурно е с двеста и петдесет.

Джейк погледна скоростомера. Приборната му беше триста. Ще трябва да я намали по време на сближението. Сега беше рано.

Танкерът би трябвало да изпълнява лява орбита. Джейк сви, докато носът му излезе пред целта, а тя му дойде на дясната задна

четвърт от фанара — точно над тубуса на радара. После плъзна леко самолета с ляв крак и десен лост, за да подобри обзора си.

Когато целта е отдясно, А-6 е труден за престорояване — кабината е доста широка, навигаторът седи отдясно. В резултат десният долен ръб на фанара бе прекалено високо и при сближаването бе достатъчна и незначителна грешка, за да се загуби целта. Джейк знаеше всичко това. До този момент бе изпълнил няколкостотин престороявания, дори не се замисляше за проблема и необходимата техника за решаването му.

И все пак нещо не беше наред. Джейк огледа приборите си. Нормални показания. Защо тогава танкерът му бягаше вдясно? Той инстинктивно намали наклона и отново прегледа авиохоризонта, височината, скоростта... Нормално. Да го духа — пак му бягаше вдясно.

— Тексако, какъв ти е курсът?

— Нула две нула.

Проклятие! Стана му ясно. Неговият завой бе по-свит, а той си мислеше обратното. Изправи крилата и продължи в права посока, за да пресече траекторията на танкера, някакво непривично чувство го глождеше отвътре. Как можа да се заблуди...

Къде остана танкерът... Господи! Много бързо се приближава — прекалено бързо! Малък газ, въздушни спирачки и...

— Гледай си височината — каза Флап.

Джейк погледна. Наклонът му беше деветдесет градуса, в снижение, пресичаха 4500 фута.

Той отстрани наклона и вдигна носа. Танкерът профуча наляво.

— Тази нощ не съм в ред — каза на навигатора.

— Свий здраво, влез му от вътрешната страна и тогава се сближавай.

Джейк изпълни. Почувства се неловко, като новобранец на първия си нощен полет в строй. Чак когато се доближи на двеста фута и вече спокойно различаваше светлините на другия самолет, се убеди, че очите не го лъжат за посоката. Едва тогава се поуспокои.

Не беше достатъчно концентриран. Сближаването с единична мигаща светлина, в черната вселена, без друг ориентир... нормално бе тежка задача, а без необходимия фокус — ставаше непосилна.

Флап спусна дрога, а Джейк се гмурна под танкера и му излезе отдясно.

— Ти водиш — каза пилотът на танкера Ченс Малзън. Джейк щракна два пъти с копчето на предавателя и Ченс се плъзна назад. Той потъна леко и се скри от погледа на Джейк, който се съсредоточи върху поддържането на траекторията — завой с наклон от двайсет градуса, по петмилната орбита с постоянна височина.

След секунди зелената лампа угасна и броячът се завъртя:

— Пет две три е сладък — доложи Флап на кораба.

Зелената лампа светна отново. Малзън се бе откачил. Върна се отляво на Джейк.

— Ти водиш — каза Джейк, — дрогът на Малзън се спусна.

Дрогът приличаше на перце за бадминтон с диаметър три фута.

Висеше на края на петдесетфутов маркуч, малко под спътната струя на самолета. За да получи гориво, Джейк трябваше да вкара своята сонда, закрепена неподвижно на носа на самолета точно пред фанара, в дрога и да го избута на около пет фута. Датчиците заключваха електромуфите и горивото започваше да се изпомпва към зареждания самолет.

Триктът бе да се вкара сондата в дрога — кошницата. Ако кошницата беше нова, без изкривени стабилизатори, тя почти не мръдваше и стиковането не беше толкова трудно. Ако имаше малки деформации обаче, тя танцуваше в струята като подвижна цел. Турбуленцията допълнително усложняваше нещата, подхвърляйки двата самолета.

Тази нощ Джейк не бе притеснен — трябваше само да „изстиска“ излишното гориво от другия танкер. Горивото му беше предостатъчно. Въздухът — относително спокоен. Единствената спънка беше състоянието на този дрог, собственост на морската пехота. Кошницата въртеше малки неправилни осморки.

Джейк закова самолета на десет фута зад нея и проследи колебанията за момент. Флап я държеше в лъча на фенера си.

— Малко кратунести копеленце.

— Да — Флап бе целият в съчувствие.

При подобни обстоятелства се бе случвало дрогът да спуска бронираното стъкло на фанара или да раздроби плексигласа. Дори да

повреди двигател. Джейк ловко го издебна, добави газ и насочи сондата си.

За щастие преценката му се оказа точна и сондата и дрогът се стиковаха. Той продължи да го избутва напред, докато зелената лампа под корема на танкера не светна. В този момент беше на петнайсет фута под и на десет зад опашката на танкера. За да не прекъсва потока на горивото, не трябваше да мърда от тази позиция.

— Получаваш хиляда и двеста паунда — обади се Малзън.

Две щраквания в отговор.

— Добре — изкоментира Флап стиковането, без за миг да отклонява лъча на фенера си.

След като приключи с прехвърлянето, Джейк се оттегли назад и се престрои отляво на Малзън, докато той прибираше дрога си. Малзън се обади на диспечера по зареждането, намали режима на двигателите и се отправи за кацане.

Сега вече Джейк и Флап бяха Тексако. Не след дълго два Ф-4 се приближиха за по тон, след което отново изчезнаха в безкрайната тъма.

Джейк се качи на високата орбита, на 20 000 фута, установи скоростта на 220 възела и включи автопилота. Кръг след кръг. Флап извади някакъв роман и си нагласи страничната лампа. Джейк разхлаби маската си от едната страна и я остави да виси.

— Виждаш ли лицата на тези, които убиваш? — попита Джейк. Въртяха се вече повече от половин час.

— Какво имаш предвид?

Джейк се замисли, преди да продължи:

— Миналия декември ме свалиха. Над Лаос. Трябваше да застрелям трима, преди да ни вдигнат. Опитваха се да ни очистят — мен и навигатора ми — и единият ме уцели. От там ми е този белег на слепоочието.

— А-ха.

— Трябваше да го направя, иначе те щяха да ни убият. И все пак от време на време ги сънувам. Събуждам се и се чувствам много зле.

Флап мълчеше.

— Пусках бомби цели две плавания. Сигурно съм избил доста хора. Е, повечето време бомбардирахме предполагаеми транспортни

паркове, неща от този род — сигурно съм изтребил доста мравки и влечуги и съм направил тонове клечки за зъби — така им викахме на тези полети: правене на клечки за зъби. Но от време на време се случваше по някоя сваятна задача. Стабилни цели, не само дървета и кални пътеки в джунглата.

— Да.

— Накрая здраво обработвахме Севера, всичките лайна, дето на Джонсън и Макнамара не им стискаше или не се бяха сетили да бомбардират шест години преди това.

— Съгласен — шибана работа.

— На един полет за поддръжка очистих четирийсет и седем. Така ми казаха. Четирийсет и седем. Това ме тормозеше малко, но никога не съм ги сънувал. Четирийсет и седем с една серия... Все едно че си го прочел във вестника или в историческа книга... сега ми изглежда нереално. Но тия тримата и сега ми се явяват.

— И аз понякога сънувам лица.

Под тях се стелеше плътна облачна пелена. Месецът беше размазан и не се виждаха много звезди. Светлината се процеждаше през тънкия като тензук слой цируси.

— Чудя се дали това ще спре някога? Дали ще отшумят или нещо такова?

— Не знам.

— Някак си не е точно, загубихме петдесет и осем хиляди американци, избихме толкова виетнамци и за какво?

Флап не отговори.

— Това ме тормози. Лицата. Студената пот. Трябваше да го направя. Но, по дяволите...

Искаше да забрави миналото, абсолютно всичко. Настоящото беше окей — летенето, корабът, момчетата. Но бъдещето го очакваше там някъде, неясно, неопределено. Той посягаше към нещо, което стоеше на пътя в неизвестността. Не знаеше какво точно. Но беше готов за него.

Под облаците валеше. На пет хиляди фута видимостта беше две-три мили и новият танкер ги намери трудно, независимо че диспечерът го векторираше. Беше от нощите, когато нещата не вървяха. Щом

застана до тях, Джейк се плъзна зад него, огледа дрога и се приготви. Уцели го с малко педал и започна да натиска.

Нищо. Зелената лампа над тръбопровода не светна.

— Върви ли? — попита Флап другия екипаж.

— Не. Оттеглете се, за да го върнем в изходно и да опитаме пак.

Джейк дръпна ръчките на милиметър и остави самолета си да се отдалечи. Кошницата се отдели от сондата и той мина вдясно. Флап се обади на другите да приберат дрога. Те навиха маркуча до край и после отново го спуснаха.

Този път Джейк не успя от първия път. Стабилизира самолета и опита отново. Уцели.

— Пак не тече.

— Зарядка, тук 522. Кисели сме.

— Разбрано, 522. Изхвърляйте товара. Курс две две нула. Снизение до едно точка две.

— 522, прието. Две две нула, снижавам едно точка две.

— Тексако, за вас курс две нула нула, снижение едно точка две.

Джейк зави наляво, другият танкер — надясно. От дренажите на крилата му вече течеше гориво. Деветте тона керосин отиваха на вятъра. Жалко, но нямаше какво да се направи.

Джейк изправи в зададения курс и чукна въздушните спирачки. Носът тръгна надолу. Щом установи снижението, той погледна надясно към другия А-6. Вече едва се виждаше от дъжда. Погледът му се върна в кабината и той се концентрира върху приборите.

Малкият свят от стрелки и скали, осветени в червено, винаги го впечатляваше. Да накараш стрелките да седят на местата си не изглеждаше трудно, докато не се опиташ. А в такава нощ без необходимата концентрация беше върховно мъчение. Всичко, което правеше, бе или недостатъчно, или прекалено много. Това го влудяваше.

Перверзните стрелки го побъркваха. Високо си, шепнеха му те, скоростта ти е прекалено голяма, изпускаш курса, сега слизаш под глисада... Беше истинска борба. Най-малкото забавяне или отклонение на вниманието и му бягаха.

Диспечерът го вреди за кацане — минаванията на втори кръг се бяха увеличили. Гласът в слушалките бе напрегнат. Времето се скапваше. Дъждът намаляваше видимостта, появи се вълна — един

Ф-4 не можа да кацне и от втория заход. Най-близката земя бе на петстотин четирийсет и две мили на северозапад. Във въздуха нямаше танкер.

— Мирът е прекрасно нещо, нали? — промърмори Флап.

— Карта преди кацане — каза Джейк и те изпълниха необходимите действия. Бяха с хиляда и петстотин паунда над максималното тегло за кацане и хвърлиха излишното гориво. Беше лудост да правят това, при положение че можеха да го дадат на закъсалия екипаж на Фантома, но това не беше тяхна работа, както се казваше „не мисли, а изпълнявай или...“

Видя кораба от миля и половина — малко червено петно, което съживяваше мъртвата пустош.

Флап докладва топката на шест точка нула.

— Прието.

Джейк позна гласа на Риъл Маккой, но за всеки случай той му се обади:

— Палубата танцува, Джейк. Внимавай с курса.

Топката беше като закована в средата, само леко отпусна крилото, за да нагласи курса; ръчките движеше една по една, за да не направи прекалено голяма корекция. Дъждът беше като река около фанара, но въздухът от компресорите държеше предното стъкло чисто.

Индивидуалната работа с ръчките на финала беше изкуство, но човек трябваше да знае и точно кога да ги мести заедно. Тази нощ на Джейк му провървя. Палубата се приближаваше, топката стоеше в средата, курсът беше добър, указателят на ъгъла на атака беше точно на място... и закачиха третото въже.

— Късмет — каза Джейк на Флап, докато освобождаваха полосата.

Накараха го да спре до острова, където половин дузина виолетови ризи — „гроздета“, чакаха готови с маркуча за зарядка. Джейк отвори фанара и старши техникът на ескадрилата се качи по стълбата. Вятърът здраво духаше и студените дъждовни капки го шибаха по лицето.

— Ще ти направим гореща зарядка и веднага излиташ — извика сержантът, борейки се с воя на двигателите. — Само този танкер е читав.

Джейк вдигна палец в потвърждение, че е разбрал.

Сержантът слезе и махна стълбата, а Джейк затвори фанара. Не беше лошо да се скрият от дъжда. Техникът даде сигнал, че всичко е наред и отиде от страната на навигатора, за да наблюдава зарядката. Джейк изключи надува на резервоарите.

Зарядката отнемаше време. Максималното гориво, което можеше да вземат, бе двайсет хиляди паунда, а помпите на кораба качваха само около тон в минута.

Беше уморен, задникът му бе станал на мърша, но все пак беше приятно в топлата удобна кабина. Това място до ограничителната линия бе все едно на главната трибуна. Самолетите се появяваха от тъмата и дъжда и се сгромолясваха на палубата. Първите двама успяха да закачат въже, но после един Фантом простартира. Куката му посипа водопад от искри по цялата зона за кацане. Беше същият, с двата неуспешни опита от преди.

Да, хубаво бе да си седиш удобно в кабината, всичко да работи както трябва, дъждът да чука по фанара и струйките да размазват светлината.

Джейк откачи кислородната маска и я сложи в скута си. Свали шлема и започна да разтрива лицето и главата си. Попи потта с ръкавите и ръкавиците и отново си сложи шлема. Минутите летяха, горивомерите отчитаха постъпващото гориво.

Все още зареждаха, когато проблемният Фантом се появи отново от здрача и закачи второто въже. Пилотът включи форсажа и нажежените до бяло концентрични пламъци се опънаха зад соплата за секунда, след което угаснаха и оставиха всички наоколо заслепени.

Две минути по-късно един А-7 застана на втори катапулт и излетя. На един от пилоните на крилата носеше „другарче“ — така галовно наричаха малкия комплект за зарядка във въздуха. Явно мозъчният тръст в Центъра бе решил, че има нужда от повече гориво във въздуха.

Най-сетне Джейк и Флап бяха готови. Херметизиране на резервоарите. Стълбите се махат. Затваряш таблото за зареждане. Армиране на седалките. Вече рулират към катапулт две — левият, на носа.

Разгъваш крилата, задкрилките — за излитане, предкрилките — спуснати, оглеждаш приборите, заставащ на совалката. Ето, друсване

— механизъмът е натегнат. Още едно — совалката е готова. Отпускаш спирачки, излетен режим.

Докато наблюдаваше излизането на двигателите, Джейк вдигна катапултната ръкохватка и нагласи дланта си зад ръчките. Самолетът започна да вибрира, двигателите засмукваха огромни количества въздух и изхвърляха газовете към дефлекторния щит отзад. Разходомери, температури, оборотите на десния двигател са малко над сто процента. Хидравликата е наред. Всичко е окей.

Джейк обиколи още веднаж кабината с поглед, убеди се, че Флап е насочил фенера си към запасния авиохоризонт...

— Готов ли си?

— Давай.

Той натисна ключа за фаровете на края на катапултната ръкохватка с левия си палец.

Задържащият болт се счупи. Усети го. Последва катапултирането — рязко потегляне и след секунда — нищо. Проклятие, самолетът все още се ускоряваше, но далеч по-шибано от нормалното.

Скоростта му бе около трийсет възела, когато той пусна ръкохватката и върна ръчките на малък газ. Въздушните спирачки отвори, без да се замисля. Натисна краищата на двата педала до дупка и блокира двете основни стойки.

Продължаваха да се движат напред по мократа и хлъзгава палуба. Носеха се към носа, към заобления край, към ръба на пропастта. Джейк върна лявата ръчка зад ограничителя, прекратявайки достъпа на гориво към двигателя. Освободи лявата спирачка и включи управлението на носовия колесник. После ритна десния педал докрай напред. Това трябваше да завърти носовото колело, ако се бе освободило от совалката. Не стана.

Все още се движеха напред, но по-бавно. Ръбът се приближаваше към тях, оставаха секунди...

Той освободи и двете спирачки и включвайки отново управлението на носовото колело, ритна левия педал. Нещо поддаде. Носът започна да завива наляво.

Отново спирачките до край. Господи, ще стигне ли палубата?

Нещо експлодира до него. Флап се катапултира. Въздухът се изпълни с парчета плексиглас.

Поднесе се. Продължи обаче да завива наляво... Усети как левият колесник се удари в решетката отстрани на палубата. После и носовият. Опашката се завъртя към носа. Самолетът още се движеше...

И спря.

Отдясно не виждаше нищо, тъмнина. Дясната стойка сигурно беше на ръба.

Той пое дълбоко въздух и шумно го издиша.

Лявата му ръка беше на резервната ръчка за катапултиране между краката. Не си спомняше да се е пресягал, но ръката му беше там. Той внимателно освободи ръчката.

Дясната страна на фанара липсваше. Флап бе минал през нея. На мястото на седалката му беше празно.

Дали е жив?

Джейк прибра въздушните спирачки и вдигна предкрилките и задкрилките. По индикатора за положението им се убеди, че се прибират нормално. Угаси фаровете. С крайчеца на окото си видя тълпата, която се бе втурнала към него, но продължи да се занимава в кабината. Когато свърши с механизацията, той отключи крилата и ги сгъна. Вятърът духаше през счупения фанар. Усещаше дъждовните капки на малкото непокрита част от врата си.

Дали самолетът се движеше? Сигурно не. Но ако отвореше фанара, нямаше да може да се катапултира. Седалката бе разчетена да мине през плексигласа, но ако вдигнеше фанара, стоманената дъга щеше да дойде точно над него и щеше да се очисти, ако опиташе да се катапултира. А ако самолетът се плъзнеше от палубата, трябваше или да се гръмне, или да се вози с него до дъното на океана.

В този момент шокът го поразил с пълна сила. Той започна да трепери.

Една жълта риза се опитваше да привлече вниманието му. Непрекъснато му правеше знак за спиране на двигателите — движение на ръката, имитиращо прерязване на гърло.

Ама да отваря ли фанара?

Неспособен да вземе решението, той дръпна ръчката назад и се заслуша в умирация вой на двигателя.

Някой вдигна фанара отвън. Един сержант се наведе над него:

— Можете да слизате вече, сър. Обезопасете седалката.

— Сложиха ли столчетата?

— Да.

Едва успя да се помръдне. Блокира основната и запасната ръчка за катапултиране и се засуети с катарамата на коланите. После се присегна надолу и освободи бедрените ремъци. Хайде. Свободен си.

Тръгна да става, но си спомни за маската и кабела на слушалките. Откачи всичко.

Все още трепереше здраво. Хвана се за кабината и прехвърли крак на стълбата. През цялото време се опитваше да не гледа към празното пространство отпред и отдясно. Беше на десет фута над палубата, точно до ръба. Повдигна му се.

Нечии ръце се протегнаха отдолу и го подкрепиха, докато слизаше по стълбата.

Щом стъпи на палубата, той погледна към дясната стойка. Беше на около фут от ръба. Носовото колело беше подпряно в страничния ръб, а петата за совалката — изкривена. Джейк попита жълтата риза:

— Къде ми е навигаторът?

Матросът посочи назад към кърмата. Джейк погледна. Видя бяло петно — парашута, закачен на опашката на един А-7. Значи Флап е паднал на палубата. Не е цопнал в океана.

Облекчението му подежда като удар с чук. Колената му се подгънаха. Двама успяха да го задържат на крака.

Маската му висеше отстрани на шлема и той едва успя да махне с ръка, за да не я залее горещата течност, която се изля от него.

Тръгна назад, към острова и парашута, до тях имаше около сто и петдесет фута. Опитаха се да му помагат, но той разбута всички:

— Добре, де. Мина ми, мина ми.

Един А-7 се появи от дъжда и кацна.

Ето го Флап, идваше насам. И той го видя и разпери ръце.

Двамата се прегърнаха с всички сили.

Подполковник Халдейн изгледа няколко пъти записа на инцидента, докато слушаше разказите на Джейк Графтън и Флап Ле Бо в стаята за инструктаж.

И двамата бяха в еуфория. Бяха плюли в окоето на дявола и оцелели, за да разкажат. Описваха премеждието на своите слушатели с най-големи подробности, а те с удоволствие споделяха заразителното щастие.

Колко е велик животът! Колко е хубаво отново да можеш да ходиш и да говориш, след като си чукал на портите на отвъдното!

След половин час Халдейн се измъкна и тръгна да търси техниците. Изслуша внимателно техните обяснения, зададе няколко въпроса и слезе на хангарната палуба, за да огледа лично петата на борд 523.

Явно задържащият болт се бе счупил преждевременно, част от секундата преди клапаните да се отворят напълно или в началото на отварянето им. Танкерът, с двигатели на излетен режим, тръгва напред и това образува хлабина от един-два инча между Т-образната пета и совалката. В следващия миг парата подкарва буталата на катапулта и совалката се удря в петата и я пуква. След около трийсет фута петата се разпада напълно.

Свободни от двайсет и седемте тона на самолета, буталата се понасят напред като ракети, вързани заедно. Апаратурата записва скорост от 207 възела на пет фута от водните спирачки.

Целият кораб се разтриса, когато щифтовете на буталата се удрят във водните спирачки, изтласкват всичката вода и се заваряват в тях. От спирачките, буталата и щифтове остава купчина усукана и деформирана димяща стомана. Катапулт две ще е във от строя до края на плаването.

Подполковник Халдейн реши, че само провидението е помогнало на Джейк Графтън да спре самолета, преди да падне във водата.

Той седеше зад бюрото в каютата си и мислеше за Джейк Графтън — какво ли е чувствал, докато се е опитвал да спре устремения към носа и черната пустош отвъд самолет. Да, беше чул доклада на Графтън, но дори възбуден и припрян, Графтън бе успял да скрие емоциите си под маската на скромността: „Независимо от всичките ми пропуски, успях да отърва кожата. Роден съм си с късмет. А вие, грешниците, трябва да разберете, че молитвите и чистоплътният живот решават всичко, когато удари дванайсетият час.“

Повечето пилоти щяха да се катапултират. Халдейн внимателно обмисли случилото се и реши, че и той щеше да е от тях. Щеше да сграбчи ръчката между краката си и да я опъне с все сила.

И все пак Графтън не бе постъпил така и спаси самолета. Халдейн много добре знаеше, че причината за това не е късметът, каквото и да приказваше Графтън пред колегите си.

Трябваше ли да се катапултира? В крайна сметка Флотът щеше просто да поръча още един А-6 на „Грумън“ за 8 милиона долара. Но не можеше да поръча нов, обучен и толкова опитен пилот. За това бяха необходими много повече милиони и години обучение; а за да бъде кален в бой, бе необходима война — нещо, което не можеше да става по поръчка, поне защото прекалено много либерали се цупеха на идеята разни войни да се използват за тази цел.

Да, Графтън трябваше да се гръмне като Ле Бо.

Да мислиш така в топлия уют на каютата, с чаша кафе в ръка, бе логично. Хубаво е, че хората могат да анализират постъпките си.

Но тук логиката грешеше.

Големите пилоти винаги успяваха да оцелеят. Понякога инстинктивно, но винаги намираха изход — колкото и да противоречеше това на правилата — от безнадеждната ситуация.

Най-важното бе и най-очевидно — Графтън бе жив и невредим.

Ако се бе катапултирал... кой знае какво можеше да се случи? Седалката можеше да не сработи; можеше да падне във водата и да се удави; можеше да си счупи врата при падането на палубата или върху някой самолет. Ле Бо беше извадил страхотен късмет и не се посвени да подчертае това в стаята за инструктаж: „По-добре късметлия, отколкото отличник.“

Графтън беше добър. Спаси себе си и самолета. Но това не беше всичко. В стаята за инструктаж той не се затвори в себе си, ясно и

точно описа защо и как бе направил всичко. После внимателно изслуша потока от дружески съвети и коментари от рода на „какво трябваше да направиш“. Не се сърдеше, че Флап се бе гръмнал. Не обвиняваше никой и не съжеляваше за нищо.

На Халдейн това му хареса. Той с удоволствие бе слушал и наблюдавал мъжа с непоклатимото самочувствие. Графтън вярваше в себе си, а това беше заразително. Доста би трябвало да се замисли, за да намери нещо, което да не е по силите му.

Подполковникът се затършува из чекмеджето на бюрото си. Не след дълго намери това, което търсеше. Беше лично писмо от командира на ВА-128, капитан втори ранг Дик Доновън. Халдейн извади писмото от плика и го прочете внимателно — за четвърти или пети път.

„Пращам ти най-кадърния младши офицер в ескадрилата, лейтенант Джейк Графтън. Той е един от тримата най-добри пилоти, които съм срещнал досега във Флота. Изглежда, има верен инстинкт и в кабината действа на много по-високо ниво от това, на което ние можем да го учим.

Като офицер не е по-различен от другите с неговите чин и възраст. Наглеждай го. Когато се разбеснее, нищо на тази земя не е способно да го спре. Това е и хубаво, и лошо, за което предполагам, ще се съгласиш. Надявам се, че с времето ще се поуталожим. Колкото повече го гледам, толкова по-убеден съм, че един ден ще бъде способен да поеме голяма отговорност.

След края на плаването си го искам обратно.“

Подполковник Халдейн сгъна писмото и го прибра обратно в плика. После извади лист хартия и химикалка. Не беше отговорил още и реши, че сега е подходящ момент.

Доновън нямаше хич да е доволен, когато разбере, че Графтън е пуснал рапорт. Но тук и двамата с Доновън бяха безпомощни. Единствено Графтън можеше да реши. Жалко, наистина. Доновън беше прав — Графтън беше рядко перспективна личност.

* * *

Когато адреналинът отшумя и тълпата в стаята за инструктаж поутихна, Джейк и Флап се отправиха към предната столова, между носовите катапулти, където можеше да се влиза с работно облекло. Флап вече бе минал през лазарета — трябваше да му превържат няколко драскотини от плексигласови парчета.

— Йод и лейкопласт — ухили се той на Джейк. — Веднъж, когато се бръснех, се порязах по-лошо. После нямало късмет.

Поръчаха си по един „плъзгач“ — чийзбургер, който бе толкова мазен, че можеше да го глътнеш цял. Взеха по чаша мляко и шепа чипс и седнаха един срещу друг на дълга маса с лекета по покривката.

— Реших, че няма да успееш да го спреш — каза Флап между хапките.

— Правилно постъпи — отговори му Джейк. — Ако не бях успял да го завъртя и аз щях да се гръмна.

— Е, нали сме живи и здрави. Значи сме се справили.

Джейк само кимна и отпи от млякото. Стомахът му бе все още възбуден от адреналина, но млякото и „плъзгачът“ му подедържаха добре. Той се облегна назад и се оригна. Сега можеха да поговорят за оцеляването.

Той се прибра в каютата си и се огледа наоколо. След прежеждието нещата, на които никога не обръщаше внимание, бяха придобили ново значение. Седна на стола — беше му непривично удобен, загледа се в сенките, които настолната лампа хвърляше по ъглите на помещението, заслуша се в стоновете и въздишките на кораба. Погледът му се спря на снимките на Кали и родителите му, които стояха на бюрото пред него.

Нагласи комбинацията на сейфа и го отвори. Пръстенът беше на мястото си — годежният пръстен, който бе купил на „Шило“ през декември. Той го извади и го вдигна към светлината. После отново го прибра. Без много да се замисля защо, извади от джоба на якето си и револвера, постави го в сейфа и го заключи.

Трябваше да направи нещо за нея.

Но какво?

Не беше лесно, когато рибката не кълве. А, честно казано, май тя го беше закачила, но още си мислеше дали си струва.

И тогава? Да ѝ пише, че я обича безгранично? Да ѝ обещае, че ще я направи щастлива? Да се промъкне в сърцето ѝ с най-интимни излияния?

Не. Просто трябваше да сподели с нея какво мисли за бъдещето... Но нали не мечтаеше за нищо?

Почувства се празен. Всеки бе тръгнал нанякъде в мислите си — вярно, с различна скорост, но все пак вървеше.

Господи... това го вбесяваше. Сигурно нещо в него не беше наред, някакъв недостатък в характера. Нещо, което тя бе видяла.

Защо не го разбираше?

Той продължи да мисли за нея още известно време, докато слушаше звуците на кораба, после извади хартия и писалка. Написа датата и започна:

„Скъпи мамо и татко...“

Свърши писмото, но не му се спеше. Взе си горещ душ, извади изгладена и колосана униформа, облече се и заключи вратата зад себе си. Нямаше много хора наоколо. Полетите за деня бяха свършили. Редовият състав беше по койките, а безстрашните авиатори гледаха филми. Той надникна последователно в няколко стаи за инструктаж, искаше да намери някой познат. Нямаше никой, с когото да поговори. Спря се за малко при машините на арестера. Едната беше разглобена — двама матроси и сержант ремонтираха нещо. Отби се при видеотехниците и изгледа записа на прекратеното си излитане още няколко пъти. Мина през отделението на катапултите — там също преглеждаха нещо. В Центъра гробарската смяна бе разхвърлила единия от пултовете.

В електронното работата кипеше с пълна пара. Нощната смяна ремонтираше самолетни компютри и радари. Тук кондиционирането работеше на максимум, лампите никога не угасваха. Тези хора никога не виждаха слънцето, небето, морето — там, където това оборудване непрекъснато се подлагаше на изпитания.

Накрая Джейк се оказа пред офиса на Шефа. Вътре завари само старшина първа степен Мулдовски. Той видя Джейк и избоботи:

— Здравсти, друже. Влизай и пускай котва.

Джейк си сипа чаша кафе и подпря лакти на масата срещу боцмана, който бе разхвърлял купчина хартия пред себе си.

— Добре се справи днес на катапулта.

— Благодаря.

— Все чаках да се гръмнеш. Накрая реших, че вече си пътник.

— За секунда и аз си помислих така.

Продължиха още малко да разтягат локуми, но когато разговорът замря, Джейк попита:

— Защо си още във Флота, боцман?

Боцманът се отпусна назад и извади кесията с тютюн. Когато натъпка и разпали лулата си, той каза:

— Светът на цивилния е прекалено малък.

— Какво искаш да кажеш?

— Ами помисли. Работят и живеят, пазаруват в едни и същи магазини цял живот... Затворен свят от приятели, колеги и семейство. Това е малко за мен.

— Струва си човек да се замисли. — Джейк довърши кафето и хвърли пластмасовата чаша в кошчето.

— И не се опитвай да подкараш някое от прасетата във водата. Когато трябва да напускаш, напускай, мистър Графтън.

— Съгласен, боцман.

* * *

— Какво ли чувстваш, когато умираш? — попита Флап Ле Бо.

Двамата с Джейк летяха на пет хиляди фута, с 350 възела, точно под долния край на кумулусите. Под тях празното море се ширеше от хоризонт до хоризонт. Този следобед бяха на разузнавателна задача, по клинообразен маршрут на изток от групата. Все още се отдалечаваха от кораба. Не бяха открили нито един кораб, било визуално или с радара. Океанът беше празен.

Стотици кораби пресичаха Индийския океан, но той беше толкова необятен.

— Мислил ли си някога за това? — подкани го Флап.

— Веднаж припаднах — отговори Джейк. — Загубих съзнание. Бях на четиринайсет. Вземаха ми кръв. Сестрата ме бодеше отново и отново с иглата, не можеше да уцели вената. Просто си седях. После се събудих на пода, след кошмара, който забравих още на петнайсетата секунда. Подозирам, че смъртта е нещо такова. Без кошмара. Все едно че някой изключва лампата.

— Може би — каза Флап.

— Нещо като да заспиш — продължи Джейк.

— Хмм.

— Какво те наведе на тази мисъл?

— О, знаеш...

Разговорът угасна. Флап провери радара, естествено нищо не видя, после се намести на седалката. Графтън се прозя и разтърка лицето си.

Радиото се събуди. Репликата обаче бе неразбираема: самолетът беше далеч от кораба — на повече от двеста мили — и ниско.

— Тук Боен ас 508, — каза Флап в маската си. — Повторете.

— 508, тук Черен орел. Препредаваме. От кораба искат да проверите някакъв сигнал за бедствие. Пригответе се за координатите.

Флап погледна към Джейк, сви рамене, извади химикалка от джоба на левия си ръкав и я огледа. Драсна няколко пъти в ъгъла на коления планшет, за да е сигурен, че пише, и каза:

— Боен ас е готов да записва.

След като повтори координатите на диспечера от Хокая, за да се убеди, че ги е записал правилно, Флап ги вкара в компютъра и поиска пеленг и отдалечение.

— О-хо — възкликна той, — до там са повече от четиристотин мили.

— Обади се на диспечера.

Флап натегна маската си на място:

— Черен орел, 508. Този кораб е на четиристотин двайсет и девет мили от нашата точка, което е... — той натисна друг бутон — ... на двеста четирийсет и две мили от кораба. Няма да ни стигне горивото да се приберем.

Графтън натискаше бутоните на горивомера, изчислявайки горивото в крилата. Тръгнаха с 18 000 паунда, в момента имаха 11 200.

— Разбрано, Боен ас. Те знаят. На връзка сме с тях на друга честота. Така или иначе заповедта е да проверите. SOS-сигналът е бил дълъг само петнайсет секунди. Част от него е позицията. От горе смятат, че можете да хвърлите един поглед, на връщане ще се срещнете с танкер на тази честота.

Джейк вече бе завил петнайсет градуса надясно, следвайки курса към бедстващия кораб, който компютърът бе изчислил. Увеличи режима и започна да набира височина.

— Сметни една среща, за всеки случай — каза Джейк на Флап.

Искаше да знае къде да намери танкера, дори радиото да откаже.

Единственият начин за определяне на позицията над океана бе по електронен път. Използваха сигналите от кораба, които самолетната апаратура приемаше и превръщаше в пеленг и дистанция. За жалост радарът на А-6 не можеше да открива други самолети. А танкерът въобще нямаше радар. Разбира се, Флап можеше да открие кораба на радара, ако бяха на по-малко от 150 мили от него и радарът работеше. Щяха да използват относителните координати, за да открият танкера.

Много „ако“.

Условностите не действаха добре на стомаха.

Поставяха всичко на карта, а този кораб можеше въобще да не съществува. Петнайсетсекундна радиограма. Приличаше на програмирано излъчване, с голяма вероятност за грешка. Корабът можеше да е на стотици мили от мястото, към което летяха, никога нямаше да го открият.

Радиограмата за бедствие можеше да е и най-обикновена грешка — радистът натиска по невнимание друго копче. Може би въобще нямаше бедствие.

Несъмнено височайшите мозъци бяха обмислили всичко. Седнали удобно и на спокойствие, бяха наредили Джейк и Флап да проверят какво става. И да поемат съответния риск.

Най-важно бе да срещнат танкера. Джейк погледна към горивомера без особен оптимизъм. Ще се качи нависоко, на 40 000 фута, ще изпълни снижението на малък газ, едно бързо минаване — докато Флап щрака с фотоапарата — после отново на 40 000 фута и курс към кораба. Танкерът щеше да ги чака на радиал нула девет пет, на 150 мили, и същата височина. Ако по някаква причина не успееш да

осъществят трансфера на гориво, нямаше да успеят да се доберат до кораба. Трябваше да катапултират.

Джейк се обърна и погледна назад, към слънцето. Когато стигнат до бедстващия кораб, щяха да разполагат с трийсет минути до залеза. Но докато стигнеха танкера, щеше да се стъмни. Е, нямаше да е нощ, сигурно част от небето щеше да е все още осветена. Може би нощта беше по-благоприятният вариант — светлините на танкера ще се виждат отдалеч. Но боговете на съдбата вече бяха раздали картите. Връщаха се на края на здрача.

— Няма да снижаваме, ако не видиш нещо на радара — каза Джейк на Флап.

— А-ха.

Добро решение. Беше безсмислено да прахосват гориво, ако долу нямаше какво да се види. А ако имаше нещо, то щеше да се покаже на радара.

Ами ако корабът беше потънал и екипажът е в спасителните лодки? Лодките нямаше да се видят на радара, особено отдалеч.

— От какво разстояние можеш да видиш спасителна лодка с това нещо? — попита той Флап, който се бе навел над тубуса на радара.

— Не знам. Никога не съм виждал.

— Поне приблизително.

— Прав беше преди малко. Няма да снижаваме, освен ако не видим нещо.

Той хоризонтира на четирийсет хиляди и върна ръчките назад. Две хиляди и двеста паунда на час на двигател му даваха скорост Мах 72. Само че изкачването беше глътнало 4000. Оставаха 7800. Мили Боже, пак отиваме на косъма. Той дръпна ръчките още малко, докато разходомерите не се спряха на хиляда и осемстотин. Приборната се установи на 220 възела, това правеше 460 истинска скорост.

Флап извади карта и я разгъна. Накрая съобщи:

— Тази точка е в протока между островите и южния бряг на Суматра.

— Поне не е на някой планински връх.

— Вярно.

— Чудя се дали мозъците са проверили позицията, преди да ни изпратят да гоним Михаля.

— Не знам. Тия от Флота... Никога не можеш да бъдеш сигурен.

След доста усилия Флап успя да сгъне картата по подходящ начин. Защица я между страничния панел и плексигласа, за да може лесно да сравнява и наведе глава към тубуса. След малко промърмори:

— Виждам някакви острови.

Земя. Джейк не беше виждал земя, откакто корабът излезе от Малакския проток. „Колумбия“ трябваше да плава още три седмици в ИО и след това да се отпрати към Австралия.

Слуховете се носеха вече седмици наред. Вчера бяха потвърдени. Австралия, Земята отдолу, Последния бряг, Новата Калифорния, където всички говореха английски — е, нещо подобно — и всички бяха приятели и пиеха силна студена бира и обичаха янките... о-хо! Екипажът бе като обърнат кошер. Та нали затова се бяха записали във Флота.

Няколкото стари кучета, които твърдяха, че са плавали дотам преди, бяха непрекъснато обсадени от тълпи жадни слушатели, които попиваха и най-невероятните истории. — Жените — само това беше в устите на младите моряци, — кажи нещо за жените. Толкова ли са фантастични? Сериозно ли можеш да си чукаш среща? Високи, пищни, с дълги крака, харесват американците, дори ги предпочитат пред местната порода. А моралът им — не можеше да се каже, че е особено разпуснат, но беше много, много съвременен. Един от непрестанно циркулиращите слухове гласеше, че при предното посещение на кораба в Сидни, от преди няколко години, капитанът трябвало да нареди на кея да се монтира телефон с дежурен, който записвал имената на австралийките, желаещи среща с американски моряци. Който и да е матрос! Тези същества даваха съвсем друго измерение на термина „международни връзки“.

Така поне се говореше. Тези, Които Бяха Ходили Там Преди Земята да се Поохлади, се кълняха тържествено, че това е самата истина. Младите момчета, които бяха на първото си плаване, за пръв път откъснати за повече време от дома и съседското момиче, се молеха това да е вярно.

Морските пехотинци от ескадрилата А-6 бяха като жребци. Те знаеха, че ако може да избира, всяка жена би предпочела тях пред всичко останало. Австралия ще бъде рай за отпуските. Някой беше казал предната вечер в столовата, че на „Колумбия“ ѝ предстои среща със съдбата.

Всичко това преминаваше през главата на Джейк, докато летяха на изток. И той искаше да слезе от кораба, да се отърве за малко от цикъла ядене-спане-летене, да си почине от несменяемите лица и изтърканите лафове. В голямата, екзотична и заселена от държеливи хора Австралия щеше да бъде хубаво. Той подсвирна няколко тона от „Матилда“ и погледна гузно Флап. Не беше чул.

Мислите му се върнаха в настоящето. Много рискована беше тая работа с танкера на връщане... Защо съдбата му раздаваше само скапани карти?

Слънцето безмилостно печеше от тъмносиньото небе. На тази височина хоризонтът беше идеална линия... Струваше му се, че вижда без край. Морето, далеч под тях, се виждаше през просветите в слоя ниски кумулуси, които „плуваха“ над водата като бели пухкави топки. На североизток вече доста добре се виждаха планините на Суматра. Над каменистия гръбнак на острова висяха облаци, но тук-там се мерваше някоя долина, оцветена в богатото зелено на джунглата. Късното следобедно слънце караше облаци да хвърлят дълги сенки. Не след дълго щеше да подпали върховете им.

— Има нещо миризливо в цялата тази история, — каза Флап.

— Какво по-точно?

— Корабите не потъват за петнайсет секунди. Освен ако експлодират. Колко вероятно е да стане това?

— Сигурно е грешка. Радистът натиска друго копче или нещо такова. Бас лоя, че си мисли, че никой не е прихванал радиограмата.

— Чудя се дали са се опитали да се свържат с него?

— Вероятно.

— И все пак нещо не е наред.

— По-добре се моли да намерим танкера на връщане. Ако ще се притесняваш за нещо, притеснявай се за това. Прекаленото седене в солена вода разваля тена.

— Да не искаш да кажеш, че ще стана по-светъл?

— Може и това да стане. Може да ти излекува и екземата от джунглата.

— Много си разглезен, Графтън. Това е дефект на характера ти. Трябва да работиш върху него.

Минутите летяха. Планините изглеждаха по-близки, но сигурно се заблуждаваше. Дълбочината на перспективата зависеше от

височината и скоростта. Беше забелязал този феномен преди години, но не преставаше да му се чуди. На няколко хиляди фута виждаш и най-малките подробности, всяко хълмче, долчинка, поточе. На средна височина, при добра видимост се виждаше половината щат. Оттук, при тази скорост, прелиташ планински вериги и огромните пустини за броени минути... От орбита Земята е като топка, запълваща по-голямата част от небето. Обикаляш я за деветдесет минути. Континентите преставаха да бъдат нещо необятно, виждаха се просто като контури. Идеята за географско място просто не бе приложима там.

На тази височина двамата с Флап бяха по средата на пътя до рая. Записа си мисълта на коленния планшет.

Проверяваше отново горивото, когато Флап каза:

— Остават ни още сто и двайсет мили. Виждам ориентирите. — Имаше предвид зоната, където трябваше да е бедстващият кораб, ако въобще имаше нещо там.

Непривичен ден за бедствие в морето. Повечето кораби търпяха авария в лошо време или при ниска температура. В ден като този...

— Виждам някаква цел на радара.

— Корабът?

— На около четири-пет мили от позицията, която ни даде Черен орел.

— Голям ли е?

— Е, не е гребна лодка. Достатъчно далече сме още. Повече от това не мога да ти кажа. На радара засвета си е засвет.

— Курс и скорост?

— На дрейф е.

Реша да започне снижението на осемдесет мили. Първоначално щеше да остави двигателите на осемдесет процента, за да подсигури генераторите.

— Намира се на около петнайсет мили от брега на Суматра, който тук е с разположение североизток-югозапад. На запад и югоизток има острови. Големи.

— Някакви други кораби наоколо?

— Не. Нищо.

— Близо до бряг като този...

— Сигурно ще видим рибарски лодки, като се приближим.

— Да.

— Ще се обадя на Черен орел.

Пристигнаха над кораба на седем хиляди фута, с двигатели на малък газ. Надзъртайки между облаците, Джейк го виждаше добре. Беше малък търговски съд, с надстройка по средата и кранове отпред и отзад. Наподобяваше старо „либърти“^[1]. Не се виждаше пушек, значи нямаше пожар. Коминът по средата не димеше, нямаше и следа от винтове. До десния му борд имаше друг кораб, по-точно голям катер.

Джейк започна десен завой, за да даде възможност на Флап да снима с фотоапарата и се провря между облаците. Двигателите все още бяха на малък газ.

Излязоха под облаците на 5500.

— Изщракай целия филм, от всички възможни ъгли — каза Джейк на Флап. — Ще направя един кръг и ще прелетя ниско, от страната на катера, за да снимаш и него. После изчезваме оттук.

— Окей — той нагласи фокуса и щракна.

— Изглежда, са спасили екипажа.

— Искам да намалиш наклона, когато дойдем зад кърмата, за да хвана името.

Джейк пресичаше три хиляди фута в плавен завой около кораба, който седеше на равен кил. Какво ли се бе случило?

— Можеш ли да прочетеш името?

— Все още си прекалено високо. На снимките обаче ще се вижда.

Горивото? Шест и двеста, до „Колумбия“ имаха над шестстотин мили. Той неволно потръпна, докато наблюдаваше дрейфувания кораб и малкия съд до него. Катерът беше дълъг около осемдесет-деветдесет фута, с малка надстройка по средата и един-единствен комин. Боята му беше на петна, на палубата се виждаха няколко човека.

— Има хора на мостика на кораба.

— Свърши ли вече?

— Да.

— Хайде, захождаме. — Джейк премести ръчките на крейсерски режим и натисна носа. Слезе бързо на двеста фута над водата и хоризонтира, насочвайки носа, така че да прелети над двата неподвижни съда от носа към кърмата. Дръпна малко ръчките. Ако

скоростта беше прекалено висока, снимките щяха да излязат размазани.

— Никой не ни маха или нещо подобно.

Джейк видя блясъците на носа на катера и моментално разбра какво става. Ръгна ръчките до край напред, наклони самолета на четирийсет градуса и опъна здраво лоста. Усети удари, част от трасетата прелетяха покрай фанара, последваха нови попадения.

— Зенитка! — успя да промълви Флап. — Копелето стреля с двайсетмилиметрово!

Корабът остана зад тях. Джейк набираше височина и мяташе самолета насам-натам. Стрелките на основната и резервната хидросистеми потрепнаха. На таблото светна лампа „аварийна хидравлика“.

— Проклет да си, мили боже!

Джейк изправи крилата и внимателно тримува за набор на височина.

Самолетът започна да се наклонява надясно. Реагираше вяло на лоста за управление. Джейк леко натисна левия педал, за да го спре.

Летяха почти на юг. Опита се да го насочи на запад, но беше невъзможно. През цялото време самолетът заплашително отпускате дясното крило. Джейк едва успяваше да поддържа посоката. Носът бе един-два градуса над хоризонта, значи все още увеличаваха височината. Пресичаха 2000 фута с 350 възела.

— Обади се на Черен орел — каза Джейк на Флап. — Тия сигурно са пирати.

Той дръпна експериментално ръчките назад, инстинктът му го караше да намали скоростта на 250 възела, за да облекчи аварийната помпа, която движеше кормилата. Увеличи още малко тангажа с тримера. Носът леко се вдигна. Добре.

— Черен орел, Черен орел, тук Боен ас.

Положението беше трагично. Аварийната хидропомпа бе предназначена да осигурява налягане за управлението на самолета, докато се напусне районът на целта, точно колкото да даде възможност на екипажа да катапултира на безопасно място.

— Черен орел, Черен орел, тук Боен ас 508. Авария!

Аварийната помпа беше натоварена до дупка. Стрелките на всички индикатори на хидравликата сочеха надолу. Това означаваше

нула налягане във всички части на системата.

— Черен орел, Черен орел, Боен ас 508 предава сляпо. Не ви чуваме. В SOS-точката ни обстрелваха пирати. Всеки момент може да се наложи да катапултираме. Напускаме района в южна посока.

Просто прекрасно! Да те свалят банда шибани пирати! В международни води през 1973-та! При прелитане с невъоръжен самолет. И ако това не беше лайнияният му шибан късмет!

— Сложи код 7700 на транспондера — каза Джейк.

Ръката на Флап се протегна към транспондера на средния пулт и включи бутона за аварийния код. За всеки случай избра ръчно на селектора 7700. Мейдей.

— Пред нас на двайсет мили има остров — каза Флап. — Дръж така. Ще скочим там.

Имаше обаче малък проблем. Самолетът бе почти неуправляем. Не спираше да провисва ту едното, ту другото крило. Необходимо бе Джейк да използва целия ход на педалите, за да го задържа в права посока. Лостът за управление беше почти безполезен.

Джейк протегна ръка и натисна бутона за извеждане от свредел. Това увеличаваше хода на вертикалното кормило, стига отказът на хидросистемата да не бе засегнал и тази магистрала. Нищо не стана. Не помагаше.

Когато лявото крило отказа да се изправи с пълен десен педал, Джейк увеличи газта на левия двигател. Това помогна, но последва отпускане на дясното крило. Пълен ляв крак, намаляваш режима на левия и даваш газ на десния двигател... Уцели момента и задържа крилата хоризонтални...

— Седемнайсет мили.

— Няма да успеем.

— Постарай се малко, не ми се плува.

— Копеленцата му...

Достигнаха три хиляди фута височина. Просто трябваше да запази височината, каквото и да става с крилата...

Прелитаха около четири и половина мили в минута. Колко минути оставаха? Тази сметка му дойде много и той се отказа. Виждаше острова пред себе си. Зелен, покрит с растителност, вече почти запълваше предното стъкло.

— Петнайсет мили.

Ляв наклон. Пълен десен крак, газ на левия двигател. Наклоняването спря, но носът пропадна. Даде лоста докрай назад, никаква реакция. Премести тримера докрай на кабриране, едновременно дърпайки РУД-а на десния двигател на малък газ.

Носът започна да се връща нагоре. Успя. Започна леко да връща тримера. Крилото се вдигаше, мили Боже, вдигаше се...

Самолетът спря да снижава на хиляда и петстотин фута. Но веднага започна да се наклонява надясно. Джейк даде противоположни команди.

Реакцията беше агонизиращо бавна. Носът започна да пропада към хоризонта. Пълен тример на кабриране! Погледна към индикатора в долния край на лоста за управление. Все още беше до край на пикиране! Давай!

Този път спряха на хиляда фута.

— Другия път няма да успея да го задържа — каза Джейк.

— Скачаме, когато стигне най-високата точка и крилата са хоризонтални.

— Ти си първи, веднага след теб съм аз.

Носът пропадеше, но все още изкачваха, дясното крило започна да се накланя надолу... 2300 фута...

— Сега — изкрещя Джейк.

Експлозия — и Флап изчезна. Джейк инстинктивно центрира педалите и дръпна резервната ръчка. Моментално почувства страхотен удар в задника. Кабината изчезна. Ускорението продължи само секунди и той започна да пропада.

---

[1] „Либърти“ — широко използван тип евтини транспортни кораби през Втората световна война — бел.прев. ↑

Парашутът го дръпна рязко. Докато се въртеше под купола, успя да мерне самолета. Продължаваше да се издига като ранена чайка. На върха на изкачването си застина за момент, отпусна рязко дясното крило и се стрелна към морето. От повърхността изригна огромен гейзер. Когато пръските се разсеяха, от самолета бе останало само малко пяна.

Пиратите! Къде ли бяха?

Джейк откачи кислородната си маска, хвърли я и изви врат. Видя другия парашут под себе си — Флап бе в безопасност. Но не виждаше нито пиратите, нито кораба жертва.

Можеше ли да бъде такъв глупак? Да прелети над неподвижен кораб, когато до него е вързан друг — без въобще да се сети, че може да са пирати! Тия води имаха черна слава... а той дори не се замисли. Кучи син!

Морето се приближаваше и това го върна към действителността. Вълнението беше достатъчно, за да прецени точно височината — нямаше много време. Той се присегна и дръпна ръчката отдясно на седалището. Салът му се откачи, наду се и увисна на въжето. Взе да търси по сбруята кранчетата за автоматично надуване на спасителната жилетка. Намери ги и дръпна. Жилетката пуфна окуражително.

Добре! Сега само трябва да се откача навреме от парашута. Учудващо, но тези мисли му идваха в естествения си ред. Тренировките си казваха думата. Всеки път, когато корабът напускаше пристанище, ескадрилата отделяше един ден за тренировка на действията при катапултиране. При едно от задължителните упражнения всеки летец трябваше да виси на парашутна сбруя с пълен аварийно-спасителен комплект, докато не успее, с вързани очи, да намери и покаже всички съставки на комплекта и да издекламира процедурата при катапултиране над суша и вода. Затова Джейк не се замисляше много — действията му бяха автоматични.

Салът докосна повърхността. Джейк хвана ключалките на сбруята и се приготви. Ето... Сега! Затвори очи и уста и се освободи от парашута, щом студената вода го покри. В следващия миг излезе на повърхността и пое дълбоко въздух.

Вятърът отнасяше парашута. Къде е въжето на сала?

Беше се оплело около краката му. Той започна да гребе с ръце към сала и най-сетне успя да хване въжето. Секунди по-късно салът бе до него.

Сега оставаше да се качи.

При първия опит се плъзна и потъна по гръб под водата. С махане и ритане успя да се изправи и отново прекара сала отпред.

Този път се опита да го натисне под себе си и почти успя. Изплъзна му се в последния момент и той отново зарови глава под водата.

Вълните не помагаха. Точно когато успя да се намести за поредния опит, една вълна го заля и той се нагълта със солена вода.

Накрая, след още три-четири опита, успя да се качи и се отпусна уморен по гръб, като дишаше тежко.

Минаха още една-две минути, преди да се усети, че още е с шлема на глава. Свали го и се огледа за въже. Можеше да му потрябва, а всяко нещо, което не беше вързано за сала, рано или късно щеше да падне зад борда. Използва парче парашутно въже, което бе пъхнал в спасителната си жилетка преди няколко месеца.

Едва тогава се сети за Флап и започна да се оглежда.

Радиото! Извади аварийната си радиостанция, провери я дали работи и се обади:

— Флап, тук е Джейк.

Мълчание.

Опъна се назад в клатещия се сал, загледа се в небето, мислейки за пиратите, и изпсува. Момчетата дълго щяха да клатят глави по офицерските клубове. В изключителна проява на крайна бездарност бе позволил двамата с Флап да бъдат свалени от банда шибани пирати. Йо-хо-хо и бутилка ром. След като войната бе свършила! Не всеки можеше да се похвали с такова постижение — да съсипе чисто нов А-6. Просто си трябва талант за това.

Подполковник Халдейн ще просере пирони, като научи добрата новина.

Защо пак аз, Господи?

Погледна часовника си. Проклетото нещо беше пълно с вода и не работеше. Чудесно.

Задникът му беше накиснат в шест инча вода. От време на време още вода се изсипваше в геврека, но тъй като вече беше пълен, просто се оттичаше обратно в морето. Нямахме смисъл да се опитва да изгребва водата.

За щастие тя не беше много студена. Беше по-скоро хладка. Нали бяха в тропиците. А някъде по света истинските хора плащаха истински пари да се къпят в такава вода.

Пробва отново с радиото. Този път получи отговор.

— Здравсти Джейк. Качи ли се в сала?

— Да. А ти?

— Не. Все едно да се опитваш да наебеш гресирана свиня.

— Ранен ли си?

— Не. А ти?

— Не.

— Е, беше ми приятно. Сега трябва да опитам да се кача в идиотския сал.

— Изтегли проклетото нещо под себе си. Не се опитвай да се качиш в него. Плъзни го надолу.

— Ще ти се обадя след малко.

Цигара. Умираще за една цигара. Върза радиото за жилетката и го пушна в скута си. Цигарите и запалката бяха в джоба на левия ръкав. Извади ги. Цигарите бяха мокри. Запалката обаче проработи, след като изсуши с духане камъчето. Беше от газовите. Извади една цигара, захапа я и се опита да я запали. Цигарата не искаше да гори.

Сложи я обратно в пакета и го прибра. Ако успееше някога да се добере до брега, можеше да изсуши цигарите.

Почакай! Имаше неразпечатан пакет в жилетката. Увит в целофан, неразпечатаният пакет трябваше да е сух. В този момент му се пушеше повече от всичко на света. Отвори десния гръден джоб на жилетката и внимателно бръкна вътре, за да не изпусне нещо.

Намери пакета. Трийсет секунди по-късно вече изпускате дима. Е-ех!

Докато пушеше и се поклащаше на сала, реши, че е жаден. Имаше две бебешки шишета с вода в жилетката. Извади едната, отвори

я и реши да отпие само малко. Изпразни я на две дълги глътки.

За малко не я хвърли, но се замисли и я пъкна обратно в джоба.

Нещо на върха на една вълна привлече вниманието му, но се скри. Той зачака. Беше Флап, видя го, преди вълните да го скрият отново.

Взе радиото. По дяволите, беше го изключил. Постави копчето на приемане и веднага чу Флап:

— Джейк, тук е Флап.

— Хей, видях те.

— Аз те видях два пъти. Как мислиш, колко има между нас?

— Стотина ярда?

— Поне. Трябва малко да помислим, Джейк. Ще караме тук нощта. Корабът ще може да изпрати вертолета едва когато се доближи на сутринта.

Джейк погледна с тъга към острова, същия, който се бяха опитали да достигнат с Флап, преди да се катапултират. От време на време се мяркаше някаква зеленина, но беше далеч. А и вятърът ги отнасяше встрани от острова.

— Дай да опитаме да гребем един към друг. Ако успеем да се съберем и вържем саловете, шансовете ни се увеличават.

Да, шансовете. Думите се отрониха от устните му несъзнателно, но след като ги изрече, той се замисли за тяхната важност. Да прекараш цяла нощ на подобно малко салче беше, най-малкото, рисковано. Морето може да се разбушува, салът може да се спуска, пиратите можеха да ги намерят, акулите...

Акулите!

Заля го вълна от първичен ужас.

— Окей — каза Флап. — Ти гребеш към мен и аз към теб. Не мисля, че ще успеем да се доближим преди да се стъмни, но може да опитаме. Сега ще изключа радиото, за да пестя батериите.

Джейк внимателно се огледа за рани, дали не кърви отнякъде. Адреналинът действаше като местна упойка, прекалено възбуден беше, за да усети някоя малка рана. Ако отнякъде течеше кръв... акулите усещаха миризмата ѝ от мили.

Опипа лицето и врата си. Вратът го заболя на едно място. Той погледна пръстите си — на ръкавицата имаше тъмно петно. Кръв!

Господи!

Сигурно беше порязване от плексигласа или протриване от парашутните въжета. Изправи се на колене в сала. Беше крайно нестабилна поза и трябваше много да внимава да не се обърне. Максимално свит, той започна да гребе с двете ръце. После се сети, че не знае къде точно е Флап и спря, за да се огледа. Там, достатъчно беше да го зърне за миг. Завъртя сала на около шейсет градуса и продължи да гребе.

Не беше лесно. Беше мокър до кости и независимо от топлия и влажен въздух зъзнеше. Няколко загребвания, поглед към Флап, още няколко загребвания. Цикълът се повтаряше непрекъснато.

Не след дълго забеляза, че слънцето се е скрило и светлината бързо угасва. Извади мигащата лампа, закрепил я на велкролентата отзад на шлема и си го сложи. Три минути по-късно видя, че Флап направи същото. Бяха може би на петдесет ярда един от друг.

Джейк спря да си почине.

Каква бъркотия! Ако бе имал поне капчица мозък, сега нямаше да се полюшват тук, на средата на нищото. Продължи да се проклина още малко и се хвана отново на работа.

Беше вече тъмно, когато успяха да съберат саловете. Вързаха ги с парчета парашутно въже, които всеки носеше в жилетката си. После се настаниха така, че краката на всеки да са до главата на другия.

Лежах неподвижно и почиваха дълго време. Накрая Флап каза:

— В такава каша ни забърка, Графтън, че просто ти се чудя как успя.

— Съжалявам.

Флап не отговори веднага.

— Да не би наистина да си мислиш, че си виновен за всичко? Не го приемай на сериозно. Вината не е в теб. Онзи кучи син, дето ни прасна с двайсетмилиметровото, е виновен. После как да няма заблудени снаряди? Ако можех, щях да му кльцна ташаците и да го накарам да си ги хапне.

— Мислиш ли, че Черен орел е чул нещо?

— Не знам.

— Проклятие, дано. Просто не ми се мисли, че тоя скапан минетчия може да цапне някого изневиделица и утре.

— Изключи тая мигаща лампа, че ме заболяха очите.

Джейк го послуша. После извади втората си бутилка и отпи дълбока глътка. Подаде я на Флап:

— Дръж. — Флап трябваше да я напипа. Беше абсолютно тъмно. Тук-там се виждаха звезди, но имаше доста време, докато изгрее луната.

— По дяволите, та това е вода.

— А ти, по дяволите, какво очакваше?

Флап пресуши бутилката и я върна обратно. Джейк внимателно нави капачката и я прибра.

— Искаш ли от моята?

Джейк посегна в тъмнината. Беше бебешка бутилка като неговата. Отпи внимателно. Бренди! Алкохолът обгори вътрешностите му. Върна я.

— Благодаря.

— Какво има за вечеря?

— Някъде по жилетката си имам десертно блокче — отговори Джейк. — Сложих го, като бяхме във Филипините, така че е само от три месеца.

— Предпочитам да изчакам. Моето е от Сингапур. Да го хапнем за закуска, а?

— Добре. Боли ли те някъде?

— Само драскотини, нищо сериозно.

— На мен ми тече кръв от врата. Може би ще дойдат акули.

Флап нямаше какво повече да каже и Джейк се замисли за акулите. Беше му страшно противно. Чудовища, които те дебнеха и изяждаха изневиделица — като в някой евтин и долнопробен филм на ужасите, предизвикващ крясъци в децата през съботния следобед.

Но опасността беше реална.

По тези морета живееха истински акули и рано или късно щяха да дойдат — в това беше абсолютно сигурен.

Той лежеше в тъмнината на сала от промазано платно, с наакиснат във водата задник и трепереше. Вълните го подхвърляха нагоре-надолу, нагоре-надолу, а въображението му рисуваше само една картина — огромният хищник с редове от остри зъби надушва кървавата следа в дълбините и започва да се приближава към нещастното салче, което може да разкъса като тоалетна хартия, за да впие зъби в плътта му и да го изяде.

Изведнъж усети в ръката си автоматичния „Колт“. Не беше свалил предпазителя, слава Богу, но пистолетът беше в ръката му и не си спомняше кога го е извадил от кобура под мишницата си.

Разклати го леко.

Беше влюбен в тези 39 унции гладка синя стомана и полирано дърво, които при нужда му осигуряваха смъртоносна мощ. Подарък от Тайгър Коул. В пълнителя имаше осем патрона калибър 45 с бавни куршуми. Можеше да убие всичко — от мишка до слон. Уцелената с него акула е обречена.

Проблемът беше, че шибаните акули са под водата, където куршумите не стигаха далеч. Неговите пък съвсем — нали бяха оловни, от бавните. Тук служебният „357“ щеше да свърши по-добра работа, но такъв е животът. Ако можеше акулата да си подаде главата и да спре за момент...

Ножът! Не беше особено остър в интерес на истината, не беше и нещо специално, но можеше да ръгне акулата с него. По-вероятно в случая обаче бе да остане без ръка.

Прехвърли пистолета в лявата си ръка и извади ножа от жилетката.

Като в ужасен кошмар. Но не можеше да се събуди.

Седеше в тъмнината, слушаше пляскането на водата, трепереше и чакаше първото побутване от акулите. Сетивата му бяха напрегнати до краен предел.

Не помнеше колко време бе седял така, вкочанен от страх, но накрая луната изгря и лъч светлина пресече облаците. Флап го видя.

— Исусе, за какво си извадил ножа и пистолета?

Беше загубил гласа си. Трябваше да се изкашля, за да произнесе думата:

— Акулите.

— Ако боцнеш сала с този нож, ще се наложи да плуваш.

Джейк трепереше.

— Хвърли от препарата за акули. Нали имаш в жилетката?

— Нали знаеш, че не действа. Не струва и пукната пара.

— От това не боли. Хвърли го.

А сега какво да прави с ножа и пистолета?

— Би ли хванал пистолета за малко?

— Сложи го в кобура. Прибери и ножа. Повярвай ми, ще имаш достатъчно време да ги извадиш, ако се наложи.

Почувства се по-добре, след като го хвърли във водата. Невероятно. Препаратът — смес от някакви гадни химикали и изпращания от акули — не действаше: някой се беше потрудил да провери и беше установил, че няма никакъв видим ефект върху акулите. Парите на данъкоплатците отиваха на вятъра. Въпреки че знаеше това, когато хвърли пакета във водата, все пак свърши нещо и малко се успокои.

Лунната светлина също помагаше. Поне можеше да види нещо за гърмене или мушкане.

— Извинявай, че те докарах така.

— Ако тази разходка на лунна светлина стане причина да се размина с мис „Австралия“, ще ти кача гъза на раменете от шутове. Седя си тук и си мисля как шоколадовите аборигенки ще ме вземат за шибания Сидни Поатие и повярвай, този негър е наистина, ама наистина готов.

— Аборигените могат да ти покажат как го правят с бумеранга, ако много досаждаш на жените им.

Флап пренебрежително махна с ръка. Джейк забеляза, че и той трепереше.

— Май ще трябва да ми плащаш комисиона — каза Джейк на навигатора. — Години наред ще си заработваш пиене с тази история. Сребърна луна, тропическа лагуна...

— И ти. Не бих платил и десет хонконгски цента, за да плавам с теб на лунна светлина. В теб има толкова романтика, колкото...

Продължиха да си разменят реплики още известно време, после започнаха сериозно да обсъждат ситуацията. Американският флот щеше да ги търси, докато не ги намери или докато началството не реши, че са мъртви. В момента групата сигурно плаваше под пълна пара на изток. Винтовете разпенваха черната вода в шлейфове, които се проточваха до хоризонта под бледото късче луна. На изгрев самолетносачът щеше да прекъсне устрема си на изток само колкото да обърне срещу вятъра, за да пусне самолетите си.

Флап извади радиото и се обади няколко пъти за в случай че имаше някой там, горе. Никой не се обади, но това не ги отчая.

На сутринта. Самолетите щяха да се появят тогава. И ако нещастният пират се мотаеше още наоколо, когато слънцето започнеше да се издига, щеше да се отправи към сандъчето на Дейви Джоунс по-бързо отколкото „Аризона“^[1] бе легнала на дъното на Пърл Харбър.

Накрая разговорът затихна, умората си казваше думата. И двамата задрямаха, клатени от вълнението.

Джейк се събуди, за да повърне. Балансирането на сала беше сериозна работа, за да навежда глава настрани и той изпразни стомаха си на гърдите. После плисна малко морска вода, за да отмие мръсотията.

Морска болест. Да го начукам на дявола!

Напъните продължиха и като вече нямаше какво повече да повръща.

Флап посрещна философски проблема. На него нищо му нямаше: — И в най-добрите семейства се случва, дори някои кратуни страдат. От това не се умира. Ти си здраво момче.

— Затвори си устата.

— Само почакай да разкажа за това на другите. Морякът Графтън си изповръща червата като дете на ферибота за Стейтън^[2].

— Би ли...

— Ще става по-лошо. Ще видиш. Ще си мислиш, че ще умреш. Не можеш да си представиш какво те чака.

Конвулсиите бяха намалели, когато Джейк почувства първото подпиране, просто необичайно поклащане на сала. За малко да не му обърне внимание.

Моментално забрави за морската болест. Вадеше пистолета, когато Флап каза:

— Тъъ, мисля, че ме побутна акула.

Джейк вече се оглеждаше. Очите му бяха свикнали с лунната светлина. Видя как една перка се показва на повърхността за две секунди и после изчезна.

— Акула — каза той. — Видях една!

— Д'еба мама му! Видя ли какво направи? Само ги извика с това плачене за акули.

Още едно подпиране, този път по-агресивно. На Джейк му се стори, че усеща търкането на грубата кожа в материята на сала.

Проклятие, та дори не е необходимо да хапят — ако продължат да се търкат, сигурно направо ще протрият дупката.

Страхът отново го погълна. По вените му потече вледеняващ ужас. Той автоматично прибра лакти и крака в сала, което накара задникът му да потъне по-дълбоко. А между него и острите зъби имаше само тънко гумирано платно.

Опита се да види нещо под водата, там, където се носеха хищниците. Светлината не беше достатъчно. Все едно да гледаш в мастилница.

— Виждаш ли нещо?

— Ако изкрещя — каза Флап, — да знаеш, че са ме хруснали.

— Задник. Шибано, тъпо, перверзно, кратуनेсто копеле.

— Просто са любопитни.

Ново подпиране. На Джейк му се стори, че видя нещо по-тъмно да минава наблизо.

— Надявай се — промърмори той, — и те са гладни.

Перката се показва на около петдесет фута, малко вдясно от посоката, в която гледаше Джейк. Той свали предпазителя, насочи пистолета, но не виждаше добре мушката. Така или иначе стреля. Блясъкът от изстрела го заслепи.

Гърмежът прозвуча необичайно глухо. Нямахме нищо, което да отрази или концентрира звука. Откатът на оръжието му вдъхна малко сигурност.

Той мигна няколко пъти и погледна към Флап. Държеше в ръката си някакъв особен нож. Не беше като неговия.

— Какъв е този нож?

— За хвърляне, да нанижеш някого.

— Ами ако искаш да отрежеш нещо?

— Имам още един.

— Да не си точилар?

— Я по-добре гледай за акулите. И внимавай да не уцелиш мен или саловете. Ако те докопат, салът ти може да ми свърши работа.

— Може би харесват месо от черен. Може ли да ти взема касетофона?

— Съкафезникът ми избира пръв.

Седяха и се взираха във водата. От време на време получаваха по някое побутване от акулите, но иначе агресивността им не се

увеличаваше.

Може би щяха да отгърват кожата. И все пак...

Перката се показа на десет фута от Джейк, точно вдясно. Той завъртя пистолета и натисна спусъка едновременно. Водата кипна.

Успя да види бясното мятане на опашката, преди пръските да ги засипят. Саловете се разклатиха застрашително.

След секунди всичко свърши. Акулата изчезна.

— Дали беше само тази? — попита Флап и гласът му за пръв път прозвуча напрегнато.

— Ще видим.

От страха не бе останала и следа. Все още във вените му течеше достатъчно адреналин за цял маратон и сърцето му думкаше като барабан, но за пръв път се почувства готов за всичко.

Това всичко обаче не се случи.

Ако имаше още акули, то те се държаха на почтено разстояние от сала. След малко Флап отново се обади по радиото си. Този път му отговориха. Беше екипажът на един от Хокаите на „Колумбия“, някъде високо над тях, на топло и удобно.

Флап им разказа за пиратите, как са ги уцелили, как са се опитвали да се задържат във въздуха само с аварийната хидравлика и как накрая са катапултирали.

— Всичко е наред. Няма ранени, в саловете сме, вързани заедно.

Тук вече и Джейк успя да си включи станцията и чу спокоен глас да казва:

— На изгрев-слънце ще вдигнем самолети да ви намерят. Момчета, обаждайте се всеки петнайсет минути след като слънцето изгрее.

— Разбрано. И да има горещо кафе.

Джейк се обади:

— Предайте на командването да въоръжат самолетите. Ако някой стреля по тях, трябва да могат да се отбраняват.

— Ще предам. Изчакайте да се обадя по другото радио.

Чакаха със станциите в ръка. След известно време отново ги потърсиха:

— 508 Алфа, сигурен ли си, че са стреляли по вас? Не може ли отказът в хидросистемата да е съвпаднал, по случайност, с прелитането?

Джейк се вбеси.

— Не ми е за пръв път — изрева той в радиото. — По мен са стреляли достатъчно. От време на време ме улучваха. Кажи на тези тъпи копелета на кораба, че ни свалиха.

— Разбрано. Дръжете се, момчета. Ще се чуем отново петнайсет минути след изгрева.

Ядът го топли само пет минута. После просто му стана студено и почувства умората. Седяха с Флап в саловете и трепереха. По някое време жаждата започна да ги мъчи и Флап извади своите бутилки с вода. Подаде едната на Джейк. Той я пресуши моментално. Беше го страх да не я разлее.

Накрая, независимо от условията, сънят надделя и те се унесоха. Мислите на Джейк се понесоха с шеметна скорост. Говореха му лица от миналото — Кали, родителите, Тайгър Коул, Моргън Макфърсън, — но той не можеше да разбере нищо. Точно когато сънуваше, че ще успее да разбере смисъла на думите им, лицата изчезваха и той се стряскаше в просъница — мокър, треперещ и нещастен.

Времето беше спряло. Минутите бяха часове. Изкушението да потърси Черен орел бе нетърпимо. Два пъти вади радиото. Но всеки път го прибираще обратно, без да го включва. Трябваше да пести батериите за сутринта. Глупаво бе да ги прахосва.

Вълнението се увеличи и това окончателно ги разсъни. Вятърът се усилваше. На върха на всяка вълна саловете се накланяха застрашително, принуждавайки двамата да се държат здраво, за да не се обърнат. Всеки провери въжетото, с което бе вързан за своя сал.

Тази борба с вълните продължаваше безкрай. По едно време Флап се обади:

— Не трябваше да наричаш началството „тъпи копелета“.

— Знам.

— Някой ще ти скъса задника за тая работа, като се върнем.

— Поне има за какво да си мисля.

Малко по малко небето започна да просветлява. Изгревът.

Вятърът се усилваше и вече почна да вдига пръски от върховете на вълните. Джейк изтегли шлема си, беше паднал от сала през нощта, изсипа водата и си го сложи. Спусна визьора, за да не влизат солените пръски в очите му. Имаше полза от това. Стана му по-топло на главата. Трябваше да си го сложи за през нощта!

— Шлемът — извика той на Флап, който държеше своя под краката си.

Облаците бяха започнали да порозовяват, когато видяха кораба. Беше с нос срещу тях. Малък, с един комин, напираше като куче след кокал.

Джейк го посочи.

— Д’еба тоя шибан късмет! — каза Флап Ле Бо.

Беше пиратският катер.

---

[1] „Аризона“ — един от американските линкори, които японците потопяват при атаката на Пърл Харбър на 7 декември 1941 година — бел.прев. ↑

[2] Остров Стейтън е една от петте общини на Ню Йорк — бел.прев. ↑

— Видяха ни — извика Флап, за да се чува на вятъра. — Завиха към нас.

— По-добре да хвърлим станциите и оръжието — каза му Джейк. Извади „Колта“ от кобура и го пусна във водата. В един вътрешен джоб на жилетката, който сам бе пришил, имаше и револвер „Смит & Уесън“, калибър 38, зареден с пет сигнални ракети. Хвърли и него.

Радиостанцията — за момент я задържа в ръката си, докато наблюдаваше как вълната под носа на катера намалява. Спираха.

Копе...

С ножа преряза въжето, с което беше вързана, потопа я във водата и я пусна. Ножът — и него. Ако копелетата решат да го кълцат, ще трябва да ползват собствени инструменти.

Малкият съд спря от наветрената страна на саловете, на петнайсетина фута. Корпусът му направи заслон от вятъра. Беше отлична маневра, но на Джейк и Флап не им беше до комплименти. От борда към тях гледаха осем мургави лица. Приличаха на малайци. В ръцете си държаха автомати.

Корпусът беше син, с големи петна ръжда. На места боята се беше обелила и отдолу се виждаше сиво. Някога сигурно е бил патрулен катер. На носа имаше оръдейна стойка. Празна. Оръдието явно бе прибрано някъде долу.

Хората на палубата спуснаха мрежа и замахаха с автоматите към нея. Джейк и Флап бавно доплуваха. Флап се покатери пръв. Джейк го последва. Вълните здраво люлееха кораба. Мрежата беше мокра и се плъзгаше в ръцете му. Хлъзна се и за малко да падне обратно във водата. Когато успя да се отдалечи от сала си, тия отгоре започнаха да стрелят с къси откоси. Той погледна надолу. По саловете пукваха дупки, наоколо летяха пръски.

Когато стигна перилата, саловете вече потъваха.

Нечии ръце го сграбчиха и почнаха да го теглят. В момента, когато се прехвърляше през борда, получи удар с приклад по шлема и се просна на палубата. Флап вече лежеше по гръб и гледаше нагоре.

Повечето от екипажа бяха боси. Двама приличаха на тийнейджъри. Дрехите на всички бяха мръсни и парцаливи. Оръжието обаче беше в идеално състояние — АК-47, без грам ръжда. Няколко имаха и пистолети, пъхнати в коланите или панталоните.

Един от тях посочи стълбата с дулото на автомата. Качвайте се! Джейк погледна към Флап. Лицето му беше безизразно. Де да можеше да изглежда поне наполовина спокоен като него.

Стълбата водеше към мостика. Човекът, който държеше щурвала и ръчките на двигателите, беше здравеняк над среден ръст, с грозен белег на брадата. Катерът вече набираше скорост в завой. Капитанът, ако това беше той, ги изгледа и се съсредоточи върху заемането на желанието от него курс. Когато върна руля в неутрално положение и провери компаса, той каза:

— Джентълмени, добре дошли на борда.

Джейк се огледа. Двама от екипажа стояха зад тях, с насочени към гърбовете им автомати. Обърна се отново към капитана.

— Свалете това... — той посочи към спасителните жилетки. — И шлемовете, изглеждате много глупаво с тях.

Джейк и Флап разкопчаха сбруите си и ги пуснаха в локвата, която се образуваше около тях. Свалиха противопретоварващите костюми и шлемовете. Джейк свали раменния си кобур и го остави върху купчината.

— Къде е пистолетът?

Джейк сви рамене.

Капитанът направи крачка и го плясна през лицето бързо и леко. Застана пред него с ръце на кръста, изгледа го отдолу на горе и каза:

— Мисля, че трябва да отговориш на въпроса ми. Къде е пистолетът?

— На дъното.

Капитанът се върна на мястото си и провери курса.

— А аварийните радиостанции, къде са те?

— Пак там.

— Откъде излетяхте?

— От американския самолетносач „Колумбия“.

— Къде се намира?

— На запад от тук — мисълта да лъже се завъртя в главата му, но само за секунда, — на двеста-триста мили.

— Кога ще почнат да ви търсят?

— След малко.

— Кога?

— Не знам точно. Скоро. Когато слънцето изгрее.

— Хората ми трябва да се научат да стрелят по-точно. Само това ми липсваше сега.

— Вярно, не е лесен тоя живот.

Капитанът продължи, все едно че не беше чул.

— Въпросът е: трябва ли ни живи? Хвърлили сте станциите, така че не можете да говорите със самолетите. Можехте да ги предупредите, че ще ви убием, ако се опитат да ни атакуват. За жалост нашето радио работи само на корабните честоти.

— Английският ти е доста добър.

Капитанът оглеждаше морето и от време на време — небето. Американците дори не удостояваше с поглед.

— Не смятам обаче, че ще атакуват. Ще ни огледат и ще направят снимки. Това ще бъде всичко. — Очите му за миг се спряха на техните лица. — Ти какво мислиш?

За жалост Джейк знаеше, че е прав. Опита да не се издава, но явно не успя да скрие чувствата си. Капитанът видя това. Той каза нещо на пазачите и махна с ръка. Те ги сръгаха в гърбовете и ги обърнаха. Когато слизаха от мостика, Джейк видя как един от екипажа отваряше джобовете на жилетките и изсипваше съдържанието на палубата.

Натикаха ги в малка кабина под палубата. На вратата имаше голяма халка.

— Може ли малко вода? — попита Джейк тримата, които го набутаха вътре веднага след Флап. Те не му обърнаха внимание.

Вратата се тръшна и те чуха щракването на катинара. Помещението беше малко по-голямо от трикрилен гардероб и явно се използваше за склад. Нямаше лампа, нямаше контакти, но имаше малък мръсен илюминатор, който пропускаше слаба светлина. Флап се долепи до вратата и се заслуша. След малко сви рамене:

— Мисля, че си отидоха.

— Може би има микрофон.

— Това да не ти е някой шибан джеймсбондовски филм!

Джейк седна до стената и започна да си събува обувките. Свали чорапите си и ги изстиска, след което пак ги сложи. — Сигурно ще ни застрелят след малко.

— Сигурно — съгласи се Флап. И той седна. — Задникът му със задник не знае дали ще му потрябваме. Добре си е направил сметката. Бас държа, че ще успее да стигне някое пристанище, преди да го доближат американски кораби. И на него му е ясно това. Но ще ни остави живи за всеки случай.

— Какво според теб са направили с кораба?

— Залагам, че са го потопили. Сигурно разтоварваха нещо ценно, когато се появихме.

— А екипажа?

Флап сви рамене.

— Тогава защо стреляха по нас?

— Предполагам, че някой се е панирал. Стават такива работи, особено в организации с лоша дисциплина и подготовка.

— Този капитан ми направи впечатление на човек, наясно с дисциплината.

— Не мисля така. Той е водачът, защото е плавал в търговския флот, познава корабите, изкарва добри пари за всички и още не са го хващали. Но ако почне да разстрелва собствените си хора, никой няма да тръгне с него. Поне аз така мисля.

— Значи според теб това е един вид местната прехрана?

— Ти не мислиш ли същото?

— Не знам.

— Ами виж. Тук сме на южния бряг на Суматра, едно от най-пустеещите места на Земята. Тия острови са далеч от всякакви морски пътища, повечето от които минават през Сундския или Малакския проток. Здравеняците от местното село излизат в открито море и се насочват към оживените трасета, качват се на някой кораб — през нощта, когато всички, освен един-двама на мостика спят, — докарват го тук и го ограбват. Избиват всички на кораба и го потапят. Ценните стоки от товара, които не могат да бъдат проследени, вероятно се появяват по базарите в Сингапур, Рангун, дори Момбаса. Корабът никога не пристига по предназначение и никой не знае какво е станало

с него. Правят това веднаж в годината или веднаж на две години. Добър бизнес, ако не се натрапват и не привличат вниманието на застрахователите.

— Но някой успява да пусне сигнал за бедствие за петнайсет секунди и ние идваме да видим какво става.

— Да видим и да снимаме. Сигурно са решили, че няма останал жив на борда и от радиограмата са им писнали ушичките. Трябвало е да разбият радиото, но не са го направили. Грешка след грешка. Вместо да изчакат нощта, те решават да прехвърлят плячката през деня. Ние се появяваме. И двамата с теб знаем, че всеки специалист рано или късно ще разпознае кораба от снимките. И капитанът знае това. Затова стреля, когато му дадохме златната възможност. Бас държа, че лично той е бил зад оръдието.

— Днес пак ще го снимат.

— Но жертвата няма да бъде до него. В момента сме просто един малък кораб, тръгнал за някъде сред необятния океан.

Джейк само изсумтя. След малко каза:

— Не е точно така.

— Защо?

— Този кораб беше много стар. Приличаше ми на „либърти“. Осем-десет хиляди тона, не повече. Защо не са спрели някой голям контейнеровоз? Нали скъпата електроника се пренася вече само в запечатани контейнери.

— Интересно. — Флап седна и свали обувките и чорапите си. След малко каза: — Копелетата поне можеха да ни дадат вода. Наистина съм жаден.

Вече си беше сложил обувките, когато продължи:

— Видя ли ръцете на капитана. Има мазоли по ръбовете на дланите си. Гаднярът сигурно е каратист. И то добър. Само да беше мигнал, когато те удари, щеше да те пречука.

— Това ти ли ми го казваш?

— Добре се справи. Дръж се кротко и смирено, не им давай основание да си мислят, че може да предприемем нещо.

— Бъди сигурен, с каратисти не се занимавам.

Флап изсумтя.

— С тях е най-лесно. Прекалена самоувереност.

Джейк не удостои с отговор този коментар. Извади цигарите си от джоба на ръкава и внимателно ги измъкна една по една от пакета, стараяйки се да не къса мократа хартия. Сложи ги да се сушат. После се обърна на една страна и опита да се опъне. Нямаше достатъчно място. Поне задникът му беше на сухо.

Куршум в главата или гърдите не беше най-добрата перспектива. Прекара толкова месеци в кроене на планове за бъдещето, а сега май се оказва, че няма да има бъдеще. Колко непонятен е животът. Сега искаше само вода, храна и цигара. Ако ги получеше, щеше да пожелае гореща вана и сухи дрехи. После койка. Желанията щяха да се множат и рано или късно, забил поглед в преградата отсреща, щеше да стигне до незначителните работи като какъв ли филм ще прожектират тази вечер в стаята за инструктаж. А сблъсъкът със смъртта щеше да остане заключен някъде по таванските дупки на паметта му.

Беше се срещал със смъртта преди. Във въздуха и на земята. Знаеше какво става. Ако оцелееш, трябва да продължиш да живееш — беше закон, нещо като гравитацията. Ако умреш — ами това е. Тези, които остават — продължат.

Реално погледнато, нямаше никакво значение дали двете парчета тъкан, наречени Джейк Графтън и Флап Ле Бо, ще умрат тук или някъде другаде; сега, след седмица, след трийсет или петдесет години. Земята пак ще се върти, животът ще продължава за всички останали, историята няма ни на йота да се промени.

За него беше важно. Не му се умираше. Нито сега, нито друг път. Сигурно и Флап се чувстваше така.

Да им го начукам на пиратите! Задници нещастни! Да убиваш и крадеш без грам мисъл за другите. Тяхното си е тяхно.

Докато мислеше за пиратите, го обхвана тих бяс, който омете всякакви признаци на летаргия в него. Той се изправи и погледна към Флап, който също се бе свил на пода. Не спеше.

— Трябва да измислим как да ги наебем.

— Някакви идеи? — попита сухо Флап.

— Ако ни застрелят, трябва да очистим поне двама от тях. Не мисля, че ще го направят в тази дупка. Кръвта и пробойните от куршуми са неща, за които няма лесно обяснение. Сигурно ще ни качат горе, ще ни вържат по една верига и ще ни бутнат зад борда. Или първо ще ни разстрелят.

— И...

— Ако ни изправят на борда или нещо такова, аз ще им отвлека вниманието. Така ти ще имаш възможност да направиш нещо. Струва си да откараме на оня свят с нас един-двама.

— Защо?

— Не ми се прави на интересен.

— Какво значение има дали са с двама повече или по-малко?

— Ще ги оставиш ли да те гръмнат без бой?

— Не. Аз съм доста труден за убиване. Но ако решат да ни очистят, рано или късно гризваме дървото.

— Това искам да кажа. Като се изправим пред дявола, по-добре е да сме повече.

Флап се изхили. Не прозвуча много убедително.

— Едно се чудя, Графтън, защо си във Флота, а не в Морската пехота?

— Флотът е на друго ниво.

Продължиха да обсъждат още час как да убият поне един или желателно — двама от пиратите.

Джейк знаеше, че за две секунди Флап може да убие двама души с голи ръце. Единственият им шанс беше Джейк да създаде достатъчно разбъркване, за да даде тези две секунди на Флап. Той не го каза точно така, а и Флап си затрая. Беше очевидно. Нямаха шансове за оцеляване, особено срещу автомати. Но ако пазачите им дадяха и най-незначителната възможност...

Когато приключиха, и двамата бяха толкова уморени, че заспаха веднага, свити един до друг.

Час по-късно ги събуди ревът на реактивни двигатели. Загльхна за малко и пак се увеличи. Отново загльхна, останаха само звуците на кораба. Самолетът не се върна повече.

Пиратите дойдоха за тях, след като слънцето залезе. Щом чуха дрънкането на катинара, те се изправиха и застанаха от двете страни на вратата. Тя се отвори — на изхода стояха двама с готово за стрелба оръжие.

Единият им посочи с дулото на автомата да излизат.

Пръв излезе Джейк, Флап го последва. Бяха решили, че е безсмислено да предприемат нещо в тесния проход. Тръгнаха напред с наведени глави, като се стараеха да изпълняват точно командите.

Когато се качиха на палубата, видяха, че брегът е наблизко. Различаваше се в здрача. Имаше скали, но непосредствено зад тях започваше тъмната джунгла. Не повече от петстотин ярда. Повърхността беше гладка, без вълни. Катерът се намираше в устието на някаква река и плаваше нагоре, срещу течението.

Пиратите ги подкараха към кърмата. Тук палубата беше едва шест фута широка. Флап изглеждаше уплашен и бе вдигнал ръцете си високо над главата. Други двама чакаха до перилата, обърнати към тях. Държаха автоматите пред гърдите си.

— Четирима — промълви Джейк. — Господи...

Точно когато стигнаха на кърмата, някъде високо над тях прелетя самолет. Погледнаха нагоре.

— Посочи го — изсъска Флап и Джейк ентузиазирано махна към самолета. Флап хвърли бърз поглед зад себе си.

Това, което се случи в следващия миг, стана толкова светкавично, че Джейк почти не успя да реагира. Флап се обърна и замахна. Острието на ножа се заби в слънчевия възел на този, който беше зад него. Бандитът направи крачка и погледна ужасен към дръжката на ножа, която стърчеше от гърдите му.

Другият зад него гледаше нагоре, търсейки самолета. Той наведе очи и само успя да мерне Флап, който вече бе преодолял дялящите ги десет фута. Вдигна приклада, но вече беше късно.

Със страхотен замах Флап преряза гърлото му от ухо до ухо. Кръв плисна от няколко артерии и трупът се свлече на земята. Продължавайки движението на ръката си, Флап се дозавъртя и наръга първия в левия бъбрек. Той все още беше на крака и се опитваше да насочи автомата си.

В същото време Джейк се хвърли към двамата пред него. Те също бяха погледнали нагоре и това му позволи да ги достигне. Успя да ги събори на земята с класическа хватка на нападател от американския футбол.

Докопа единия автомат и замахвайки като с палка, го стовари върху адамовата ябълка на близкия пират. Другият обаче бе успял да вдигне автомата си и стреля. Дулото бе на инчове от ухото на Джейк.

Оглушен и уплашен до смърт, той захвърли своя автомат и отблъсвайки цевта на калашника пред себе си, стовари кроше в лицето на противника. Юмрукът му се плъзна по челото на пирата, който продължи да стиска автомата. Джейк замахна отново. Този път ударът му попадна в средата на лицето и мъжът падна на палубата. Джейк изкопчи оръжието от ръцете му и с все сила го удари с приклада по гърлото.

Той се изправи и замахна, готов за нов удар, но видя, че Флап вече прибираше ножовете си. Малкият, който беше за хвърляне, влезе в канията на гърба му, под летателния костюм. А големият, с триъгълното острие, се скри в левия му ръкав.

Ле Бо вдигна един калашник, погледна към затвора и изстреля по един куршум в четиримата, които лежаха на палубата. После се усмихна на Джейк:

— Живи сме, за Бога!

Джейк грабна автомата, който лежеше в краката му, свали пълнителя и го прибра в един от джобовете на гърдите си.

— Не ми каза, че имаш ножове.

— От тринайсетгодишен не съм се разделял с тях.

— Дай да видим дали може да стигнем до мостика.

— Ако стане прекалено горещо, скачаме.

— Окей.

Флап вдигна автомата си и тръгна по десния борд, Джейк — по левия. Мостикът се надвесваше над палубата. Някой се мерна в един от прозорците и Джейк стреля. Стъклото се разлетя, но главата се скри. Пропуск.

Пред него имаше отворен люк със стълба, вероятно за машинното. Джейк го затвори и завъртя лоста. Огледа се за нещо, с което да го законтри, но не видя нищо подходящо.

Стигна до нов люк — този явно беше за преминаване през надстройката до десния борд. Спря, не знаеше какво да прави. Потта се стичаше в очите му. Беше ужасно жаден. Какво ли не би дал за глътка вода!

Главата на Флап се показа от другата страна. Той видя Джейк и се приближи.

— Защо стреля?

— Видях един на мостика.

— Има поне още петима на това корито. Вероятно повече.

— Защо не идват?

— Сигурно вече сме близко до базата им. Когато спрат на кея, някой ще се погрижи за нас.

— Трябва да се махаме от тук.

— Ще ни разстрелят във водата.

Джейк избърса потта от очите си и се замисли:

— Сигурно има някой долу. Стълбата е от левия борд. Ти отиваш напред и ги държиш на разстояние. Аз ще сляза в машинното и ще се опитам да прецакам двигателите. После скачаме.

— От коя страна?

— Лявата, след пет минути.

— Часовникът ми не работи.

— Около пет. Или щом спрат двигателите.

— Окей.

Джейк провери дали е чисто и се върна до люка за машинното. Отвори го и го подпря. Стълбата се оказа стръмни стъпала.

Ох. Защо ли трябваше да се прави на герой?

Да вървят по дяволите! Сутринта, когато пиратският катер се показва на хоризонта, двамата с Флап бяха с прочетени молитви.

С готов за стрелба автомат, той започна да слиза. Очакваше неизбежния куршум всеки миг.

Приличаше му на бавно самоубийство.

Пространството около края на стъпалата бе оградено с кондензационна преграда. Джейк се спря за малко, избърса потта от ръцете си и внимателно вдигна автомата. Погледна иззад преградата с едно око. Пред него, по посока на кърмата, имаше тясна пътека между двата дизела на катера. Видя нечий крак. По-точно задната страна на крака. Дръпна се обратно и по същия начин погледна в другата посока. Нямахме никой.

Хубаво. Назад — поне един. Напред — чисто. Ще излезе на пътеката и ще стреля. После веднага ще се обърне.

Добър план.

Ще го уцелят. Няма начин.

Пое дълбоко въздух и издиша бавно. Сърцето му навърташе по миля на минута.

Сега!

Той скочи и натисна спусъка.

Човекът натягаше с гаечен ключ някакъв кран. Куршумите го подхвърлиха. Джейк се завъртя. На вратата се появи друг и пусна един откос, в следващия миг куршумите поразиха и него.

Нещо удари Джейк отстрани и го завъртя. Той политна, но се опря на десния двигател и погледна към кърмата. Човекът лежеше неподвижно. Другият, до вратата, бе получил поне три парчета в гърдите.

Джейк извади втория пълнител и го смени. Лявата му страна беше като изтръпнала. Шок. Той тръгна с неравна походка назад. Видя, че в пълнителя, който бе пуснал на земята, има още около десетина патрона и го прибра.

Чу гърмежи на палубата. Флап. Моля те, Господи, не позволявай да го очистят.

Видя горивните кранове. Онзи с ключа завинтваше един от тях. Резервоарът сигурно бе зад преградата. Но кои от всичките тръби подаваха горивото? Той избра две, които вървяха над двигателите и отиваха към дюзите. Прехвърли автомата в лявата си ръка и започна да завива крана за десния двигател. След като го затегна, се прехвърли на левия. Ако бе уцелил крановете, двигателите щяха да спрат след около минута.

Не можеше да чака така. Огледа внимателно преградата и видя червен кран близо до долния ѝ край. До него имаше къса тръба. Кранът беше законтрен с ръждив катинар. Дренажът на резервоара. Той стреля по катинара. Куршумът го разби и проби преградата. От дупката потече нафта.

Джейк се опита да завърти крана. Беше клеясал.

Трябваше да изчезва от тук по най-бързия начин. Той остави автомата до себе си и хвана крана с две ръце. Успя да го завърти. От тръбата потече нафта. В началото беше само тънка струйка, но той продължи да върти.

В този момент тонът на двигателите се промени. Няколко цилиндъра започнаха да прекъсват. Десният двигател угасна. Когато и левият спря, той вече беше отворил дренажния кран напълно. Нафтата плискаше по летателния му костюм.

Крушките в помещението замъждукаха. Черпеха ток от акумулаторите.

Той сграбчи калашника и се отправи напред, към стъпалата. Изстрелите горе сега се чуваха съвсем ясно.

Лявата му страна беше цялата в кръв. Да умре от загуба на кръв? Проклятие!

Е, трябваше да довърши започнатото. Отиде при този, когото беше застрелял втори и откъсна парче от ризата му. Беше памук. Върна се при резервоара и навлажни парцала с нафта. Бръкна в джоба си и извади запалката.

Малкото пластмасово лайно не искаше да запали. Той духна няколко пъти върху камъчето. Хайде, по дяволите!

Най-сетне. Приблужи парцала към пламъка. Изчака да се разгори добре и го хвърли в процепа между пътеката и единия двигател. Нафтата вече се плискаше в трюма. Огънят лумна.

Джейк подаде глава иззад стъпалата и успя да се дръпне обратно точно навреме — куршумите удариха по преградата пред него.

Пожарът се разрастваше. Димът почти бе скрил крушките.

Не може това да е единственият вход за машинното. В никакъв случай. Но къде беше другата стълба? Сигурно на кърмата. Без да вдишва от дима, той се втурна назад. Беше почнал да се задушаваше, когато откри стълбата. Излизаше на десния борд. Дали и тук не го чакаше някой?

— Хайде, Джейк — беше Флап.

Дишаше трудно, краката му горяха. Беше изпуснал автоматата някъде. Тръгна нагоре по стъпалата на четири крака, но се хлъзна, удари главата си и пропадна две стъпала надолу.

Ръцете го сграбчиха и почнаха да теглят. Той се избута с крака.

— Уцелиха ме.

— Хайде, скачаме. Иначе могат пак да те уцелят. Има още четирима отпред.

— Къде?

— От кърмата. Катерът е на пряко на реката.

Отправиха се натам. Джейк едва вървеше. Поемаше дълбоко въздух, опитвайки да събере повече кислород. Пред очите му заплуваха петна:

— Ще ни разстрелят във водата.

— Ако ни видят. Това е единственият ни шанс. Давай.

Флап хвърли калашника си във водата и скочи след него. Джейк го последва.

Тъмнината беше почти пълна. Джейк можеше да използва само дясната си ръка. Лявата му страна гореше. Няколко пъти устата му се пълни с вода. Глътна я; беше толкова вкусна, за Бога.

Почна да потъва. Носът и устата му отново се напълниха с вода. Задави се.

— Опитай само да се задържиш над водата. Хванал съм те. — Флап го стискаше за яката на летателния костюм.

Теглеше го назад. Това му позволяваше да вижда силуета на катера, който изпускаше гъсти кълба дим. Виждаше и пламъци, които излизаха от левия люк — носът беше срещу него. Всичко това се запечата в мозъка му инстинктивно — беше прекалено зает с дишането и задържането на главата си над водата. Бяха успели да се отдалечат на около петдесет ярда, когато видя проблясванията на изстрелите.

— Стрелят — опита се да каже Джейк, но нагълта още вода.

— Спокойно — прошепна Флап. — Престани да помагаш. Остави всичко на мен.

Бяха достигнали някакъв ръкав, сети се Джейк, защото катерът започна да се отдалечава. Течението го отнасяше.

Тъмнината и течението ги спасиха. Когато пиратите започнаха да стрелят с оръдието, снарядите падаха надолу по течението. Откосите разкъсваха нощта още цяла минута, но нито един не попадна наблизко.

— Досега не бях виждал подобен нож.

— Мое изобретение — каза Флап. — „Резач“.

Разбира се, Джейк не виждаше ножа — седяха в абсолютен мрак под едно дърво в джунглата. Все пак Флап използва запалката му, за да събере малко дървесен мъх. В момента разрязваше тениската на Джейк за превръзка. Огледа раната със запалката веднага щом стигнаха брега.

— Раната е сериозна, но повърхностна. Ти си просто едно бяло късметлийче. Мисля, че имаш спукано ребро — но няма страшно.

— Имам чувството, че един от проклетите ти ножове е забит там.

Джейк седеше и притискаше раната с мъха, докато Флап се занимаваше с разкрояването. Мъхът бе намалил кръвотечението. Чу се шум от приближаваща моторница. Изчакаха я да се отдалечи в мълчание. Когато звукът утихна, Джейк попита:

— Какво ще правим сега?

— Не можем да направим кой знае какво през нощта. Облачно е и дори след като луната изгрее, ще бъде тъмно като в рог. Растителността тук е много гъста. Ще трябва да изчакаме до сутринта.

— Мислиш ли, че ще почнат да ни търсят тази вечер?

— Не. По-вероятно е да почнат утре. Трябва да почнат. Необходимо ни е оръжие. Сега сме само с ножовете. Тук е по-удобно за засада, отколкото близо до селището, където и да се намира.

— „Резачът“ и „пробождачът“.

— А-ха.

— Къде, по дяволите, си се научил да хвърляш така ножове?

— Сам. Това е умение, което е доста полезно от време на време.

Джейк опита да се движи. Болката беше ужасна. Той се изтегна, за да я намали. След малко каза:

— Селото е наблизо. Реката се стесняваше, когато скочихме.

— Ще тръгнем нагоре по реката утре сутринта. Трябва ни лодка, за да излезем в морето.

— Знаеш ли, Тарзане, има ли начин да намериш нещо за ядене? Стомахът ми е с впечатление, че съм с прерязано гърло.

— Утре. Обичаш ли змийско?

— Не.

— Има вкус на...

— Пилешко. Знам ги тези глупости. Достатъчно съм изял на курса за оцеляване.

— Не е вярно. Има вкус на месо от влечуго.

— И то не ми харесва.

— Изправи се и вдигни ръце, за да те превържа.

Джейк стана. Когато Флап свърши, той отново облече горницето и дръпна ципа докрай:

— Ами буболечките?

— Стават за предястие, но не си струва. Изразходваш достатъчно енергия, докато ги събираш.

— А какво ще направим, за да не ни изпият кръвчицата нощес?

— Ще се нацапаме с кал. — Джейк вече се беше омазал до кръста при излизането на тинестия бряг. Той събра малко по краката си и си намаза лицето и врата.

След малко Флап попита:

— Колко бяха долу, в машинното?

— Двама. А горе какво стана?

— Копелетата ме хванаха в кръстосан огън. Две гранати щяха да свършат идеална работа. Все пак успях да думна един.

— Извадихме голям късмет.

— Графтън, ти си най-късметливия кучи син, когото познавам. Ако куршумът бе минал само един инч по-вляво, сега щеше да лежиш мъртъв в машинното. Хваща ме страх, като се замисля — толкова сме млади, а вече прахосахме купища късмет. Ако продължаваме така, ще го свършим далеч преди да сме остарели.

Легнаха на земята и се опитаха да почиват. Беше ужасно. Наоколо гъмжеше от насекоми. Те пълпеха из гнилоча и непрекъснато се опитваха да се катерят по тях. Е, поне не бяха до кръста във водата, нито чакаха в металната клетка за палачите си.

— Смяташ ли да се жениш някога? — попита Джейк.

— Ти да не би да четеш мислите ми? Трябва да ти кажа, че както си лежа тук, гладен, жаден и безкрайно нещастен, само това ми е в

главата.

— Много си умен!

— Не бе, сериозно — защо не вземеш да разкажеш всичко на Великия Ле Бо? На всеки се полага експертен и безпристрастен съвет, преди да приеме светия обет. Дори и да пренебрегне добрите намерения, както ти вероятно ще направиш.

— Може би ще се оженя. Ако тя каже „да“.

— А-ха. Значи още не си попитал предполагаемата жертва. Или си я попитал, а тя е отказала в рядка проява на благоразумие. Кое от двете?

— Още не съм питал.

— Ъ-хъ.

— Срецнах я миналата година в Хонконг.

— И аз едно време срещнах една в Хонконг — отвърна Флап. — Името ѝ... проклетие! Беше ми на езика. Няма значение, работеше в бардака на Сузи Уонг, на две преки от Чайна флийт кльб. Нали го знаеш? Беше на около шестнайсет, с дълга черна коса, която ѝ стигаше почти до кръста и едни малки изключителни цици, които...

— Американка е.

— Хмм.

— Знаех, че ще ти бъде интересно — нали летим заедно. Не ти се спи, а тъй и тъй няма какво да се прави. — Разказа му как е срещнал Кали, как изглежда, как мирише, каква е на вкус, как се чувства, когато е до нея. Разказа му за родителите ѝ, за Чикаго, за напускането на Флота и за нейните думи. Мина повече от половин час, преди да разбере, че Флап е заспал.

Цялата му лява страна пулсираше. Той се зарови в гнилите листа, търсейки най-безболезнената поза. Острата болка му напомни за катера — как се бяха разминали на косъм с екзекуцията.

Господи! Флап заби единия нож в първия нещастник и закла втория с „резача“ за колко — три секунди? Джейк никога не бе виждал човек да се движи толкова бързо, нито някой да бъде така касапски очистен. Беше виждал застреляни. Това бе коренно различно. Беше видял ужаса на лицето на жертвата, бликащата кръв, смъртта, причинена от страхотния замах, разпорил врата му от ухо до ухо.

Животът е толкова крехко и уязвимо нещо.

Добре, че успя да се размърда, преди другите двама да излязат от вцепенението.

А машинното — дивия страх, който изпита, когато, застанал с лице срещу куршумите, почувства удара? Сцената непрекъснато се въртеше в съзнанието му като на филм — реална, влудяваща — отново и отново.

Накрая успя да я преодолее.

Другите умряха. Те с Флап ще живеят поне още няколко часа.

Беше лудост. Пиратите, той, Флап — всички бяха като рибите в морето — изяждаха други риби, за да оцелеят, преди те самите да бъдат изядени. Убивай, убивай, убивай.

* * *

Слънцето беше изгряло, но тропическата растителност беше толкова гъста, че трябваше да се държи за рамото на Флап, за да не го загуби. Флап се придвижваше бавно, сигурно и почти безшумно. Без него Джейк само за пет минути щеше да е безвъзвратно загубен.

Час след изгрева Флап хвана змия. Двамата заедно я одраха и изядоха сурова. Пиеха вода, събрана в листата, ако в нея нямаше много насекоми. По едно време намериха малко поточе и се напиха до насита. С изключение на шума, който те правеха, в джунглата беше тихо. Ако някой ги преследваше, трябваше да е много добър.

Започнаха да чуват гласове и шум от двигатели половин час преди да стигнат селото. За късмет то се оказа от тяхната страна на реката. Доколкото можеше да се определи по слабата светлина, която се процеждаше в джунглата, приближаваше обяд. Колиби със сламени покриви, деца, няколко ръждиви джипа. Доловиха миризма на готвено. Стомахът на Джейк изръмжа. Някъде излая куче.

Без да се приближават много, те се отправиха към реката, за да проверят за лодки.

Имаше няколко. Три лодки с извънбордови двигатели и една застаряваща моторна яхта бяха вързани на малък кей, на около двайсет и пет ярда от тях. Отвъд лодките, на известно разстояние имаше далеч по-голям кей, който стигаше до средата на реката. На Т-образния му край беше отвлеченият кораб. От бряг до бряг над кораба бяха опънати

множество въжета, от които висяха кичести клони — маскировка. Името и пристанището на кораба се виждаха.

— „Че Гевара“, Хавана.

Флап прихна в смях.

— Какво е толкова смешно? — прошепна Джейк.

— Корабът е кубински. Свалиха ни и за малко да ни очистят заради едно шибано комунистическо корито. И това ако не е за смях!

— Кръв ми капе на сърцето за Фидел.

— Не е ли срамота?

Крановете на кораба бяха в движение. Виждаха се поне дузина мъже. В този момент на кея бе стоварен голям дървен сандък, който шест-осем души веднага атакуваха с брадви. Явно нямаха подежник.

В него имаше по-малки дървени сандъци. Двама по двама мъжете ги вдигаха и отнасяха към селото.

— Това е оръжие — каза Флап. — Копелетата са отвлекли кораб, натоварен с оръжие.

— Как мислиш, какво имаше в малките сандъци?

— Май бяха картечници. Виж, това са муниции.

— Прав си.

— Сигурен съм. Виждал съм такива преди. На камбоджанската граница. Тия нещастници са набарали пратка комунистическо оръжие — каза бавно Флап. — Може да е била и за Хайфон^[1]. Този товар е с цената на злато.

— Яхтата ни е спасението, освен ако не е клопка.

Флап се съгласи:

— Но не можем да предприемем нищо до довечера. Дай да видим какво можем да научим отгук. Не виждам осветление, явно няма да работят през нощта. Но яхтата вече е прекалено много. Онзи капитан не е от типа хора, които биха оставили лодката на толкова лесно за вдигане място.

След няколко минути Джейк каза:

— Нещо не го виждам на дока.

— Сигурно е наоколо. Бас ловя.

— Виждаш ли колибата? От там яхтата и докът се виждат идеално. Наблюдавай я. Аз ще се разходя да видя какво правят с всичкото това оръжие.

— Остави ми единия нож.

— Кой?

— „Пробождача“.

Флап го измъкна от канията на гърба си и му го подаде с дръжката напред. После направи две крачки и изчезна.

Ножът бе специално пригоден за хвърляне. С гладка ръкохватка и десетинчово острие, което накрая беше като игла. Джейк го пъкна в ботата си, оставяйки дръжката да стърчи, удобна за бързо вадене. Нямахше идея как се хвърля, но бе достатъчно да намушка с него нападателя. Пулсирането на раната му напомняше, че не им трябва жив.

Обърна се на една страна, както лежеше под храстите, и внимателно разкопча ципа. Превръзката се бе втвърдила от съсирената кръв. Раната не кървеше. Той затвори ципа и легна по корем. Пропълзя напред, за да вижда добре колибата и кея и провери дали е добре маскиран. Остана доволен.

* * *

Минаха около два часа преди Флап да се върне. Трудно бе да се прецени. Времето минава доста бавно, когато лежиш на земята в джунглата и всякакви гадини те лазят и хапят. А ако си недоспал, стомахът ти е на топка от глад, жаден си до смърт и имаш разстройство, всяка минута е агония. Не посмя да напусне поста си и се изходи на място.

— Исусе Христе! — прошепна Флап като се върна, стряскайки го до смърт. — Какво е умряло тук?

— Това са лайна, копеле такова. Никога ли не си помирисвал преди?

— Какво си се развикал, можеше поне да си свалиш летателния костюм.

— Има някой в колибата. Два-три пъти подаде глава и се огледа. Видях и дим, сигурно седи до вратата и пуши.

— Двама са. Погледнах през задния прозорец.

Джейк не бе откъсвал поглед нито за миг от колибата. За пръв път осъзна колко добър е Флап в джунглата.

— Дръж, това е за теб. — Подаде му един калашник. — Зареден е. Пълен пълнител. На предпазител.

— Намери го захвърлен някъде, нали?

— Спокойно. Доста време ще им трябва, за да намерят собственика. Може и никога да не го открият. Дай си ми ножа. Чувствам се гол без него.

Джейк го извади от ботата си и му го подаде.

— Щеше да ти свърши страшна работа там. Трябваше да го забиеш в пръстта до ръката си, за да можеш да го хванеш веднага.

— Другия път. Дотогава старата Бетси тук ми е достатъчна. Благодаря за подаръка. Какво е положението?

— Лошите складираха оръжието в джунглата, за да не се вижда от въздуха. Повечето беше все още опаковано в сандъци. Бая купчинка са натрупали, но далеч не е всичкото. Не може да се каже колко още има на кораба.

— Доста мислих — каза Джейк. — Според мен първата работа, щом се стъмни, е да премахнем двамата в колибата и да огледаме яхтата.

— Не можем да пуснем двигателя тук.

— Знам. Ще я отвържем и ще оставим течението да я отнесе надолу по реката. С ножовете ти ще отрежем прътове, с които ще я отблъскваме от брега. Когато се отдалечим на миля-две, палим и се изнасяме.

— Ами ако двигателят не запали?

— Ще останем на дрейф.

— Ще тръгнат след нас.

— Няма. Ще вдигнем във въздуха мунициите и ще потопим лодките.

Флап подсвирна тихо:

— Никога не си бил максималист, нали?

— Какъв е твоят план тогава?

— Рязвам двамата в колибата и вдигаме яхтата. Флотът да му мисли за оръжието. По всяко време могат да пратят бомбардировачи.

Джейк изсумтя недоволно:

— Твоята вяра в началството е наистина очарователна. Тук сме в чужда държава, предполагам Индонезия. Няма значение. Да кажем, че ни спасят и изслушат внимателно небивалиците ни — единственото,

което Флотът ще направи, е да изпрати учтива нота до Държавния департамент. Оттам топката се прехвърля в Националния съвет по сигурността, където няма да си мръднат пръста. Това, че оръжието ще бъде продадено на някои смахнати революционери в Азия, Близкия изток или Африка, които ще го използват да направят възможно повече поразии и да изтрепят всеки, който не се съгласява с тях, ни най-малко няма да наруши съня на бюрократите. Когато некадърниците, които те пратиха във Виетнам, си начешат задниците, просто ще пратят нота на американския посланик в Индонезия, да я предаде на актуалните в момента. Те от своя страна могат да направят нещо или нищо. Предполагам, че някой от тях има дял в цялата операция. Пачката е огромна. Сигурно твоят каратист има достатъчно акъл да задели малко от парите за тази цел.

— Доста от оръжието е все още на кораба — посочи Флап.

— Трябва да взривим и него.

— Господи, дай ми сила! Бих искал да знам къде е малката армия, която ще осъществи зарята?

— Ти и аз.

Ле Бо се търкулна по гръб и скри лице в шепите си. След малко каза:

— Ти си надарен, Графтън, не мога да не призная. Лежиш си така, с дупка от куршум на ребрата, накиснат в собствените си лайна, и ми казваш, че „ти и аз“ ще взривяваме склад с оръжие и кораб! Глупости! Ще те усетят по миризмата от петдесет фута. Искаш да се направи на герой и вероятно да бъда убит.

— Ще бъдем заедно. Но все пак това е по желание. Ти си по-старши и не сме в самолета. Ти командваш.

— Благодаря ти от дъното на долната си душица. Аз... Ставам командир за втори път. Нали едно време командвах цял взвод. Сега сме аз и едно насрано хвъркато. Кариерата ми в армията се стрелна като ракета.

— Стига си плямпал. Сериозно.

— Мислиш ли, че ставаш за това?

— Да.

— Сам си си виновен. Планът е следният.

Докато слушаше, Джейк реши, че Флап цял следобед е мислил как по-добре да цакне пиратите. Стана му приятно. Флап бе оставил

инициативата у него. Флап Ле Бо беше мъж на място.

— Няма да почваме веднага щом се стъмни — каза Флап. — Те очакват точно това. Най-добре е след полунощ.

— Луната ще изгрее след полунощ — отбеляза Джейк, — но облаците ще я скриват.

— Напротив. Добре ще е лунната светлина да пробива през облаците. Ще са по-спокойни и може да задремат.

Върнаха се обратно в джунглата, до малко поточе. Джейк се съблече и седна в него. Диарията отшумяваше вече, но доста го бе обезводнила. Пи дълго от потока. После изпра летателния костюм и бельото си и се облече.

Накрая отново легнаха на влажните, гниеци листа. Гадините досаждаха, но те бяха достатъчно уморени и не след дълго приглушените звуци от селото и реката ги унесоха. И двамата бяха изтощени от емоциите през последните два дни и ноци и спаха, без да сънуват. Когато се събудиха, светлината бързо намаляваше и шумът от разтоварването на кораба беше спрял. Пиха вода от потока, Джейк се облекчи и отново пропълзяха до мястото, откъдето се виждаха колибата и лодките.

Чакането бе проблем.

Когато си прекрачил прага и хубавата храна, удобното легло, чистите дрехи и добрите приятели вече са без значение за теб, животът става просто борба за оцеляване. Второстепенното просто се стопява.

Лежаха в шумата и докато единият наблюдаваше, легнал по корем, другият дремеше. За щастие на малкия кей имаше електрическа крушка, закрепена на някакъв прът.

Часовете се точеха. В мислите им беше само предстоящият бой и евентуалната смърт. Това правеше чакането още по-болезнено. Но трябваше да чакат.

Няколко часа след като се стъмни, дойде смяна на часовете. Всички бяха с автомати.

Никой не се доближи до лодките. Дори и когато заваля. Отначало само ръмеше, после дъждът се усили. И пак никой не излезе да покрие лодките или да провери въжетата, с които бяха завързани.

Всякакво движение по тъмния търговски кораб замря. От мястото им се виждаше как от време на време припламват огънчета от цигари. Но малките дизелови двигатели на крановете мълчаха. Корабът просто беше черно петно в още по-черна нощ.

Накрая селото утихна.

Продължаваше да вали.

Джейк заспа.

Когато Флап го събуди, дъждът беше почти спрял.

— Виж — шепотът му беше толкова тих, че първоначално Джейк не го разбра. Трябваше да се премести, за да види това, което му сочеше Флап. След няколко секунди успя да различи двамата, които стояха на кея и пушеха. Бяха далеч от светлината, но се виждаха добре.

— Излязоха от колибата. Аз тръгвам.

— Окей. — Джейк се засуети с калашника. Искаше още веднъж да се убеди, че затворът е чист. После вкара цевта в една пролука в храстите и разтвори краката.

Минаха няколко минути. Чуваше гласовете им. Те пушеха и си приказваха. Джейк настръхна. Ако сега откриеха Флап, не им оставаше друго, освен да се опитат да откраднат яхтата.

Накрая часовете се отпавиха нагоре към колибата. Единият изостана. Обърна се по посока на Джейк. Едва когато отново тръгна към колибата, Джейк видя, че си закопчава панталоните. Другият вече бе влязъл вътре. Джейк спря да диша и примигна бързо няколко пъти, напрягайки се да види нещо в пълния мрак. Вторият застана пред вратата и за момент спря. Ако извика или стреля...

В този миг се показва нов силует и двамата се скриха от погледа му.

След по-малко от минута Флап излезе от колибата и тръгна към него. Ходеше спокойно, с по един автомат в ръка. Когато се приближи достатъчно, той прошепна тихо:

— Ела да огледаме лодката.

Джейк изпъзля изпод храстите и се изправи. Флап вече беше на кея. Джейк го последва, опитвайки се да изглежда безгрижен като двамата часови.

Флап се качи на яхтата:

— Акумулаторът е зареден.

— Горивото?

— Има някаква туба. Чакай да видя. — Мина около минута. — Бензин е. Към два галона. Ще го излея в резервоара.

Не можеха да пробват двигателя. Това беше слабото място на плана. Ако двигателят не запали, трябваше да вземат една от трите лодки. Джейк провери за гребла. Всички имаха. Имаха и извънбордови мотори, но наличието на греблата показваше, че собствениците не разчитат много-много на техниката. Или просто бяха внимателни.

Трябваше да поемат риска.

Джейк се обърна с гръб към яхтата и погледна към селото. През гъстата растителност се промъкваше слабата светлина от две-три крушки.

Флап застана до него:

— Решавай, друже. Можем да отвържем това корито и да се изнесем от тук живи и здрави. Няма да се усетят до сутринта.

— Ти си старши — отговори Джейк. — Ти решаваш. Но цял живот няма да си го простиш.

— Давам ти възможност да избираш.

— Ставаш смешен. — Не можеха да стоят изложени на показ като двама нюйоркски банкери, които чакат за такси. — Тръгвай, Ле Бо. Аз съм след теб.

Флап внимателно потопи единия калашник във водата, обърна се и започна да се отдалечава. Джейк го последва.

Заобиколиха селото през джунглата. Складът с оръжието беше от противоположната на морето страна, на около сто ярда от големия пристан. Охраняваха го минимум двама часови.

Флап избра място за наблюдение и зачака. Джейк замря до него. Часовите бяха нащрек. След като и вторият мина, Флап каза:

— Прекалено внимателни са. Надушили са нещо.

— Може би са разбрали, че някой е изчезнал следобед.

— Може би.

— Ами ако има още някой между сандъците?

— Има. Можеш да бъдеш сигурен.

— Дай да погледнем и от другата страна, преди да влезем.

Флап отново тръгна пръв. Джейк реши, че по-важно е да не го загуби и остави грижата за избягване на противника на него.

Флап спря на малък хълм по средата между кораба и склада. Селото беше право пред тях. За да стигнат до кея с лодките, трябваше

или да се върнат по пътя, по който бяха дошли, или да пресекат селото.

— Това е мястото — каза Флап. — Знам, че е шибано, но трябва да сме отстрани на кораба. От пристана се вижда само кърмата. Можеш ли сам да се справиш?

— Да. Само да не угасят онази лампа на улицата.

— Няма. Хайде да тръгваме.

Те се върнаха при склада и се скриха на петдесет фута от сандъците във високите до кръста храсти. Флап изчака единият от часовите да премине зад ъгъла и се шумгна в една от пролуките. Беше оставил автомата си при Джейк.

Мина минута, после още една.

Вторият часови се показва и отмина.

Флап трябваше да се справи с човека, който беше вътре, преди да премахне часовите. Рискът беше огромен, но нямаше как да отворят безшумно сандъците. Затова обезвреждането на охраната беше задължително.

Изтекоха още няколко минути. Джейк несъзнателно се хвана за спрелия часовник. Трябваше да го хвърли.

Окей, Флап. Къде, по дяволите, си, приятелче?

Давай! Давай, Флап!

О, Боже, не позволявай да му се случи нещо.

Май е малко късно за това, Джейк. Можеше вече да сте далеч надолу по реката, ако не бе настоявал за това.

Е, нещо бе станало. Флап сигурно е загазил.

Джейк се разкъсваше от съмнение. Ако се опиташе да влезе, можеше да провали всичко. Да, ама ако Флап е ранен, може да умре, без да му помогне.

О, Господи.

Единият от часовите се приближаваше отново. Оглеждаше се, но оръжието му беше хванато небрежно под лакът. Когато се изравни с пролуката, където бе изчезнал Флап, той спря. Джейк се прицели. Пиратът направи крачка назад и погледна вътре. Ако вдигне автомата е мъртъв.

Две ръце се протегнаха и го дръпнаха напред.

За какво, по дяволите, се тревожиш, Джейк. Флап е върхът. Абсолютният връх. Шибан супер-морски пехотинец.

Продължи да чака. Беше убийствено. Особено когато не знаеш какво става.

Джейк вдигна глава и внимателно се огледа. Никакво движение.

Вторият часови се появи. Беше по-внимателен отпреди. Държеше автомата си с две ръце, готов за стрелба. Изглеждаше озадачен.

А-ха. Не е видял другия и сега се чуди къде е. Спря, огледа се и тръгна да се връща. Когато стигна ъгъла, една ръка замахна и той застина.

Дори от толкова далеч Джейк видя ръкохватката на ножа, която стърчеше под брадата му. Автоматът му падна на земята, той залитна и се хвана за гърлото. Ле Бо му запусти устата с ръка, за да е сигурен, че няма да гъкне, но падна с него. Джейк скочи.

Флап се държеше за кръста. Целият му летателен костюм беше в кръв. Морският пехотинец извади ножа от гърлото на жертвата и го обърса в крачола си, оставяйки още една тъмна диря. После го прибра обратно в ръкава.

— Какво стана?

— Онзи вътре имаше нож. Хубаво ме ръгна.

— Оседлаваме и се изнасяме.

— Не става. Купиха ни билети и не може да не се възползваме. Бързо, дай да го скрием тоя. Хващай.

Всеки хвана по една ръка.

— Много ли е сериозно? — попита Джейк.

— Не знам. Много боли.

— Ще издържиш ли?

— Ще видим. — Оставиха трупа в тъмната пролука и Флап промърмори: — Знаех си, че някой ден ще си го получа от някой с нож.

Той тръгна напред. Беше толкова тъмно, че трябваше да опипват от време на време.

— Това, което ни трябва, е тук. Детонатори, всичко. Открих го следобед. — Заеха се да разбиват сандъка с ножа на Флап. Изваждането на всеки пирон им се струваше като изстрел.

— Откъде знаеш какво има във всеки?

— Виждал съм такива в Камбоджа. Всичко тук е съветско. Има знаци за другарчетата, които не могат да четат руски. Такива като мен.

Страницата поддаде. Флап затършува вътре. Извади шепа детонатори и кабел. След още малко намери и таймер.

— Сега остава да намерим пластиката.

Джейк се ужаси: — Не знаеш ли къде е?

— Не можах да го намеря днес.

— Може би е още на кораба.

— Може би. Вади запалката и търси.

Намериха отворен сандък. Гранати. Всеки сложи по пет в джобовете си и продължиха.

Времето напредваше. Запалката се нагря и угасна. Бутанът беше на свършване. Всеки момент можеше да дойде някой на проверка. Джейк се бе отчаял вече, когато намериха експлозива. Бяха пет сандъка един върху друг.

— Вдигни ме — каза Флап.

Той легна върху най-горния и започна да разковава капака. Скърцането беше като вой на сирена. Накрая се обади:

— Подай ми жицата и останалото.

— За колко време да наглася таймера?

— Трийсет минути. Искам точно след половин час тази съкровищница да полети във въздуха.

Таймерът беше механичен. Джейк започна да го навива. Циферблатът показваше дванайсет часа максимално закъснение. Той го нагласи на трийсет минути и го подаде на Флап. Минаха още две минути, преди Флап да поиска помощ, за да слезе. Цялата му страна беше влажна от топла кръв.

— Противотанковите ракети са насам — промълви той. Направи четири крачки и падна. Джейк му помогна да стане. — Дай да се опитаме да те превържем.

— С какво?

— Ще свалим ризата на някой от убитите.

— Няма време. Хайде!

Всеки взе по две ракети. Флап вече бе видимо изтощен. Но на мъждукащата светлина от запалката обясни старателно как се зарежда, прицелва и стреля с ракетите. Запалката угасна окончателно, преди да свършат. Джейк я хвърли, сложи автомата си на рамо и вдигна две ракети. Трябваше да помага на Флап да се изправи. Флап вдигна своите две, но заряза автомата и тръгна напред.

На втората стъпка замръзна. Пред него стоеше някой с насочен автомат.

Капитанът!

Бърз като светкавица, той пристъпи напред и удари Флап по главата с приклада. Флап се строполи. Последва ритник за Графтън, който го намери точно в счупеното ребро. Пред очите му светна и той за малко не загуби съзнание.

Когато се посвести, видя, че лежи почти върху Флап. Капитанът приказваше:

— Виждам, че сте се ровили в оръжието. Какво още успяхте да направите?

Джейк напипа лявата ръка на Флап. Ръкавът беше достатъчно широк. Успя да извади ножа.

Още един ритник.

— Какво правехте тук? Отговаряй!

Когато кракът се насочи за нов ритник, Джейк го хвана и дръпна с все сила. Капитанът загуби равновесие и падна. Джейк се хвърли върху него, но капитанът беше по-бърз и се изплъзна. Започна да се изправя и Джейк отчаяно замахна с ножа. Беше яростен обратен удар. Капитанът залитна. През цялото време, докато раздаваше ритниците, бе държал автомата в лявата си ръка. Сега го пусна и с две ръце се хвана за корема. От устата му се откъсна неистов вопъл.

Червата му се изсипаха.

Падна на земята. Джейк допълзя до него и го намущка. Отново и отново. Когато спря да шава, Джейк за по-сигурно му преряза и гърлото. После се изтъркаля настрани и започна да стене. Не можеше да си поеме дъх.

Трупът трепна. Независимо от страхотната болка Джейк заби ножа в сърцето и го остави така.

Успя да стане някак си.

Ле Бо беше в полусъзнание. Джейк го хвана за яката и се опита да го вдигне. Не успя. Не можеше да го държи само с една ръка.

Пристана. Трябваше да стигне с Флап до пристана. Нямахте друг начин. Щеше да го влачи.

Болката беше непоносима. Но дишайки на пресекулки, той потегли. Спираше от време на време, за да провери посоката, защото

теглеше Флап гърбом. Светлините на селото бяха в непосредствена близост.

Нямаше как да не го видят. Щяха да го застрелят.

Вече не му пукаше.

За голямо свое учудване, успя да стигне до пристана. Флап няколко пъти се размърда, но така и не дойде в съзнание. С последни сили Джейк го прехвърли на яхтата. Спря за малко — въздухът не му достигаше. Едва успяваше да вдишва.

Трябваше да отвърже яхтата. Сети се и за трите лодки. Слезе отново на пристана и се засуети с техните въжета.

Ножът! Проклятие, беше го оставил забит в гърдите на капитана.

Успя да развърже всички въжета, с изключение на едно. Въжетата на яхтата се оказаха най-лесни. Той се метна на борда миг преди течението да я понесе. Другите лодки вече се отдалечаваха.

Гранатите! Бръкна в джоба на гърдите си и извади една.

Сега!

Той освободи ударника, скръцна със зъби и замахна. Гранатата падна на дъските на пристана, подскочи и се търкулна в лодката.

Джейк се наведе и гранатата избухна.

Къде е контактният ключ? Видя няколко копчета до щурвала. Накрая някаква лампа светна. Точно до нея имаше бутон. Оставаше му да включи стартера.

Моля те, Господи!

Двигателят изпъшка. Той натисна отново бутона и го задържа. Двигателят се завъртя един път, втори, трети.

Смукача! Той отчаяно заопипва таблото. Намери го и го изтегли. Двигателят се завъртя още няколко пъти, но накрая подхвана Джейк леко придвижи газта напред.

Завъртя руля и насочи яхтата към средата на реката. В този момент усети първите куршуми по корпуса.

Стреляха един или двама. Той се сви до руля и натика газта докрай напред. Яхтата ускоряваше добре. Той я метна на една страна и погледна зад гърба си. Бреговете бяха по-черни от водата.

Дръж средата.

Още куршуми уцелиха яхтата. Плексигласът пред него се разлетя. Нещо го удари по рамото и го хвърли към приборното табло, но той успя да се задържи на крака.

Стрелбата спря. Беше стигнал завоя на реката. Седна на седалката зад щурвала.

Колко ли има до морето? Ще го преследват ли?

Изведнъж се чу страхотен грохот. В продължение на няколко секунди силата му непрекъснато се увеличаваше.

Зави му се свят. Той пое дълбоко въздух. Успя да запази съзнание. Трябваше да държи яхтата на средата.

Очертанията на брега почнаха да се губят. Лодката вече се люлееше. Океанът. Бяха излезли в открито море.

На щурвала висеше дебел ластик. С последни сили Джейк го опъна и закачи за седалката.

Обърна Флап по гръб. На челото му имаше страхотна буца. Едната зеница беше широко отворена. Мозъчно сътресение.

— Хей, Флап. Аз съм Джейк.

Морският пехотинец мръдна. Устните му промълвиха нещо. Джейк се наведе, за да чуе по-добре. — Хоровиц има брат. Кажи му... Кажи му...

Не можа да каже какво искаше да му се предаде.

Джейк беше толкова уморен. Легна до Флап.

* * *

Бензинът свърши след час. Откри ги пилотът на един А-7 от „Колумбия“. Яхтата се люлееше безпомощно на вълните сред отблясъците на слънчевите лъчи. Спасителят от хеликоптера, който пристигна половин час по-късно, ги намери легнали един до друг в кокпита на яхтата.

---

[1] Хайфон — най-голямото пристанище в Северен Виетнам — бел.прев. ↑

21

Джейк се събуди в стая с боядисани в кремаво стени и таван. Лежеше в легло с чисти бели чаршафи. През прозореца, подобно на прожектор, грееше слънчев лъч. От лявата му ръка стърчеше иглата на система.

Болница.

С това любопитството му беше задоволено и той отново се унесе. При следващото събуждане видя до себе си медицинска сестра. Мереше му пулса.

— Добре дошъл сред живите — каза тя, пусна китката му и отбеляза нещо в една папка. После му се усмихна.

— Къде съм?

— Хонолулу. Военна болница „Триплър“.

— Хавай?

— Да. Вече почти ден си тук. Преди малко те изкараха от реанимацията.

— Ле Бо? Капитан от Морската пехота. И той ли е тук?

— Да. Все още е в реанимацията.

— Как е?

— Спи. Оперираха го. Теб също, но твоята операция не беше толкова продължителна.

— Когато се събуди, искам да говоря с него. Окей?

— Ще видим. Ще питаш дежурния лекар, като дойде насам. Ще мине след трийсетина минути. Имаш ли нужда от нещо?

— Не.

Тя стана, оправи чаршафите и смени водата в чашата до леглото му. Той лежеше и се наслаждаваше на чистотата и приветливостта на стаята.

Не след дълго любопитството му отново се събуди:

— Какъв ден сме?

— Сряда.

— Свалиха ни на седемнайсети ноември... Коя дата сме днес?

— Двайсет и трети ноември. Утре е Денят на благодарността.

— Изтървахме Австралия.

— Какво?

— Нищо — промърмори той и отново затвори очи. Беше страшно уморен.

Беше все още със замъглено съзнание, когато дойде докторът. Не знаеше дали е сутрин или следобед. Слънчевият лъч се беше преместил. Поне това забеляза.

— Оперирахме те отляво. Белият ти дроб беше в колапс. Имал си късмет, можело е да умреш от загуба на кръв. И, разбира се, имаш огнестрелна рана на рамото. Куршумът е подминал на косъм ключицата. Не е засегнал нищо.

— А-ха.

— Имаш и тежка инфекция. Не може да се каже още, че си прескочил трапа, моряко.

— Ле Бо, как е той?

— Критичен. Голяма загуба на кръв.

— Ще отърве ли кожата?

— Не знам.

— Когато се събуди, искам да го видя.

— Ще видим.

— Докарайте го тук. Стаята е достатъчно голяма. Или мен ме закарайте при него.

— Ще видим.

— Как се озовахме тук?

— От кораба са ви евакуирали в Кларк. От там дотук — с транспортен самолет.

— Може да не съм прескочил трапа, но поне се спасих от джунглата.

На другия ден докараха Флап. Сложиха леглото му до неговото. Половината му глава беше бинтована. Но когато видя Джейк със свободното си око, той се ухили.

— Здравсти, друже.

— Цял-целеничък — каза Флап, докато сестрите съединяваха и свързваха апаратурата до него. — Кварталът се интегрира. Обявявай къщата за продажба, докато все още може.

— Ако не спреш тези расистки брътвежи, ще почна да ти викам „Шоколада“.

— Ле Бо Шоколадения — каза с удоволствие той. — Харесва ми. Това „Флап“ ми го лепнаха, защото много дърдоря. Истинското ми име е Кларънс.

— А средното?

— Одисей. Избрах си го, след като прочетох „Одисеята“ в колежа. Кларънс О. Ле Бо. Има рима. Нали? — въпросът бе отправен към една сладурана от сестрите.

— Много е хубаво — отговори тя и се усмихна.

— Е, как се чувстваш?

— Като едноседмично кучешко лайно, размазано от камион. А ти?

— Поне не толкова хрупкав.

Когато сестрите си тръгнаха, Флап каза на симпатичната:

— По всяко време си добре дошла, прескъпа.

— Благодаря, Кларънс О.

Щом излязоха, Флап каза:

— Не се безпокой. И на теб ще уредя нещо. Имай ми вяра.

— Какво ти е на главата?

— Мозъчно сътресение и съсирек. Пробиха ми дупка, за да се намали притискането на мозъка. Само това ми трябваше, нали — дупка в главата?

— Капитанът те нокаутира с приклад. Аз го очистих.

— Така си и помислих. Иначе нямаше да сме тук. Ама хайде да говорим друг път за това. Дори не ми се мисли за онова лайно.

— Добре.

— Казаха ли ти какво има за обяд?

— Не.

— Готов съм за пържолите.

— Предполагам, че ще пропуснем Австралия.

— Случва се. Не го взимай много навътре. Ще се реваншираш.

На следващия ден ги посети един капитан втори ранг от щаба на главнокомандващия Тихоокеанския флот. Разпита и двамата, записвайки всичко, и когато се умориха, ги остави на мира. Преди вечеря дойде отново за около час. На раздяла каза:

— Обадете ми се, ако имате нужда от нещо, господа.

Остави картичка с името и телефона си до леглото на всеки.

И двамата бяха отслабнали. Когато сестрите изправиха Джейк за пръв път в леглото, той не повярва на очите си, като видя мършавите си ръце и крака. Възстановяването отначало беше бавно, но малко по малко се подобряваше. На петия ден Джейк вече ставаше, за да ходи по нужда. Започна да закача Флап и той също стана, докато сестрите ги нямаше. Пазенето на равновесие беше проблем, но успя да се добере до тоалетната и обратно.

На осмия ден тръгнаха на разузнаване, подпрени един на друг. Една от сестрите ги видя и ги накара веднага да се върнат.

Болницата беше полупразна.

— Доста по-различно е от преди — сподели тя с Джейк. — Ти си първият с огнестрелни рани от два месеца насам.

— Не е като в добрите стари времена — отговори той.

— Не бяха добри. Благодаря на Бога, че войната приключи.

На десетия ден поискаха дрехи. След обяда един ординарец донесе два кашона — част от дрехите им на кораба, които момчетата бяха избрали и опаковали за тях. Джейк се накипри с бялата си униформа, а Флап избра зеления комплект. В средата на декември вече обикаляха наоколо. Времето беше по хавайски приятно. Накрая взеха такси и се отправиха към голф-игрището. Там наеха карт.

Докато обикаляха, си припомниха цялото приключение. Малко по малко, сцена по сцена. Накрая темата се изчерпа и те насочиха вниманието си към жените, политиката и летенето.

Един ден Флап отново се върна на бягството. Беше последното му споменаване:

— Къде ми е „резача“?

— Мисля, че остана да стърчи в капитана. А може просто да съм го изтървал някъде. Нещата ми се губят малко.

— Беше най-хубавият ми нож.

— Жалко.

— Сам го измислих. Направиха ми го по поръчка. Изръсих се двеста долара за него.

— Ще си поръчаш нов.

Флап се засмя:

— Виждам, че целият си в състрадание.

— Честно казано, ни най-малко не ми пука за твоя нож.

— Както винаги — нито капка такт. Това ти качество ще те издигне безкрайно много, господин Умник.

— Нали и ти ще си на кяр, Кларънс О.

— Мой ред е да карам. Все гледаш да докопаш управлението.

— Защото аз съм пилотът. Я по-добре ми разкажи за някоя от грозните жени в твоите похождения.

— За Бога, това и ще направя — каза Флап и почна.

Седмица преди Коледа Джейк написа писмо на Кали. После го прибра в чекмеджето на нощното шкафче. Всеки ден го вадеше, прочиташе го внимателно и мъдруваше дали да го праща.

Сигурно вече бе намерила друг. Това просто не можеше да се избегне. Джейк Графтън нямаше намерение да се прави на глупак пред нея или която и да било друга. Затова писмото беше формално, все едно че пишеше на леля си. Не спомена нищо за премеждието с пиратите, нито че е в болница. На втората страница беше написал следното:

„Реших да остана във Флота. Не беше лесно. Трябваше дълго да се боря със себе си. Има много причини за напускане, ти знаеш повечето. Флотът е една голяма бюрокрация и ако някой си мисли, че ще им липсва, жестоко се лъже.

И все пак моето място е тук. Харесват ми хората, справям се с работата, а според мен това, което правя, е важно. Разбира се, Флотът не е място за всеки, но аз вярвам, че е най-доброто място за мен. Пределно ми е ясно, че няма нищо, което някой друг да не може да направи по-добре от мен, но тук мога да дам нещо от себе си.“

Писмото завършваше с малко любезности и надежда, че с нея всичко е наред. Пусна го на Бъдни вечер, след още малко колебание.

В началото на януари двамата с Флап се преместиха в бежарското общежитие. Продължаваха да посещават болницата. Флап ходеше всеки ден на физиотерапия заради контузията на главата си. Раната от намушкването също правеше проблеми — не се затваряше и гноеше. Накрая обаче зарасна, оставяйки грозен белег.

Джейк просто ходеше на преглед от време навреме. Колапсът на белия му дроб и инфекцията бяха далеч по-сериозни от раната на рамото, която бързо заздравя. Но вече всичко бе наред и той се чувстваше почти възстановен. Независимо от това, всяка сутрин придружаваше морския пехотинец, за да му прави компания по време на упражненията. Следобед ходеха на игрището за голф и се разхождаха с карт. Един ден дори наеха стикове. От там нататък започнаха да играят всеки ден.

В началото на февруари посрещнаха „Колумбия“ на кея за самолетоносачи в Пърл Харбър.

— Вижте кой е дошъл! — извика Риъл Маккой, когато влязоха в стаята за инструктаж. — Блудните синове се завърнаха!

— Дойдохме само да си сменим бельото. Същински ад! По цял ден голф, огнени жени през нощта...

Заобиколиха ги. Всеки искаше да им стисне ръцете за добре дошли. Когато врявата поутихна малко, Риъл попита Джейк:

— Случайно да си донесъл някой брой на „Уолстрийт Джърнъл“?

— Много ми е неприятно, че ти нося лоши новини, съкафезник, но индексът се сгромоляса с хиляда точки тази сутрин. Говори се за криза.

— А-ах... — изпъшка Риъл, опитвайки се да прочете нещо по лицето на Джейк.

— Дори докато говорим с теб, bankerите и брокерите скачат от прозорците.

— Шегуваш се, нали?

След обяда Джейк отиде в каютата си с Маккой. Качи се на койката и въздъхна:

— Толкова е хубаво.

— Трябва да ти покажа нещо — каза Риъл. Извади от бюрото си серия въздушни снимки. — Направихме ги преди да цапнем

отвлечения кубински кораб. Виж това място тук. Складът, който сте взривили с Флап.

— Бомбардирани сте кубинския кораб?

— О, да. Индонезийското правителство реши, че част от оръжията могат да попаднат в ръцете на техните противници, и помоли за помощ още преди да им я предложим.

— Във вестниците не пишеше нищо.

— Никой не е информирал пресата.

— Това е нещо!

Вечерта цялата ескадрила се изнесе групом към офицерския клуб. Получи се страхотен купон. На другия ден, както винаги, началникът на базата изпрати оплакване до капитана на „Колумбия“ и списък на щетите. Вечерта Джейк и Флап спаха на кораба.

Преди корабът да отплава, Джейк се отби при подполковник Халдейн.

— Бих искал да остана във Флота, шкипер. Оттеглям рапорта си.

Халдейн се усмихна и му подаде ръка.

— Още нещо — каза бавно Джейк. — Чух, че щом излезем в открито море, някои от момчетата ще направят по малко кацания. За всеки случай, ако се наложи да летят по време на прехода до Щатите. За пълно възстановяване ми трябва прекалено много, но искам да помоля за едно, един вид личен жест.

— Говори с лекаря на ескадрилата.

— Това е проблем. Смятам, че с мен всичко е наред. Флап обаче сигурно няма да го пуснат. Докторите от „Триплър“ искат да продължи с физиотерапията. Все още има проблеми с вестибуларния апарат.

— В сводката от Щаба пишеше, че са го ударили с приклад по главата.

— Да, сър. Лош удар. Беше загубил вече доста кръв и не успя да реагира достатъчно бързо, за да го избегне.

— Добре. Идете с медицинските си книжки при авиолекаря и се прегледайте. Кажете му да ми се обади след това.

— Тъй вярно, сър.

Работата се уреди някак си. Два часа след напускането на Пърл Харбър Джейк и Флап застанаха на катапулта. По някакво чудо, върху което той не се замисли много, получиха самолет с пълни резервоари, така че трябваше доста да се помотаят, преди да се върнат за кацане.

Въртяха се, мятаха се, крещяха по СПУ-то, завираха се между кумулусите. Джейк успя да въртне лупинг и осморка, преди Флап да помоли за милост. Виеше му се свят.

Джейк прелетя над мачтата с 500 възела. Шефът дума не продума.

И като капак на всичко закачи третото въже.

В деня на отлитането на авиоотряда Джейк беше дежурен на Кулата. Излитаха всички самолети: екипажите бяха подбрани стриктно по старшинство. Вечерта щяха да са при жените и децата си, при любимите. Джейк и Флап, разбира се, не бяха в графика. Щяха да пристигнат на кораба. Флап имаше назначен преглед във военноморската болница в Оклънд, а Джейк летеше като пътник за Оук Харбър през Сиатъл. Щеше да вземе оттам колата си, защото излизаше в едномесечен отпуск. След това трябваше да се яви отново при Малкия кур Доновън във ВА-128.

Отлитането мина добре. Един по един всички самолети застанаха на катапултите и излетяха. Авиоотрядът се строи над кораба и се отправя на изток.

След като и последният самолет бе изстрелян и „Ангелът“ се прибра, Джейк слезе на непривично празната полетна палуба и я обиколи за последен път. Е, не беше за последен. Щеше отново да се върне. Ако не на този, то на друг кораб. Още веднаж ноздрите му се изпълниха с парата от катапултите. Топлината, смесена с морския бриз, го облъхна.

Все още се мотаеше по палубата, когато към него се приближи боцман Мулдовски. Той смая Джейк с отдаване на чест. Джейк също козирува.

— Разбрах, че оставате, мистър Графтън.

— Да. Ти ме накара да размисля.

Мулдовски се засмя.

— Животът не е лош тук. Е, ако бях намерил подходяща жена, ако имах деца... Но „ако“-то не играе. Просто не се получи. Не можеш да вземеш всичко от живота. Така го е измислил Господ. Направи днес каквото смяташ, че е най-добре, а за утре ще мислиш, като му дойде времето.

* * *

Джейк си стягаше багажа в каютата, когато корабът застана на дока в Аламеда. Риъл Маккой излетя с морските пехотинци — беше си го заслужил. Стоманените му сандъци с нови катинари стояха един върху друг до вратата. На бюрото му нямаше нищо, а гардеробчето му беше празно. Беше сдал чаршафите си и прибрал койката.

И Джейк беше сдал одеялата и чаршафите си. Куфарът, с който излизаше в отпуск, бе готов от предната вечер — всичко останало слагаше в две брезентови торби. Куфарът купи в Хаваите. Катинарите за брезентовите торби бяха готови на бюрото. Придобивките от осеммесечно плаване — един куфар и няколко белега.

Телефонът звънна.

— Лейтенант Графтън.

— Господин Графтън, говори дежурният на стълбата за офицери. Имате посетител.

— Аз ли?

— Да, сър. Трябва да дойдете да се разпишете и да я придружите.

Беше толкова изненадан, че затвори, преди да се сети да попита за името.

Вероятно беше грешка. Нямаше нито един познат в целия залив на Сан Франциско. Погледна новия си часовник — гарантирано водоустойчив до триста фута дълбочина. До излитането от Оклънд оставаха четири часа. Предостатъчно.

Той грабна фуражката си и се отправи към офицерските стълби на квартердека. Трябваше да мине през хангарната палуба, където стотици моряци вървяха по задачи насам-натам, повечето с усмивки на лице. Всеки от самолетните асансьорите беше препълнен с хора, които викаха на някого долу на кея. До стълбата за редовия състав свиреше оркестър.

Видя я от стотина фута — тя оглеждаше интериора с интерес.

Кали Маккензи!

Докато се приближаваше и тя го забеляза и лицето ѝ грейна.

— Здравей, Джейк.

Беше загубил ума и дума.

— Отслабнал си.

— Бях болен.

— Така ли? Е, не се ли радваш, че ме виждаш?

— Като треснат съм. Нямам думи.

Той се остави на емоциите и я прегърна. Когато накрая си поеха въздух, тя каза:

— Така е по-добре.

— Никога не съм очаквал да те видя тук!

Беше прекрасна. Повече от всякога. Кали! Тук!

— Всички моряци ни гледат. Би ли се разписал, за да отидем някъде да поговорим?

— О, да. Разбира се.

Дежурният офицер също ги беше видял как се целуват. Усмихна им се безсрамно. Като дежурния старшина. Джейк написа името си до нейното в дневника, хвана я за ръката и я поведе.

— Хайде да се качим на полетната палуба. Изгледът към залива оттам е чудесен.

Десет минути по-късно те гледаха към очертанятията на Сан Франциско.

— Защо дойде? — попита той.

— Дойдох да се омъжа.

Джейк зяпна. Беше като ритник в корема. Мислеше, че...

— Кой е късметлията?

— Ти. — Устните ѝ лукаво се свиха.

— Аз?

— Ти.

— Ти искаш да се омъжиш за мен?

Тя се засмя. Усмивката ѝ винаги го омагьосваше.

— Искаш ли да коленича и да ти направя предложение?

— Съгласен — отговори ѝ той. — Кога и къде?

— Днес, след обяд. Където кажеш.

— За бога, момиче! Ти ме шашна. Сигурна ли си?

— Мислих цяла година. Абсолютно сигурна съм.

— Е, да бъда... — Той свали фуражката и прекара пръсти през косата си. Тогаваш си спомни за пръстена. Беше в джоба на ризата му. Извади го, огледа го и го сложи на пръста ѝ.

Беше неин ред.

— Ти знаеше ли, че ще идвам?

— Не. Купих го за теб миналата година. Оттогава го нося в себе си.

— Ох, Джейк — каза тя и увисна на врата му. Устните ѝ намериха неговите.

Накрая се освободи от прегръдката ѝ.

— Хайде. Трябва да намерим кум. Навигаторът ми още е на борда. Щяхме да обядваме заедно.

Най-краткият път до каютата на Флап беше по пътеката зад острова, от там през О-нивото и надолу. На пътеката Джейк случайно погледна надолу. До офицерската стълба беше паркиран розов кадилак кабриолет с четири мадами. Мулдовски слизаше. Той се спря, обърна се към американския флаг и отдаде чест. Джейк сви ръце и извика:

— Мулдовски! Хей, боцман!

Старшината погледна нагоре. Махна с ръка.

— Ще се женя — изрева Джейк. — Искаш ли ти да дадеш булката?

— Кога? — прогърмя гласът на Мулдовски.

— Днес, следобед. Изчакай ни. След десет минути сме долу.

— Това ли е булката?

— Да.

— Може и да не ти я... — Останалата част от думите му се удавиха в новата мелодия, която оркестърът подхвана.

Момичетата в кабриолета се изправиха и започнаха да ръкопляскаат. След тях започна и боцманът, както и още много други на кея.

Кали се усмихваше широко. Беше толкова щастлива. Какво пък. Пред погледите на всички Джейк я вдигна и я целуна страстно.

РЕЧНИК НА АВИАЦИОННИТЕ ТЕРМИНИ

акселерометър — уред, измерващ претоварването

директори — стрелки в електронните уреди, показващи на пилота посоката, в която трябва да отклони лоста за управление, за да промени траекторията на самолета

долна граница — долният край на най-ниския слой облаци

кабриране — изкачване на самолета

код 7700 — международен радарен код за аварийна ситуация, равносilen на радиосигнал SOS

лупинг — фигура от пилотажа, при която самолетът лети в кръг, във вертикална равнина

механизация — всички подвижни плоскости по крилото, които променят формата, площта или кривината му и в резултат на това — подемната сила и челното съпротивление

наддув на резервоарите — осъществява се с въздух от компресорите на двигателите и служи главно за подсигуряване постъпването на горивото към двигателите при еволюции на самолета

подемна сила — силата, която се образува при обтичането на крилото от въздушния поток и позволява на самолета да лети

полетен кръг — условен правоъгълник около всяка полоса за излитане и кацане, по страните на който се подреждат самолетите, които изпълняват визуално излитане и кацане

ППК — противопретоварващ костюм

радиал — пеленг на самолета спрямо дадената отправна точка, в този случай кораба

РЕБ — радиоелектронна борба

РУД — вж. ръчки

ръчки — съкратено от ръчки за управление на двигателите

Сайдуиндър — ракета въздух-въздух с инфрачервена глава за близък въздушен бой

система „часовник“ — въображаемият часовник се разполага така, че 12 часът да е на носа, 6 часът на опашката на самолета; по

този начин се опростява указването на цели в пространството около самолета дори и членовете на екипажа да са седнали по различен начин спрямо надлъжната ос на самолета; например „на три часа“ е отстрани в дясно

СПУ — система за връзка между пилотите в самолета

стреловидност — ъгълът, който склучва предният ръб на крилото с напречната ос на самолета

ТАКАН — система за близка навигация, която се използва от военната авиация

тоно — фигура от пилотажа, при която самолетът се завърта на 360 градуса около надлъжната си ос

топка — жаргон за корабната визуална система за кацане

цветни ризи — всяка работна група на палубата на самолетоносача носи ризи в определен цвят в зависимост от характера на дейността ѝ; например: виолетови носят тези, които боравят с горивото, червени — тези, които боравят с въоръжението и т.н.

тубус — козирка на екрана на радара, която го предпазва от слънцето и улеснява наблюдаването му

„508 Алфа“ — при радиообмена с „Алфа“ се обозначава пилотът, а с „Браво“ — навигаторът

Издание:

Автор: Стивън Кунц

Заглавие: Завръщането на Интрудър

Преводач: Йордан Колев

Година на превод: 1997

Език, от който е преведено: не е указано (английски)

Издание: първо

Издател: ИК „Прозорец“ ООД

Град на издателя: София

Година на издаване: 1997

Тип: роман

Националност: не е указано (американска)

Печатница: ДФ „Балкан-прес“

Редактор: Йордан Колев

Художник: Кремена Филчева

Коректор: Станка Митрополитска

ISBN: 954-8079-68-2

Адрес в Библиоман: <https://biblioman.chitanka.info/books/5799>

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.